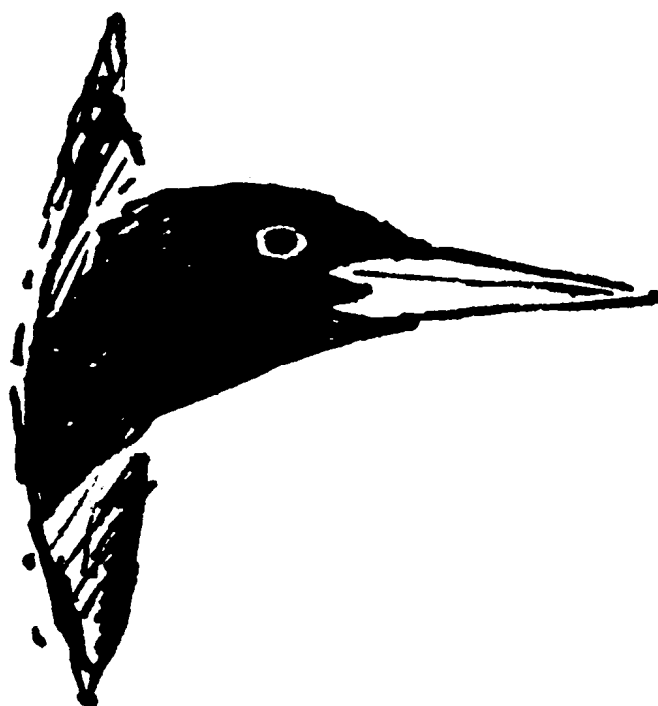

FUGLE

I

ÅRHUS AMT 1999

DOF - ÅRHUS AMT

Udgiver: Dansk Ornitologisk Forening, Lokalfdelingen i Århus Amt, Louisevej 100, 8220 Brand. Gironr.: 5 51 09 61

Redaktion: Henning Ettrup (ansv.), Flemming H. Nielsen og Ole Lilleør (layout).

Medarbejdere ved rapporten: Ursula Burmann, Jørgen S. Christensen, Stefan Clausen, Henning Ettrup, Ole Gylling-Jørgensen, Lars P. Johansson, Peter Lange, Arne Bo Larsen, Jørgen Terp Laurson, Ole Lilleør, Lars Mogensen, Flemming H. Nielsen, Lars Ulrich Rasmussen, Jan Sielemann og Peter Styrbæk.

Illustrationer: Lars Tom-Petersen og Rolf Danielson (foto).

Oplag: 160 styk.

Pris: 100,00 kr.

Henvendelse til redaktionen: Kan ske til foreningens adresse, til Peter Lange tlf. 8695 0341 eller til Henning Ettrup tlf. 8694 9606.

Indholdsfortegnelse

Indledning	2
Artsbehandlingen.....	3
DATSY – Truede og sjældne ynglefugle.....	3
SU – Sjældne fugle	3
Retningslinier for indsendelse af materiale...	5
Vejret og fuglene 1999	6
Ringmærkningsaktiviteten i 1999.....	9
Artsgennemgang.....	10
Lommer.....	10
Lappedykkere	12
Stormfugle.....	14
Årefodede.....	14
Storkefugle	15
Andefugle.....	16
Rovfugle.....	30
Hønsfugle	36
Traner.....	39
Strandskader, Klyder	39
Brokfugle	41
Sneppefugle.....	44
Kjover	53
Måger.....	54
Terner.....	57
Alkefugle.....	59
Duer, Gøge.....	61
Ugler	63
Natravne, Sejlere	65
Skrigefugle	65
Spætter	66
Lærker.....	67
Svaler	68
Vipstjerter	69
Silkehaler, Vandstære m.m.	73
Drosselfugle	75
Sangere	79
Fluesnappere	84
Mejser m.m.	84
Piroler, Tornskader	88
Kragefugle.....	88
Stære	92
Spurve.....	92
Finker.....	93
Værlinger	99
Dyr i Århus Amt 1999	102
Litteratur	105
Forkortelser	105
Medarbejdere ved rapporten	106
Artsindex.....	107
Bidragydere til Fugle i Århus Amt 1999 ...	109

INDLEDNING

Dette er den 13. årgang af Fugle i Århus Amt og den 28. årgang af lokalrapporter fra Århus Amt.

Den ornitologiske aktivitet i amtet har, ligesom gennem resten af 1990'erne, også i 1999 været stor, og 120 indsendere har således bidraget med materiale til rapporten, og interessen for at deltage i arbejdet med at holde fugle og lokaliteter i mandtal er tilsyneladende igen stigende. De senere års nedgange i antallet af indrapporteringer er således vendt til en svag fremgang. Det er rart at se for os i Rapportgruppen, at mange indsender deres observationer – for jo flere og bedre data, des bedre rapport og dermed bedre viden om amtets fugleliv.

Rapporten er blevet til på baggrund af behandling af materiale indtastet i DOF-Basen, hvilket vi håber er med til at reducere antallet af fejl i rapporten. I Rapportgruppen arbejdes der fortsat målrettet på at mindske antallet af fejl, som uvægerligt vil indfinde sig ved behandling af så stort et materiale, og vi modtager meget gerne tilbagemeldinger, såfremt der findes ukorrekte oplysninger i Lokalrapporten. Glædeligt er det, at en stadig større del af indrapporteringerne sker via DOF-Basen, da dette letter redaktørernes arbejde meget, ligesom antallet af indtastningsfejl reduceres. Vi ser derfor gerne at endnu flere benytter sig af denne mulighed (se 'Retningslinier for indsendelse af materiale' side 5).

I 1999 er der indrapporteret mere end 32.000 observationer omfattende godt 1,9 millioner fugle fordelt på 268 arter, racer m.v. Heriblandt er der selvfølgelig mange interessante observationer, hvoraf en del også er af sjældne arter.

Af spændende observationer kan i flæng nævnes Steppehøg, Lille Skrigeørn, Tredækker, Drosselrørsanger – og mange flere! Også den forkætrede Skarveand, kom på listen. Og så må det konstateres, at de nye reservater i amtet er en stor succes og en gevinst – ikke kun for fuglekikkerne – men især for fuglene. Lad os få endnu flere!

Og så et hjertesuk! Husk at sende observationer af sjældne fugle til godkendelse i Sjældenhedsudvalget (se side 3). Hvis du ser en sjælden fugl, som skal beskrives, så gør det snarest muligt efter, at du har gjort observationen – mens den er i frisk erindring. Det er vigtigt, at observationerne indsendes, da man derved bl.a. får større viden om de sjældne fugles forekomst, udbredelse og spredning.

I år er indkommet flere *udokumenterede SU-arter*, som derfor ikke når længere end til denne indledning: Steppeørn (hele 3 obs), Urfugl, Braksvale sp., Sneugle (2 obs), Spurveugle, Sydlig Nattergal, Langhalet Karmindompap og Krognæb. De er spændende arter, så se at få dem beskrevet, så vi forhåbentligt kan få dem med i næste års rapport.

Her fra redaktionen vil vi gerne sige tak til alle bidragydere, uden hvis iver, interesse og aktivitet denne rapport ikke var blevet til. Også en tak til alle medarbejdere i Rapportgruppen og til illustratører. Til sidst også tak til Jens Kirkeby og Ole Jensen, som har valgt at holde en pause fra Rapportgruppen for at kunne hellige sig andre spændende aktiviteter.

Tilbage er blot at ønske god læselyst.

På vegne af Rapportgruppen,

Henning Ettrup

ARTSBEHANDLINGEN

De enkelte arter er generelt søgt behandlet efter følgende skabelon (Vedr. sjældne fugle – se nedenfor):

1. **Præsentation af arten.** Dansk og latinsk navn (systematik og navngivning efter Olsen (1992)), samt artens euring-nummer til brug ved databasebearbejdningen.
2. **Kortfattet kommentar** til artens forekomst det forløbne år. Udtalte ændringer/afvigelser, f.eks. store/små eller tidlige/sene forekomster i forhold til det "normale", kommenteres.
3. **Yngleforekomst.** Herunder også sommerfund og lignende som tyder på yngel, samt sommerfund af arter, der normalt ikke ses i området i sommerperioden.
4. **Trækforekomst.** Her omtales hhv. forårs- og efterårstræk, dvs. første- og sidsteforekomster, samt større antal af både rastende og trækkende fugle, evt. summeret op pr. lokalitet.
5. **Vinterforekomst.** Vinterfund af arter, som normalt ikke forekommer i vinterperioden, samt en beskrivelse af vinterforekomsten hos de øvrige arter.
6. **Præsentation af grundmaterialet,** bestående af årstotal (= summen af månedssummerne + udaterede observationer), antal indsendere af arten, antal observationer af arten (oftest antal udfyldte linjer på skemaerne), samt normalt også antal lokalteter, hvor arten er observeret. Til sidst en månedsfordeling over alle daterede obs, samt for udvalgte arter max-månedsføremst fra artens foretrukne lokaliteter.

Bemærkninger til månedsfordelinger og totaler

Månedsfordelinger og totaler er forsøgt udarbejdet gennem en frasortering af dobbeltobservationer; dvs. når to eller flere personer har indsendt observationer fra samme lokalitet den samme dag, bruges kun den største observation ved såvel træk- som rasteforekomster. Ved trækobservationer tages dog hensyn til optællingstidspunktet, hvis dette er oplyst. Ved rasteflokkene observeret gentagne gange over en periode, er der, hvis fuglene med overvejende sandsynlighed kan skønnes at være stationære (f.eks. vinterflokkene af visse småfugle), også sket en frasortering. Denne proces giver ikke de store problemer ved primære trækobs, fåtallige og sjældne arter, men en del problemer ved f.eks. rastende ande- og vadefugle, hvor det kan være svært at afgøre, hvor stor udskiftning der er i flokkene. På længere sigt håber vi dog, at en ensartet behandling vil give et mere tydeligt billede af arternes forekomst, samt et bedre sammenligningsgrundlag i forhold til andre områder og tidligere år.

Det er ikke muligt at bringe samtlige indsendte observationer i rapporten, da der tilgår Rapportgruppen et meget stort datamateriale. Det skal fastslås, at alt indsendt materiale anvendes ved artsbehandlingen, men at den enkelte redaktør står for prioriteringen af, hvad der er relevant at nævne i afsnittet.

DATSY – TRUEDE OG SJÆLDNE YNGLEFUGLE

DOF har nedsat en gruppe, DATSY, som skal følge udviklingen i bestanden af truede og sjældne ynglefugle i Danmark. Hvilke arter der følges, og hvem der er koordinator for de enkelte arter, kan læses i DOF-NYT nr. 2 og 3, 2000. Hvis du registrerer en af de sjældne arter på listen, er det vigtigt, at du bringer din iagttagelse videre til koordinatoren for den pågældende art – også selv om du ønsker fundet hemmeligholdt. Kun derved får vi et dækkende billede af de sjældne ynglefugles forekomst og fordeling.

SU – SJÆLDNE FUGLE

Sjældenhedsudvalget er et særligt udvalg under DOF, som foretager en vurdering af observationer af sjældne og nye arter i Danmark (incl. Færøerne og Grønland) samt af observationer af usædvanlig karakter, inden disse kan offentliggøres i foreningens tidsskrifter og blade (se Pedersen 1999).

I Fugle i Århus Amt bearbejdes SU-arterne efter følgende procedure: Godkendte observationer bringes på deres rette plads i artsgennemgangen med alle oplysninger. Observationer, som er beskrevet men endnu ikke færdigbehandlet, bringes også men uden dato og observatørinitial, med mindre særlige forhold gør sig gældende. Ubeskrevne fund nævnes blot kort i indledningen med en bemærkning om at få dem beskrevet, mens forkastede fund ikke nævnes i rapporten.

Der skal kraftigt opfordres til, at man straks efter en usædvanlig observation indsender beskrivelse heraf til Fuglenes Hus, Sjældenhedsudvalget, Vesterbrogade 138-140, 1620 København V. Rapportgruppen står gerne til rådighed med vejledning om beskrivelse o.l.

SU-listen

Nedenstående liste er den senest opdaterede SU-liste over arter og racer, som skal bedømmes af Sjældenhedsudvalget (opdateret 1. februar 2000):

1) Arter:

Sortbrynet Albatros	Tjur	Sodfarvet Terne	Naumanns Drossel/ Brundrossel
Kuhls Skråpe	Lille Rørvagtel	Hvidskægget Terne	Rødstrubet/ Sortstrubet Drossel
Storskråpe	Dværgrørvagtel	Hvidvinget Terne	Stribet Græshoppesanger
Middelhavsskråpe	Lille Sultanhøne	Polarlomvie	Stor Græshoppesanger
Lille Skråpe	Jomfrutrane	Steppehøne	Tamarisksanger
Wilson's Stormsvale	Dværgrappe	Østlig Turteldue	Vandsanger
Topskarv	Kravetrappe	Skadegøg	Lille Rørsanger
Amerikansk Fregatfugl	Stortræppe	Sortnæbbet Gøg	Buskrørsanger
Amerikansk Rørdrum	Stylteløber	Gulnæbbet Gøg	Lille Gulbug
Dværghejre	Triel	Dværghornugle	Spottesanger
Nathejre	Ørkenløber	Sneugle	Hvidskægget Sanger
Tophejre	Rødvinget Braksvale	Høgeugle	Sorthovedet Sanger
Kohejre	Sortvinget Braksvale	Spurveugle	Sortstrubet Sanger
Purpurhejre	Mongolsk Præstekrave	Rødhalset Natravn	Ørkengærdesanger
Sort Ibis	Ørkenpræstekrave	Ørkennatravn	Ørkensanger
Amerikansk pibeand	Amerikansk Tundrahøjle	Alpesejler	Nordsanger
Blåvinget And	Sibirisk Tundrahøjle	Grøn Biæder	Humes Sanger
Halsbåndstrolch	Steppevibe	Ellekrage	Schwarz Løvsanger
Hvidøjet And	Sumpvibe	Guldspætte	Brun Løvsanger
Lille Bjergand	Tyknæbbet Dværgryle	Mellemflagspætte	Vestlig Bjergløvsanger
Brilleand	Hvidrygget Ryle	Tretået Spætte	Brun Fluesnapper
Bøffelend	Stribet Ryle	Kortået Lærke	Brun Tornskade
Blå Glente	Spidshalet Ryle	Klippesvale	Isabellatornskade
Ådselgrib	Klireryle	Rødrygget Svale	Rosenbrystet Tornskade
Gåsegrib - Lammegrib	Prærieløber	Mongolsk Piber	Sydlig Stor Tornskade
Slangeørn	Langnæbbet Sneppeklire	Taigapiber	Rødhovedet Tornskade
Steppehøg	Canadisk Kobbersneppe	Citronvipstjert	Sibirisk Allike
Ørnevåge	Bartramsklire	Sibirisk Jernspurv	Rosenstær
Lille Skrigeørn	Damklire	Alpejernspurv	Ørkendompap
Stor Skrigeørn	Gulbenet Klire	Sydlig Nattergal	Krognæb
Steppeørn	Terekklire	Rubinnattergal	Hvidstrubet Spurv
Kejserørn	Wilson's Svømmesneppe	Blåstjert	Mørkøret Junko
Dværgeørn	Stor Sorthovedet Måge	Isabellastenpikker	Hvidkindet Værling
Høgeørn	Lattermåge	Nonnestenpikker	Pileværling
Lille Tårnfalk	Bonepartemåge	Middelhavsstenpikker	Dværgeværling
Amerikansk Tårnfalk	Rosenmåge	Ørkenstenpikker	Gulbrystet Værling
Eleonorefalk	Ismåge	Stendrossel	Hætteværling
Slagfalk	Rosenterne	Gulddrossel	
Jagtfalk	Brilleterne	Vandredrossel	

2) Racer:

Sortbuget Knortegås <i>Branta bernicla nigricans</i>	Sorthovedet Gul Vipstjert <i>Motacilla flava feldegg</i>
Russisk Duehøg <i>Accipiter gentilis buteoides</i>	Islandsk Vindrossel <i>Turdus iliacus coburni</i>
Steppevåge <i>Buteo buteo vulpines</i>	Gærdesmutte <i>Troglodytes troglodytes fridariensis</i> og/eller <i>hirtensis</i> og/eller <i>borealis</i>
Islandsk Stor Kobbersneppe <i>Limosa limosa islandica</i>	Sibirisk Sortstrubet Bynkefugl <i>Saxicola torquata</i> <i>maura</i> og/eller <i>stejnegeri</i>
Kumliens Måge <i>Larus glaucooides kumlieni</i>	Gærdesanger <i>Sylvia curruca blythi</i>
Lomvie <i>Uria aalga hyperborea</i>	
Hvidbrystet Slørugle <i>Tyto alba alba</i>	

3) Jagttagelser af fugle, der ikke er bestemt til art, behandles sædvanligvis ikke, men i hvert fald følgende undtagelser gælder dog:

Albatrosser	Skrigeørne	Tundrahøjler	Bjergløvsangere
Fregatfugle	Braksvale	Sneppeklirer	Hætteværling/ Brunhovedet Værling

4) Jagttagelser af nye arter.

RETNINGSLINIER FOR INDSENDELSE AF MATERIALE

Hvilke obs?

Alle iagttagelser modtages med glæde, også af de almindelige arter! Men er dette uoverkommeligt, er vi især interesseret i: a) Ynglefund/observationer der tyder på yngel af alle arter, b) Optællinger af ynglende, rastende eller trækkende fugle generelt, og c) Sæsonens tre første og tre sidste observationer af trækfuglene. Indsend kun reelle observationer. Hvis du skønner antallet af f.eks. ynglebestande eller rasttotaler, gør da tydeligt opmærksom på, at det er et skøn.

Dato, tidspunkt, initialer, medobservatører m.v.

Alle obs skal være relaterede til en dato af hensyn til den videre EDB-behandling. Husk tidspunkt ved trækiagttagelser, sjældne fugle, flokke m.m. Husk navn og adresse på hvert eneste skema. Har man fået tildelt et initial af Rapportgruppen, er det i orden kun at anføre dette. Brug ikke selvkomponerede initialer og forkortelser på skemaerne. Se listen over anvendte forkortelser bag i rapporten. Notér meget gerne eventuelle medobservatører, samt oplysninger om vejr o.lign.

Lokalitetsangivelser

Brug venligst kun stednavne, som kan genfindes på Kort- og Matrikelstyrelsens kort 1:100.000 (Topografisk Atlas). Ved omtale af mindre lokaliteter bør man tillige henvisne til nærmeste større lokalitet.

Indsendelse

Når man indsender sine observationer, bedes man enten bruge vores indberetningsskemaer, eller selv foretage indtastningen i DOF-Basen og indsende oplysningerne på diskette eller per email. Man kan vælge mellem et artsskema (A5) eller et lokalitetsskema (men også almindelige "lapper" med oplysninger modtages). Artsskemaerne er til f.eks. spredte obs, strøobs og trækobs, mens lokalitetsskemaet anbefales i tilfælde af mange og grundige optællinger fra samme lokaliteter. Indsendelsesfrist for observationer til lokalrapporten er 10. januar.

DOF-Basen

Som nævnt, kan observationer også indsendes elektronisk, hvilket vi absolut foretrækker, idet det letter arbejdet med udarbejdelsen af rapporten betragteligt. Man kan ved henvendelse til Lokalafdelingen, indgå aftale om at få tilsendt DOF-Basen, så man selv kan indtaste sine observationer. Hvis man benytter denne mulighed, er det ens eget ansvar, at de indsendte oplysninger er indtastet korrekt. Det anbefales derfor, at man laver en udskrift og læser korrektur på indtastningerne inden indsendelse til Rapportgruppen. Ved indtastning af usædvanlige observationer, er det en fordel, hvis der suppleres med en kommentar i bemærkningsfeltet, så vi i Rapportgruppen kan se, at det ikke drejer sig om en fejlindtastning.

Hjemmesider

Rapportgruppen tjekker naturligvis relevante hjemmesider (se indsenderlisten bag i rapporten) for observationer af interesse for lokalrapporten. Men da disse sider er andenhåndskilder, citerer vi som hovedregel kun derfra med hjemmesidens initial, ikke med observatørens initial. For at minimere risikoen for fejl og dobbeltregistreringer anmoder vi om, at man, selvom man har indsendt til hjemmesiderne, også indsender direkte til lokalrapporten, så vi har en førstehåndskilde til informationerne.

Pattedyr, krybdyr og padder m.v.

Rapportgruppen indsamler også observationer af pattedyr, krybdyr, padder, insekter og orkidéer fra Århus Amt. De indkomne observationer videregives til Jørgen Terp Laursen, som behandler og opbevarer observationerne. En oversigt over det indkomne materiale bringes her i rapporten, mens en mere omfattende bearbejdning af materialet bringes i bl.a. Østjysk Biologisk Forenings blad GEJRFUGLEN. Man kan læse nærmere om, hvilke arter og observationer, som specielt bør indsendes i afsnittet om Dyr i Århus Amt sidst i rapporten. Observationerne indsendes til Rapportgruppen på samme skemaer, som benyttes til fugleiagttagelserne. Det er endnu ikke muligt, at levere disse observationer elektronisk.

Det indkomne materiale

Alt det indkomne materiale indtastes/samles i DOF-Basen og opbevares af Rapportgruppen. Herved fremstår efterhånden et enestående kildemateriale over fuglelivet i Århus Amt, som foreningens medlemmer kan anvende ved at rette henvendelse til Rapportgruppen. For enkelte sårbare arters vedkommende må man dog regne med en form for klausulering af materialet. Materialet anvendes også ved udarbejdelsen af den landsdækkende årsrapport, som trykkes med jævne mellemrum i DOFT.

VEJRET OG FUGLENE 1999

Vinter

Januar havde 2 kortere perioder med frost, men blev alligevel temmelig varm, og samtidig nedbørrig. Der blev registreret 5 dage med snedække, hvilket vil sige med over 1 cm sne i det åbne land. Især dagene 11. og 12. januar bød på regulært snevejr med op til 16 cm sne med en smule dagsfrost og let snefygning visse steder. Men hurtigt trådte en ny mildning ind fra sydvest, og de næste 2 uger bød generelt på dagtemperaturer over +5°C og ingen nattefrost. Herefter var der nogle få dage frem til februar med lave nattemperaturer og klart højtryksvejr. Samlet blev der registreret 8 frostdøgn (døgn med en gennemsnits-temperatur på under 0,0°C) og 13 frostnætter.

Februar bød på lunt vintervejr den første uges tid, herefter en noget koldere periode med let dagsfrost og en del sne med vinde fra sydøstlige retninger. Især 10/2 bød på kraftigt snevejr, hvor der i løbet af dagen faldt op til 22 cm sne, og med udbredt frost herefter. Efter denne korte frostperiode igen mildning fra SV, og resten af måneden fremstod mild med kun få frostnætter. Februar blev mere end 1°C varmere end normalt for perioden 1961-90. I alt registreredes 9 frostdøgn, 15 frostnætter og 6 dage med snedække.

Forår

Marts var temmelig varm. Den første uges tid sås jævnt faldende temperaturer og omkring den 10. og 11. faldt der tøsne, ca. 25 mm, som en kort overgang dækkede jorden. Herefter registreredes stigende temperaturer gennem resten af måneden og kun ganske få frostnætter. 4 dage med over 10°C sås i den sidste periode af måneden. Marts var karakteriseret af særdeles megen nedbør, ca. 58% over normalen. Der registreredes i alt 24 døgn med nedbør og alene de første 10 dage blev der målt 76,7 mm. Ganske pænt!

April bød på lunt vejr de første 10 dage med en del sol ("mit" solsortepar begyndte i øvrigt æglægningen 2. april!) men til tider temmelig blæsende. Som så ofte før i april holdt denne vejrtype ikke ved. Midt på måneden var vejret lidt vinterligt og med tøsne 15/4 om morgenen samt let nattefrost dagene derefter. Herefter opstod nogle dage med kraftig vind fra NV, hvorefter vejret skiftede karakter og lunere vejr dukkede op fra SØ. Resten af måneden var fremdeles lun og tør. Med en middeltemperatur på +7,8°C blev april måned varm. I alt blev der registreret 3 frostnætter og ingen døgn med blivende snedække.

Maj var generelt temmelig solrig og lun. Især den første uges tid bød på en del sol og lunt vejr, om end nætterne var forholdsvis kølige, dog uden nattefrost. Solen havde lige siden 23/4 været fremme stort set uden afbrydelse indtil 8/5, da vejret ændrede karakter til mere køligt og regnfuldt vejr. Især 12/5 og 13/5 faldt der en del nedbør, hen ved 18 mm. En noget mere stabil vejrtype opstod herefter med sol og temperaturer op til 22°C. Med et gennemsnit på +11,2°C blev maj i år lidt lunere end for normalgennemsnittet. Ingen frostnætter registreredes i maj måned.

Sommer

Juni måned blev en smule køligere end normalt og samtidig usædvanlig nedbørrig. Især de første 10 dage bød på en hel del nedbør i form af kraftige regnbyger (f.eks. 9,7 mm på 35 min 6/6), men også som mere vedvarende dagsregn (f.eks. 13,9 mm i tordenvejr natten til 3/6). Samtidig var temperaturerne moderate, om end med pæne nattemperaturer omkring de +10°C. Den 12/6 blev det lunere, og med en periode uden nedbør af betydning fik denne vejrtype lov til at bestå en uges tid med temperaturer lidt over +20°C. Men en koldfront vestfra satte en stopper for dette og bragte en del nedbør med sig (det gik ud over turen til Vorsø 20/6, her faldt der 25,5 mm på knap 4 timer!). Herefter forblev måneden vejrmæssigt på det jævne med forholdsvis lave temperaturer. Til trods for den megen nedbør blev juni dog alligevel temmelig solrig, faktisk 4% mere sol end normalt på landsbasis, men en anelse koldere end normalt.

Juli blev en ret varm måned med normal nedbør. Efter at det den første uges tid havde været køligt med nogen nedbør, blev det efterhånden lunere. Årets første sommerdag blev 9/7 med +26,4°C (en sommerdag defineres som et døgn med en max. temperatur over +25°C). Denne korte hedebølge bød på relativt lune nætter, og højeste minimumstemperatur blev natten til 14/7 målt til +18,9°C. Denne lune nat blev dog afløst af en koldfront fra NV med en del regn og torden (28 mm nedbør i løbet af natten). Det blev herefter noget køligere, men alligevel med relativt høje nattemperaturer. Et enkelt influx af høje temperaturer blev målt 19/7 med +27,5°C og med laveste temperatur om natten på +19,3°C. Herefter igen relativt koldt, men en ny varmebølge fra 28/7 med dagtemperaturer over +25°C viste sig at vare til 7/8. Bl.a. grundet de relative lune nætter blev juli måneds middeltemperatur +2,4°C over det normale. I alt registreredes 10 sommerdage, og solen skinnede da også 35% over det normale på landsbasis.

August bød på en temmelig lun, regnfuld og samtidig solrig måned. Den første uges tid bød på dejligt sommervejr med temperaturer over +25°C med sol fra morgen til aften, men ikke særligt lune nætter. Dette sommervejr blev brat afbrudt af en koldfront om formiddagen 8/8, hvor der på lidt mere end 3 timer faldt knap 30 mm nedbør (for øvrigt årets nedbørrigeste døgn, andetsteds syd for Odder blev der et par dage efter målt ca. 30 mm på en halv time under en tordenbyge). Temperaturerne lå herefter resten af måneden på det mere moderate med ca. +20°C som det gennemsnitlige i dagtimerne, og kraftige regnbyger gjorde, at nedbørmængden varierede meget fra egn til egn. August blev hen ved +1,5°C varmere end normalt. I alt blev der registreret 7 sommerdage. Der faldt 53 % mere nedbør end normalt, primært som kraftige regnbyger, og ofte ledsaget af torden (nogle steder i landet faldt der over 200 mm!).

Efterår

September blev den varmest registrerede nogensinde herhjemme (på landsbasis +16,3°C). Septembervejrret var så varmt, og uden egentlige kølige efterårspust, at det nærmest var som om august måneds sommervejr havde fortsat en måned ekstra. De første 3 uger var gennemsnitstemperaturen +17,4°C (til sammenligning, så er månedsmiddeltemperaturen for en egentlig sommermåned omkring +15,5°C). Først 18/9 faldt der let regn om natten. Dagtemperaturerne faldt efterhånden, mens nattemperaturerne forblev mellem +12°C og +16°C måneden ud. Den sidste uges tid faldt der dagligt regn, og især natten til 28/9 faldt der bygeagtig regn, op til 25,5 mm. Men alligevel blev det en solrig måned med over 28 % af det normale antal soltimer på landsbasis. Det var påfaldende med de høje nattemperaturer, og det skal nævnes, at der kun tre nætter blev målt under +10°C i løbet af september. I alt registreredes 4 sommerdage.

Oktober havde et overskud af varme, og et lille underskud i nedbør set i forhold til normalen på landsbasis. Måneden startede med en del nedbør, men efterhånden blev der dage uden nedbør. Men alligevel kunne oktober fremvise 21 dage med regn. Måneden bød generelt på lunt vejr, dog med en mindre koldfront midt på måneden, men alligevel blev der ikke konstateret nattefrost.

	Temperaturer (°C)						Nedbør (mm)		
	Dato	Min.	Dato	Max.	Middel	Normal	Odder	Amt	Normal
JAN	29/1	-8,5	6/1	+10,9	+2,5	+0,0	106	55	57
FEB	13/2	-12,3	4/2	+9,2	+1,3	+0,0	53	44	38
MAR	11/3	-1,0	25/3	+12,6	+3,9	+2,1	109	85	34
APR	16/4	-2,0	28/4	+18,1	+7,8	+5,7	46	38	42
MAJ	4/5	+2,1	28/5	+24,6	+11,2	+10,8	43	48	47
JUN	1/6	+4,9	16/6	+23,6	+14,1	+14,3	140	140	55
JUL	27/7	+8,0	12/7	+30,3	+18,0	+15,6	67	49	66
AUG	25/8	+8,1	6/8	+29,7	+17,2	+15,7	141	109	67
SEP	1/9	+9,3	9/9	+25,9	+16,6	+12,7	76	74	72
OKT	29/10	+0,8	2/10	+15,8	+9,6	+9,1	68	74	76
NOV	15+23/11	-4,3	1/11	+14,3	+5,6	+4,7	28	23	55
DEC	21/12	-8,9	6/12	+10,2	+1,8	+1,8	123	104	45

Tabel 1. Vejret i 1999. Minimum-, maksimum-, og middeltemperatur ved Odder (med dato). Normaltemperatur for Danmark. Nedbør ved Odder og i Århus Amt samt normalnedbør i Århus Amt.

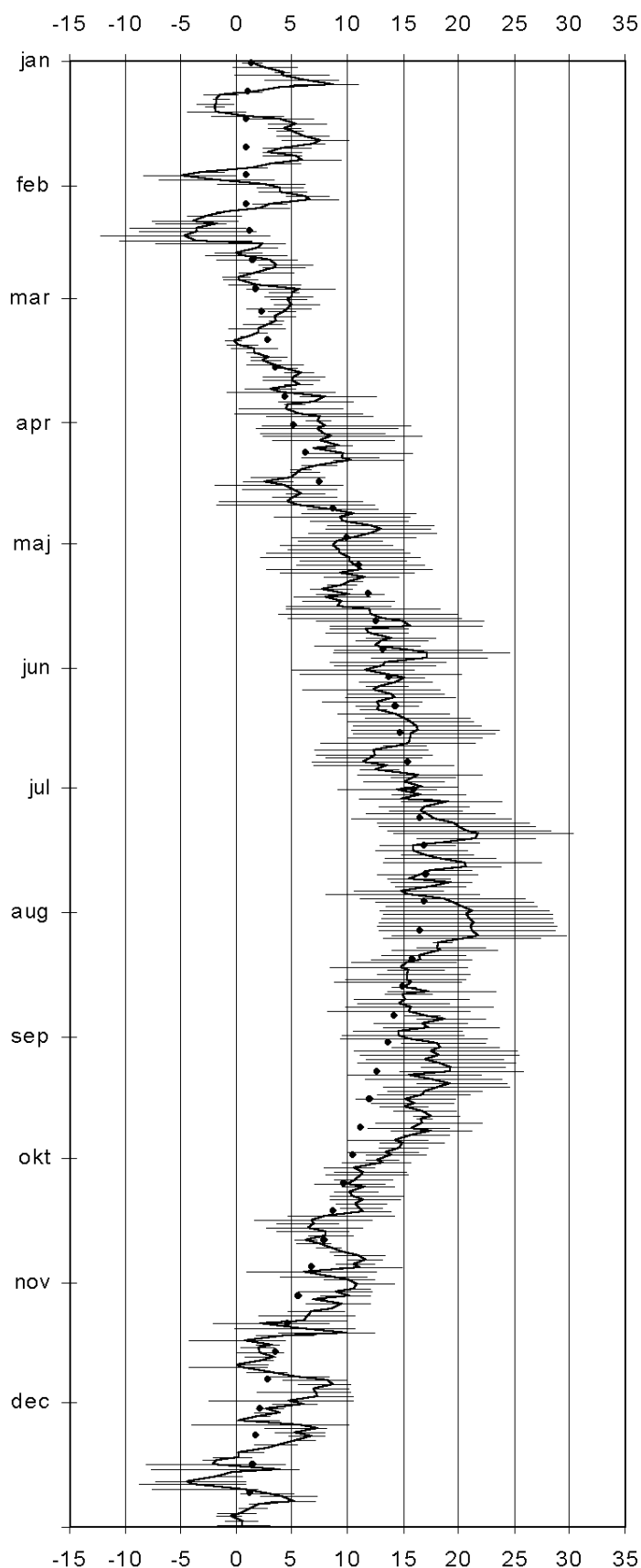
November udmærkede sig ved at være ganske tør og forholdsvis varm. De første 10 dage var lune for årstiden og stadig uden efterårets første nattefrost, som først blev konstateret natten til 11/11 med -2,2°C. Nogle dage senere, 15/11, blev vejret noget koldere, da en koldfront passerede fra NV. Dagtemperaturerne lå nu generelt på +3 til +4°C men uden nattefrost af betydning. Heller ingen nedbør af betydning, bortset fra nogle kraftige haglbyger om natten 18/11, hvor der faldt 10,3 mm som det højeste målt i løbet af et døgn. Snart blev vejret igen lunt med vind fra VSV, og denne vejrtype bestod resten af måneden, dog afbrudt af en stormende kuling 29/11. I alt registreredes 6 døgn med frost om natten.

Vinter

December blev usædvanlig nedbørrig og stormende men med overskud af sol. Temperaturen forblev på det normale. Månedens startede med stormende kuling 1/12, og et par dage efter, 3/12, rasede en orkan henover landet, hvor vindstyrkerne viste sig at være de højest registrerede nogensinde, op til 40-50 m/sek mange steder, også i Østjylland! I den forbindelse faldt der ca. 21 mm regn. Herefter kom vi ind i en temmelig regnfuld periode, dog med stabile temperaturer. Omkring 12/12 blev vejret noget koldere med udbredt nattefrost (ned til $-8,2^{\circ}\text{C}$ natten til 16/12). Igen 17/12 blev der varslet en mulig orkan, som dog kun udviklede sig til en stormende kuling og dette lavtryk bragte mere kulde med sig fra NV. Vinterens første sne 18/12 dækkede jorden med et tyndt lag efter nogle snebyger om morgenen. Herefter blev det væsentlig koldere med udbredt nattefrost og dagstemperaturer lige over frysepunktet. I denne frostperiode nåede hele Horsens Fjord at blive isdækket, om end kun med nogle få cm is, men alligevel måtte en del andefugle fortrække til kysterne. Omkring juletid blev det igen lunere, og juledagene var domineret af kraftig regn en stor del af tiden, hen imod 40 mm. De sidste dage blev koldere og let nattefrost blev igen aktuelt op til nytår. I alt registreredes 7 frostdøgn, 16 nætter med frost og 5 snedækkede dage.

Bemærkninger

Alle temperaturmålinger er foretaget fra en engelsk hytte ved Odder med originalt, professionelt udstyr. Nedbørmåleren er manuel, og af samme type som benyttet på DMI gennem mange år. Umiddelbart er gennemsnitstemperaturen en anelse højere end forventet (ca. $+0,3^{\circ}\text{C}$), hvilket skyldes placering i mindre have ved bynær bebyggelse, men fra 1. oktober 1999 er der fundet frem til anden placering. Kilde til vejrdata udenfor Odder er DMI.

Figur 1. Daglig maksimum-, minimum- samt middeltemperatur på en station ved Odder. Prikket linie angiver normal for Danmark.

RINGMÆRKNINGSAKTIVITETEN I 1999

Oversigten over ringmærkningsaktiviteten i Århus Amt er gjort muligt, fordi de fleste oplysninger nu kan indhentes via Århus Ringmærkergruppe. Alle, der ringmærker, gør det med tilladelse (licens) fra Zoologisk Museums Ringmærkningsafdeling i København – og hvis man er med i Århus Ringmærkergruppe, mærker man under samme licensnummer. Mærkere bosiddende på Anholt har dog egne licensnumre, hvilket også gælder for flere, der mærker på Gjerrild Nordstrand. Derfor kan der mangle oplysninger fra sidstnævnte sted. Aktiviteten i amtet fremgår i øvrigt af tabel 2, der viser henholdsvis antallet af fugle mærket på Anholt og i den øvrige del af amtet i 1999, hvor Århus Ringmærkergruppe har mærket.

	Anholt	Øvrige amt		Anholt	Øvrige amt
Duehøg	-	8	Gransanger	9	19
Spurvehøg	2	28	Løvsanger	18	14
Musvåge	-	1	Fuglekonge	16	2
Tårnfalk	-	51	Grå Fluesnapper	2	-
Stormmåge	2	-	Lille Fluesnapper	-	2
Tyrkerdue	2	4	Broget Fluesnapper	4	1
Stor Flagspætte	1	-	Halemejse	-	2
Landsvale	-	34	Sumpmejse	-	9
Bysvale	-	5	Topmejse	-	2
Hvid Vipstjert	55	-	Sortmejse	7	2
Silkehale	13	-	Blåmejse	22	46
Vandstær	-	6	Musvit	152	173
Gærdesmutte	9	5	Spætmejse	-	7
Jernspurv	65	13	Træløber	1	-
Rødhals	71	32	Råge	-	1
Rødstjert	3	3	Husskade	-	1
Solsort	168	101	Stær	13	9
Sjagger	-	1	Gråspurv	8	37
Sangdrossel	3	2	Skovspurv	1	64
Vindrossel	1	-	Bogfinke	366	45
Sivsanger	1	-	Kvækerfinke	149	77
Kærsanger	-	1	Dompap	15	125
Rørsanger	1	4	Kærnebider	5	2
Gulbug	-	1	Grønirisk	511	562
Gærdesanger	-	3	Stillits	1	-
Tornsanger	1	4	Grønsisken	572	561
Havesanger	1	3	Gråsisken	5	17
Munk	14	4	Gulspurv	5	-
Skovsanger	3	-	Rørspurv	3	7
			I alt	2301	2101

Tabel 2: Ringmærkningsaktiviteten på Anholt og i den øvrige del af Århus Amt i 1999. Som det fremgår, har FSV igen gjort en stor indsats på Anholt, selvom han kun har ringmærket i foråret.

ARTSGENNEMGANG

Rødstrubet Lom (*Gavia stellata*) 00020

Med 187 observerede fugle, er det rekordår for arten. Efterårsmaterialet domineres helt af observationer fra Fornæs med 31 af 43 observationer, mens der fra foråret overhovedet ingen observationer er herfra. Fordelingen på måned og år fremgår af figur 2.

1. halvår: Den første ses 1/1 1 trk **Kysing Næs**, hvorefter de næste her først ses 7/3 2 trk (begge OGJ). Øvrige fra januar er 3/1 4 **Gjerrild Nordstrand** (NØD). I perioden 14/2-30/3 ses en olieskadet fugl i **Århus Østhavn** (JSC, LB m.fl.). Herefter gøres flere iagttagelser foråret ud: 21/3 2 Ø **Universitetsparken** (!) (FDØ), 22/3 6 NV **Gjerrild Nordstrand** (NØD), 29/3 1 **Århus Bugt** (FDØ), 2/4 1 **Sangstrup Klint** (CHØ), 8/4 1 ud for **Ringbjerg**, Samsø og 10/4 1 **Issehoved** (begge SDY). Forårets observationer afsluttes 21/5 31 Ø **Gjerrild Nordstrand** (Gj).

2. halvår: Efterårets første ses 11/9 3 trk **Kysing Næs** og 12/9 1 **Fornæs** (begge OGJ). I perioden 16/10-5/12 ses i alt 98 ved **Fornæs**, flest 16/10 32 trk, 30/10 8 (begge OGJ), 6/11 8 (AR, SKA), 3/11 4 S + 3 N (FDØ) samt 5/11 7 S og 21/11 8 (FDØ). Fra det andet store træksted, **Kysing Næs**, er der oplysninger om 26 fugle i perioden 7/11-24/12, flest 4/12 9 trk og 12/12 6 trk (begge OGJ). Øvrige obs er 27/9 1 rst **Kalsemade** (TBR), 1/12 2 rst **Moesgård Strand** (FDØ), 11/12 1 rst **Sødringholm Strand** (LTP), 20/12 1 N **Kalsemade** (TBR) og 29/12 1 **Egehoved**, Alrø (HLL).

Total: 187 Indsendere: 24 Observationer: 51 Lokalteter: 14

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
5	1	11	3	31	-	-	-	5	57	40	34

Smålom sp. (*Gavia stellata*/G. *arctica*) 00025

Det indrapporterede antal fugle er det næsthøjeste i dette årti, bl.a. på grund af en meget stor obs fra Gjerrild Nordstrand. Materialet domineres af denne enkeltobservation fra foråret, men der er også enkelte større forekomster fra efteråret. Det skal bemærkes, at især observationerne fra efteråret er gjort udenfor de 2-3 faste træklokaliteter. De senere års fordeling på måned og år er vist i figur 2.

1. halvår (alle nævnes): 18/2 4 trk **Fornæs** (HLL) og 8/3 32 **NØ-Djursland** (NØD) samt 9/3 188 trk (NØD) og 22/3 2 NV begge **Gjerrild Nordstrand** (FDØ), 27/3 4 rst **Sødringholm Strand** (LTP), 2/4 3 S **Århus Bugt** (FNI) og 8/4 1 havet v. **Ringbjerg**, Samsø (SDY).

Sommer: 29/6 5 S (LTP) og 4/7 1 begge **Sødringholm Strand** (PTP).

2. halvår: Observationerne domineres af obs fra **Fornæs**, hvorfra der i perioden 13/9-31/12 foreligger i alt 71 iagttagelser, max. 17/10 8 N + 4 S (JSC), 19/10 9 N + 3 S, 8/11 10 S og 10/12 5 N + 5 S (alle HLL). Øvrige obs fra efteråret er 12/9 1 S **Sødringholm Strand** (JPA), 7/10 2 Ø **Alrø Egehoved** (HLL), 14/10 50 SV **Issehoved** (SDY), 2/12 6 trk **Kysing Næs** (HLL), 11/12 2 rst (+ 1 rød og 1 sort) **Sødringholm Strand** (LTP) samt 20/12 2 N **Kalsemade** (TBR).

Total: 391 Indsendere: 14 Observationer: 30 Lokalteter: 11

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	4	226	4	-	5	1	-	4	100	25	22

Sortstrubet Lom (*Gavia arctica*) 00030

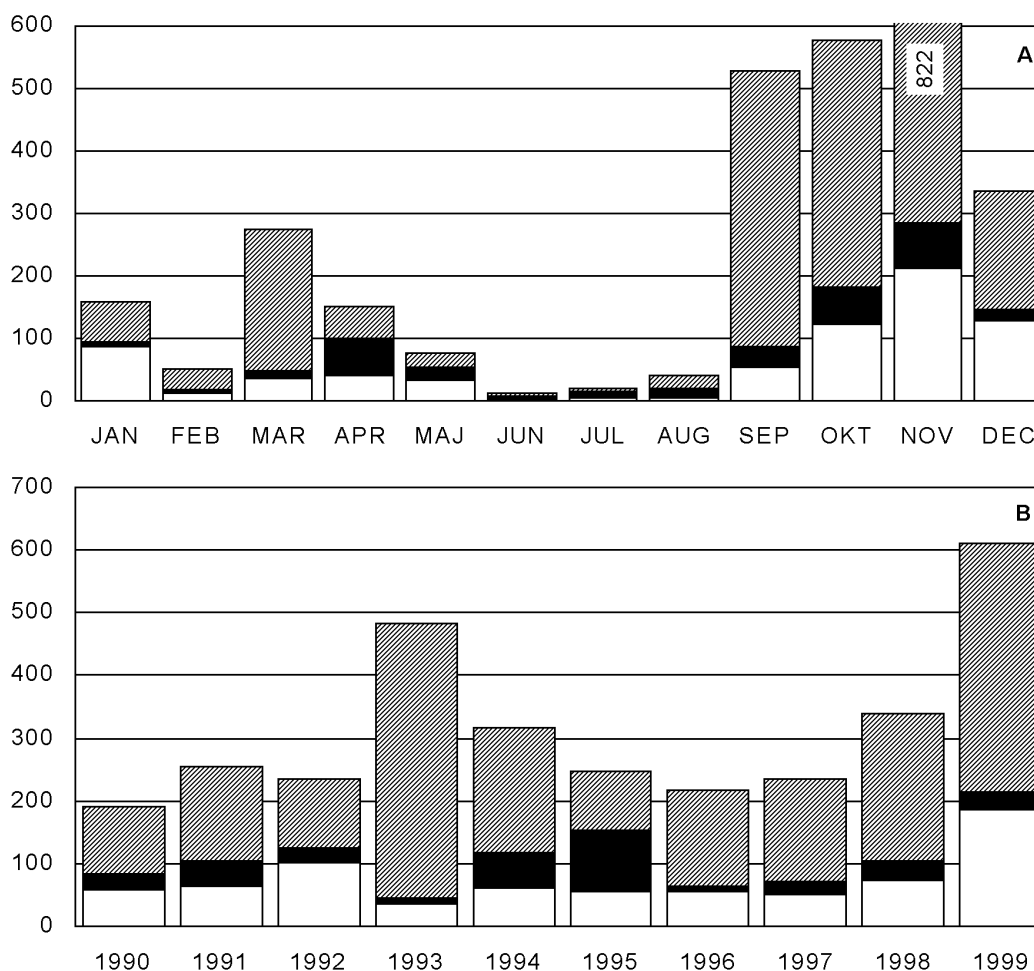
Et år med et normalt antal fugle. De fleste er set i efteråret ved Fornæs (10 af efterårets 15 obs), mens der fra foråret bare er én obs herfra. Alle obs uden for Fornæs nævnes. De senere års fordeling på måned og år er vist i figur 2.

1. halvår: 13/3 1 trk **Kysing Næs** (OGJ), 1-13/4 1 rst **Issehoved** og **Armhoved**, Samsø – samme? (SDY). Endvidere 21/5 1 trk **Fornæs** (Gj).

2. halvår: Efterårets første er 6/9 1 S og 13/9 4 S begge **Fornæs** (begge HLL). Herefter ses i perioden 19/10-3/12 7 enkeltindivider passere **Fornæs** (LTP,ABL,FDØ m.fl.). Øvrige obs: 17/9 1 **Mariager Fjord** v. Hadsund (HET), 3/10 1 N **Sødringholm Strand** (LTP), 14/10 6 **Issehoved** (SDY) og 5/12 + 11/12 1 **Sødringholm Strand** (JPA,LTP).

Total: 24-27 Indsendere: 17 Observationer: 20 Lokalteter: 7

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	1	3	1	-	-	-	6	8	5	2

Figur 2: Antal observerede smålommer i perioden 1990-1999 fordelt på månedssummer (A) og års-totaler (B). Hvid: Rødstrubet Lom; sort: Sortstrubet Lom; skraveret: Smålom sp.

Islom (Gavia immer) 00040

Igen i år 4 observationer af Islom fra amtet. Arten er set hvert år siden 1991, hvor den blev taget af SU-listen. Observationerne er gjort på dens traditionelle træklokaliteter.

7/3 1 NØ **Kysing Næs** (OGJ), 3/12 1 N + 5/12 1 N **Fornæs** (FDØ,HAC) og 7/12 1 N **Kysing Næs** (HLL) – måske den samme som strejfer rundt i december?

Storlom sp. (Gavia immer/G. adamsii) 00045

9/3 1 trk **Gjerrild Nordstrand** (NØD). Måske Islommen fra Kysing, der er nået til Gjerrild?

Lille Lappedykker (Tachybaptus ruficollis) 00070

Næsten en fordobling af årstotalen i forhold til sidste år, men med 420 fugle er der stadig et stykke op til årstotalerne fra 1992-1995, hvor der typisk blev indrapporteret 1000-1500 fugle.

Yngel: 10-12 ynglepar fordelt på 10 lokaliteter, hvilket er på niveau med de seneste to år. Eneste ynglelokalitet med mere end 1 par er **Kvottrup Mose** 3 par (SMJ). Med den seneste årrække af forholdsvis milde vintre bør ynglebestanden snart nå totalerne fra slutningen af 1980'erne/starten af 1990'erne, hvor antal ynglepar lå på omkring 40 til 50 par pr. år. Der foreligger da også observationer af fugle i yngletiden fra en række kendte ynglelokaliteter, specielt fra Søhøjlandet, Randers Fjord og Brabrand Sø, uden der dog er konkrete meldinger om ynglefund herfra.

Vinterflokke (januar-marts): En lang række observationer af 1-3 ex, og specielt hyppigt fra **Norsminde Havn**, der gennem hele perioden har haft 3 til 9 fugle rastende, flest 2/1 9 (BGO), 11/2 7 (HLL) og 16/3 5 (+ 5 i fjorden) (IZN). Eneste obs i øvrigt på mere end 3 fugle er 14/2 4 **Mossø** (FNI).

Fældetid (august-september): Som sædvanlig kun større ansamlinger i **Norsminde Fjord**: 2/8 11 og 26/9 30. Forekomsten her på lokaliteten kulminerer i oktober med 18/10 45, og sidste større observation 30/10 23 (alle OGI). Eneste større observationer (>5) fra fældetiden i øvrigt er fra 7/8 8 **Lading Sø** (HET) og 29-30/9 6 **Fussingø Skov** (BKR).

Efterår-vinter (oktober-december): Eneste større observationer (>4), udover ovennævnte flokke fra Norsminde i oktober, er også fra Norsminde-området med 23/11 5 **Norsminde Havn** (HLL), 4/12 7 **Norsminde Flak** (PEØ) og 11/12 6 **Kysing Næs** (BGO).

Total: 405 Indsendere: 43 Observationer: 139 Lokaliteter: 58

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
38	34	50	23	15	21	19	32	59	90	12	27

Toppet Lappedykker (Podiceps cristatus) 00090

Oplysning om ynglepar fra meget få lokaliteter, samt en meget lav årstotal, hvilket kan tilskrives lave månedstotaler i yngleperioden (april/maj) og manglende større observationer (>500) i fældeperioden fra specielt Søhøjlandet (Mossø, Salten Langsø mm.). Søhøjlandet er ellers blandt de mest betydningsfulde fældeområder i ferskvand i Danmark (Meltofte 1996). Amtets bedste lokalitet i saltvand er Horsens Fjord (delvis Århus Amt), men også Århusbugten kan i første halvår vise pæne rastetal – blandt andet i år.

Yngel: Oplysning om 71-81 ynglepar fordelt på kun 9 lokaliteter (!), hvor antal ynglepar er på niveau med de seneste 2 år; flest **Brabrand Sø** 30 par (JGR), **Mørke Kær** 21-22 par (EBU), **Skanderborg Sø**, østende 5-10 par (PLA) og **Lading Sø** 9-10 par (HET). Lokalitetsmax (>30) fra yngleperioden (marts-juni) i øvrigt: 8/5 60 **Mossø** øst + vestende (PLA,JSC), 1/4 33 + 2/5 32 **Stubbe Sø** (PBP), 10/5 +18/5 40 **Brabrand Sø** (IZN), 6/6 36 **Norsminde Fjord**, vestdel (OGJ) – ankomst af ikke-ynglende, tidligt fældende fugle?

Vinterflokke (januar-februar): Kun ganske få større ansamlinger i ferskvand først på året, flest 5/1 30 **Skanderborg Sø** (PLA), mens der i Århus Bugt fra primo februar til ultimo marts raster mange lappedykkere, flest 9/2 125 ved **Ballehage**, 11/2 113 **Århus Bugt** ud for Storskoven + 28 ved **Ballehage** (alle IZN). Sidste større flok ses 27/3 30 **Moessgård Strand** (FDØ).

Fældetid (august-oktober): En række observationer af typisk 20-30 ex fra forskellige lokaliteter; flest 5/9 + 7/9 150 (LPJ,JBA) + 17/10 175 **Salten Langsø** (GGU) og 17/9 146 **Brabrand Sø** (SSK).

Efterår-vinter (oktober-december): Udover **Salten Langsø** med 100-150 ex (GGU) og **Stubbe Sø** med typisk 30-40 ex, dog 27/11 hele 62 ex (PBP) i perioden, præges materialet af flere små og større ansamlinger fra saltvand; flest 18/10 32 **Kalsemade** + 22 **Amstrup Red** (begge TBR) og sidst på året med 29/12 55 **Alrø Strevelshoved** (FNI).

Total: 3955 Indsendere: 49 Observationer: 342 Lokaliteter: 90

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
147	348	273	253	396	205	131	394	695	442	354	317

Gråstrubet Lappedykker (Podiceps grisegena) 00100

Et meget almindeligt år, både hvad angår årstotal og antal ynglepar.

Yngel: I alt oplysning om 33-38 ynglepar fordelt på 17 lokaliteter, flest **Leca-fabrikken/lergrave** 4-5 par (PLA), **Sengeløkke Mose** 4-5 par (JPL), **Rugård Søndersø** 4 par (FF), **Tranemosen** 3 par (BSN) og **Kvottrup Mose** 2-3 par (SMJ,FF). Fra yngletiden i øvrigt kun ganske få observationer udenfor ynglelokaliteterne; flest 16/6 + 20/6 4 og 27/6 6 ved **Åkær**, angivet som ikke-ynglende (alle TBR).

Vinter-forår (januar-april): Året starter med 2 pæne observationer 1/1 4 + 2/1 10 **Kysing Næs** (OGJ), herefter ses der først pri.medio marts flokke med 9/3 12 **Gjerrild Nordstrand** (NØD) samt 19/3 4 **Mo-esgård Strand** (HLL), og sædvanen tro primo april ved Samsø; flest 1/4 12 **Øster Hedekrog** og 3/4 13 **Issehoved** (begge SDY).

Fra fældeperioden (august-september) kun få større observationer (alle fra saltvand): 15/8 3 **Kalsemade** (TBR), 12/9 5 trk **Fornæs** (OGJ) og fra Samsø: 18/9 16 **Øster Hedekrog** og 19-20/9 5 **Vester Hedekrog** (begge SDY).

Efterår-vinter (oktober-december) ses de fleste fugle sædvanligvis ved Kysing Næs og Fornæs og i år er ingen undtagelse: 16/10 19 trk **Fornæs** (OGJ), 22/10 20 (HLÆ) + 23/10 13 trk (OGJ) + 31/10 21 trk (OGJ) alle **Kysing Næs**, 2/11 11 **Fornæs** (HLL), 6/11 hele 26 trk **Kysing Næs** (OGJ) – ny rekord herfra (Gylling-Jørgensen 1995). Sidste større observationer er fra 21/11 9 N (BGO) + 5/12 8 begge **Fornæs** (HAC m.fl.).

Total: 627 Observationer: 175 Lokaliteter: 62

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
13	5	41	120	86	74	18	8	35	121	88	19

Nordisk Lappedykker (Podiceps auritus) 00110

Med 12 observationer af 14 ex ligger 1999 tæt på gennemsnit for de seneste 10 år, hvor der i gennemsnit er registreret 11,6 fugle pr. år; flest 1994 med 23 ex og færrest 1990 og 1997 begge med 6 ex.

1. halvår: 3/1 1 rst **Kysing Næs** (OGJ), 10/1 1 rst **Sminge Sø** (HST), 10/1 1 + 6/2 1 rst **Fornæs** (SHØ,JPL), 14/3 1 **Ebeltoft Færgehavn** (DOF) og 18/5 1 sdr **Kragemosen** (LEB).

2. halvår: 21/9 2 rst **Kalsemade** (TBR), 13/10 1 fou **Øster Hedekrog** (LEB), 20/10 1 trk **Fornæs** (AR), 6/11 1 **Stubbe Sø** (AR,SKA), 7/11 1 rst **Kysing Næs** (OGJ) og 21/11 2 **Stubbe Sø** (FDØ).

Total: 14 Indsendere: 10 Observationer: 12 Lokaliteter: 8

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
3	1	1	-	1	-	-	-	2	2	4	-

Rettelse til Fugle i Århus Amt 1998: 1/10 1 **Vester Hedekrog** (LEB) skal være (SDY).

Sorthalset Lappedykker (Podiceps nigricollis) 00120

Et år uden sikre tal om bestandene fra Søhøjlandet. Men arten har tilsyneladende stort set forladt de tidligere så store bastioner (ifølge JKI), og der er i løbet af foråret kun registreret meget få fugle her.

Yngel: Samlet oplysninger om 48-50 par; med 45 par **Brabrand Sø** (JGR/DMU), 1-2 par **Stormose** (JPL), **Julsø** 1 par (FNI), **Lading Sø** 1 par (HET), 0-1 par **Fuglsø Mose** (ECH). Største observationer fra yngletiden i øvrigt (maj-juni): 1/5 3 + 4/5 3 **Dystrup-Ramten Søerne** (AR,GGU), 8/5 4 **Knudsø** (ØBF), 8/5 11 + 9/5 14 **Sortesø**, Skanderborg (PLA,OJE) og 8/5 8 rst **Mossø** (JSC).

Første fugl registreres usædvanligt tidligt, nemlig i februar ved **Marselisborg Havn**. Der ønskes dog nærmere dokumentation før denne offentliggøres. I lokalrapporten er der tidligere omtalt fugle i amtet i januar måned i hhv. 1990 og 1994. De første fugle ellers til normal tid med 28/3 2 + 30/3 4 **Brabrand Sø** (MJH,FDØ,HLL) og 30/3 1 **Kalsemade** (TBR).

Fældeperioden falder normalt i august-september, men i år indledes den lidt tidligere med en stor observation fra saltvand 20/7 19 **Alrø Strevelshoved** (HLL). Fra perioden i øvrigt (lok.max.): 10/8 7 1K **Norsminde Fjord** (OGJ), og nogle af disse fugle bliver på lokaliteten indtil ultimo oktober, 16/8 9 **Brabrand Sø** (MJH), 23/8 4 **Alrø Strevelshoved** (HLL), 30/8 4 + 25/9 3 **Lading Sø** (HET) og 30/9 5 **Kalsemade** (TBR).

Sidst på efteråret ses flere fugle end normalt med 5/10 1 + 14/10 1 **Kalsemade** (TBR) og 8/10 3 1K + 25/10 2 1K **Norsminde Fjord** (OGJ). De sidste er sene, men oktober-iagttagelser er ikke usete i amtet.

Total: 584 Observationer: 104 Lokalteter: 28

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	15	250	149	35	70	40	17	7	-	-

Malleuk (Fulmarus glacialis) 00220

Året bød på 6 observationer af i alt 14 fugle. Alle nævnes:

23/2 1 **Sødringholm Strand** (CSS), 27/2 6 + 6/3 4 farvandet nord for **Anholt** (FS) samt følgende fra **Fornæs**: 5/6 1 (TNI), 16/10 1 (OGJ) og 19/10 1 N (HLL).

Almindelig Skråpe (Puffinus puffinus) 00460

Ikke siden 1993 har der været indrapporteret Alm. Skråpe i Århus Amt. Det er den tiende obs i amtet: 30/8 1 S kl 08.13 **Fornæs** (HLL).

Sule (Sula bassanus) 00710

Gjerrild Nordstrand har oplevet den hidtil næststørste forårsobs for området.

Forår: **Gjerrild Nordstrand**: 16/4 10 Ø og 17/4 1 Ø (NØD).

Sommer: 29/6 1 juv fou **Sødringholm Strand** (LTP), 19/7 1 trk **Kysing Næs** (OGJ) og 25/7 1 juv N **Eskeplet** (CSS).

Efterår: Den første er 11/9 1 S **Eskeplet** (CSS) og 12/9 4 + 19/9 1 S **Sødringholm Strand** (LTP). I efteråret registreres i alt 18 trk i perioden 19/9–3/12. Største obs: 29/9 3 N + 1 S **Fornæs** (HLL), 3/10 5 **Sødringholm Strand** (JPA) og 6/11 5 trk **Kysing Næs** (OGJ). Der er ingen obs efter orkanen 3/12.

Total: 50 Indsendere: 16 Observationer: 25 Lokalteter: 7

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	11	-	1	2	-	12	11	11	1

Skarv (Phalacrocorax carbo) 00720

Kun en enkelt indsender har opdaget DOF-Basens mulighed for at angive race på Skarverne, alle øvrige har blot brugt samlenummeret 00720. Nummeret for Storskarv *P.c.carbo* er 00721 og for Mellemskarv *P.c.sinensis* 00722. Hermed opfordres man til i fremtiden at angive race på sine Skarver, hvor det er muligt. De danske ynglefugle, og vel alle iagttagelser indlands i sommerhalvåret, er Mellemskarver.

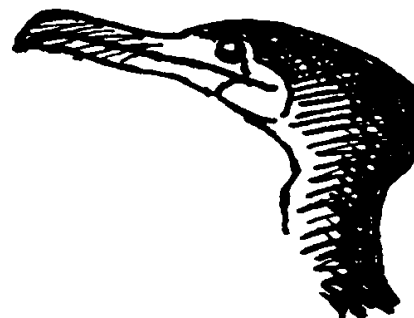
Yngel: Bestanden i Århus Amt må siges at stortrives, med en samlet stigning på 22 % fra 1998 til 1999. Kolonien på **Yderste Holm** i Stavns Fjord er gået frem fra 1776 reder i 1998 til 2249 reder i 1999, og er hermed den danske skarvkoloni, der har den største fremgang i antal reder i 1999! (Eskildsen 1999). På **Kolderne**, ligeledes i Stavns Fjord, er der også fremgang, fra 341 reder i 1998 til 494 i 1999. Der er ikke rapporteret om yngleforsøg andre steder i fjorden. Stavns Fjords Skarver er optalt 7/5 af Jørn Eskildsen m.fl. for DMU. På **Svanegrunden** optælles 2/5 1381 reder (DMU) – en stigning fra 1172 reder i 1998.

I 1998 oplevede vi et yngleforsøg på fastlandet i form af en rede på pileøen i vestenden af **Brabrand Sø**. Dette gentog sig i 1999, idet der 6/4 konstateres en rede på øen (BGO). Fuglene lagde æg, men mere blev

det ikke til og reden blev opgivet allerede først i maj (Eskildsen 1999). Til gengæld lykkes det to par at få unger ved **Salten Langsø**, hvor der den 15/7 blev iagttaget to reder med unger i træer ved søbredden (Lars Juhler/Århus Amt). Det er så vidt vides første gang, at arten yngler herinde. Der har sandsynligvis også været tale om yngleforsøg i **Skanderborg Sø**, hvor flere reder skulle være set i nogle træer ved søbredden, hvor Skarverne i flere år har overnattet. Det er dog uvist, hvilken succes disse fugle havde. Tendensen med yngleforsøg ved søerne er også rapporteret fra flere andre danske søer, f.eks. ved Viborg, hvor flere par har ynglet i 1999 ved Hald Sø (Eskildsen 1999).

De største observationer udenfor ynglelokaliteterne er (lok.max. >500 hhv. første og andet halvår): 7/2 1500 rst (BGO) + 19/9 1400 rst (AR) **Stavnshoved/Gjerrild Nordstrand**, 30/5 2800 **Issehoved**, fiskede i flok og fulgte en fiskestime (SDY), 2/7 1000 of **Gyllingnæs** – fugle på vej til/fra **Vorsø** (TBR), 20/8 1000 rst **Skærbæk Hest, Bønnerup** (JPA), 29/8 + 11/9 1000 rst **Sødringholm Strand** (LTP).

Lok.max. fra amtets større søer er noget mere beskedne: 3/1 12 rst **Stubbe Sø** (PBP), 5/1 147 rst **Skanderborg Sø** (PLA), 6/6 30 rst (PLA,HTH) + 24/10 30 rst (JPL) **Rugård Søndersø**, 29/9 19 rst **Brabrand Sø** (OLI) og 24/10 50 rst **Rugård Nørresø** (JPL).

Total: 35.321 Indsendere: 45 Observationer: 466

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
2265	2919	1751	1522	4591	986	4558	6773	4405	4327	356	868

Rørdrum (*Botaurus stellaris*) 00950

Totalt min. 15 fugle. Tilsyneladende er arten i fremgang, i hvert fald skal vi mange år tilbage for at finde et tilsvarende antal i vores del af landet. Pauken er hørt på ikke mindre end 4 lokaliteter, hvortil kommer at der er fund i efteråret fra det, der vel kan betragtes som den bedste lokalitet for arten i amtet: **Hollandsbjerg Holme** og **Grund Fjord**. Her skulle Rørdrummen ifølge ubekræftede rygter også være hørt.

Forekomsten i yngletiden nævnes lokalitetsvis: **Dystrup-Ramten søerne**: 28/3-13/4 1 hørt (mange inds.). **Flakket, Anholt**: 2/4 + 5/4 1 hørt (FS). **Lading Sø**: 16-20/4 1 hørt (HET). **Brabrand Sø**: Det første trut høres 20/4 ud for **Stavtrup** (OLI,FDØ) – herefter næsten daglige observationer af 1-2 paukende fugle indtil 4/5 (mange inds.).

Fra efteråret (sete fugle): 27/8 1 + 15/9 1 + 5/10 1 **Brabrand Sø** (SSK,HLL), 1/9 2 **Hollandsbjerg Holme** (PST), 24/9 + 20/10 2 **Grund Fjord** (Kurt Behrens).

Vinter: 11/2 1 **Brabrand Sø** (PPR) og 21/11 1 **Lading Sø** (HET).

Fiskehejre (*Ardea cinerea*) 01220

Sparsomt med oplysninger fra kolonierne: **Horskær** 10 (TBR), **Bjerregrav Mose** 14 (EJJ), granplantage SV for **Mørke Kær** 12 (EBU) – alle reder. Der mangler jo en hel del!

I øvrigt kun få større optællinger: 24/1 43 **Norsminde Fjord** (PEØ), 31/1 46 **Stubbe Sø** (PBP), 4/9 i alt 120 **Mariager Yderfjord** (TNI), 16/10 81 **Mariager Fjord** fra Hadsund til Havnø (TNI) samt 27/11 35 **Vosnæsgård** (FNI) – så er alle over 34 nævnt!

Ved både **Gjerrild Nordstrand** og **Issehoved** er et svagt nordtræk konstateret i april, begge steder under 10 fugle i alt (NØD,SDY).

Total: 2958 Indsendere: 42 Observationer: 508

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
228	133	160	238	159	177	330	359	441	370	229	1038

Sort stork (Ciconia nigra) 01310

En meget lille forekomst i år, med en enkelt fugl sidst på efteråret: 27-29/9 1 set forskellige steder på Nordøstdjursland (AR).

Hvid stork (Ciconia ciconia) 01340

Igen i 1999 gæstes amtet af en del storke, men desværre finder vort landskab ikke nåde for fuglene; ingen bliver og slår sig ned. For andet år i træk bemærkes et decideret vinterfund. Total 41 fugle, alle observationer nævnes.

De første er som normalt i april: 18/4 3 ved **Ry** (via Hans Skov(HSK)/DOF's storkegruppe), hvorefter vi skal helt hen i maj før de næste dukker op: 6/5 2 **Grenå Enge** (Anders Thomsen), 7/5 5 N **Issehoved** (JES), 22/5 2 of **Moegård Museum** (Hans Skov (HSK)), ult. maj 2 **Resebro** (via HSK), 24/5 2 nær **Lyngby** ved Århus (via HSK), 25/5 3 **Kristiansminde** v. Grenå (NØD), 25/5 2 rst **Randlev Mose** (via HSK), maj udat. 2 **Egens Vig** (via HSK), 26/5 3 S **Århus** (OLI), 27/5 1 **Randers, Gudenåen** v. motorvejen (FDØ), 28/5 1 fou **Vinding** (JBA), 29/5 1 trk **Skindbjerg** (NØD), 31/5 1 **Lading Sø** (HET), 5/6 1 **Kejlstrup** ved Rønde (AAS), 14/6 2 S **Brabrand Sø** (BGO m.fl.), 15/6 4 SV **Ebeltoft Færgehavn** (ABL), 15/6 2 **Århus** (via HSK), 29/6 1 **Tranebjerg, Samsø** (SAM).

Vinterfundet: 1-2/12 1 rst nær **Stevnstrup** vest for Randers (via HSK).

Knopsvane (Cygnus olor) 01520

Det indrapporterede antal er igen svagt vigende i forhold til de foregående år, ligesom også de indmeldte antal ynglepar er lavere end sidste års antal, men dog større end antallet fra 1997.

Ynglepar: Der er i alt indsendt oplysninger om min. 62-66 par fordelt på 29-30 lokaliteter, flest 19 par **Treskelbakkeholm** og 1 par **Muddermarens Pold** (Nj. Amt), Mariager Fjord (MEN/DMU), 8-9 par **Mørke Kær** (EBU), 5-6 par **Fussing Sø** (PST,BKR) og 3 par **Alrø Poller** (JSC).

1. halvår: De største flokke ses tidligt på året (lok.max. >100): 7/1 280 **Lerdrup Bugt** (NHA), 10/1 315 **Mariager Yderfjord** (TNI), 24/1 178 **Norsminde Fjord** + 109 **Kysing Fjord** (CHØ) og 24/1 120 **Stavns Fjord** (BSN). Enkelte større flokke ses dog helt hen i april: 20/4 170 **Norsminde Fjord** (IZN) og 21/4 260 **Mariager Yderfjord** (TNI). Større tal fra søerne er (lok.max. >20): 17/1 28 **Fussing Sø** (BRA), 4/4 26 **Sminge Sø** (CHØ) og 2/5 23 **Mørke Kær** (SHØ).

Som sædvanligt ses fra slutningen af maj de første flokke af ikke-ynglende/fældende flokke, således 26/5 135 **Norsminde Fjord** (IZN), 8/6 120 **Råby Odde** (LTP).

2. halvår: De første større antal i efteråret ses (lok.max. >50): 28/7 410 **Mariager Yderfjord** (TNI) (lidt tidligt måske), 7/8 min. 250 **Stavns Fjord** (SDY), 4/9 404 **Mariager Yderfjord** (TNI), 17/9 108 **Lerdrup Bugt Vildtreservat** (DMU,JGR), 7/10 61 **Kalsemade** (TBR), 5/12 50 **Norsminde Fjord** (IZN) og 12/12 70 **Kysing Fjord** (BGO). Ingen oplysninger om større ansamlinger i amtets søer, største antal er her således 16/8 13 **Dystrup Sø** og 1/9 12 **Mørke Kær** (begge ABL,UBM).

Total: 8727 Indsendere: 47 Observationer: 491 Lokaliteter: 137

1) Total 2) Mariager Yderfjord 3) Norsminde Fjord 4) Stavns Fjord 5) Lerdrup Bugt Vildtreservat

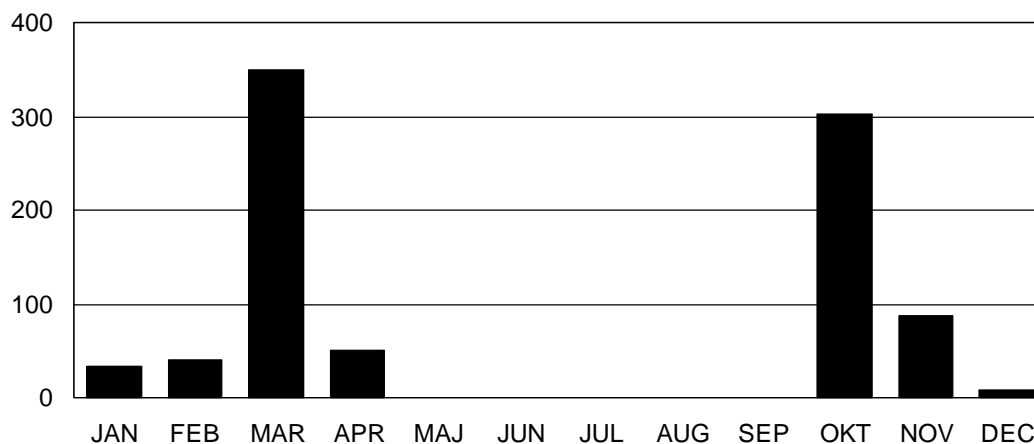
	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	2062	600	710	635	357	240	478	451	861	709	365	1259
2	315	40	171	260	44	-	426	-	409	390	165	352
3	287	230	90	170	135	-	-	-	-	-	-	70
4	120	+	+	+	-	-	-	250	200	7	5-9	27
5	280	75	135	5	36	1	15	45	110	113	-	81

[Sort Svane (Cygnus atratus) 01521]

Et fund af denne eksotiske art: 27/12 2 **Møllerup Park** (OLI).

Pibesvane (*Cygnus columbianus*) 01530

Årets total på 80 fugle er lidt flere end de 2 forudgående år, men stadig langt fra de gode år midt i 90'erne, mens antallet af observationer på 19 er pænt. De seneste 10 års månedssummer fremgår af figur 3. Alle obs nævnes.

Figur 3: Månedssummer hos Pibesvane i 10-års perioden 1990-1999 (n = 871).

1. halvår: 1/1 3 **Grund Fjord** (Frede Olsen), 9/1+17/1 3 ad rst **Norsminde Fjord**, vestdel (OGJ), 24/1 2 **Venning** (BRA), 13/3 2 **Kolindsund** (PKH), 16/3 4 **Kalsemade** (TBR), 20/3 12 rst **Brabrand Sø**, vestenden (JSC), 23/3 2 **Åkær** (KTØ) og 28/3 18 **Kolindsund** (FNI,OLI), som også er forårets sidste.

2. halvår: De første ses 16/10 2 **Mariager Yderfjord** (TNI), 2 **Norsminde Fjord** (OGJ) og 1 **S Lushage, Helgenæs** (ØBF). Derefter 17/10 9 **S Brattingsborg Skov** (SDY) og 4 **Grund Fjord** (FFA), 18/10 2 **N Fornæs** (NØD), 23/10-27/10 2 ad + 2 1K **Norsminde Fjord/Assedrup Enge** (OGJ), 14/11 2 of **Mols Bjerger** (DOF), 18/12 1 ad rst **Åkær** samt 25/12 2 ad rst **Alrø Vadegrund** (begge OGJ).

Sangsvane (*Cygnus cygnus*) 01540

Igen fremgang i antallet af observerede Sangsvaner, så antallet af fugle er rekordhøjt, 78,3 fugle/obs mod sidste års antal på 58,6 fugle/obs. De største antal ses i den nordlige del af amtet og de centrale dele af Djursland, men også andre steder tælles flokke på 3-cifrede antal.

1. halvår (træk): Enkelte og små trækobs fra det tidlige forår, men fra medio marts foreligger flere større træktaal fra **Gjerrild Nordstrand**, således i alt 467 trk i perioden 1/3-28/3, flest 21/3 163 trk og 28/3 121 trk (NØD,TQA). Desuden 13/3 23 **NØ Søften** (SMJ). Øvrige rastende (lok.max. ≥150): 10/1 296 **Randers Fjords Udløb** (HET), 10/1 884 **Mariager Fjord** (TNI,JPA), 10/1 172 **Salten Langsø**, vest (JSC), 24/1 250 **Demstrup Vase** (CSS), 30/1 200 **Stubbe Sø** (FDØ), 1/2 1000 **Overgårds Marker** + 553 **Mariager Yderfjord** (BGO), 6/2 240 **Sødringkær** (LTP), 7/2 330 **Kolindsund** (BJS), 13/2 180 **Alrø** (FDØ), 14/2 300 **Hevringholm** (JPA), 20/2 1090 **Sødringholm Strand** (SHØ), 21/2 150 **Grund Fjord** (FFA) og 12/3 175 **Åkær Å** (NHA).

Ingen sommerobservationer ligesom der i april og maj kun er iagttagelser fra 5 lokaliteter. De sidste er 6/4 1 **Gudenåparken** (JPA), 10/4 1 **Mellempoldene** (LTP) og 27/5 1 **Stubbe Sø** (PBP).

2. halvår: De første ses relativt sent 5/10 1 rst **Mellempoldene** (LTP). Træk: Få og små tal, første 16/10 1 **V Ebeltoft** (ASC) + 6 **Vesborg Fyr** (SDY) og 17/10 2 **N Sletterhage** (JSC). Eneste større antal er 75 **V Fussing Sø** (PST). Øvrige rastende (lok.max. ≥150): 21/11 644 **Mariager Yderfjord** (TNI), 7/12 fra **Øster Tørslev Kær** til **Hulmade** i alt 865, heraf 530 **Hulmade** (OLI m.fl.), 12/12 185 **Gyllingnæs** (SSK), 16/12 200 **Grund Fjord** (FFA), 19/12 235 **Demstrup Made** (JPA), 24/12 410 **Alrø Vadegrund** (OGJ,HPI), 29/12 150 **Kysing Fjord** (BGO) og 30/12 236 **Kolindsund** (BGO).

Total: 23.529 Indsendere: 64 Observationer: 302 Lokalteter: 119

1) Total 2) Mariager Yderfjord (inkl. Overgård) 3) Kolindsund

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	7475	8010	2343	4	1	-	-	-	-	305	1431	3960
2	884	1553	17	-	-	-	-	-	-	5	644	37
3	303	537	546	-	-	-	-	-	-	40	115	236

Sædgås (Anser fabalis) 01570

Der er ved 13 observationer set 114-120 fugle, hvoraf dog de 95 fugle alene er set ved 2 observationer. Alle obs nævnes.

1. halvår: 2/1 2 **Fladbro Enge** v. Nørreå (LTP), 3/1 6 **Stubbe Sø** (PBP), 10/1 45 **Mariager Yderfjord** (TNI), 23/1 3 **Vadegrund**, Alrø (OGJ), 6/2 9 **Norsminde Fjord** (OGJ), 13/2 3 **Alrø** (PEØ m.fl.), 14/2 3 **Egehoved**, Alrø, 20/2 3 **Åkær** (begge OGJ) – disse 3 obs er sikkert samme fugle – samt 11/3 2 **Sødringholm Strand** (SKA) og 12/3 1 **Åkær Å** (NHA).

2. halvår: 18/10 1 S **Fornæs** (NØD), 29/10 40 **Tranebjerg**, Samsø (PNI) og 7/11 + 21/11 2 **Norsminde Fjord** (OGJ).

Kortnæbbet Gås (Anser brachyrhynchus) 01580

Kun en enkelt observation i år af nogle ret sene fugle 11/11 30 **Sødringholm Strand** (BKR).

Blisgås (Anser albifrons) 01590

Et antal under det normale med 7 observationer fra kun 3 lokaliteter af 22-34 fugle. 2 obs fra foråret og 5 fra efteråret. Alle nævnes.

1/1 5 V og 30/5 1 rst begge **Norsminde Fjord** (OGJ), 11/11 4, 14/11 3 ad + 1 1K, 23/11 3 og 2/12 4 alle **Alrø Poller** (FDØ,FAJ,OGJ,PNI,HLL) samt 5/12 12-13 **Råby Kær** (SKA,JPA m.fl.).

Grågås (Anser anser) 01610

Som for de fleste af gåsebestandene, der har deres udbredelses- eller overvintringsområde i Vesteuropa, udvikler bestanden sig fortsat gunstigt (Madsen et al 1999). Igen i år er der således indrapporteret et rekordstort antal observationer, bl.a. et meget stort antal fra Sødringholm Strand. Denne udvikling ses dog ikke på ynglebestandens størrelse, da det indrapporterede antal ynglefugle ser ud til at have stabiliseret sig. Dog skal det bemærkes, at der i år mangler oplysninger fra Søhøjlandet! Ungeproduktionen må siges af være formidabel. Der er således oplysninger om 18 kuld med i alt 119 pulli eller 6,6 pull/par!

Ynglepar: Der er oplysninger om i alt 32-47 par, flest 7-13 par **Termestrup Enge** (EBU), ca. 8 par **Skanderborg Sø**-området (PLA), 7-8 par **Brabrand Sø** (CHØ m.fl.) og 3-4 par **Troldkær** (LPJ). Yderligere kan nævnes første ynglepar fra **Norsminde Fjord** (OGJ).

1. halvår, træk: Få fugle registreres trækkende i perioden og kun encifrede flok størrelser. Undtaget er 7/1 61 V **Flakket**, Anholt (FS) samt 17/2 + 23/2 30 N og 24/2 50 N **Hesselbjerg Skov** (PST), som nævner, at der dagligt ses trækkende gæs mellem Fussing Sø og Bjerregrav Mose. Rastende: Af større antal kan nævnes (lok.max. >30): 3/1 80 **Lerdrup Bugt** (JSC), 9/1 43 **Kysing Fjord** (OGJ), 22/1 49 **Skanderborg Sø** (FNI), 20/2 82 **Stubbe Sø** (PBP), 28/2 72 **Bjerregrav Mose** (PST), 9/3 39 **Brabrand Sø** (IZN), og ved Randers Fjord: 10/1 34 **Grund Fjord** (FFA), 1/2 32 **Overgård's Marker** (BGO), 20/2 32 **Sødringholm Strand** (SHØ) – samme? Flokkene bliver mindre efter ult. marts og frem til de første familieflokke/fældeflokke ses sidst i april.

Sommer: Der er i år kun få oplysninger om fældefugle/ikke ynglende flokke (lok.max. >50): 7/5 80 **Ringkloster** (FNI) og 27/5 70 **Bjerregrav Mose** (ØBF,SHØ), hvoriblandt der dog også er ungeførende fugle.

2. halvår, træk: De første ses 17/7 26 SØ **Hesselholm** (SDY), 24/7 11 trk **Sødringholm Strand** (LTP), og 26/7 12 of **Ellev Enge** (ABL,LPJ). De største trækstal er derefter (lok.max. >30): 15/9 150 of **Salten Ådal** (JBA), 24/9 300 SV **Øster Bjerregrav** (BKR) - måske på vej til Fussing Sø?, 10/10 35 of **Sødringholm Strand** (PTP,BKR), 15/10 36 trk **Vesborg Fyr** (SDY), 7/11 40 S **Søbygård Sø** (CHØ) + 45 S **Åbyhøj** (JSC).

Rastende, større forekomster: De første større antal ses 18/7 85 **Stubbe Sø** (PBP) og 1/8 420 **Alrø Poller** (JSC). Derefter (lok.max. >100): I **Lerdrup Bugt Vildtreservat** ses straks efter jagtstarten store antal gæs, således 5/9 1110 (HLL). Øvrige: 11/9 60 **Julso** (FNI), 12/9 330 **Skanderborg Sø** (FNI), 6/10 35 **Fussing Sø** (PST), 15/10 192 **Ajstrup Bugt** (TNI), 9/11 62 **Barnekold, Samsø** (SAM) og 29/12 74 **Gylling Næs** (FNI,BGO).

Total: 10.018 Indsendere: 65 Observationer: 382 Lokalteter: 115

1) Total 2) Lerdrup Bugt Vildtreservat (max.)

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	349	480	295	627	521	83	236	1174	3621	1447	933	252
2	80	7	24	-	44	-	21	642	1110	890	604	70

[Indisk Gås (Anser indicus) 01620]

Ét eksemplar af denne eksotiske art huserer i juledagene i **Lerdrup Bugt** i perioden 21/12-29/12 (HLL,HPI,OGJ,FNI).

Canadagås (Branta canadensis) 01660

Med ca. 3500 indrapporterede Canadagæs er det atter rekordår for arten efter sidste års middelmådige antal. Det ser ud til, at den spreder sig, da der i år er set flere større flokke rundt om i den nordlige del af amtet og på Djursland, bl.a. den hidtil største flok indtil nu. Og så er der tilsyneladende også gjort et ynglefund i år.

Yngel: Der er meldt om 1 par med unger 16/8-20/9 ved **Åkær** (NHA).

1. halvår: Fra hele perioden meldes om flokke i størrelsen mere end 30 fugle flere steder i amtet. De største er (lok.max. ≥60): 1/1 63 **Alrø Vadegrund** (OGJ), 23/1 100 **Sødringkær** (LTP), 24/1 ca. 80 **Demstrup Vase** (CSS) og 60 of **Kalsemade** (TBR), 31/1 242 **Stubbe Sø** (PBP), 7/2 241 **Kolindsund** (BJS), 20/2 710 **Overgård Gods** (SHØ) og 60 v. **Bjerre** (LTP) samt 68 **Åkær** (OGJ) – samme antal set her igen 25/2 (KTØ). Fra april-maj bare 5 obs af 11 fugle. De sidste er 23/4 1 **Mørke Kær** (DOF), 1/5 1 **Norsminde Fjord** (OGJ) og 13/5 2 **Grenå Enge** (BJS).

2. halvår: Foruden en stribe obs fra **Åkær** i perioden 16/8-19/10 af 1-9 fugle (alle NHA), vel de lokale ynglefugle, foreligger der bare 2 obs frem til november: 20/7 6 **Rugård Nørresø** (SEL) og 12/9 1 **Skanderborg Sø** (FNI). Fra medio november ses den igen fåtalligt (1-7 fugle) på 5 lokaliteter, og man skal ind i december for at finde 2-cifrede antal. Flest (lok.max. ≥40): 5/12 40 **Hevring Strand** (HAC), 7/12 64 **Hulmade** v. Sødring (OLI,FNI,JLY), 12/12 41 **Kysing Næs**, 19/12 45 V **Kysing Fjord** (OGJ), 19/12 275 **Demstrup Vase** (PTP), 25-26/12 66 **Alrø Vadegrund** (HPI,OGJ), 28/12 56 **Sødringholm Strand** (OEH) og 30/12 48 **Stubbe Sø** (BGO).

Total: 3501 Indsendere: 44 Observationer: 112 Lokalteter: 51

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
822	1537	115	8	3	-	6	9	7	5	15	979

Grågås x Canadagås (Anser anser x Branta canadensis) 01661

Et par observationer af dette katastrofekryds: 10/4 1 **Dystrup Sø** (JPA,BKR) og 25-26/12 2 1K **Alrø Vadegrund** (HPI).

Bramgås (*Branta leucopsis*) 01670

Et godt år for arten, selv om man, efter antallet af observerede fugle her i amtet, ikke skulle tro, at Bramgåsen er en af de mest talrige gæs i vinterperioden i Danmark, og at den samtidig er en art med stærk fremgang i ynglebestanden, også her i landet. Alle nævnes.

1. halvår (træk): Forårstrækket kunne registreres over Østjylland i første halvdel af maj, således 7/5 200 Ø **Brabrand Sø** (MBA), 13/5 400 NØ **Rugård Nørresø** (JPL), 13/5 420 Ø **Brabrand** (LB) og et øjeblik senere de samme **Universitetsparken** (FDØ). Øvrige obs fra foråret: 22/4 1 rst **Sminge Sø** (HST) og 6/6 2 rst **Totten**, Anholt (HET).

2. halvår (træk): Også efterårstræk opleves over Østjylland, endog med en tidlig start: 21/9 250 SV **Kalsemade** (TBR) og igen 10/11 225 S **Brabrand Sø** (SSK,FDØ). Øvrige observationer fra perioden: 4/9 1 **Hjelm** (SHØ), 8/10 1 og 11/10 12 **Alhale**, Alrø (begge NHA), 15/10 10 + 27/10 7 **Alrø** (HLL,FDØ), 19/10 6 **Alrø Poller** (JBA) (sikkert gengangere?), 25/10 7 **Barnekold**, Stavns Fjord (SAM) og 4/12 1 **Norsminde Fjord** (OGJ).

Total: 1520 Indsendere: 14 Lokalteter: 13

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	1	1020	2	-	-	251	29	225	1

Knortegås (*Branta bernicla*) 01680

Der foreligger 8 observationer fra 6 lokaliteter af i alt 126 fugle. Alle nævnes.

1. halvår: 3/1 5 **Sødringholm Strand** (BRA,JPA), 7/1 15 **Grund Fjord** (Frede Olsen) og 30/1 60 **Gjerild Nordstrand** (TQA).

2. halvår: 28/7 1 **Sødringholm Strand** (LTP), 17/10 13 trk **Fornæs** (JPL), 15/11 1 **Alrø** (HLL), 7/12 30 N **Eskeplet** (JLY,OLI) og 10/12 1 **Bønnerup Strand** (HLL).

Mørkbuget Knortegås (*Branta bernicla bernicla*) 01681

Som sædvanlig er det i racens kerneområde, Stavns Fjord de fleste observationer er gjort, og der er kun meget få obs udenfor den sydlige del af amtet – og da kun fra 2. halvår. Der er kun få og små træktaal.

1. halvår: Eneste træktaal er 9/4 1 Ø **Issehoved** (SDY). Øvrige obs: Samsø (lok.max.): 30/1 209 **Besser Rev** (SAM) og 18/4 215 **Yderste Holm+Mejlsholm** (LEB,SDY). Den 27/4 er der 67 tilbage i **Stavns Fjord** (SDY). Udenfor Samsø: 3/1 14 rst **Lerdrup Bugt** (JSC), 8/3 24 og 16/3 21 **Alrø** (HLL), 11/3-30/3 1-39 fugle (max. 30/3) **Kalsemade**, hvor også forårets sidste 2 er set 29/4 (alle TBR).

Sommer: Der er 2 obs fra juli: 15/7 3 rst **Sødringholm Strand** (PST) og 19/7 1 S **Kysing Næs** (OGJ).

2. halvår, træk: De første ses 12/9 1 S **Fornæs** (OGJ), 22/9 1 V **Egehoved**, Alrø (HLL) og 29/9 5 S **Kysing Næs** (OGJ). Derudover bare 4 trækobs af i alt 35 fugle, flest 17/10 11 N **Issehoved** (SDY). Øvrige: De første større antal er 3/10 28 **Besser Rev** (SAM) og 14/10 30 **Stavns Fjord** (østdel) (SDY). Max.tallene herfra er (>50): 18/10 99 **Yderste Holm** (LEB), 6/11 144 **Besser Rev** og 12/12 103 **Langør** (begge SAM). Observationer fra den øvrige del af amtet, hvor enkelte fugle dukker op sidst på sæsonen (lok.max. >1): 11/10 + 17/10 3 **Kalsemade** (TBR), 14/11 4 **Alrø Vadegrund** (SFP), 5/12 5 **Udbyhøj Nord** (HAC) og 7/12 2 **Eskeplet** (OLI,JLY).

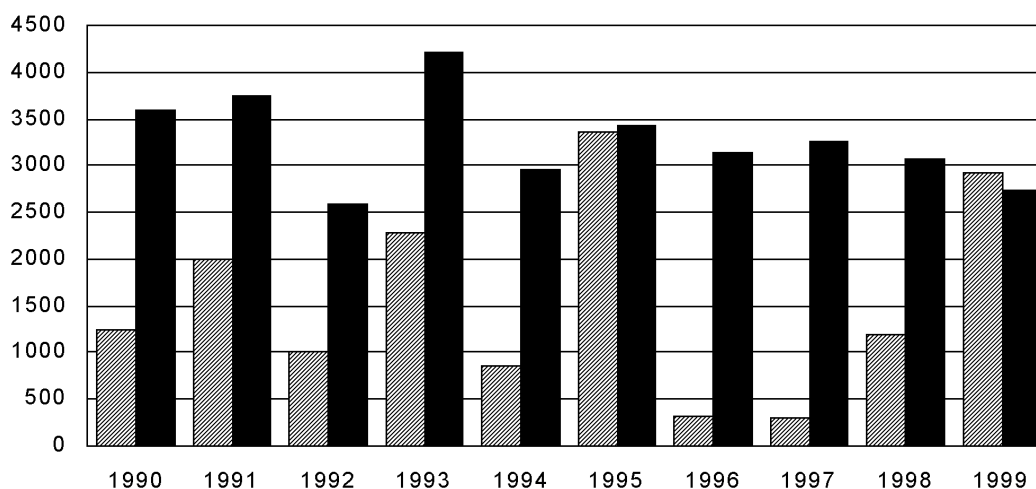
Total: 1404 Indsendere: 15 Observationer: 62 Lokalteter: 23

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
263	-	145	222	-	-	4	-	10	310	280	170

Lysbuget Knortegås (*Branta bernicla hrota*) 01682

Både forår og efterår træffes store antal i EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 15, mens kun mindre antal ses i yderområderne hertil langs Norddjurslands kyst. Stadigvæk er det sådan her i amtet, at kun ganske få ses

andre steder end i den nordlige del af amtet. I år er således blot 2-3 obs fra foråret og 2 obs fra efteråret gjort andre steder. Den har gennem de senere år optrådt stabilt i efteråret, mens forårsforekomsten er mere svingende – afhængig af vinterens strengthed (se figur 4).

Figur 4: Største dagstotal hos Lysbuget Knortegås forår (skraveret) og efterår (sort) i perioden 1990-1999.

1. halvår: De største obsdage ligger tidligt på året: 10/1 2927 fugle fordelt på 2598 **Mariager Yderfjord**, 280 Kysten ved **Sødringholm** og 49 v. **Bønnerup** (TNI,JPA,HET,BGO) og 1/2 1230 **Mariager Yderfjord** (BGO). De sidste større tal ses 21/3 241 **Mariager Yderfjord** + 6 **Sødringholm Strand** (TNI,JPA), mens der fra april blot foreligger 3 obs: 2/4 4 **Sødringholm Strand** (PTP), 5/4 1 **Mellem-poldene** og 11/4 16 **Mariager Yderfjord** (LPJ). Observationerne fra den øvrige del af amtet er: 1/2 3 **Kalsemade** (TBR), 13/2 1 **Egehoved**, Alrø og 2 **Alrø Poller** (begge PEØ,FDØ).

2. halvår: De første ses 4/9 138 **Mariager Yderfjord** (TNI) og 11/9 12 **Sødringholm Strand** (CSS). Større antal ses gennem hele efteråret med følgende største dage: 16/10 2135 **Mariager Yderfjord** (TNI), 21/11 i alt 2730 fugle fordelt med 2090 **Treskelbakkeholm**, 250 **Ajstrup Bugt**, 350 ml. **Had-sund og Havnø** og 40 **Sødringholm Strand** (TNI,JPA), samt 26/12 2050 **Mariager Yderfjord** (TNI). Ingen obs fra Norddjursland, men følgende fra den sydlige del af amtet. 5/12 1-2 trk **Kysing Næs** (OGJ,PEØ) og 27/12 11 **Kalsemade** (TBR).

Total: 15.566 Indsendere: 19 Observationer: 85 Lokalteter: 21

1) Total 2) Max. dagstotal for amtet

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	3572	3339	366	21	-	-	-	-	168	2442	3270	2388
2	2927	1233	247	16	-	-	-	-	138	2135	2730	2050

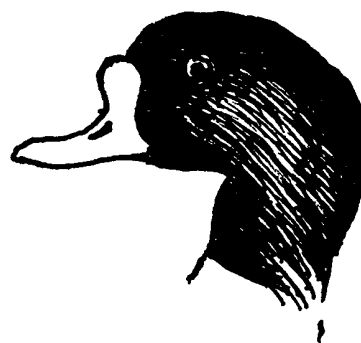
Rustand (*Tadorna ferruginea*) 01710

Året byder på obs af 2 individer. Disse er: 28/3 1 rst **Sminge Sø** (DOF,Henrik Grønfeldt) samt 15/5 1 rst **Begtrup Vig** (DOF,BKR).

Gravand (*Tadorna tadorna*) 01730

Der er indrapporteret i alt 20-28 ynglepar fordelt på 20 lokaliteter, hvilket er lidt under niveauet fra de seneste år. Bemærkelsesværdigt er det, at der kun på én lokalitet foreligger obs af mere end 2 ynglepar: 4 par **Lerdrup Bugt** (JSC). Fra de øvrige ynglelokaliteter foreligger kun informationer om 0-2 par, bl.a.: 1-2 par **Lysemose** (JLO), 2 par **Udbyover Sø** (TNI), 2 par **Fussing Sø** (PST), 2 par **Sorte Sø** (PLA) og 0-2 par **Vrads Sande** (BEH).

1. halvår: Største obs: 10/1 2000 (TNI) og 6/2 1400 rst (BGO) begge **Mariager Yderfjorden** samt 20/2 2000 **Sødringholm Strand** (OEH). Foruden de nævnte er der iagttaget flere flokke på ≥ 500 fugle, alle nævnes: 3/1 500 **Sødringholm Strand** (SHØ), 9/1 700 rst **Mellempoldene** (JPA,LTP), 1/2 500 rst **Mariager Yderfjord** (BGO), 6/2 1300 rst (LTP) + 7/2 1200 rst (JPA,LTP) begge **Eskeplet**, 12/2 1050 **Mariager Fjord, Havnø** (TNI), 17/2 1000 rst **Eskeplet** (LTP) og 10/6 540 **Pletten** (TNI). Sidste større obs: 29/6 230 rst **Sødringholm Strand** (LTP).

2. halvårs første større flok ses 4/7 550 rst **Sødringholm Strand** (JPL,LTP). Øvrige større obs (lok.max. ≥ 300): 4/9 900 **Pletten** (TNI), 19/9 600 rst **Sødringholm Strand** og 5/10 750 rst **Mellempoldene** (begge LTP) 10/10 400 **Sødringholm Strand** (BRA), 15/10 400 rst **Eskeplet** (JPA,BKR), 16/10 550 **Pletten** (TNI), 30/10 300 rst **Eskeplet** (PST), 31/10 300 rst **Sødringholm Strand** (JPA), 7/11 600 rst (JPA) og 14/11 630 rst (PST) begge **Eskeplet**, 21/11 500 **Treskelbakkeholm**, 300 **Ajstrup Bugt** (begge TNI), 300 rst **Sødringholm Strand** (JPA), 27/11 650 rst **Eskeplet**, 5/12 700 rst **Sødringholm Strand**, 11/12 800 rst **Eskeplet** (alle LTP), 25/12 700 rst **Eskeplet** (JPA), 26/12 590 **Mariager Yderfjord** samt 550 **Pletten** (begge TNI). Der er et vist overlap mellem fuglene ved Sødringholm Strand og ved Eskeplet.

Total: 37.024 Indsendere: 56 Observationer: 530 Lokalteter: 136

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
5299	10.433	3018	1966	1478	1148	1069	272	1805	3294	3551	3691

[Mandarinand (*Aix galericulata*) 01780]

To fund tre fugle: 13/3 1 mellem gråænder ved **Mariager** (IBG) og 16/5 1 han + 1 hun **Enslev**, Kølindsund (BJS). Alle fund i Danmark og det øvrige Europa anses for at være undslupne fugle. Der findes enkelte ynglefund udenfor fangenskab i Danmark, Benelux og Tyskland, dog intet at sammenligne med England, hvor den samlede bestand anslås til ca. 3500 ynglepar (Hagemeyer & Blair 1997). England er samtidig det eneste land i Europa, hvor Mandarinanden indgår som kategori C-art på den officielle artsliste (BOURC).

Pibeand (*Anas penelope*) 01790

Næsthøjeste årstotal hidtil med 39.309 ex, kun overgået af 1995 med 44.466 ex. En af årsagerne er blandt andet mange rastende fugle i efteråret ved det nye reservatet Ajstrup Bugt i Mariager Fjord.

1. halvår: Den milde vinter betyder, at året indledes med rekord-mange fugle i januar måned. De største flokke ses 1/1 550 **Norsminde Fjord**, østdel (OGJ), 6/1 500 **Alrø Poller** (NHA), 10/1 1550 **Mariager Yderfjord** (TNI), 24/1 300 **Råby Odde**, Randers Fjord (JPA). Antallet af fugle holder sig nogenlunde status quo på de enkelte lokaliteter i februar, fortsat flest ved **Mariager Yderfjord** med 12/2 1600 (TNI). Forårstrækket forløber uden nogen tydelig kulmination, og små flokke af rastende Pibeænder registreres mange steder i amtet. Flest ses 21/3 1350 **Mariager Fjord**, samlet (TNI) og 28/3 380 **Norsminde Fjord** (IZN). Sidste større flok – forårets største – ses 21/4 2000 **Treskelbakkeholm**, Mariager Fjord (TNI). Forårets sidste 13/5 3 **Støvringgård Eng** (LPJ) og 15/5 3 **Brabrand Sø**, vestende (CHØ).

2. halvår: En oversomrende ses 30/6 1 **Kalsemade** (TBR), mens efterårets første fældende fugle dukker op 23/7 4 **Barnekold** (SAM), 24/7 2 **Mellempoldene** (LTP) og 25/7 5 **Stavns Fjord** (BSN). I løbet af august stiger antallet af fugle kun ganske svagt, og efterstrækket sætter for alvor ind medio september med 11/9 350 **Sødringholm Strand** (LTP,JPA), 17/9 228 **Lerdrup Bugt** + 1068 **Alrø Poller** (begge DMU) og 18/9 600 **Barnekold** (SAM). Forekomsten kulminerer i oktober med 8/10 1000 **Alrø Poller** (NHA), 15/10 hele 4000 i det nye reservat **Ajstrup Bugt**, Mariager Fjord (TNI), og samtidig den største flok i amtet hidtil, 16/10 500 **Treskelbakkeholm**, Mariager Fjord (TNI), 17/10 500 **Sødringholm Strand** (BKR,JPA), og 26/10 445 **Barnekold** (SAM).

Træk: De største flokke er set 12/9 175 S **Sødringholm Strand** (LTP), 13/9 118 trk (HLL) + 18/9 75 trk (OLI,FNI) begge **Fornæs**, 18/9 136 trk **Vesborg Fyr** (SDY), 1/10 90 SV **Alrø Egehoved** (LM), 14/10 30 **Issehoved** (SDY) samt 17/10 40 S **Fornæs** (JSC).

Helt hen i november ses mange Pibeænder i Mariager Fjord, sidste større flok 21/11 1200 **Treskelbakkeholm**, Mariager Fjord (TNI), og med den milde vinter sidst på året endnu på mange lokaliteter i december, flest 25/12 230 **Råby Odde** (JPA) og 25/12 + 26/12 700 **Alrø Poller** (HPI).

Total: 39.309 Observationer: 301

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
4757	3889	3794	4096	18	1	14	173	6648	9733	2889	3302

Knarand (Anas strepera) 01820

Et meget normalt år hvad angår antal og forekomst, dog med et usædvanligt vinterfund samt et muligt ynglefund.

Yngel: Et muligt ynglepar fra **Alrø Poller** (JSC). Her sås 23/5 et par listende ud fra engen med hunnen forrest. Imens hun fouragerede i en halv times tid, holdt hannen pænt vagt, hvorefter begge fugle forsvandt ind på engen igen.

1. halvår: Året indledes 1/1 med 1 han **Norsminde Fjord** (OGJ), som allerede er på plads i december, hvilket er det kun fjerde vinterfund fra amtet. Forårets fugle ses 21-29/3 1 **Grenå Enge** (NØD) og 21/3 1 **Brabrand Sø** (BGO), 31/3 1 (CHØ) + 3/4 2 (FNI) **Dødeå Enge**, og formentlig de samme 4/4 2 **Brabrand Sø** (FDØ), 8-9/4 1-2 **Møgelmosen**, Samsø (SDY,SAM), 10/4 2 **Norsminde Fjord** (OGJ). Forårets sidste ses 13/5 med hele 4 ex (2 par) **Rugård Søndersø** (JPL) og 13/5 og 15/5 2 **Brabrand Sø** (JSC,CHØ).

2. halvår: 5/8 3 **Kalsemade** (TBR), 11/9 1 S **Kysing Næs** (OGJ) og 15/10 2 **Ajstrup Bugt** (TNI).

Total: 24-26 Indsendere: 13 Observationer: 19 Lokalteter: 10

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	-	5	6	8	-	-	3	1	2	-	-

Krikand (Anas crecca) 01840

Et rimeligt gennemsnitsår for arten i amtet med en pæn fremgang i årstotalen i forhold til sidste år, dog med færre rastende fugle i specielt oktober måned.

Yngel: 1-4 par indsendt: **Fuglsø Mose** 1-2 par (ECH), **Ramten Skov** 0-1 par (ECH) og 0-1 par **Vrads Sande** (BEH).

1. halvår: Årets første større flokke ses 9/1 24 **Gudenåparken** (JPA), 19/1 120 **Mariager Yderfjord** (TNI), 24/1 45 **Norsminde Fjord** (CHØ) og 5/2 45 **Brabrand Sø** (BGO). Forårstræk ses fra medio marts til ultimo april med mange små rastende flokke på flere lokaliteter i amtet (lok.max. >50): 14/3 100 **Råby Odde** (LTP), 21/3 400 **Treskelbakkeholm**, Mariager Fjord (TNI), 28/3 51 **Kasted-Geding Mose** (SHØ), 4/4 60 **Sminge Sø** (CHØ), 7/4 129 **Barnekold**, 8/4 140 **Hjortholm**, Samsø (begge SDY), 10/4 90 **Kalsemade** (TBR), 11/4 80 **Brabrand Sø**, vestende (JSC). Forårets sidste større ansamlinger ses 20/4 122 **Norsminde Fjord** (PEØ) og 21/4 560 **Treskelbakkeholm** (TNI).

Sommerobs: Udover ynglefuglene ses oversomrende fugle flere steder i juni, flest 12/6 10 **Egens Havhuse** (JPL) og 15/6 23 + 29/6 20 **Sødringholm Strand** (SKA,LTP).

2. halvår: I løbet af juli stiger antallet af fugle hurtig og allerede 28/7 ses 120 **Lading Sø** (HET) og 29/7 60 **Drastrup Enge** (JPA). Rastende flokke ses gennem hele efteråret (lok.max. >100): 11/8+15/8 150 **Drastrup Enge** (BKR,JPA), 16/8 150 **Kalsemade** (TBR), 2/9 127 **Alrø Poller** (DMU), 11/9 425 **Sødringholm Strand** (LTP), 6/10 300 **Grund Fjord** (Kurt Behrens), 15/10 200 **Ajstrup Bugt** (TNI), 16/10 135 **Treskelbakkeholm** (TNI) og 30/10 400 **Norsminde Fjord**, midtdel (OGJ) og den sidste større ansamling er fra november 21/11 690 **Mariager Fjord** (TNI). I år mangler større rastende flokke fra Alrø/Lerdrup Bugt reservatet.

Træk: 11/8 33 S + 4 N og 12/8 11 N + 4 S **Fornæs (FDØ)**, 1/9 200 S **Hollandsbjerg Holme (PST)**, 11/9 325 S **Kysing Næs (FDØ)**, 11/9 110 NV **Gjerrild Nordstrand (AR)**, 13/9 5 N + 124 S **Fornæs (HLL)**, 18/9 40 S **Fornæs (OLI,FNI)**, 15/10 6 trk **Vesborg Fyr (SDY)** og 23/10 7 S **Fornæs (JPA,BKR)**.

Årets sidste større rastende flokke ses 25/12 60 **Gudenåparken (JPA)**, 25-26/12 50 **Alrø Poller (HPI)** og 26/12 28 **Kragemosen, Samsø (SAM)**.

Total: 9875 Observationer: 49

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
269	171	821	2057	36	72	425	1828	1634	1385	842	235

Gråand (Anas platyrhynchos) 01860

Et flot år med en total på 90.006, hvilket er den næsthøjeste hidtil, kun overgået af 1995 med 104.098. Der er naturligvis risiko for en række gengangere i materialet blandt de rastende flokke. De mest oplagte er dog sorteret fra.

Yngel: Forholdsvis få ynglepar indrapporteret til Lokalrapporten med 41-53 par på 24 lokaliteter; flest **Treskelbakkeholm** 9 par (MEN/SNS), **Vrads Sande** 2-5 par (BEH) og **Fuglsø Mose** 2-4 par (ECH).

1. halvår: Største overvintrende flokke ses (>1000) 10/1 4000 total **Mariager Fjord (TNI)**, 8/2 1000 **Alrø Poller (TBR)**, 12/2 1800 **Mariager Fjord (TNI)**, 15/2 1700 **Sødringholm Strand (LTP)**. Borttrækket af vintergæsterne sker fra ultimo februar og sidste større ansamlinger ses 14/3 600 **Mellempoldene** + 700 **Sødringholm Strand (LTP,JPA)** og 21/3 2400 **Mariager Fjord (TNI)**.

2. halvår: Tiltrækket til amtet ses for alvor fra primo september med 4/9 1350 total **Mariager Fjord (TNI)** og senere 19/9 800 **Sødringholm Strand (LTP)**. Opbygning af rastende flokke sker gennem hele efteråret, hvor de største ansamlinger ses fra ultimo november med 13/11 2850 **Sødringholm Strand (LTP)**, 21/11 4000 **Mariager Fjord (TNI)**, 21/11 2500 **Alrø Poller (HPI)**, og 26/12 hele 8250 **Mariager Fjord (TNI)** samt 28/12 1600 **Stubbe Sø (PBP)**.

Total: 90.006 Indsendere: 53 Observationer: 627

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
18.680	11.409	6603	1958	668	540	1081	1592	3850	10.837	15.713	17.075

Spidsand (Anas acuta) 01890

Et år helt på gennemsnit hvad angår årstotal, lidt flere fugle i marts, mens der er registreret lidt færre fugle i oktober.

Yngel: Ingen ynglefund i år. Seneste ynglefund er tilbage fra **Barnekold, Samsø** i 1997.

1. halvår: Året indledes med tre vinterobservationer 3/1 4 **Stubbe Sø (PBP)**, 10/1 62 **Mariager Yderfjord (TNI)**, 24/1 1 **Sødringholm (FDØ)** og 12/2 40 **Mariager Fjord (TNI)**. Forårstrækket indledes ultimo februar og kulminerer ult. marts/pri. april med 11/3 135 **Sødringholm Strand (SKA)**, 21/3 **Treskelbakkeholm (TNI)**, 27/3 175 + 2/4 100 **Sødringholm Strand (begge PEØ)** og 7/4 30 **Barnekold, Samsø** + 8/4 32 **Hjortholm, Samsø (begge SDY)**. Sidste større observation er fra 18/4 med 25 **Mellempoldene** og 35 **Sødringholm Strand (JPA,LTP)**. Forårets sidste ses 9/5 2 **Pletten, Mariager Fjord (TNI)** og 19/5 1 **Brabrand Sø, østende (OLI)**.

2. halvår: Første fugl ses 11/8 + 16/8 1 **Kalsemade (TBR)**. Der ses forholdsvis få fugle på efterårstrækket (>10), flest: 12/9 43 trk **Sødringholm Strand (LTP)**, 18/9 21 **Barnekold (SAM,SDY)**, 29/9 15 **Sødringholm Strand (LTP)**, 16/10 27 **Mariager Yderfjord (TNI)**, 27/10 11 **Norsminde Fjord, vestdel (OGJ)** og 12/11 12 **Barnekold (SAM)**.

Årets sidste fugle ses 11/12 3 **Sødringholm Strand (LTP)** og 24/12 1 **Norsminde Fjord, vestdel (OGJ)**.

Total: 1123 Indsendere: 25 Observationer: 72

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
67	45	554	261	3	-	-	1	104	57	28	4

Atlingand (*Anas querquedula*) 01910

Et flot år med tangering af sidste års rekordstore årstotal på 117 ex, og samtidig næsthøjeste antal ynglepar hidtil med 3-5 par, kun overgået af 2-6 par i 1998. Der er dog i materialet sandsynligvis en række gengangere, specielt er der mange observationer på 2-5 ex hele foråret fra Brabrand Sø.

Yngel: 3-5 par: 2 par på oversvømmet mark ved **Østerby**, Samsø (BSN), **Thomasholm Mose** 1 par (JLO), 0-1 par **Gjerrild Nordstrand** (NØD) og 0-1 par **Brabrand Sø** (JGR,FDØ m.fl.). Fra yngletid i øvrigt og 27/5 2 + 28/6 2 **Norsminde Fjord**, vestdel (OGJ) og 6/6 2 **Tjærby Enge** (LTP).

1. halvår: Første ses 1/4 2 **Gjerrild Nordstrand** (Gj), 3/4 1 **Dødeå Enge** (FNI) og 5/4 2 **Storekær-Viemose** (FNI). Fra foråret, som omtalt, mange observationer fra **Brabrand Sø**, flest 6/4 5 (BGO) 9/4 4 (HLL) og 14/4 5 (BGO). Eneste anden obs af mere end 3 ex er 4/5 4 **Romalt Enge** (SHØ).

2. halvår: 25/7 1 **Brabrand Sø** (MJH), 9/8 2 + 5/9 1 **Norsminde Fjord**, vestdel (begge OGJ).

Total: 117 Indsendere: 30 Observationer: 53

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	58	33	22	1	2	1	-	-	-

Skeand (*Anas clypeata*) 01940

Rekordstor årstotal på 571 ex med en meget stor april måned ved specielt Brabrand Sø, men sandsynligvis indeholder denne en række gengangere, hvor de mest oplagte dog er frasorteret.

Yngel: 1-4 par med 0-3 par **Mørke Kær** (EBU) og 1 par **Brabrand Sø** (MJH). Fra yngletiden mange observationer fra flere oplagte ynglepladser blandt andet 27/5 5 + 6/6 5 **Rugård Søndersø** (FF,HTH), 7/6 1 + 16/6 2 **Åkær** (begge TBR).

1. halvår: Første fugle ses 2/3 1 **Universitetsparken** (FDØ), 24/3 4 **Eskebæk Mose** (DOF) og 27/3 2 **Tjærby Enge** (JPA) + 1 **Dødeå Enge** (CHØ). I løbet af april mange pæne flokke flere steder i amtet: 1/4 10 + 6/4 14 + 11/4 19 **Sortesø**, Skanderborg (alle FNI), 6/4 17 + 12/4 17 + 14/4 19 + 16/4 26 + 17/4 20 + 25/4 23 **Brabrand Sø** (BGO,FDØ,LB), samt 16/4 24 + 17/4 22 **Dødeå Enge** (begge OLI). Sidste større observation fra foråret ses 5/5 10 **Brabrand Sø** (IZN).

2. halvår: Allerede stigende antal i juli måned af formentlig fældende fugle med 23/7 8 + 24/7 10 **Drastrup Enge** (BKR,JPA) og 24/7 7 **Sødringholm Strand** (LTP). Kun få større ansamlinger i løbet af efteråret med 24/8 20 + 30/10 15 **Norsminde Fjord** (begge OGJ) samt 6/11 30 **Stubbe Sø** (AR,SKA).

Træk: 12/8 9 S **Fornæs** (HLL) og 12/9 1 S **Sødringholm Strand** (LTP).

Året slutter med to vinterobservationer: 13/12 1 **Brabrand Sø**, vestende (FNI) samt 11/12 3 + 24/12 1 **Norsminde Fjord**, vestdel (OGJ).

Total: 571 Indsendere: 42 Observationer: 123

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	14	303	72	16	24	59	26	16	32	5

Rødhovedet And (*Netta rufina*) 01960

En enkelt fugl har gæstet amtet: 14/11 1 1K **Alrø Poldkrog** (HLÆ,OGJ). Arten er sidst set i amtet i 1997, hvor der var obs fra både Mariager Fjord og Torup Sø.

Taffeland (*Aythya ferina*) 01980

Ynglepar: Der er i alt indrapporteret 4-5 ynglepar fra 5 lokaliteter.

1. halvår: Større forekomster: 3/1 830 **Stubbe Sø** (FOX), 20/2 100 **Hadsund Havn** (SHØ), 2/3 73 **Brabrand Sø** (MJH), 21/3 34 **Udbyover Sø** (JPA) og 22/4 35 **Mørke Kær** (EBU).

2. halvår: Større forekomster: 6/10 35 **Fussing Sø** (PST), 12/10 50 **Brabrand Sø** (PPR), 21/11 600

Lading Sø (HET) og 28/12 75 **Stubbe Sø (PBP)**. De mange fugle i Lading Sø blev set i forbindelse med at amtet opfiskede mange tons skidtfisk. Det gjorde åbenbart fødebetingelserne optimale i en periode.

Total: 4518 Indsendere: 38 Observationer: 187 Lokalteter: 53

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
981	359	353	303	187	182	166	241	80	151	1193	322

Troldand (*Aythya fuligula*) 02030

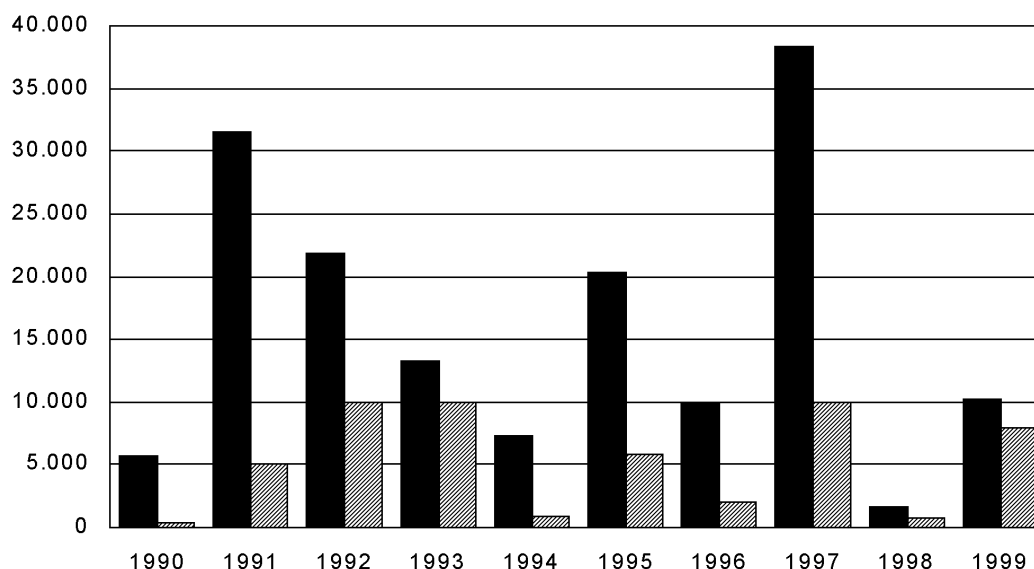
Ynglepar: Der er i alt indrapporteret 9-19 ynglepar fra 13 lokaliteter.

1. halvår: Større forekomster: 1/1 225 **Norsminde Fjord (OGJ)**, 10/1 160 **Stubbe Sø (PBP)**, 12/2 230 og 20/2 400 **Hadsund Havn (TNI,SHØ)**, 2/3 150 **Fussing Sø (PST)** og 8/3 250 **Norsminde Fjord (IZN)**.

2. halvår: Større forekomster 21/11 320 **Hadsund Havn (TNI)** og 15/12 350 **Norsminde Fjord (OGJ)**. Et aldeles magert efterår uden flokke på over 1000 fugle!

Total: 7165 Indsendere: 43 Observationer: 351 Lokalteter: 92

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1808	1167	885	977	383	136	195	135	155	265	472	587

Figur 5: Årstotal (sort) samt maks. flokstørrelse (skraveret) hos Bjergand i perioden 1990-1999.

Bjergand (*Aythya marila*) 02040

Arten forekommer meget svingende i antal ligesom de andre "havgående" dykænder, hvilket i høj grad er styret af vind- og vejrforholdene.

1. halvår: Der foreligger en enkelt trækobs: 8/3 125 trk **Gjerrild Nordstrand (NØD)**. Derudover foreligger blot to iagttagelser af mere end en-cifrede antal: 3/1 98 **Stubbe Sø (FOX)** og 6/2 300 **Sødringholm Strand (LTP)**. Periodens sidste obs er 8/4 1 **Hesselholm, Samsø (SDY)** samt en noget usædvanlig indlandsobs: 13/5 1 han + 1 hun **Skanderborg Sø (FNI)**.

2. halvår: De første ses 5/9 1 **Norsminde Fjord**, vestenden (OGJ) og 3/10 1 **Sødringholm Strand (LTP)**. Træk: Der er gennem efteråret registreret småflokke af trækkende Bjergænder, de første er 16/10 18 S (OGJ) og 17/10 3 N (JSC) begge **Fornæs**. De største træktal er 14/11 25 N **Fornæs (SKA,AR)**. Øvrige: Der foreligger to store iagttagelser, 11/12 8000 + 18/12 1200 **Sødringholm Strand (begge LTP)**. Derudover kun få flokke, alle fra **Stubbe Sø**, bl.a. 8/12 54 og 28/12 230 (begge PBP).

Total: 10.238 Indsendere: 19 Observationer: 32 Lokalteter: 14

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
105	304	126	1	2	-	-	-	1	99	95	9506

Ederfugl (*Somateria mollissima*) 02060

Pænt med fugle fra Kattegat-kysterne igen, efter sidste års bundskraber. Derimod er der forholdsvis få yngleoptællinger. Dog er der positive meldinger fra **Stavns Fjord**, hvor bestanden igen er i fremgang efter kollapset i bestanden 1996-97.

Der foreligger to indlandsfund: 4/5 1 **Romalt Enge** (Frede Olsen) samt 6/11 2 **Salten Langsø** (HST).

Yngletal: **Jernhatten** 1 (ASC), **Søby Rev** 6 (MEN), **Alrø Poller** 174 (MEN), **Svanegrund** 54 (DMU), **Stavns Fjord** ca. 600 (DMU via AAS). De første dununger rapporteres fra 23/5. 'Børnehaver'/ungeførende hunner er meldt fra **Begtrup Vig**, **Lerdrup Bugt**, **Alrø Poller**, samt 5/6 fra **Anholt** med i alt 18 'børnehaver' (HET) og samme dato fra **Ebeltoft Vig** med i alt 38 hunner og >100 unger (PLA m.fl.) – fugle fra Hjelm?

Store vinterflokke rapporteres normalt fra kysten udfor Randers-Mariager Fjord, Norddjursland, Anholt, Samsø samt Horsens Fjord. 1. halvårs største tal er (lok.max. >2000): 27/1 30.000 1-3 sømil S-SV for **Anholt** (FS), 7/2 + 19/3 + 27/3 5000 **Kattegat** udfor **Randers-Mariager Fjord** (JPA,LTP), 11/3 6500 udfor **Kalsemade** (TBR), 1/4 4000 **Øster Hedekrog** (SDY).

Første større tal fra 2. halvår er: 8/9 2500 **Hov-Sælvi** færge (BGO), herefter 14/10 7000 **Issehoved** (SDY). Efteråret domineres af tal fra Gjerrild Nordstrand og Fornæs, hvor det især er trækkende fugle der ses. Fra **Gjerrild** er der dog kun oplyst den bedste dag: 16/10 11.000 trk (AR). Fra **Fornæs** 3/10-22/12 i alt 20.589 trk, max. 17/10 10.000 (JSC,JPL) samt 31/10 5000 trk (JSC). Desuden skal nævnes 20/10 2350 S + 125 N **Sletterhage** (JTL), 13/11 2000 rst **Sødringholm Strand** (LTP) og 19/12 1500 **Kalsemade** (TBR).

Total: 181.481 (incl. sandsynligvis en del gengangere) Indsendere: 38 Observationer: 272

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
34.750	18.141	32.545	14.153	1233	1190	2079	2976	6020	54.217	9286	4891

Sortand (*Melanitta nigra*) 02130

At Sortand har sit vinterkvarter i Kattegat ses tydeligt af det indrapporterede materiale, idet der som sædvanligt fra farvandet nord for Djursland foreligger nogle meget store observationer. Disse har resulteret i den hidtil største årstotal. Der foreligger ingen indlandsobs i år.

1. halvår: Træk: Flest 22/3 5000 trk **Gjerrild Nordstrand** (NØD). Øvrige større obs (lok.max. >500): 27/1 5000 1-3 sømil SV f. **Anholt** (FS), 30/1 530 **Ebeltoft Færgehavn** (JPL), 7/2 13.000 **Kattegat** u.f. EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 15 (LTP), 11/2 2500 **Gjerrild Nordstrand** (NØD) og 19/3 10.000 u.f. **Sødringholm Strand** (LTP).

Et mindre antal ses sommeren igennem, bl.a. 5/6 200 + 29/6 20 + 4/7 5 **Sødringholm Strand** (LTP) og 30/6 80 **Kalsemade** (TBR).

2. halvår: De første trækkende (også efterårets første) ses 31/7 20 SV **Kalsemade** (TBR) og 11/8 599 N + 16 S **Fornæs** (NØD) samt 15/8 58 SV **Sletterhage**. Større trækkende flokke ses gennem efteråret ved **Fornæs** med i alt 8299 fugle, flest 30/8 1480 N + 15 S (HLL), 13/9 2230 N + 99 S (begge HLL) og 17/10 2000 N (JSC). Andre stor træktal ses 11/9 3700 NV **Sødringholm Strand** (AR) og 17/10 300 trk **Sletterhage** (JSC). Øvrige større obs (>100): 12/9 200, 2/12 1500 og 11/12 200 alle **Sødringholm Strand** (alle LTP) samt 26/12 100 **Hassensøre** (JPL).

Total: 69.082 Indsendere: 32 Observationer: 123 Lokalteter: 29

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
5685	20.158	24.389	1140	2100	305	25	1642	7450	4248	108	1832

Fløjsand (*Melanitta fusca*) 02150

Igen et middelmådigt år, hvor der kun er få observationer af mere end 100 fugle. Efterårsmaterialet domineres totalt af observationer fra Fornæs.

1. halvår: Ingen trækobs. De største antal er (≥ 40): 14/3 500 **Sødringholm Strand** (LTP), 29/3 500 **Århus Bugt** (FDØ), 19/3 200 **Sødringholm Strand** (LTP), 21/4 150 **Vester Hedekrog**, Samsø, 8/4 45 v. **Ringebjerg Sand**, Samsø og 21/4 40 **Øster Hedekrog** (alle SDY). Periodens sidste er 26/5 8 (SKA) og 29/6 1 (oversomrende?) begge **Sødringholm Strand** (LTP).

2. halvår: De første ses allerede 4/7 2 (oversomrende?) og 14/8 3 N alle **Sødringholm Strand** (alle PTP) samt 21/7 13 S + 6 N, 11/8 13 N og 12/8 9 N **Fornæs** (NØD). Derefter en række trækobs fra **Fornæs** i perioden 30/8-3/12, flest 16/10 118 trk (OGJ), 17/10 31 N (JSC,JPL) og 14/11 30 N (SKA, AR). Øvrige obs fra perioden: 14/10 6 **Issehoved** (SDY), 22/10 1 S **Eskeplet** (BKR) og 11/12 1 **Sødringholm Strand** (LTP), som årets sidste.

Total: 1933 Indsendere: 17 Observationer: 49 Lokalteter: 16

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	6	1208	369	23	1	2	29	48	181	55	11

Hvinand (*Bucephala clangula*) 02180

Yngel: Ifølge Grell (2000) var der et ynglepar ved **Mossø**, hvor redestedet skulle være et hult elletræ. Ynglefundet er ikke meddelt til Rapportgruppen, så indtil videre savner vi yderligere oplysninger. Det kunne bl.a. være interessant at få at vide, på hvilken side af søen træet stod, idet det er afgørende for, om der er tale om det første ynglefund i Århus Amt. Sydsiden af Mossø ligger som bekendt i Vejle Amt.

Blandt de øvrige sommerfund er der et enkelt interessant: 11/6 2 kurtiserende **Lading Sø** (HET). Måske der er flere ynglepar på vej? Der foreligger som sædvanlig en lang række sommerfund, som traditionelt regnes for oversomrende, ikke-ynglende (ung-)fugle. I perioden 11/6-30/8 foreligger der 18 obs af i alt 126 fugle fra 11 forskellige lokaliteter, flest 28/6 12 **Fussing Sø** (PST), 17/7 29 **Norsminde Fjord** (OGJ) samt 30/8 24 **Lading Sø** (HET).

Første halvårs vinterforekomst (lok.max.>100): 10/1 1300 + 12/2 1360 **Mariager Yderfjord** (TNI), 10/1 min. 300 **Sødringholm Strand/Mellempoldene** (HET), 8/2 800 **Amstrup Red** (TBR), 30/1 800 **Stavns Fjord/Besser Rev** (SAM), 8/3 235 **Norsminde Fjord** (IZN), 10/3 350 **Ebeltoft Vig** (ABL,UBM) samt forårets sidste over 75: 10/4 200 + 18/4 200 **Randers Fjord** (LTP,JPA). 1. halvårs største ferskvandsobs er 22/1 30 **Skanderborg Sø** (FNI). Forårets sidste obs må være 9/5 1 **Dystrup Sø** (ABL) samt 13/5 2 **Grenå Enge** (BJS).

I 2. halvår er der spredte iagttagelser igennem hele juli og august (se under sommerfund), men den første større ansamling skal vi hen i oktober for at finde: 16/10 350 **Mariager Yderfjord** (TNI). Herudover skal nævnes 14/11 500 udfør **Eskeplet** (PST), 21/11 i alt 1300 **Mariager Fjord** (TNI), 21/11 + 29/12 500 **Stavns Fjord/Besser Rev** (SAM) samt 29/12 i alt 605 omkring **Alrø** (FNI). I ferskvand max. 28/12 27 **Stubbe Sø** (PBP).

Total: 25.412 (mulighed for gengangere!) Indsendere: 45 Observationer: 306

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
4769	5413	2760	1044	21	24	69	33	36	865	3960	6418

Havlit (*Clangula hyemalis*) 02120

Igen et år med ret få og små observationer.

1. halvår: Fra foråret foreligger bare obs af 7 trækkende fugle, flest 6/2 4 trk **Fornæs** (JPL). Øvrige obs er 30/1 4 **Besser Rev** (SAM), 7/2 4 **Overgårds Dige** (PTP), 11/2 8 + 18/2 1 **Fornæs** (NØD), 26/2 7 **Sødringholm Strand** (LTP), 9/3 14 + 22/3 7 + 11/4 7 **Gjerrild Nordstrand** (NØD,PST), og 13/4 2 **Øster Hedekrog**, Samsø (SDY), så er alle obs af mere end én fugl nævnt. Forårets sidste er 24/4 1 **Gjerrild Nordstrand** (CHØ).

2. halvår: De første ses 17/10 1 V **Issehoved** (SDY), 18/10 1 N **Fornæs** (NØD) og 22/10 1 **Kysing Næs** (HLÆ). Derefter oplysning om 28 trækkende gennem efteråret, flest 14/11 8 N **Fornæs** (SKA,AR) og 5/12 4 N **Kysing Næs** (OGJ). Øvrige obs (>5): 21/11 7 + 5/12 15 begge **Fornæs** (BGO,HAC) og 11/12 10 **Sødringholm Strand** (LTP).

Total: 118 Indsendere: 15 Observationer: 28 Lokalteter: 9

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
4	26	24	10	-	-	-	-	-	3	21	30

Lille Skallesluger (*Mergus albellus*) 02200

1. halvår: Større obs (lok.max. ≥5): 17/1 5 **Rugård Nørresø** (JPL), 10/2 21 **Mossø** (DOF) og 13/3 17 **Stubbe Sø** (JTL). Sidste obs er 20/3 7 **Salten Langsø** (GGU) og 21/3 5 **Stubbe Sø** (BGO).

2. halvår: Efterårets første er 14/11 1 **Brabrand Sø** (FDØ) og 20/11 17 **Salten Langsø** (JBA). Ellers er det småt med flokke (lok.max. ≥4): 28/11 21 **Salten Langsø** (GGU), 8/12 18 **Stubbe Sø** (PBP) og 12/12 4 **Rugård Nørresø** (JPL).

Total: 257 Indsendere: 21 Observationer: 45 Lokalteter: 16

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
56	49	54	-	-	-	-	-	-	-	56	42

Toppet Skallesluger (*Mergus serrator*) 02210

Ynglepar: Der er i alt indrapporteret 1-2 ynglepar fra 2 lokaliteter.

1. halvår: Trækobs: 6/2 10 **Fornæs** (JPL). Større forekomster (lok.max.): 8/2 185 **Amstrup Red** (TBR), 1/4 50 **Øster Hedekrog**, Samsø (SDY) og 9/3 145 + 9/4 46 **Gjerrild Nordstrand** (NØD,BKR).

2. halvår: Trækobs: 16 obs af 67 fugle, overvejende ved **Fornæs** hvor 59 fugle trak 18/9-4/12, f.eks. 7/11 15 S (ABL,LPJ,UBM). Større forekomster (lok.max.): 4/9 150 kysten udfør **Overgårds dige** + 50 **Eskeplet** (begge LTP), 4/10 84 **Lerdrup Bugt** (DMU), 14/10 85 **Hesselholm** (SDY), 16/10 45 **Mariager Yderfjord** (TNI), 21/11 70 **Alrø Poller** (HPI), 21/11 130 **Besser Rev** (SAM), 19/12 45 **Kalsenakke** (TBR) og 29/12 70 **Alrø Strevelshoved** (FNI).

Indlandsfund: 6/10 10 **Fussing Sø** (PST).

Total: 4344 Indsendere: 35 Observationer: 270 Lokalteter: 54

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
91	335	471	469	176	85	537	314	514	395	512	445

Stor Skallesluger (*Mergus merganser*) 02230

1. halvår: Større forekomster (lok.max.): Januar max.: 24/1 240 **Stubbe Sø** (PBP), 3/1 350 **Salten Langsø** (GGU) og 22/1 150 **Skanderborg Sø** (FNI). I februar ses mindre flokke på følgende lokaliteter foruden de førnævnte: 6/2 20 **Mariager Yderfjord** (BGO), 12/2 45 **Hadsund Havn** (TNI), 14/2 45 **Mossø** (FNI,CHØ), 24/2 90 **Brabrand Sø** (IZN) og 28/2 40 **Grund Fjord** (JPA,LTP). I marts ses 12/3 45 **Bjerregrav Mose** (OEH) samt 13/3 500 **Stubbe Sø** (JTL). Forårets sidste flok: 4/4 20 **Stubbe Sø** (SHØ). Forårets sidste obs: 13/5 1 **Skanderborg Sø** (FNI) + 15/5 1 **Lading Sø** (HET).

2. halvår: Efterårets første er 17/10 2 **Salten Langsø** (GGU). Trækobs: 30/10 1 S **Fornæs** (OGJ), 13/11 2 V **Årslev Enge** (MJH), 16/12 12 NV + 29/12 6 V **Brabrand Sø** (FNI,MJH). Største obs (lok.max.): 22/11 25 **Ørnsø** (SFP), 5/12 140 **Salten Langsø** (GGU), 16/12 39 **Brabrand Sø** (FNI), 26/12 45 **Mariager Fjord** (TNI) og 30/12 350 **Stubbe Sø** (BGO).

Total: 6208 Indsendere: 46 Observationer: 235 Lokalteter: 67

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
2422	987	1306	94	5	-	-	-	-	3	235	1156

Amerikansk Skarveand (*Oxyura jamaicensis*) 02250

Denne undvegne parkfugl er måske blevet interessant for feltbisserne, efter at den er ophøjet til kategori D art (fugle der formodes at stamme fra naturaliserede udsatte ynglebestande). De skarveænder der ses i Danmark formodes normalt at stamme fra en fritflyvende udsat bestand i England (Olsen 1992). Det er ikke lykket at finde oplysninger om tidligere fund fra amtet, hvilket dog kan skyldes at den slags tidligere røg direkte i redaktørens brændeovn...

Årets observationer: 28/9-2/10 2 (han+hun) herefter indtil 10/10 1 hun **Brabrand Sø** (CHØ m.fl.). Det skulle ifølge CHØ kun være 2. fund i DK af mere end én fugl. Fuglene blev erklæret 'fredløse' af Skov- og Naturstyrelsen, men så vidt vides skete der ikke noget...

Rovfuglene i 1999

Der er generelt et fald i indrapporterede rovfugle. Oplysninger om ynglepar ligger dog på linie med 1998. Trækmæssigt ser det skidt ud for Fiskeørn, Fjeldvåge, Spurvehøg og noget beskedent for Hvepsevåge og Musvåge. Ved Gjerrild ses det største antal Rørhøge og Vandrefalke nogensinde. Som noget nyt bidrager Nordøstdjursland med mange trækkforekomster af rovfugle i efteråret, hvilket viser, at der også på den årstid, kan iagttages et vist rovfugletræk i amtet (se Rasmussen 1999).

Fra Nordøstdjursland kunne man dog ønske et lidt mere fyldestgørende materiale. Ved flere arter er kun udvalgte observationer samt måneds- eller sæsontotaler indberettet.

Igen i år skal der lyde en opfordring til at angive tidspunkter for trækiagttagelser, det vil lette udskillelsen af dobbeltobs.

Hvepsevåge (*Pernis apivorus*) 02310

Ynglepar: Der er i alt indrapporteret 6-7 ynglepar fra 6 lokaliteter. Blot det ene par er rapporteret med unger.

Forår: En observation 24/4 er så tidlig, at den bør dokumenteres inden nærmere omtale i rapporten. Første observation herefter er 9/5 1 trk **Gjerrild Nordstrand** (NØD). De næste iagttagelser er fra 13/5 og markerer for alvor forårstrækkets begyndelse, idet der fra denne dato foreligger 4 observationer af tilsammen 30 fugle, stort set alle trækkende, flest 13/5 16 N **Norsminde Fjord** (OGJ) + 12 N **Universitetsparken** (FDØ).

Træk: I alt 230 trækkende fugle i perioden 9/5-16/6. **NØ-Djursland** tegner sig for i alt 195 trækkende fugle i perioden 9/5-2/6, flest 21/5 110 trk fordelt på 79 **Gjerrild Nordstrand** og 31 **Skindbjerg** (NØD). I perioden 8/5-1/6 ses 12 fugle trækkende på **Samsø** (LEB).

Efterår: Træk: 20 obs af 34 trækkende fugle i perioden 31/7-26/9. Største "efterårsobs", af måske trækkende fugle, 31/7 6 of **Laurbjerg** (SKA). Derudover er trækket på **Nordøstdjursland** opgjort til 23 fugle (Rasmussen 1999). Disse fugle indgår imidlertid ikke i års- og månedstotaler, pga. manglende efterårsdata fra Nordøstdjursland. De sidste obs er: 26/9 1 S **Øer, Hassensøre** (PNI) + 1 S **Sletterhage** (JSC) + 1 **Stubbe Sø** (PBP).

Total: 338 Indsendere: 33 Observationer: 82 Lokalteter: 51

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	260	15	23	21	19	-	-	-

Sort Glente (*Milvus migrans*) 02380

5 obs af 5 fugle: 10/4 1 **Gjerrild Nordstrand** (NØD), 8/5 1 V **Alrø Egehoved** (HLL), 12/5 1 **Skindbjerg** (NØD), 13/5 1 N **Norsminde Fjord** (OGJ). Desuden en efterårsfugl: 24/9 1 NV **Egå Enge** (FDØ).

Herudover en observation af en mulig Sort Glente: 14/4 1 V **Universitetsparken** (MIS).

Rød Glente (Milvus milvus) 02390

Der er oplysninger om hele 6-8 ynglepar. Kun fra en enkelt lokalitet rapporteres om unger, forhåbentlig er dette ikke udtryk for den reelle ynglesucces blandt amtets glenter.

Forår: Første observation er 14/2 1 rst **Vejlby ved Grenå** (DOF). Herefter 3/3 1 N **Assedrup Enge** (OGJ) og 8/3 1 **Dagstrup Mose** (ABL,UBM). Træk: I alt 83 trækkende fugle i perioden 3/3-2/6. Flest fra **NØ-Djursland**, hvor 56 fugle noteres i perioden 12/3-3/6, et pænt træk, bedste dag herfra er 23/5 5 trk **Skindbjerg** (NØD). Af øvrige større forekomster fra andre lokaliteter i foråret kan nævnes 2/4 3 **Samsø** (Anders Jensen,Tove Wedel-Heinen) og 25/4 3 **Ugelbølle** (BRA).

Efterår: Træk: I alt 16 fugle noteres trækkende i perioden 15/7-8/11, heraf 11 på **NØ-Djursland** (Rasmussen 1999). Efterårets sidste observationer er 22/10 1 **Skødstrup/Løgten** (JKL), 8/11 1 SV **Universitetsparken** (FDØ) og 28/11 1 **Hørret Skov** (SMJ).

Total: 226 Indsendere: 51 Observationer: 139 Lokalteter: 75

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	1	31	66	46	21	15	12	12	9	2	-

Havørn (Haliaeetus albicilla) 02430

Årets total på 35 repræsentere vel højst ca. 20 forskellige fugle.

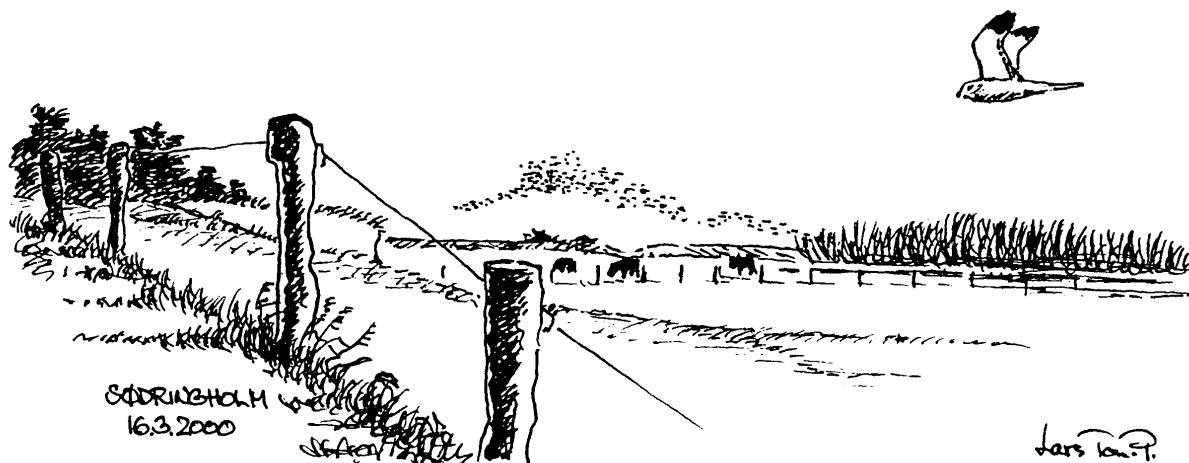
I januar/februar 1-2 fugle omkring **Salten Langsø**, bl.a. 6/2 1 ad der afviser en indtrængende imm (JBA). Desuden 10/2 1 ad **Julsø** (FDØ) – det kan måske være en strejfende fugl fra Salten Langsø. Herudover foreligger enkelte observationer fra området omkring **Mossø** og **Skanderborg Sø** (FNI,DOF).

På forårstrækket ses 11/3 1 N **Hasselager** (FDØ,FAJ), 20/3 1 trk **Gjerrild Nordstrand** (NØD) og 23/3 1 2K rst **Norsminde Fjord** (HLÆ). I juni ses lidt usædvanligt en fugl på **Samsø** (SAM).

Efterårstrækket indledes 2/8 1 imm SØ **NØ-Djursland** (NØD). I perioden 9/9-20/9 opholder 1 fugl sig ved **Kalsemade** (TBR). 15/10 ses hele 3 fugle på **Anholt** (FS) og samme dag viser første fugl sig ved **Salten Langsø**, 1 1K (HTH). Den 30-31/10 ses 1 rst **Sødringholm Strand** (LTP,OEH,JPA), 2/11 1 indtrk og 4/11 1 1K indtrk **NØ-Djursland** (AR). Omkring månedskiftet okt/nov ses 1 1K flere steder på **Samsø** (SAM). Efterårets eneste rapporterede ældre fugl er også årets sidste obs, nemlig 5/12 1 4K+ **Salten Langsø** (GGU).

Total: 35 Indsendere: 16 Observationer: Lokalteter: 18

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
3	5	3	-	-	1	-	1	7	9	5	1

Rørhøg (*Circus aeruginosus*) 02600

Ynglepar: Der er i alt indrapporteret 20-23 ynglepar fra 17 lokaliteter, bl.a. 3 par **Brabrand Sø** (BGO, JTL), 2 par **Mørke Kær** (EBU) og 2 par **Termestrup Enge** (EBU).

Forår: Første observationer er 13/3 1 **Grund Fjord** (DOF), 16/3 1 **Brabrand Sø** (JTL) og 17/3 1 **Kallemade** (TBR). Træk: I alt 184 trækkende fugle i perioden 25/3-4/6. Flest på **NØ-Djursland**, som noterer sig for 151 trk og 10 rst i perioden 1/4-2/6, det hidtil bedste forår herfra. Kulmination ses i perioden 9/5-22/5, bedste dag 9/5 16 trk **Gjerrild Nordstrand** (NØD).

Efterår: Træk: I alt 65 trækkende fugle i perioden 12/8-9/10. Igen flest på **NØ-Djursland**, hvor trækket er opgjort til 47 fugle (Rasmussen 1999), bedste dag herfra, 18/8 5 trk (AR). Sidste obs: 9/10 1 V **Universitetsparken** (FDØ), 14/10 2 **Brabrand Sø** (SSK) og 17/10 1 **Råby Kær** (PST).

Total: 801 Indsendere: 68 Observationer: 442 Lokaliteter: 157

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	38	196	186	57	80	126	105	13	-	-

Blå Kærhøg (*Circus cyaneus*) 02610

Forårstræk: Skuffende træk med kun 29 fugle i perioden 28/2-9/5. **NØ-Djursland** dominerer totalt billedet med i alt 25 trækkende fugle, bedste dag 20/4 6 trk **Gjerrild Nordstrand** (NØD). Sidste forårsobs er 6/5 1 **Hesselholm** (LEB) og 9/5 1 trk **Gjerrild Nordstrand** (NØD) – bortset fra nogle usædvanligt sene: 15/6 1 han **NØ Skejby** (FDØ) og 17/6 1 han **Skanderborg** (BGO).

Efterår: De første fugle dukker op 23/8 1 **Karlby** (AR), 29/8 1 S **Eskeplet** (LTP) og 1/9 1 **NØ-Djursland** (AR) + 1 **Hollandsbjerg Holme** (PST). Træk: I alt 45 trækkende fugle i perioden 29/8-19/12, langt hovedparten i september-oktober, heraf 32 fugle på **Nordøstdjursland**, fordelt med 13 i sep, 16 i okt og 3 i nov (AR m.fl.).

Total: 176 Indsendere: 43 Observationer: 123 Lokaliteter: 63

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
11	9	9	29	9	3	-	2	26	46	16	16

Steppehøg (*Circus macrourus*) 02620

En af årets meget få rariteter, godkendt af SU: 21/5 1 2K **NØ Fornæs** (NØD,HAC). Det er den anden godkendte obs fra Århus Amt. Den første er fra 1991: 4/5 1 2K hun **Assedrup Enge** (OGJ).

Hedehøg (*Circus pygargus*) 02630

I år en vældig fremgang i antal observationer med i alt 11 obs af 11 fugle. Der forventes dog at være gengangere i materialet.

De første fugle dukker op 28/4 1 N **Moesgård Strand** (FAJ) og 29/4 1 han **Gjerrild Nordstrand** (SKA). Af deciderede trækfugle ses herefter 2/5 1 N **Bjerregrav Mose** (CSS), 9/5 1 ad hun N **Vilhelmsborg Skov** (OGJ) og 13/5 1 hun N **Universitetsparken** (FDØ). Nordøstdjursland bidrager med endnu en observation, 24/5 1 2K **Skindbjerg** (NØD). Fra perioden 26/5-4/7 5 observationer af en 2K han ved **Sødringholm Strand/Eskeplet** (SKA,LTP,JPA). Måske fuglen fra Skindbjerg?

Duehøg (*Accipiter gentilis*) 02670

Igen i år er der fanget Duehøge ved **Frijsenborg**. Det blev til 4 hanner og 2 hunner alle 1K fugle.

Ynglepar: Der er i alt indrapporteret 6-8 ynglepar fra 6 lokaliteter.

Forår: Træk: 23 trækkende fugle i perioden 1/2-20/4. Flest på **NØ-Djursland** med 19 trk + 10 rst i perioden 1/2-20/4 (NØD,BGO).

Efterår: Træk: 17/7 1 **Hesselholm** (SDY) og 12/9 1 **Julianeholm Plantage** (JPA) er eneste trækobs.

Total: 96 Indsendere: 34 Observationer: 74 Lokalteter: 50

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
7	5	25	17	8	8	4	9	7	3	1	2

Spurvehøg (Accipiter nisus) 02690

Ynglepar: Der er i alt indrapporteret 9-11 ynglepar fra 11 lokaliteter, alene fra **Hinnerup-egnen** 8 par (SMJ). De ynglende par ved Hinnerup fik pænt med unger i år (SMJ).

Fra Nordøstdjursland savnes et lidt mere fyldestgørende materiale, da de rapporterede observationer herfra kun udgør samlede træktotaler samt et udpluk af årets største forekomster. De nævnte total-træktal fra Nordøstdjursland indgår derfor kun delvist i nedenstående års- og månedstotaler.

Forår: Træk: I alt 1000 trækkende fugle. Følgende træktotaler foreligger: **Gjerrild** 8/3-29/5 763 trk, bedste dag er 9/5 71 trk **Gjerrild Nordstrand** (NØD) – et ringe forårstræk her. **Samsø** 1/4-1/5 82 trk, bedste dag 20/4 30 N **Issehoved** (SDY). **Moesgård** 20/3-30/4 102 trk, bedste dag 10/4 33 trk (MBA m.fl.). Fra øvrige lokaliteter foreligger kun små træktal.

Efterår: Træk: I alt ca. 375 trækkende fugle i perioden 1/8-9/11. Flest på **NØ-Djursland**, hvor trækket er opgjort til 213 fugle. Øvrige større trækforekomster: 14-17/10 31 trk **Samsø** (SDY), 6/10 10 S **Risskov by** (FDØ), 7/10 12 S **Alrø Egehoved** (HLL) og 29/10 17 SV **Egådalen** v. Risskov (FDØ). Tilsyneladende en kulmination i oktober. Sidste obs af trækkende fugle er 9/11 3 SV **Universitetsparken** (FDØ).

Total: 915 Indsendere: 53 Observationer: 329 Lokalteter: 108

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
20	12	104	410	104	1	12	25	49	138	28	12

Musvåge (Buteo buteo) 02870

Ved **Hinnerup** er ynglebestanden den største siden 1976. Desuden nogle flotte store ungekuld (SMJ). Forårstrækket indledes tidligt med tyngden i marts og et beskedent træk i maj ved **Gjerrild**.

Ynglepar: Der er i alt indrapporteret 48-54 ynglepar fra 32 lokaliteter. **Hinnerup-egnen** 12 (SMJ), **Fussingø Gods** 5-8 (PST) og **Ramten Skov** 3-4 (ECH).

Forår: Træk: I alt 6251 trækkende fugle i perioden 6/2-30/5. Flest på **NØ-Djursland**: 4546 trk i perioden 22/2-22/5, bedste dage 19/3 330 trk **Skindbjerg** samt 25/3 327 trk + 28/3 trk 400 **NØ-Djursland** (NØD). Øvrige træktotaler: **Moesgård**: 11 obs af 576 trk 2/3-15/4, bedste dage 2/3 81 NV, 19/3 203 trk og 25/3 113 trk (9 observatører). **Samsø**: 13 obs af 194 trk 1/4-23/4, bedste dage 16/4 61 trk, 20/4 63 trk og 23/4 42 trk (SDY). Herudover foreligger 95 obs af 935 trækkende fugle på andre lokaliteter, bl.a. 19/3 43 N **Århus** (BGO), 25/3 30 N **Universitetsparken** (MIS), 3/4 87 **Anholt** (FSV), 13/5 32 **Norsminde Fjord** (OGJ) + 37 **Universitetsparken** (FDØ).

Efterår: Træk: I alt 1472 trækkende fugle i perioden 4/8-14/11. Flest på **Samsø**: 14/10-17/10 5 obs af 759 trk, bedste dage 14/10 160 N **Issehoved** og 16/10 527 **Vesborg Fyr** (begge SDY). Sidstnævnte rapporteres indtrækkende fra Røsnæs på Sjælland. De fulgte Samsø's sydkyst og trak derpå op langs vestsiden af øen over havet. Observatøren meddeler, at de måske trak stik vest fra Kolby Kås. Fra **NØ-Djursland** meldes om i alt 341 trk fugle fordelt på 90 indtrk i aug, 134 i sep, 117 i okt. Bedste dage her er 13/9 50 trk og 7/10 48 trk (AR). Herudover foreligger følgende større trækobservationer: 5/10 26 V + 13 S og 15/10 186 V + 15 S **Alrø Egehoved** (HLL,FDØ), 18/10 50 SØ **Fussingø Skov** (PST) samt 18/10 21 N + 27 NØ og 29/10 27 SV **Egådalen** v. Risskov (FDØ,FNI).

Total: 10.401 Indsendere: 66 Observationer: 885 Lokalteter: 305

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
160	395	4302	2415	530	56	75	234	308	1611	149	166

Fjeldvåge (*Buteo lagopus*) 02900

Forår: I alt 36 trækkende fugle i perioden 19/3-21/5. Flest **NØ-Djursland** med 26 trk i perioden 19/3-21/5, det ringeste forår i mands minde (NØD), flest 17/4 5 **Skindbjerg** (NØD). Desuden 3 trk på **Samsø** i perioden 11/4-18/4 (SDY) samt 4 trk ved **Universitetsparken** i perioden 20/4-13/5 (FDØ). Forårets sidste obs er 15/5 1 N **Moesegård** (JLY) + 1 **Emmelev Kær** (TQA) og 21/5 1 trk **Gjerrild** (NØD).

Efterår: Første obs er 29/8 **Vesborg Fyr** (SDY). Herefter et spring frem til 13/9 1 **Øer, Hassensøre** (PNI) og igen til 5/10 1 **Jennum** (OEH) + 1 V **Alrø Eghoved** (HLL), inden arten igen er på plads i amtet. Træk: I alt 19 trækkende fugle i efteråret. Flest på **NØ-Djursland** hvor trækket samlet opgøres til 12 fugle (Rasmussen 1999). Fuglene indgår imidlertid ikke i års- og månedstotaler, pga. manglende efterårsdata fra Nordøstdjursland.

Total: 102 Indsendere: 37 Observationer: 79 Lokalteter: 44

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
8	7	6	32	8	-	-	1	1	21	6	12

Lille Skrigeørn (*Aquila pomarina*) 02920 SU-art

En anden af årets sjældenheder, som er godkendt af SU: 22/5 1 2K+ V **Femmøller** (RDA).

Figur 6. Lille Skrigeørn ved Femmøller (foto: RDA).

Kongeørn (*Aquila chrysaetos*) 02960

25/4 1 subad ved **Brabrand Sø** og **Høskoven** (MJH,FDØ) og 13/11 1 ad i området omkring **Fussing Sø** og **Bjerregrav Mose** (SKA).

Havørn/Kongeørn (*Haliaeetus albicilla*/*Aquila chrysaetos*)

14/3 1 **Langsø i Skramsø Plantage** (FDØ). Angivet som Hav/Kongeørn?

Fiskeørn (*Pandion haliaetus*) 03010

Magert træk i foråret, hvorimod der foreligger en del trækiagttagelser fra efteråret.

Forår: Første observationer er 28/3 1 N **Moesegård Strand** (OGJ,JTL m.fl.), 29/3 1 **Dystrup Sø** (Anders Færgeman) og 1/4 1 trk **Gjerrild Nordstrand** (NØD). Træk: I alt 83 trækkende fugle i perioden 28/3-8/6. **NØ-Djursland** skuffer med kun 48 trk fugle i perioden 1/4-22/5, bedste dage 4/4 9 trk og 27/4 6 trk (NØD). På **Samsø** 13 trk 4/4-21/4, bedste dag 4/4 5 **Hesselholm** (SDY,SAM). Periodens sidste, og lidt spøjse trækiagttagelse, er 8/6 fra **Grenå-Anholt-færgen**, hvor en fugl i tre kvarter fulgte færgen i sydvestlig retning (HET).

Efterår: Træk: I alt 59 trækkende fugle i perioden 1/8-25/10. Flest på **NØ-Djursland** hvor trækket opgøres til i alt 36 fugle (Rasmussen 1999), bedste dag er 13/9 2 indtrk + 3 S **Fornæs** (HLL) + 4 trk **Nørre**

Djurs Kommune (Gj). Desuden skal nævnes en optælling 1/9 af ikke mindre end 12-14 rastende Fiskeørne ved **Randers-** og **Grund Fjorde** (JPA,BKR,PHJ). De sidste observationer er 6/10 1 trk **Alrø** (BGO), 25/10 1 S **Århus Havn** (HBP) og 27/10 1 **Ørnsø** (SFP).

Total: 251 Indsendere: 52 Observationer: 173 Lokalteter: 80

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	2	74	27	17	11	53	58	9	-	-

Tårnfalk (*Falco tinnunculus*) 03040

Ynglepar: Der er indsendt 36-40 ynglepar fra 27 lokaliteter, flest 3 par **Skæring** (LUR) og 3 par **Himmerig Skov** (SMJ) samt 6-7 par **NØ-Djursland** (Gj).

Forår: Træk: I alt 89 trækkende fugle rapporteret i perioden 21/2-25/5, flest **NØ-Djursland** med 67 trk i perioden 15/3-25/5 (NØD), bl.a. 27/4 13 trk **Gjerrild Nordstrand** og 15/5 13 trk fordelt på 8 ved **Gjerrild Nordstrand** og 4 ved **Skindbjerg** (NØD). Øvrige større trækobservationer er 2/3 4 N og 19/3 4 N **Moesgård** (HLL,FDØ) samt 13/5 4 N **Universitetsparken** (FDØ).

Efterår: Træk: 37 obs af 68 trækkende fugle i perioden 7/8-10/11, flest 23/8 4 SV **Øer** (FDØ), 28/9 6 SV **Egå Enge** (FDØ) og 5/10 5 S **Alrø Egehoved** (HLL). Derudover er trækket på **Nordøstdjursland** skønnet til 150 fugle (Rasmussen 1999). Disse fugle indgår imidlertid ikke i års- og månedstotaler, pga. manglende efterårsdata fra Nordøstdjursland.

Total: 762 Indsendere: 53 Observationer: 419 Lokalteter: 147

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
31	25	77	83	67	42	50	87	130	98	35	37

Aftenfalk (*Falco vespertinus*) 03070

8 obs af 9 fugle, alle nævnes: 2/5 1 hun **Brabrand Sø** (MBA), 29/5 1 2K N **Århus Nord** (FDØ), 30/5 1 2K trk **Skindbjerg** (NØD).

Fra efteråret følgende: 26/7 1 NV **Ommestrup** (LPJ), 19/9 1 1K S **Tåstrup Sø** (PGH). Der er 3 obs fra Samsø, alle fra **Hesselholm**: 26/8 2 Ø, 11/9 1 han og 14/10 1 ad hun (LEB). Sidstnævnte må betegnes som sen.

Tilføjelse til Fugle i Århus Amt 1998: 25/9 1 **Hesselholm** (LEB).

Dværgfalk (*Falco columbarius*) 03090

I vintermånederne ses 28/1 1 fou **Fussingø Skov** (PST) og 5-17/2 1 fou **Hesselbjerg Skov** (PST).

Forårstræk: I alt 78 trækkende fugle i perioden 15/3-18/5. Første på træk er 15/3 1 trk **Sondrup Plantage** (TPE). Ellers ses stort set alle trækkende fugle ved **Gjerrild** eller på **Samsø**. På **NØ-Djursland** noteres 58 trk i perioden 19/3-18/5 (NØD), bedste dage 20/4 5 trk og 26/4 5 trk (NØD). I perioden 2/4-24/4 bliver det til 11 trk på **Samsø** (SDY,FFA). Sidste forårsobs er 16/5 1 N **Dragsmur** (JTL) og 18/5 1 **Gjerrild Nordstrand** (NØD).

Efterår: Efterårets første er 31/8 1 trk **Nørre Djurs Kommune** (Gj) og 4/9 1 hun rst **Overgårds Dige** (LTP). Træk: 47 trækkende fugle i perioden 31/8-30/10, flest på **NØ-Djursland** hvor trækket opgøres til 27 fugle (Rasmussen 1999). Sidste obs er 31/10 1 fou **Hinnerup** (PNI), 21/11 1 **Besser Rev** (SAM) og 5/12 1 fou **Sødringholm Strand** (LTP).

Total: 147 Indsendere: 22 Observationer: 70 Lokalteter: 31

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	3	8	51	29	-	-	1	26	26	1	1

Lærkefalk (Falco subbuteo) 03100

Der foreligger oplysninger om et muligt ynglefund fra **Djursland**, hvor der på en lokalitet ses op til 4 fugle sammen i perioden juni-juli.

Forår: Første observationer er 20/4 1 trk **Uldrup Bakker** (TPE) og 27/4 2 trk **Gjerrild Nordstrand** (Gj,FDØ) + 1 **Moesgård Strand** (FFA). På **NØ-Djursland** 21 trk i perioden 27/4-30/5, hvor bedste dag er 21/5 4 trk (NØD). Sidste forårsobs er 2/6 1 fou **Egå Enge** (FDØ) og 4/6 1 N **Fussingø Skov** (FDØ).

Efterår: Træk: Første obs er 26/8 1 S **Hesselholm**, Samsø (LEB) og 29/8 1 S **Sletterhage** (JSC). Fra efteråret foreligger oplysninger om 10 trækkende fugle i perioden 26/8-27/9, bl.a. 14/9 2 trk **Universitetsparken** (FDØ) indtil sidste obs 26/9 1 **Øer, Hassensøre** (PNI) og 27/9 1 S **Alrø Alhale** (SSK).

Total: 60 Indsendere: 18 Observationer: 35 Lokalteter: 18

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	5	31	6	4	2	12	-	-	-

Vandrefalk (Falco peregrinus) 03200

Forår: Træk: Første trækkende er tidligt på den 7/1 1 trk **Skindbjerg** (AR). Derudover foreligger i alt 16 obs af 20 trækkende fugle i perioden 13/3-21/5. Heraf 12 fugle fra **NØ-Djursland**, det hidtil bedste forår her, bedste dag 24/4 3 trk **Gjerrild Nordstrand** (NØD). Forårets sidste er 2/5 1 N **Dragsmur** (JTL), 21/5 2 trk **Gjerrild Nordstrand** (Gj) og 10/6 1 **Pletten**, Mariager Fjord (TNI).

Efterår: Efterårets første ses 20/8 1 **Lemming** (medd. til PLA). Det var en indfanget fugl med beskadiget vinge, der havde været i området et stykke tid. Den blev sat fri igen 3/9. Første fugle i øvrigt er 20/8 1 trk + 31/8 1 trk **Nørre Djurs Kommune** (AR). I alt foreligger 61 obs fra august og året ud. Træk: I alt 17 trækkende fugle i perioden 20/8-12/12, heraf 7 fugle trk på **NØ-Djursland** i efteråret (Rasmussen 1999).

Der kan umiddelbart ikke udledes noget om antallet af stationære fugle i vintermånederne.

Total: 92 Indsendere: 38 Observationer: 100 Lokalteter: 39

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	10	6	19	2	1	-	3	17	12	9	12

Agerhøne (Perdix perdix) 03670

Årets total på 419 er på niveau med de seneste 2 år, hvilket samtidig er væsentlig mindre end den gennemsnitlige årssum for de foregående 10 år, som ligger på ca. 1200 fugle. Antallet af noterede ynglepar er ligeledes lavt med kun 1-2 par. Dog er flere fugle set parvis i yngletiden.

Fra 1. halvår berettes kun om 2 observationer af flokke på 10 eller flere fugle: 13/1 15 **Mørke Kær** (EBU) og 2/2 16 **Bugtrup v. Kolind** (Knud Jensen). 2. halvår byder på flere større flokke: 23/10 13 og 21/11 15 **Egå Enge** (FDØ), 30/10 10 + 11/11 10 **Sødringholm Strand** (LTP,BKR), 7/11 10, 13/11 10 og 22/12 36 fordelt på 2 flokke **Fornæs** (ABL,UBM,LPJ,JPL,PBP), 7/11 12 **Demstrup Vase** (JPA), 13/11 12 **Besser Rev** (SAM), 14/11 12 **Begtrup** (JPA,BRA) og endelig 29/12 10 **Tved By** (SEL).

Total: 419 Indsendere: 30 Observationer: 94 Lokalteter: 59

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
46	41	19	42	57	5	8	17	2	38	98	46

Vagtel (Coturnix coturnix) 03700

Årstotalen på 72 repræsenterer mindst 40 forskellige individer, hvilket gør 1999 til det nok bedste år nogensinde i amtet. Usædvanligt mange fugle er rapporteret i sensommeren. Observationerne er koncentreret i det **nordøstlige Djursland**, hvor der i maj-juli registreres mindst 17-18 individer. Herudover foreligger der mange obs fra et område omkring **Bjerre** syd for Mariager Fjord, hvor der i august måned, observeres mindst 12-15 individer. Stort set alle rapporteringer drejer sig om syngende fugle.

Årets første fugle registreres medio maj: 18/5 og 19/5 1 sy **Skindbjerg** (NØD) samt 19/5 1 **Stenvad Hede** (Tore Kroier). Fra foråret og forsommeren stammer langt hovedparten af observationerne fra det nordøstlige Djursland: Flest fugle høres 12/6 2 sy **Veggerslev** (NØD) + 3 sy **Thorsø/Kongshøje** (NØD). Denne periodes eneste forekomster uden for de ovenfor nævnte områder er: 16/6 1 **Søften** (JDK), 19/6 1 **Termestrup** (Peter Odderskær) og 25/6 1 **Gyllingnæs** (FDØ).

En række sensommerobservationer i den nordligste del af amtet øst for **Bjerre** resulterer i store antal, flest 1/8 7-8 sy (LTP), 4/8 6 sy (CSS), 5/8 + 6/8 5 (JPA,BRA,OEH) og 17/8 9 (CSS). Året afsluttes med følgende fugle: 1/9 2 sy **Hollandsbjerg Holme** (PST), 2/9 1 **Sødringholm** (HLL) og 11/9 1 sy øst for **Bjerre** (CSS), hvilket er sent.

Total: 72 (alle obs) Indsendere: min. 12 Observationer: 34 Lokalteter: 17

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	6	14	7	41	4	-	-	-

Fasan (*Phasianus colchicus*) 03940

Kun 17 indsendere har ulejliget sig med at notere og indsende deres observationer af Fasanen, som af de fleste ikke regnes som "en rigtig fugl". Der er kun iagttaget et par enkelte ynglefund.

De største observationer nævnes (≥ 5): 2/5 5 **Stubbe Sø** (PBP), 10/6 6 **Ring** (PLA), 29/8 5 **Dødeå Enge** (PPR) og endelig 10/10 35 i flok **Frisendal Bakker** (TNI). Mon ikke de sidstnævnte netop var udsat fra det lokale fasanopræt?

Total: 146 Indsendere: 17 Observationer: 84 Lokalteter: 36

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
10	4	7	21	23	19	6	12	2	39	2	1

Vandrikse (*Rallus aquaticus*) 04070

Med en total på 152 fugle afviger 1999 ikke væsentligt fra de foregående 10 års gennemsnitstotal på 142. I denne periode har den årlige total varieret fra 77 til 267 fugle.

Kun 7-9 ynglepar er rapporteret, flest 3-4 **Mørke Kær** og 2 **Termestrup Enge** (begge EBU). Dog er der som vanligt noteret en del territoriehævdende fugle: det drejer sig om minimum ca. 40 fugle vurderet på baggrund af lokalitetsmaxima. Den dominerende lokalitet er **Brabrand Sø**, hvor de indkomne data, antyder mindst en halv snes territorier (OLI,FNI,JSC,BGO,IZN,CHØ), største obs herfra er 3/5 8, heraf 5 i vestenden (OLI). Øvrige større antal territoriehævdende fugle: 8/4 3 **Kragemosen** (SDY), 27/4 3 **Dronningborg Bredning** (LTP) og 2/5 4 **Bjerregrav Mose** (CSS).

Årets første fugl noteres allerede i januar: 3/1 1 **Salten Langsø** (GGU) og dernæst 28/2 1 **Kasted-Geding Mose** (SHØ) samt 11/3 1 **Fussingø Mølledam** (SKA) og 20/3 1 **Gudenåparken** (JPA). Et par større obs fra august skal desuden fremhæves: 15/8 2 ad + 4 1K **Norsminde Fjord** (OGJ) og 15/8 3 ad + 2 juv **Drastrup Enge** (LTP,JPA,BKR). Året afsluttes med et par sene observationer: 30/10 1 **Gudenåparken** (JPA), 13/11 1 **Gudenåen** vest for Randers (JPA) samt 4/12 1 **Norsminde Fjord** (OGJ).

Total: 152 Indsendere: 31 Observationer: 164 Lokalteter: 37

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	1	10	54	42	9	2	18	8	5	1	1

Plettet Rørvagtel (*Porzana porzana*) 04080

4-6 eksemplarer ligger inden for det normale for de senere år. Arten er registreret på 4 forskellige lokaliteter i perioden 26/4-12/7. Alle obs nævnes: 26/4 1 sy, 2/5 1 sy og 12/7 1 hørt **Brabrand Sø** (FAJ,FDØ,MBA). Brabrand Sø må nok regnes for amtets mest sikre lokalitet for Plettet Rørvagtel. Desuden 7/6-27/6 1 **Assedrup Enge** (OGJ), 16/6 1 sy **Skindbjerg** (NØD) – blot 2. fund fra Nordøstdjursland – og 5/7 1 hørt **Malling Mose** (OGJ).

Engsnarre (Crex crex) 04210

Mindst 14 forskellige individer må være noget nær rekord i lokalrapportens historie! Stort set alle observationer er fra kystnære områder. Engsnarren dukker op i midten af maj, med 13/5 1 **Gråmølle, Egåen** (LBØ) som den første. Sidste observation stammer fra 30/6, hvor arten registreres ved **Assedrup Enge** v. Norsminde Fjord (OGJ). Alle observationer omtales.

Skindbjerg: Op til 3 fugle i perioden 17/6-27/6 (NØD). **Assedrup Enge:** 18/5-30/6: 1-3 hørt (HLÆ,OGJ,PEØ), flest 22/5 3 (OGJ) – her blev en trafikdræbt Engsnarre i øvrigt fundet ult. maj (Jørgen Lissner). **Gråmølle, Egåen:** 11 observationer af 1-2 fugle i perioden 13/5-6/6 (LBØ,BGO,JPL,SHØ). **Dødeå Enge/Brabrand Sø:** 1/6 2 sy, 2/6 1 og 15/6 1 (Steen G. Larsen,BGO,FDØ).

Endvidere følgende lokaliteter, hver med blot en enkelt fugl: 18/5 1 sy **Trige** (MDE). 18/5-23/5 1 **Lading Sø:** (HET,LBØ,Jan Borlund), 23/5 1 sy **Lystrup/Elsted** v. Århus (LBØ) og 9/6 1 sy **Grenå**, enge vest f. (NØD,BJS) samt 1/6 og 15/6 1 **Anholt** (FS).

Grønbenet Rørhøne (Gallinula chloropus) 04240

En lav årssum på 264 fugle, der dog overgår de foregående to års totaler. Der er et stykke op til de rapporterede antal under Projekt Fuglenes Danmark i årene 1993-1996, hvor der i højere grad var fokus på denne oversete art. F.eks. blev årssummen i 1995 opgjort til 1517, og der noteredes 98-124 ynglepar. Dette års kun 7-9 ynglepar er det laveste antal i mere end 10 år, flest er 3 par rapporteret fra **Havreballe Skov-Friheden** (JSC).

1. halvår: Året indledes med et par ”større” vinterforekomster: 10/1 12 og 29/1 10 **Silkeborg Langsø** øst bassin (JLO) samt 21/1 12 **Universitetsparken** (JPL) og 21/2 8 **Dødeå Enge** (IZN). Herefter ses ”de grønbenede” ikke i større antal før forårsmånederne, hvorfra der foreligger en række observationer fra Brabrand Sø området: 16/4 23 + 17/4 14 **Dødeå Enge** (OLI) samt 17/4 17 **Brabrand Sø** (IZN) – samme fugle? Dernæst 27/4 8 **Århus Å**, 3-Broer-Århus Midtby (JLY) og 15/5 10 **Brabrand Sø** (JSC). Fra foråret foreligger fra øvrige lokaliteter blot obs á 1-3 fugle.

2. halvår: Eneste større forekomst i 2. halvår er fra vinteren, 27/12 12 **Universitetsparken** (JPL). Øvrige observationer er af færre end 5 fugle!

Total: 264 Indsendere: 22 Observationer: 86 Lokaliteter: 46

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
58	30	8	80	25	5	17	5	5	8	7	16

Blishøne (Fulica atra) 04290

Et middelmådigt år. Årssummen på 43.242 ligger et stykke under gennemsnittet for de foregående 10 år på omkring 76.000. De rapporterede 100-118 ynglepar er ligeledes under gennemsnittet. Under Projekt Fuglenes Danmark var det almindeligt med op til 3-400 par pr. år. Største yngleforekomster er: 18 par **Udbyover Sø** (TNI), 8-10 par **Rugård Søndersø** (JPL) og 9 par **Lading Sø** (HET).

1. halvår: Årets første måneder byder på en række større vinterforekomster, fra såvel indlands- som kystnære lokaliteter. Største observationer (>400): 2/1 450 og 17/1 1000 **Fussing Sø** (JPA,BRA) samt 10/1 2500 **Mariager Fjord**, Yderfjorden (TNI) og 30/1 2000 **Mariager Fjord**, Hobro-Hadsund (JPA). De nævnte lokaliteter bidrager fortsat med større iagttagelser i den følgende måned, således 6/2 800 **Fussing Sø** (BRA) og 12/2 1600 **Mariager Fjord**, Hadsund-Havnø (TNI). Mod slutningen af februar spredes fuglene efterhånden til ynglepladserne. Sidste større forekomst (>400) stammer ligeledes fra **Mariager Fjord:** 14/3 640 og 21/3 450 (IBG,TNI) samt 11/4 600 (LPJ). Efter 21/4 er det også slut med observationer over 100 fugle.

2. halvår: Første større flokke observeres fra ultimo juli: 28/7 520 **Ajstrup Bugt** (TNI) og 18/8 350 **Møllegrunden, Randers Fjord** (JPA,BKR). Gennem september måned koncentrerer fuglene igen i **Mariager Fjord**, 4/9 talt samlet 1600 fugle (TNI). Efterårets øvrige større registreringer over 1000 fugle: 15/10 7500 **Ajstrup Bugt** (TNI) og 21/11 4200 **Mariager Fjord**, Hadsund-Havnø + 2000 **Aj-**

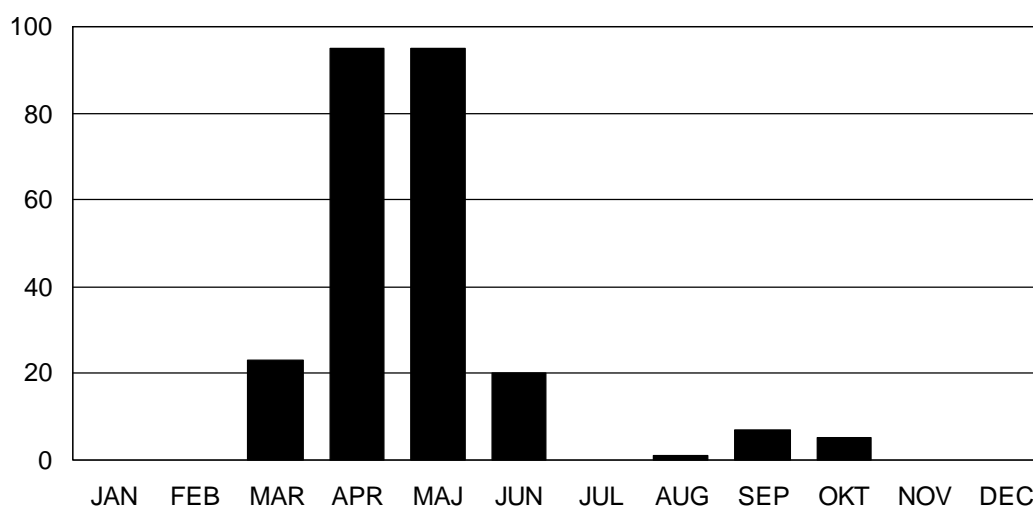
strup Bugt (TNI). Desuden 21/11 2800 **Norsminde Fjord** (OGJ), som er eneste større flok udenfor det ovenfor nævnte område. Øvrige lokaliteter bidrager med flokstørrelser på op til blot 350 fugle. Årets sidste måned byder fortsat på større antal i **Mariager Fjord**, 13/12 2180 og 26/12 2600 (begge TNI).

Total: 43.242 Indsendere: 38 Observationer: 360 Lokaliteter: 124

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
7715	3528	2269	1333	510	211	713	1116	2442	9450	9081	4874

Trane (Grus grus) 04330

Et rekordstort antal fugle, med 2-3 gange flere fugle end den tidligere rekord fra 1990. Selv uden den ene obs 13/5 hvor 300 Traner passerer **Vivild** (PST) (største antal i lokalrapportens historie!), er der alligevel tale om den tredjestørste forekomst i lokalrapportens tid. Flest fugle ses ved Gjerrild Nordstrand, alle obs udenfor Gjerrild Nordstrand nævnes.

Figur 7: Månedssummer hos Trane i 10-års perioden 1990-1999 ($n = 248$). Bemærk, to meget store obs, 27/3 1990 100-150 N Thorsager, samt dette års store flok er ikke taget med i figuren.

Trækket indledes 16/3 7 N **Århus Vest** (BGO) og 20/3 9 Ø **Gjerrild Nordstrand** (PST,FDØ). Herefter ses ved **NØ-Djursland** i perioden 25/3-28/5 i alt 29 trækkende, flest 24/4 8 + 10/5 4 **Skindbjerg** (NØD) og 14/5 4 **Gjerrild Nordstrand** (NØD,PST). Øvrige obs er 30/3 2 Ø **Hesselholm** (LEB), 11/4 1 **Stubbe Sø** (PBP), 15/4 1 trk **Århus** (FAJ), 20/4 1 **Stenvad Hede** (Tore Kroier), 26/4 1 trk **Hesselholm** som skabte stor uro blandt mågerne (SDY), 11/5 10 N lavtflyvende over Gudenåen v. **Truust** (PLA), 13/5 2 of **Rugård Nørreskov** (JPL) og ovenfor nævnte rekordstore antal samt forårets sidste 14/5 1 NNØ **Dragsmur** (JTL).

Total: 364 Indsendere: 12 Observationer: 23 Lokaliteter: 11

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	20	16	328	-	-	-	-	-	-	-

Strandskade (Haematopus ostralegus) 04500

Et meget flot år med næststørste årstotal hidtil. Dog skal det fremhæves, at totalen er præget af rastende flokke ved Randers Fjord hele året og indeholder dermed sandsynligvis en række gengangere.

Yngel: I alt oplysninger om 78-90 par fordelt på 20 lokaliteter, hvilket er lidt flere ynglepar end de seneste år. De største ynglepladser i år er (1998-tal i parentes) **Søby Rev** 19 par (5 par), **Tunø** 14 par (10 par), **Anholt** 12-15 par heraf 2-3 par **Totten** og 2-3 par **Ørkenen**, **Treskelbakkeholm** 11 par (15 par), **Alrø**

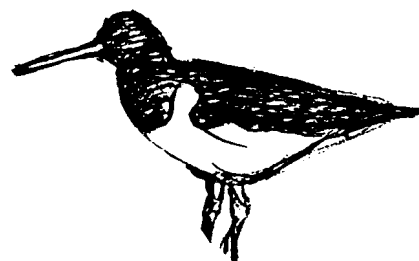
Poller 6 par (20 par for hele Alrø i 1998), 3 par **Pletten, Mariager Fjord**, og 2-3 par **Vrinner Strand** (MEN,SHØ,HET,TNI,PLA). To indlandsfund med det sædvanlige par ved **Lading Sø** (HET) og et par på en mark ved **Skrejrup** ved Rønde (PLA). Desuden skal det fremhæves, at Stor-Århus i år har 2-4 ynglepar, med et sikkert par ved **Østhavnen** (OLI,JSC), et par på sumpet mark ved **Grenåvej** ved Egå (OLI), et muligt par ved banelegemet ved **Fredensgade** (OLI), samt et muligt par ved **Edwin Rahrsvvej**, industriområdet i Brabrand (OLI).

Vinter (januar-februar): Strandskaden træffes nu overvintrende forskellige steder i amtet, men sædvanligvis flest fugle ved Randers Fjord udmundingen; største observation herfra er fra 10/1 **380 Sødringholm Strand** (HET), hvilket er den største vinterflok i amtet hidtil. Andre større flokke ses 24/1 34 (HPI), 31/1 34 + 14/2 65 (PEØ) ved **Alrø Egehoved** og 14/2 68 **Hevringholm Strand** (JPA).

Forårstræk: Forårstrækket sætter ind ultimo februar med 28/2 450 **Mellempoldene** (JPA,LTP). Herefter stiger antallet af fugle støt ved amtets forskellige rasteplasser; flest 8/3 90 **Alrø** (HLL) + 10/3 48 **Ebeltoft Færgenhavn** (ABL,UBM) for at kulminere omkring medio/ultimo marts med 20/3 141 **Alrø** (PEØ) + 60 **Stavns Fjord** (BSN) og 21/3 115 **Treskelbakkeholm**, Mariager Fjord (TNI). Helt hen til medio april ses dog større ansamlinger med 4/4 33 **Yderste Holm**, Samsø (SDY), 7/4 24 **Barnekold** (SDY) og 18/4 140 **Mellempoldene** (JPA,LTP).

Oversomrende fugle er set ved Randers Fjord med 30/5 90 (JPA,LTP) + 5/6 170 (SKA) + 29/6 120 (LTP) og sidst 4/7 140 (JPA,LTP), alle fra **Sødringholm Strand**, hvilket er nyt i Århus Amt. I Vadehavet ses årligt nogle tusinde ikke-ynglende, yngre fugle, men også andre lokaliteter i landet kan have 50-100 oversomrende fugle (Meltøfte 1993, Olsen 1992).

Efterårstræk: Trækket sætter ind medio juli, men først ultimo juli ses større ansamlinger udenfor Randers Fjordområdet med 23/7 55 **Barnekold**, Samsø (SAM), 25/7 111 **Alrø/Lerdrup Bugt** (JSC) og 25/7 51 **Stavns Fjord** (BSN), samt fra Randers Fjord: 27/7 180 **Sødringholm Strand** (LTP). Som de seneste år forløber efterårstrækket uden nogen tydelig kulmination, og kun med større ansamlinger (>100) ved **Sødringholm Strand**, hvor der gennem hele perioden ses 100-200 fugle, flest 15/10 200 (BKR,JPA). Eneste observationer (>50) udenfor Randers Fjord ses 29/9 75 **Alrø Egehoved** (HET).

November-december øges antallet af fugle ved Randers Fjord ligesom de foregående år, og starter med rekord stor ansamling 7/11 med hele **400** fugle (SKA), men også mange 9/11 250 (JPA) og 21/11 275 (JPA) – alle fra **Sødringholm Strand**. Året ud ses mange Strandskader her.

Som sidste år også overvintrende fugle ved **Bønnerup Strand**; flest 10/12 81 (HLL) og **Alrø Egehoved**; flest 28/12 62 (JSC). Også ved Samsø ses nu overvintrende flokke, specielt ved **Besser Rev**, første større ansamling ses her 6/11 59 og sidste 11/12 21 + 29/12 13 (alle SAM).

Total: 9630 Indsendere: 51 Observationer: 405

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
844	851	732	458	459	411	1328	711	338	1095	1610	793

Klyde (Recurvirostra avosetta) 04560

Fortsat fremgang for Klyden i Mariager Fjord og dermed ny rekord for antal ynglepar i amtet.

Yngel: Igen ny rekord med i alt 264-269 ynglepar mod 143-144 par sidste år (se dog korrektion til sidste års rapport nedenfor). Kolonien på **Treskelbakkeholm** er optalt 17/5, hvor der er registreret ikke mindre en **238 ynglepar** (MEN/SNS) – alle i år i Århus Amt. Amtets øvrige ynglepar er fra **Pletten**, Mariager Fjord 20-25 par (TNI), nyt med ynglepar herfra, og Ramsarområde 13, kun ynglefugle ved **Alrø Poller** 6 par (MEN/SNS), hvilket er ny bundrekord i dette Ramsarområde. Fra Samsø meddeler SDY, at kolonien i Stavns Fjord er flyttet fra Barnekold til **Mejlesholm**, hvor der 29/5 er set 10 ex (SDY), men desværre ingen optælling af ynglepar herfra.

Forårstræk: De første Klyder ses 16/3 2-3 **Norsminde Fjord** (IZN,MIS), 21/3 6 **Mariager Fjord, Yderfjorden** (TNI) og 21/3 4 **Råby Odde** (JPA). Igen småt med forårstræk, og udover ynglepladserne kun større observationer fra 5/4 6 + 11/4 8 **Drastrup Enge** (JPA) og 4/5 13 **Romalt Enge** (SHØ).

Efterårstræk: Ynglefuglene forlader ynglepladserne medio/ultimo juli, hvor sidste større ansamling ses 28/7 97 **Mariager Yderfjord** (TNI). I år er der ikke i august registreret store rastende flokke ved Mariager Fjord. Sidste fugle ses 4/9 7 **Mariager Yderfjord**, 11/9 3 **Besser Rev** (SAM) og 11-14/9 1 1K **Norsminde Fjord**, vestdel (OGJ).

Total: 955*) Indsendere: 19 Observationer: 53

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	56	137	599	15	132	5	11	-	-	-

*) Ynglefuglene fra Treskelbakkehom og Alrø indgår i månedstotalen fra maj måned.

Rettelse til Fugle i Århus Amt 1998: Sidste års antal ynglepar i amtet fra Treskelbakkeholm var anført til 133 par, heraf 52 reder på Lemos Pold. Lemos Pold ligger dog i Nordjyllands Amt, hvorfor det samlede antal ynglepar for 1998 i stedet skal være 91-92 par.

Lille Præstekrave (Charadrius dubius) 04690

En årstotal på gennemsnit, men for andet år i træk et lavt antal ynglepar.

Yngel: Samlet 5-6 ynglepar fordelt med **Birkesig Råstofgrave** 3 par (1 par ved Birkesig Grusgrav og 2 par ved grusgrav ved Attrup) (JPL), **Fuglsø Mose** 1-2 par (ECH) og **Hornslet Grusgrav** 1 par (PLA). Fra **Drastrup Enge/Kær** foreligger en lang række observationer fra yngletiden; flest 18/7 7 ex (SKA), flere fugle herfra er oplyst som 1K/juvenile-fugle i juli, så tilsyneladende også 1-2 ynglepar her (CSS, OGJ,SKA,BKR,JPA,LTP).

Forårstræk: Første fugle ses til normal tid med 1/4 1 + 10/4 1 **Norsminde Fjord** (OGJ) og 5/4 1 **Drastrup Enge** (JPA). Største observationer udenfor ynglepladserne er fra 15/5 3 mose øst for **Svenstrup** (CHØ), 23/5 3 **Norsminde Fjord** (OGJ) og 27/5 4 **Glatved Strand** (FF).

Træk: 27/4 1 trk **Gjerrild Nordstrand** (FDØ,NØD).

Efterårstræk: Normalt forlader ynglefuglene ynglepladserne medio juli, men i år ses de lokale ynglefugle ved **Drastrup Enge** helt hen til medio august, flest 11/8 4 (1 ad + 3 juv) og sidste her 15/8 1 (BKR,JPA).

Fra efteråret i øvrigt: 31/7 4 **Sødringholm Strand** (JPA,LTP) og sidste fugle ses 29/8 2 (1 ad + 1 1K) **Norsminde Fjord** (OGJ), 4/9 1 **Sødringholm Strand** (LTP) og 6/9 1 1K **Norsminde Fjord** (OGJ).

Total: 101 Indsendere: 20 Observationer: 44

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	6	19	16	42	6	2	-	-	-

Stor Præstekrave (Charadrius hiaticula) 04700

En pæn årstotal og lille stigning i antal ynglepar.

Yngel: Der foreligger oplysninger om 27-31 ynglepar fordelt på kun 12 lokaliteter, mod kun 13-18 par fordelt på 10 lokaliteter sidste år. De største ynglepladser (>1 par), **Anholt** samlet 11-13 par (HET), **Treskelbakkeholm** 5 par (MEN/SNS), **Søby Rev** 5 par (MEN/SNS), **Gjerrild Nordstrand** 3-4 par (PST), **Alrø Poller** 2 par (MEN) og **Vrinners Strand** 1-2 par (PLA). Et enkelt indlandsfund, igen fra **Hornslet Grusgrav** 1 par (EBU).

Vinter/Forårstræk: Året starter med et par tidlige (overvintrende?) fugle fra 30/1 2 **Ebeltoft Færgehavn** (JPL), samt 6/2 1 **Sødringholm Strand** (LTP) og 7/2 2 **Eskeplet** (JPA,LTP). Ellers stiger antallet af fugle fra medio/ultimo februar, og trækket af de "Sydlige Præstekraver" *C.h.hiaticula* forløber fra medio marts til medio april, første større flok er fra 10/3 15 **Ebeltoft Færgehavn** (ABL,UBM), herefter 16/3 19 **Norsminde Fjord** (MIS), 26/3 14 **Kalsemade** (TBR), og sidste større flokke ses 3/4 16 **Kalsemade** (TBR), 4/4 16 **Norsminde Fjord**, østdel (OGJ) og 10/4 10 **Kalsemade** (TBR). Anden trækfølge af de

“Nordlige Præstekraver” *C.h.tundrae* kulminerer medio/ultimo maj med 23/5 30 (JPA), 27/5 60 (SKA), 29/5 53 (LTP) og sidste flok ses 6/6 min. 40 (CSS) – alle fra **Sødringholm Strand**.

Efterårstræk: Første tiltræk til amtet fra formentlig de nære ynglepladser af den sydlige race ses primo/medio juli med 10/7 12 **Gjerrild Nordstrand** (PST), 17/7 12 **Kalsemade** (TBR) og 23/7 20 **Gjerrild Nordstrand** (TQA). Første større tiltræk til amtets rasteplasser ses fra ultimo juli og udgøres formentlig overvejende af adulte fugle fra de nordlige bestande *C.h.tundrae* (Meltofte 1993); flest 28/7 21 **Mariager Yderfjord** (TNI), 29/7 37 **Sødringholm Strand** (CSS). Første trækfølge af den nordlige race kulminerer primo/medio august med 2/8 20 **Sødringholm Strand** (CSS), 7/8 31 **Besser Rev + Draget ved Besser Rev** (SDY). Fra medio august deltager også ungfuglene i trækket (Meltofte 1993), hvor antallet stiger lidt igen med følgende større flokke 11/8 12 **Kalsemade** (TBR), 12/8 34 + 23/8 32 **Ebeltoft Færgehavn** (FDØ), 20/8 28 **Bønnerup Strand** (JPA) samt 1/9 15 + 2/9 19 **Gjerrild Nordstrand** (TQA). Sidste større ansamlinger ses 19/9 14 **Ebeltoft Havn** (JPL) + 20 **Vesborg Fyr** (SDY), samt en sen flok fra 3/10 11 **Besser Rev** (SAM), og den meget sene fra 2/11 11 **Bønnerup Strand** (HLL) – største flok fra november hidtil i amtet.

Vinterfugle ses igen ved **Ebeltoft Færgehavn** med 26/12 2 (JPL,SEL).

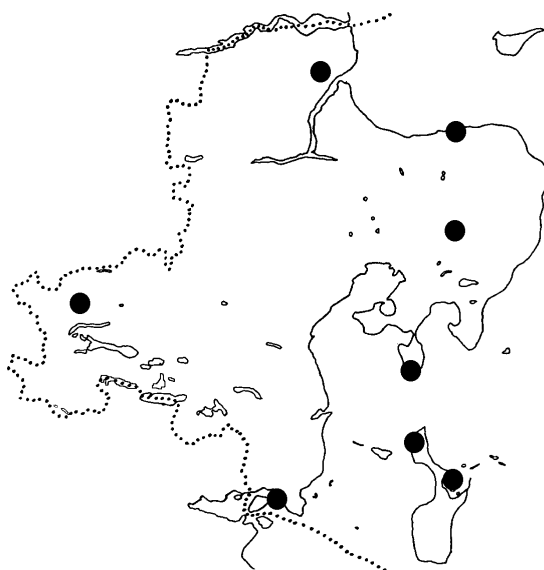
Total: 1253 Indsendere: 34 Observationer: 179

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
2	26	125	125	304	104	203	240	90	20	12	2

Pomeransfugl (*Charadrius morinellus*) 04820

Endelig en observation af denne smukke fugl. Årets fund er fra 28/8 1 **Bønnerup Strand** (Henrik Bøhmer).

Dette er kun det 8. fund i amtet og det første siden 1993. Amtets fund fordeler sig med 2 fund fra maj, 1 fund fra juli, 3 fund fra august, 1 fund fra september og 1 fund fra oktober (figur 8).

Figur 8. Observationer af Pomeransfugl i Århus Amt siden det første fund 22/8 1975.

Hjejle (*Pluvialis apricaria*) 04850

Endnu et flot år for Hjejlen, dog synes antallet af rastende fugle i amtet, specielt om efteråret at være aftaget, idet flokke på >5000 ex nu sjældnere registreres ved både Randers Fjord og Alrø.

Vinter/forår: Trods den milde vinter registreres kun ganske få fugle i januar/februar med 15/1 11 + 7/2 38 **Kalsemade** (TBR). Første tiltræk til amtet ses ultimo februar 20/2 200 **Sødringholm Strand** (SHØ), men først ultimo marts/primo april starter trækket for alvor med 28/3 750 **Kolindsund** (OLI,FNI), 4/4 3500 **Alrø** (HLL) og 5/4 800 **Bjerre** (JPA). I løbet af hele april måned ses mellem 1000 og 2800 rastende Hjejler ved **Alrø** (OGJ,JBA,PEØ m.fl.), og 21/4 1600 ved **Treskelbakkeholm, Mariager Fjord** (TNI). Sidste større flokke (>400) ses 1/5 1500 **Kalsemade** (TBR), 1/5 500 **Sødringholm Strand** (LTP), 8/5 560 (HLL) og 15/5 400 (NHA) **Alrø**.

Forårets sidste: 1/6 2 **Jeksen Mark** (PLA), 2/6 5 **Alrø** (HLL) og 5/6 8 **Mellempoldene** (LTP).

Efterår: De første fugle ses meget tidligt med 30/6 25 **Emmelev Kær** (TQA), herefter kommer småflokke dryssende ned nordfra i løbet juli måned, men først medio/ultimo august ses det første større tiltræk af adulte fugle med 18/8 2000 **Mellempoldene** (BKR,JPA), 21/8 1200 **Kalsemade**, 23/8 685 **Alrø** (HLL) og 26/8 2500 **Ø Fårup**, nord i amtet (HET). Trækket kulminerer primo september 1/9 600 **Barnekold** (SAM), 4/9 samlet 3380 forskellige steder i **Mariager Fjord** (TNI), 4/9 5000 **Mellempoldene** (LTP) og 6/9 5000 **Kalsemade** (TBR), hvilket falder sammen med tiltrækket af juvenile fugle af de nordlige bestande (Meltofte 1993). I hele september og oktober måned ses rastende Hjejler; typisk flokke på 2000 ex ved **Råby Kær**, **Kalsemade**, **Sødringholm Strand** (JPA,LTP,BRA,TNI,TBR). Men også forskellige steder i agerlandet står rastefugle, flest 1/10 2000 på mark ved **Mejlby** lige nord for Århus (PLA).

Ungfugletrækket kulminerer ultimo oktober/medio november med 30/10 4000 **Alrø Poldkrog** (PEØ), 30/10 2500 (LTP) og 31/10 3000 (SKA) begge **Sødringholm Strand** + 31/10 2500 **Råby Kær** (JPA). Sidste større ansamlinger ses 11/11 3000 **Mellempoldene** + 1500 **Sødringholm Strand** (LTP), men helt hen til 21/11 1200 rast på marker ved **Fornæs** (BGO). Herefter kun mindre flokke 10-500 ex overvintrende forskellige steder i amtet.

Total: 159.186 Indsendere: 42 Observationer: 304

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
15	277	2514	14.880	3291	40	2080	20.409	25.373	50.916	37.946	1445

Strandhjejle (*Pluvialis squatarola*) 04860

Et flot år med mange rastende Strandhjejler, specielt mange fugle næsten hele efteråret ved Randers Fjord udmundingen.

Vinter/forår: Ingen vinterforekomster først på året, dog ses den første fugl meget tidligt med 1/4 + 3/4 1 ved **Hesselholm**, Samsø (SDY) – en måske overvintrende fugl. Ellers følger forårstrækket det normale mønster med ankomst 15/5 9 **Kalsemade** og kulmination 22/5 90 **Eskeplet** (LTP), 23/5 42 **Alrø Poller** (JSC) og 24/5 165 **Sødringholm Strand** (LTP). Sidste fugle ses 5/6 4 **Mellempoldene** + 18 **Sødringholm Strand** (begge LTP), samt 6/6 7 **Sødringholm Strand** (CSS).

Efterår: De første adulte fugle på returtrækket ses 17/7 4 **Kalsemade** (TBR), 18+19/7 10 **Sødringholm Strand** (PST). Tiltrækket af adulte fugle sker fra ultimo juli med kulmination medio august med 29/7 20 (CSS), 2/8 72 (CSS) + 8/8 110 (JPA) + 14/8 250 (JPA,LTP) + 18/8 240 (i alt 340 på hele Sødringholmkysten!) (JPA,BKR) + 22/8 185 (LTP) – alle fra **Sødringholm Strand**.

Ungfugletrækket ses fra ultimo august med kulmination medio oktober; flest 19/9 135 **Sødringholm Strand** (LTP), 7/10 76 **Alrø** (OGJ) og 16/10 hele 372 **Pletten**, Mariager Fjord (TNI), 17/10 150 **Sødringholm Strand** (PST). Mange rastende fugle ses dog helt hen til primo/medio november med 5/11 62 **Alrø** (OGJ), 11/11 100 (BKA) og 14/11 150 (PST) **Sødringholm Strand**.

Der er set usædvanligt mange små vinterflokke (december) mange steder i amtet i år (lok.max.): 11/12 15 **Besser Rev** (SAM), 16/12 15 **Sødringholm Strand** (LTP), 18/12 28 **Alrø Egehoved** (OGJ) og 27/12 13 **Kalsemade** (TBR).

Total: 5403 Indsendere: 30 Observationer: 196

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	1	522	30	100	1923	749	1391	546	141

Vibe (*Vanellus vanellus*) 04930

Et meget normalt år, hvad angår årstotal, men lidt færre ynglepar end normalt.

Yngel: Oplysning om 100-126 ynglepar fordelt på 29 lokaliteter, hvilket er noget lavere end gennemsnittet for de seneste 10 år, som er knap 170 par fordelt på ca. 40 lokaliteter. De største lokaliteter er **Elløv Enge** 35-45 par (PLA), **Alrø Poller** 10 par (MEN), **Brabrand Sø**, vestende 5-10 par (JSC) + 5 par ved **Dødeå Enge** (MJH), ved **Kokkeholm Skov** 7-8 par (PLA) og **Herredsenge** 3-5 par (PLA).

Vinter/forår: Den milde start på året betyder, at der ses småflokke af Viber i januar og februar; flest 8/1

29 **Dronningborg Bredning** (LTP) og 23/1 30 **Årslev Enge** (CRP). Forårstrækket sætter ind medio februar – nærmere bestemt 20/2 med 28 **Sødringholm Strand** (SHØ), 50 trk **Brabrand Sø** (FDØ), 20/2 38 **Alrø** (HLL) og 15 N **Universitetsparken** (FDØ), og allerede 28/2 319 rastende Viber ved **Kolindsund** (ABL,UBM). Trækket kulminerer medio marts med 11/3 300 **Kålemade** (TBR), 13/3 352 **Kolindsund** (PKH), 14/3 200 **Råby Kær** (JPA,LTP) og 20/3 250 **Vestrup-Tustrup** (JPA). Sidste større flokke fra foråret ses 28/3 208 **Kolindsund** (OLI,FNI) og 28/3 150 **Åkær** (NHA), hvorefter Viben spreder sig til amtets ynglelokaliteter.

Sommer (maj-juni): Der er ikke iagttagelser, som tyder på sommer-/melleltrækkende Viber i amtet i år.

Efterår: Ult. juni/pri. juli samler fældende Viber fra formentlig de nære ynglepladser sig ved vådområderne; første større ansamling 7/7 160 **Norsminde Fjord** (HLL). I løbet af juli stiger antallet af rastende flokke samtidig med, at flokkene tiltager i størrelse; største flok 19/7 350 **Drastrup Enge** (BKR).

Første større tiltræk til amtet – af Viber fra øst (Baltikum og Rusland) og nord (Skandinavien) – ses ultimo juli med 28/7 450 **Mariager Yderfjord** + 400 **Pletten**, Mariager Fjord (TNI) og fortsat mange Viber ved specielt **Drastrup Enge** med 29/7 300 (JPA) + 31/7 400 (SKA). Antallet af rastende fugle i amtet stiger indtil ultimo august, hvor der registreres flere større flokke 22/8 600 (IZN) + 24/8 650 (OGJ) **Norsminde Fjord**, 28/8 700 **Frijsenborg Marker** (LUR) og 30/8 200 **Kålemade** (TBR). Disse fugle opholder sig i amtet i september og oktober, hvor antallet fugle kulminerer fra medio/ultimo oktober, hvor der typisk kommer et sidste større gennemtræk af fugle fra nord og øst (Meltofte 1993). De største ansamlinger ses 15/10 900 **Råby Kær** (JPA,BKR), 16/10 1000 i alt ved **Mariager Fjord** (TNI), 16/10 900 **Åkær** (LM), 21/10 950 **Fornæs** (PBP). Borttrækket sker i løbet af november, hvor der fortsat ses mange Viber; flest 7/11 860 **Grund Fjord** (FFA), 16/11 400 **Ravnholt** (HET), 21/11 600 **Mariager Fjord** (TNI), hvorefter de fleste Viber forlader amtet.

Det milde vintervejr betyder, at der i december er set flere Viber end sædvanligt med 7/12 192 **Tørring** (JLY,FNI,OLI) og 12/12 160 **Lerdrup Bugt** (JSC) som de største.

Total: 40.756 Indsendere: 64 Observationer: 557

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
170	998	3772	501	305	443	4812	6575	6363	12.246	3577	994

Islandsk Ryle (Calidris canutus) 04960

Et stort år, hvilket især skyldes rigtig mange fugle under ungfugletrækket i september. Optællinger fra **Kålemade** og kysten mellem **Randers** og **Mariager Fjord** dominerer materialet, og der er ganske givet mange gengangere i flokkene fra dag til dag. Der er ikke forsøgt en vurdering af graden af udskiftninger i flokkene, hvorfor det største tal pr. dag pr. lokalitet er anvendt ved summeringen af måneds- og årssum.

1. halvår: Et vinterfund 13/2 2 **Alrø Egehoved** (PEØ). Fra foråret: 18/4-30/5 i alt 29 fugle, max. 8/5 6 **Alrø** (HLL) og 22/5 8 **Eskeplet** (LTP). Hvorvidt en fugl 14/6 **Alrø** (HLL) er oversomrende/skadet eller blot en tidlig returtrækker skal stå hen i det uvisse...

2. halvår: Returtrækket startes med manér: 18/7 25 **Eskeplet** + 75 **Sødringholm Strand** (PST), hvorefter der er næsten daglige iagttagelser frem til primo oktober.

Lokalitetsmax. for lokaliteter med mere end 5 fugle: 22/7 50 **Mellempoldene** (LTP), 26/8 6 **Norsminde Fjord** (OGJ), 31/8 102 **Kålemade** (TBR), 31/8 14 **Hevring Strand** (LPJ), 1/9 56 **Horskær** (HLL), 2/9 i alt 27 omkring **Alrø** (DMU), 4/9 20 **Ebeltoft Færgenhavn** (SHØ), 4/9 42 **Mariager Yderfjord** (TNI), 11/9 min. 250 **Eskeplet** (CSS,LTP,JPA) + 37 **Sødringholm Strand** (CSS), 18/9 11 **Barnekold, Stavns Fjord** (SAM), 12/10 40 **Gjerrild Nordstrand** (PBP) samt 2/11 23 **Bønnerup Strand** (HLL).

Efterårets sidste: Ovennævnte fra **Bønnerup** samt 5/11 1 **Alrø Egehoved** (OGJ) og 11/11 3 **Mellempoldene** (LTP). Også i andet halvår et vinterfund 5/12 2 **Alrø Poller** (OGJ). Vinterfund har i de senere år været næsten årlige i amtet.

Total: 2194 Indsendere: 26 Observationer: 106

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	2	-	3	26	1	333	695	994	111	27	2

Sandløber (*Calidris alba*) 04970

Rekordår, især takket være nogle store ansamlinger ved **Sødringholm Strand**, hvor tallet 29/5 er den hidtil største enkeltflok i amtet.

Første halvårs forekomst domineres af en lang række obs fra Nordøstdjursland, med flest 9/1 48 **Gjerrild Nordstrand** (BGO), 23/1 30 **Stavnshoved** (BGO) samt 22/2 45 **Grenå Strand** (BGO). Fra **Sødringholm Strand** 24-29/5 op til 150 (SKA,LTP)! Disse er også forårets sidste. Eneste obs udenfor ovennævnte områder er 9/5 2 **Kalsemade** (TBR).

Efteråret indledes med 24/7 2 **Besser Rev** (SAM), 27/7 1 **Kalsemade** (TBR) og 31/7 4 **Besser Rev** (SAM). 2. halvårs eneste tocifrede antal er 21/12 34 **Grenå Strand** (PBP).

Total: 699 Indsendere: 23 Observationer: 45

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
162	185	32	55	266	-	7	19	17	6	8	42

Dværgryle (*Calidris minuta*) 05010

Dværgrylens forekomst i Århus Amt viser store udsving fra år til år. I de seneste 12 år har årssummen ligget mellem 3 (1987) og ca. 200 (1996). Gennemsnittet 1987-1999 er på 89 fugle. Årets forekomst må på den baggrund betegnes som lidt under middel. Bemærkelsesværdigt er forårsfundene, forårsfund er langt fra årlige i amtet.

Forår: 9/5 6 (mange!) **Mariager Fjord** (TNI) og 24/5 1 rst vandhul ved **Karlby Klint** (NØD) – sidstnævnte er ifølge (Gj) første forårsfund fra Nordøstdjursland.

Efterår: De første er fra en af de klassiske lokaliteter: 23-24/7 3 + 27/7 2 + 31/7 1, alle slambedene **Drastrup Enge** (BKR,JPA,SKA). Det eneste større tal er 4/9 35 **Mariager Yderfjord** (TNI). Årets sidste er 12/9 1 **Sødringholm Strand** (LTP) og 21/9 1 **Kalsemade** (TBR).

Total: 68 Indsendere: 12 Observationer: 19

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	7	-	9	15	37	-	-	-

Temmincksryle (*Calidris temminckii*) 05020

En forekomst lidt over middel.

Forår: 9/5 4 + 13/5 6, alle **Norsminde Fjord** (OGJ) er de første. Max. 23/5 12 **Eskeplet** (JPA) og 24/5 8 + 25/5 4 vandhul ved **Karlby Klint** (NØD). Disse er også forårets sidste.

Efteråret byder på 6 obs, alle nævnes: 18/7 2 **Drastrup Enge** (CSS), 1/8 1 **Alrø Poller** (JSC), 5/8 1 **Norsminde Fjord** (OGJ), 9/8 5 **Øer** (SKA) 23/8 3 **Begtrup Vig** (LPJ) + 5 **Kolindsund** (LPJ).

Total: 71 Indsendere: 8 Observationer: 14

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	54	-	2	15	-	-	-	-

Krumnæbbet Ryle (*Calidris ferruginea*) 05090

Rekordår, hvilket især skyldes rigtig mange ungfugle i august-september. Bemærk også forårsfundet, i perioden 1987-98 foreligger der kun forårsfund fra 1995!

Forår: 26/5 1 **Sødringholm Strand** (SKA).

Efterår: De adulte fugles træk er af normalt omfang, med de første 17/7 9 V + 8 rst **Kalsemade** (TBR) og samme dag 16 **Drastrup Enge** (SKA). Herefter stort set daglige obs fra især de klassiske lokaliteter slambedene i **Drastrup Enge** og **Kalsemade**. Max. adulte fugle er ovennævnte samt 18/7 15 **Drastrup Enge** (JPA,LTP,BKR,CSS,CHØ m.fl.).

De første rapporterede 1K-fugle er 10/8 5 ad + 2 1K **Kalsemade** (TBR) Kulminationen finder sted ult. august: 28/8 23 + 29/8 25 + 30/8 35 + 31/8 33 **Kalsemade** (TBR) samt 29/8 50 **Eskeplet** (LTP) og 2/9 18 **Sødringholm Strand** (HLL).

Årets sidste bliver set 11/9 6 **Eskeplet** (LTP,CSS,JPA) samt 18/9 4 **Sødringholm Strand** (SKA,AR) + 4 **Stavns Fjord** (SDY,SAM).

Total: 695 Indsendere: 20 Observationer: 74

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	1	-	123	455	121	-	-	-

Sortgrå ryle (Calidris maritima) 05100

Råt sammentalt giver årets obs i alt 46 fugle, hvilket er den 3. største total i nyere tid, kun overgået af 1995 (67 fugle) og 1996 (63 fugle). Sandsynligvis er en del af fuglene dog stationære igennem længere tid, hvorfor det reelle antal forskellige fugle er noget mindre – måske blot omkring 25 fugle! Alle lokaliteter nævnes.

Første halvår: 10/1-5/3 2 **Århus Havn**, som regel set på **Østmolen** (mange inds.), desuden 24/1 1 **Bønnerup Strand** (BGO) + 1 **Alrø Egehoved** (FDØ), 30/1 1 **Ebeltoft Færgehavn** (JPL) samt 11/2 3 **Grenå Havn** (MIS,NØD).

2. halvår indledes med 18/9 1 **Tunø** (SHØ) – hvilket ifølge (SHØ) er ny art for øen! De øvrige efterårsfund er 30/10 1 S + 14/11 1 N, begge **Fornæs** (OGJ,SKA,AR) samt 2/11 1 rst + 10/12 1 rst **Bønnerup Strand** (HLL) og 15/12 8 **Grenå Havn** (AR).

Almindelig ryle (Calidris alpina) 05120

Et stort år, som i antal kun overgås af de tre år 1993-95, hvor Fuglenes Danmark forløb. Det er efterårets forekomst, som er over det normale, formodentlig som følge af et godt yngleår for de sibiriske bestande, med deraf følgende store ungfugleflokke.

Stadig ingen tegn på yngel i amtet!

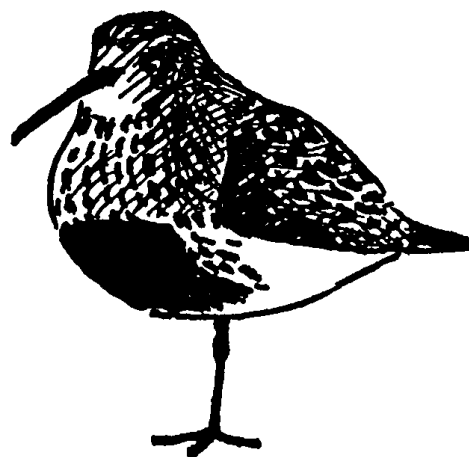
Første halvårs lokalitetsmax: 10/1 800 **Mariager Yderfjord** (TNI), 14/3 2000 **Eskeplet/Sødringholm Strand** (LTP,JPA), 3/4 2500 **Alrø Poller** (TPE), 1/5 1500 **Kalsemade** (TBR). Så er alle lokaliteter med over 500 nævnt! Forårets sidste må være 1/6 3 **Kalsemade** (TBR), 5/6 11 **Mellempoldene** (LTP) og 6/6 20 **Eskeplet** (JPA).

Nedtrækkets første formodes at være 26/6 2 **Brabrand Sø** (JGR), som sammen med 29/9 1 S **Brabrand Sø** (OLI) tilmed er årets eneste indlandsfund! Næste obs er 29/6 11 **Sødringholm Strand** (LTP), herefter er der flere obs fra 4/7.

Efterårets materiale domineres af områderne omkring munden af **Randers Fjord**, hvor LTP m.fl. har udført ugentlige optællinger. Efterårsmax (lokaliteter med >1000 fugle): 19/9 5000 **Sødringholm Strand** (LTP), 15/10 6000 **Eskeplet/Sødringholm Strand** (flere inds.), 1/12 1000 **Råby Kær** (CSS) og 26/12 1100 **Søledet** (PEØ).

Total: 111.504 (mulighed for gengangere!) Indsendere: 50 Observationer: 328

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
3237	2102	6494	5913	12.977	47	5360	8480	16.100	26.000	18.000	7020

Kærløber (*Limicola falcinellus*) 05140

Det første fund i amtet siden 1997: 29/7 2 rst/of **Eskeplet** (OEH+CSS).

Arten er ikke årlig i amtet, siden 1985 foreligger der fund i 1988, 1992, 1993 (2 fugle) og 1997. Fundene fra 1994 nævnt i "Fugle i Århus Amt 1994" anerkendes ikke uden dokumentation. I alt foreligger der 13 fund af i alt 15 fugle fra Århus Amt siden 1970, hvor arten udgik af SU-listen. Alle er fra efteråret (juli-september). 7 af fundene er fra Norsminde Fjord.

Brushane (*Philomachus pugnax*) 05170

Totalen på 518 fugle ligger lidt over gennemsnitstotalen for de foregående 10 år på 417. Der må dog forventes at være gengangere i materialet, om end de mest oplagte er frasorteret. Stort set alle rapporteringer drejer sig om rastende fugle.

Forår: Fra perioden 3/4-21/5 foreligger 20 observationer af i alt 216 fugle. Første fugle ses i begyndelsen af april: 3/4 3 **Dødeå Enge** (FNI), 6/4 1 **Brabrand Sø** (BGO) og 11/4 1 **Drastrup Enge** (JPA). Forårets første større forekomster er 30/4 12 **Norsminde Fjord** (OGJ) og dernæst 8/5 14 samt 9/5 15 **Geding Mose** (begge SHØ). Hele 88 % af forårets fugle ses i dagene 8/5-16/5, hvor følgende større observationer noteres: 13/5 40 **Geding Mose** (SHØ), 13/5 41 **Norsminde Fjord** (OGJ), 13/5 17 **Storekær v. Båstrup** (FNI), 15/5 25 **Dødeå Enge** (CHØ) og 16/5 28 **Brabrand Sø** (MIS). Umiddelbart herefter forsvinder fuglene med følgende som de seneste: 17/5 2 **Dødeå Enge** (SHØ) og 21/5 4 **Fornæs** (NØD).

Efterår: Første fugle på tilbagetrækket ses fra ult. juni, 27/6 12 **Grenå Enge** (BJS) samt 1/7 1, 2/7 2 og 4/7 5 **Drastrup Enge** (SKA) og 4/7 5 **Åkær** (TBR). Fra juli måned meldes om små forekomster, og først et stykke ind i august ses større flokke i amtet: 22/8 64 **Assedrup Enge** (OGJ), 23/8 14 **Kolindsund** (LPJ) samt 30/8 75 **Norsminde Fjord** (OGJ) og 31/8 12 **Øster Alling** (LPJ). Endnu i september ses Brushønsene i større antal. Årets sidste observationer er følgende: 18/9 3 **Barnekold** (SDY,SAM) samt 8/9 15, 17/9 19 og 25/9 18 **Norsminde Fjord** (OGJ).

Total: 518 Indsendere: 23 Observationer: 57 Lokalteter: 26

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	18	198	12	44	188	58	-	-	-

Enkeltebekkasin (*Lymnocyptes minimus*) 05180

Der er oplysninger om 26 fugle fordelt på 10 i 1. halvår og 16 i 2. halvår. Totalen på 26 skal vi tilbage til 1995 for at finde højere. Alle observationer nævnes.

1. halvår: 28/2 1 **Stubbe Sø** (PBP), 28/3 1 **Norsminde Fjord** vestdel (OGJ), 29/3 1 **Gjerrild Nordstrand** (NØD), 4/4 1 **Søbygård Sø** (CHØ), 5/4 2 og 18/4 4 **Norsminde Fjord** (HLÆ,OGJ).

2. halvår: 19/9 1, 16/10 3, 6/11 3 og 26/11 1 **Norsminde Fjord** vestdel (OGJ), 9/10 1, 10/10 3 og 20/10 1 **Sødringholm Strand** (CSS,BKR,JPA,LTP), 16/10 1 **Øster Alling** (JPL), 19/11 2 **Lading** (HET).

Total: 26 Indsendere: 13 Observationer: 17 Lokalteter: 8

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	1	2	7	-	-	-	-	1	9	6	-

Dobbeltbekkasin (*Gallinago gallinago*) 05190

Næsten tredobling af årstotalen i forhold til de seneste par år. Antallet af rapporterede ynglepar er dog fortsat meget lavt.

Yngel: Der er oplysning om sølle 4-6 par: **Elløv Enge** 3 par (PLA), **Brabrand Sø** vestende 1-2 par (JSC) og **Storekær v. Båstrup** 0-1 par (FNI). Herudover er der territoriehævdende fugle på yderligere kun 4 lokaliteter, 8/4 2 **Damstrup Mose** (SMJ), 18/5 1 **Kasted-Geding Mose** (SHØ), 26/5 1 **Amstrup Enge** (TBR) og 4/7 1 **Grenå**, enge vest for (BJS).

1. halvår: Årets første vintermåneder byder på flere iagttagelser, flest ses 3/1 12 **Norsminde Fjord** vestdel (OGJ) og 9/1 4 **Råby Kær** (LTP,JPA). Fra ult. marts registreres et tiltræk til amtet, hvilket bl.a. resulterer i en række større flokke fra de traditionelle lokaliteter: 21/3 15 **Bjerregrav Mose** (CSS), 1/4 31, 5/4 90 og 10/4 76 **Norsminde Fjord** (OGJ,HLÆ) samt 8/4 12 og 12/4 37 **Brabrand Sø** (FAJ,FDØ), hvorfra de første territoriehævdende fugle desuden meldes 4/4 med 1-2 fugle (FNI). 18/4 21 **Norsminde Fjord** (OGJ) er sidste observation af mere end 5 fugle.

2. halvår: Fra pri. august ses bekkasinerne igen i større antal med bl.a. følgende første observationer af mere end 10 fugle: 4/8 16 **Dødeå Enge** (MJH), 9/8 40, 22/8 15 og 2/9 54 **Norsminde Fjord** (OGJ,IZN), 16/8 15 **Åkær** (NHA) og 2/9 13 **Amstrup Red** (DMU). Herefter dominerer følgende større flokke fra flere forskellige lokaliteter i amtet (>20): 10/9 30 **Grund Fjord** (Kurt Behrens), 11/9 35, 9/10 30 og 10/10 25 **Sødringholm Strand** (JPA,LTP,CSS,BKR,BRA), 13/9 38 **Assedrup Enge** (OGJ), 19/9 40 og 3/10 57 **Bidstrup** (SKA), 22/9 32 og 8/10 21 **Norsminde Fjord** (OGJ) samt 23/10 260 **Åkær** (OGJ), der er den største observation i mange år. Kun 8 fugle er i 2. halvår registreret trækkende. Fra december foreligger oplysninger om 20 fugle fra 7 lokaliteter, flest 11/12 4 **Norsminde Fjord** (OGJ).

Total: 1422 Indsendere: 51 Observationer: 159 Lokaliteter: 67

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
20	4	26	310	20	5	22	166	325	430	74	20

Tredækker (*Gallinago media*) 05200

Hele 3 fugle er det blevet det til i 1999, hvilket ikke er sket siden 1989.

Den første fugl ses i maj måned: 14/5 1 **Dragsmur** (JTL). 21/8 rapporteres igen en Tredækker fra **Norsminde Fjord** vestdel (HLÆ), der efterhånden har bidraget med flere observationer gennem årene. Fra Sødringholm foreligger fra perioden 9/10-28/11 hele 3 observationer af en enkelt fugl (sikkert det samme individ?): 9/10 1 **Sødringholm Hede** (LTP,DOF), 23/10 1 (CSS) samt meget sent 28/11 1 juv set (SKA) begge **Sødringholm Strand**.

Skovsneppe (*Scolopax rusticola*) 05290

Igen en stigning i antal fugle efter de seneste par års bundskrabere. Et par store optællinger i yngletiden skiller sig ud. Bortset fra disse drejer alle indrapporteringer sig om iagttagelser af 1-3 fugle.

Yngel: Materialet tyder på omkring 25 par. Der er rapporteret territoriehævdende/hørte fugle på følgende lokaliteter: 5/4 10 **Salten Langsø-området** (FDØ), 7/6 8-9 **Anholt** (HET), 1/7 **Ramten Skov** og **Fuglsø Mose** hver med 1-2 (ECH), 15/6 1 **Skivholme Skov** (HET), 11/7 1 **Velling Skov** (TNI) samt 16/7 2 **Trekanten** (SDY). Angående optællingen nær amtsgrænsen ved Salten Langsø er det uklart, om alle fugle blev observeret i Århus Amt eller om nogle befandt sig på "den forkerte side" af amtsgrænsen.

Året indledes med et par vinterforekomster: 13/1 1 fou **Bale** (EBU) og 11/2 1 fou ved højlys dag **Universitetsparken** (FDØ). Antallet af observationer stiger i marts måned, hvor trækket indledes. Fra det nordøstlige **Djursland** bliver der i perioden 8/3-2/4 observeret 7 rastende fugle (FDØ). Fra perioden foreligger desuden en lidt spøjst trækobservation, 19/3 1 N **Stor-Århus** (BGO). Efterårstrækket forløber stort set ubemærket. I december bliver følgende vinterfugle noteret: 5/12 1 **Salten Langsø** (GGU) og 12/12 3 **Tårup Skov** (JPL).

Total: 47-49 Indsendere: 14 Observationer: 30 Lokaliteter: 24

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	1	6	11	1	10	6-8	-	-	1	6	4

Stor Kobbersneppe (*Limosa limosa*) 05320

7 observationer af 11 fugle, alle fra de traditionelle vadefuglelokaliteter. Alle nævnes: 16/3 1, 23/5 1 og 17/9 1 **Norsminde Fjord** (MIS,OGJ), 4/4 1 og 20/7 4 **Alrø** (HLL, Henrik Madsen), 27/9 1 og 30/9 2

Kalsemade (TBR). Det oplyses af OGJ, at observationen 17/9 fra Norsminde Fjord sandsynligvis drejer sig om den islandske race af Stor Kobbersnepe *L.l.islandica*.

Rettelse til Fugle i Århus Amt 1998: 19/9 30 **Mellempoldene** og 6 **Eskeplet** (HET) skal være 19/9 3 **Mellempoldene** + 3 **Eskeplet** (HET).

Lille Kobbersnepe (*Limosa lapponica*) 05340

En pæn stigning i forhold til sidste års total. Hovedparten af fuglene ses under forårstrækket i maj måned på lokaliteterne Alrø, Kalsemade og Mariager Fjord.

1. halvår: De første fugle ses først i løbet af februar: 5/2 5 og 23/2 24 **Alrø** (NHA,IZN). Herefter et spring frem til medio marts/primio april, hvor fuglene for alvor indfinder sig på amtets kystlokaliteter. Fra denne periode foreligger bl.a. følgende større observationer: **Kalsemade**: 16/3 80, 26/3 125, 30/3 125 og 10/4 185 (alle TBR), 20/3 250 **Alrø Poldkrog** (PEØ) og fra Samsø, 1/4 42 **Yderste Holm** (SDY) samt 10/4 51 **Stavns Fjord** (BSN). Trækket kulminerer i maj, hvilket resulterer i en række flotte rasteforekomster (>100): **Alrø**: 8/5 827, 15/5 310, 16/5 500, 23/5 1068 og 26/5 479 (HLL,NHA,JSC m.fl.). Desuden 23/5 550 **Mariager Yderfjord** (JPA,LTP) og 23/5 150 og 25/5 125 **Kalsemade** (TBR). Forårets og forsommerens sidste større flokke er følgende ved **Alrø**: 2/6 56, 14/6 74 og 27/6 64 (alle HLL). De forholdsvis mange gennem juni måned antyder, at der måske er tale om oversommende individer. Alle observationer i perioden drejer sig om rastende fugle.

2. halvår: Gennem juli måned resulterer tilbagetrækket i mange småflokke ved amtets kyster. Pri. juli registreres de første trækbevægelser: 6/7 3 SV, 8/7 10 SV og 17/7 30 V **Kalsemade** (TBR). De øvrige første større antal er (>25): 20/7 28, 25/7 67 og 31/7 46 **Alrø** (HLL,JSC,OGJ) og 22/7 30 S + 5 rst **Sødringholm Strand** (LTP). Efterårstrækket forløber primært i perioden primo august til primo september, hvor der meldes om 7 observationer af i alt 164 trækkende fugle, flest ved **Fornæs**, hvor der i perioden noteres 122 trækkende små Kobbersnepper, flest 18/8 46 S og 30/8 30 S (HLL). Endvidere 1/8 30 S **Eskeplet** (LTP) og 1/9 12 S **Hollandsbjerg Holme** (PST). Herudover foreligger følgende større rasteforekomster (lok.max. >50): 18/8 90 **Eskeplet** (JPA,BKR), 23/8 67 **Alrø** (HLL) og 29/8 56 **Sødringholm Strand** (SKA). Årets sidste observation af over 50 fugle er gjort i samme område omkring Randers Fjords udmunding, nemlig 10/10 60 **Sødringholm Strand** (BRA). De sidste fugle ses helt hen i december, hvorfra der foreligger 5 observationer af i alt 21 individer.

Total: 7474 Indsendere: 31 Observationer: 194 Lokalteter: 32

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	29	658	495	4570	206	380	744	134	181	56	21

Lille Regnspove (*Numenius phaeopus*) 05380

En lille stigning i forhold til sidste års total. Der er igen indberettet en del fugle fra Samsø under efterårstrækket. Amtets anden faste lokalitet for Lille Regnspove, Anholt, bidrager ikke med en eneste fugl – sikkert pga. manglende ornitologisk aktivitet på øen på ”de rigtige tidspunkter”.

Forår: Første rapporterede fugle fra ult. marts anerkendes ikke uden dokumentation. Næste obs er mere normal, 28/4 1 N **Hesselholm** (LEB), og herefter følger fra 9/5: 1 **Kalsemade** (TBR) + 2 **Mariager Fjord** (TNI). I dagene herefter endnu et par trækobservationer: 10/5 14 trk og 11/5 7 trk **Skindbjerg** (NØD), som samtidig er forårets største forekomster. De sidste fugle ses 13/5 1 **Egens Sand** (SEL), 15/5 2 V **Egens/Egens Havhuse** (PEØ) og 23/5 1 **Karlby Klint** (NØD).

Efterår: De første tilbagetrækkende fugle på efterårstræk når amtet igen i juni måned: 12/6 1 **Hesselholm** (LEB), 30/6 2 og 13/7 1 **Kalsemade** (TBR). Fra med. juli indfinder fuglene sig for alvor på vores kyster. Første større observationer er 15/7 15 og 18/7 12 **Eskeplet** (PST) samt 18/7 38 **Hesselholm** (SDY) og 21/7 100 **Østerhede**, Samsø (LEB). Fra **Hesselholm**, Samsø foreligger oplysninger om i alt 2755 fugle i perioden 12/6-20/8, flest 25/7 296, 28/7 202 og 1/8 157 (LEB). Øvrige større observationer (≥50): 28/7 50 **Stavns Fjord** (BSN) og 29/7 200 **Yderste Holm** (LEB) – begge Samsø. Eneste lokalitet uden for Samsø som bidrager med tocifrede antal fugle er **Eskeplet**, hvor der udover ovennævnte observationer

noteres minimum 10 25/7 (CSS). Kun få af efterårets fugle ses trækkende. De sidste observationer er: 19/9 1 **Armhoved** (SDY), 20/9 1 trk **Vesborg Fyr** (SDY) og sent 26/9 3 **Alrø Poller** (HET).

Total: 3558 Indsendere: 17 Observationer: 84 Lokalteter: 30

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	1	34	3	446	103	13	-	-	-

Bemærk: Tallene fra Hesselholm indgår ikke i månedstabellen, da der kun foreligger et udpluk af observationerne herfra. Den samlede sum fra lokaliteten er dog medregnet i årstotalen.

Stor Regnspove (Numenius arquata) 05410

En årstotal på 10.852 er mere end en fordobling i forhold til sidste år, hvilket nok gør 1999 til det bedste år i lokalrapportens historie. Gennemsnitstotalen for de foregående 10 år ligger på omkring 2400 fugle.

Vinter/forår: Allerede fra januar-februar måned ses flokke på over 100 individer: 24/1 130, 20/2 132 og 23/2 250 **Sødringholm Strand** (OEH,CSS,LTP) og 30/1 115 **Besser Rev** (SAM), hvilket fortsætter ind i marts og april: 24/2 225 og 11/3 160 **Råby Kær** (SKA), 6/3 115 **Alrø Poller** (OGJ), 14/3 130 **Eskeplet** (JPA,LTP), 19/3 180 og 9/4 200 **Sødringholm Strand** (LTP), 21/3 135 og 18/4 125 **Mellempoldene** (JPA,LTP) samt 11/4 240 **Mariager Yderfjord** (LPJ). Fra med. april ses udelukkende småflokke på op til 20 individer. Gennem hele juni måned er der Store Regnspover at se i amtet, hvilket gør det vanskeligt at skelne forårstrækkets afslutning fra efterårstrækkets begyndelse. Det er desuden sandsynligt, at der er oversomrende fugle iblandt. Stort set alle fugle i perioden noteres som rastende.

Efterår/vinter: De første større flokke i juni markerer sandsynligvis efterårstrækkets begyndelse: 14/6 34 og 27/6 27 **Alrø** (HLL) samt 29/6 75 **Sødringholm Strand** (LTP) og 29/6 34 **S Søften** (LB). Første flokke over 100 registreres fra medio juli: 15/7 105, 18/7 110, 24/7 115 og 25/7 130 **Eskeplet** (PST, LTP,BKR,JPA) og 31/7 125 **Sødringholm Strand** (LTP,JPA) – fuglene omkring Randers Fjords udmunding flytter givetvis rundt mellem de nævnte lokaliteter. I de følgende efterårsmåneder ses her fortsat store flokke, flest (lok.max. >100): 29/8 140 **Sødringholm Strand** (SKA), 17/8 110 **Eskeplet** (CSS) og 27/11 110 **Råby Kær** (SKA). Større flokke på øvrige lokaliteter: 22/9 106, 13/10 148, 31/10 116, 14/11 125 og 21/11 106 **Alrø** (HLL,OGJ,HPI,NHA) og 13/11 106 **Besser Rev** (SAM). I perioden 12/6-1/10 trak i alt 163 fugle. Også fra årets sidste måned foreligger store observationer fra **Sødringholm Strand** 2/12 155, 5/12 120 og 16/12 100 (LTP,SKA) samt 5/12 71 og 25+26/12 70 **Alrø Poller** (OGJ,HPI).

Total: 10.852 Indsendere: 47 Observationer: 378 Lokalteter: 65

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
841	809	915	1081	105	236	1253	1332	701	1419	1207	953

Sortklire (Tringa erythropus) 05450

Et normalt år. Sortklirens ankomst i amtet i 1999 er dog tidlig.

Forår: Første observation: 9/4 1 NØ **Århus Midtby** (OLI), fuglen er både set og hørt. Forårstrækket kaster kun enkelte fugle af sig. Fra perioden 2/5-22/5 foreligger 11 observationer af 16 fugle. Udover den ovenfor nævnte obs fra april er de første fugle 2/5 1 **Gjerrild Nordstrand** (NØD) og 3/5 1 **Norsminde Fjord** (OGJ). Større forekomster i foråret er det småt med, flest ses 9/5 4 **Pletten, Mariager Fjord** (TNI). Sidste forårsfugle er følgende: 15/5 1 **Dødeå Enge** (CHØ) og 22/5 1 **Eskeplet** (LTP).

Efterår: Første observation af tilbagetrækkende fugle til normal tid i juni – den allerførste udgør årets største trækforekomst: 12/6 12 **S Sødringholm Strand** (LTP). Endvidere 15/6 og 18/6 2 **Drastrup Enge** (SKA). Udover de nævnte er efterårets største observationer: 1/7 5 og 21/7 6 **Drastrup Enge** (SKA), 22/8 7 og 4/9 5 **Norsminde Fjord** (OGJ) og 23/8 5 **Assedrup Enge** (OGJ). Fra perioden 12/6-18/9 er der oplysninger om i alt 19 trækkende individer. Årets sidste iagttagelser: 19/9 1 **Sødringholm Strand** (LTP), 25/9 1 **Norsminde Fjord** (OGJ) og 27/9 1 **Alrø Poller** (SSK).

Total: 190 Indsendere: 23 Observationer: 65 Lokalteter: 28

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	1	16	19	33	38	83	-	-	-

Rødben (*Tringa totanus*) 05460

Et mindre fald i antallet af rapporterede ynglepar. Til gengæld en pæn høj årstotal. I alt er der meldt om 32-35 par på 8 lokaliteter.

Alle par nævnes: min. 12 par **Pletten, Mariager Fjord** (TNI), 5 par **Mellempoldene** (PST), 5 par **Alrø Poller** (MEN), 1 par **Alrø Egehoved** (JSC), 4 par **Søby Rev** (MEN), 3-4 par **Skovgårde v. Ebeltoft** (PLA), 1-2 par **Følle Bund** (PLA) og 1-2 par **Brabrand Sø, vestende** (JSC).

Vinter/forår: Sidste års meget store vinterforekomster gentager sig ikke i 1999. Januar måneds største obs er således 9/1 25 **Mariager Fjord** (TNI) og 30/1 44 **Besser Rev** (SAM), og der foreligger ingen større flokke fra februar-marts. Fra april øges antallet af observationer, hvilket bl.a. resulterer i følgende (>20): 3/4 22 **Norsminde Fjord** (OGJ), 7/4 41 **Barnekold** (SDY), 21/4 26 **Treskelbakkeholm** (TNI) og 25/4 30 **Alrø Poller** (PEØ). Antallet af fugle kulminerer i løbet af maj med følgende obs af mere end 30 fugle: 8/5 50 **Sødringholm Strand** (LTP), 9/5 40 **Pletten, Mariager Fjord** (TNI), 23/5 40 **Eskeplet** (JPA), 24/5 40 **Sødringholm Strand** (SKA) og 24/5 35 **Mellempoldene** (LTP). Der meldes om ganske få trækobservationer. En større observation i yngletiden: 5/6 55 **Eskeplet+Mellempoldene** (LTP).

Efterår: 2. halvår dominerer med over 70 % af årets total. De første større flokke rapporteres fra ult. juni-pri. juli (≥50): 27/6 50 **Alrø** (HLL) samt 8/7 60 + 14/7 70 **Sødringholm Strand** (SKA). Herefter er de største flokke følgende (>75): 18/7 80 og 2/9 152 **Sødringholm Strand** (PST,HLL), 22/7 110 rst + 75 S **Mellempoldene** (LTP), 28/7 160 og 4/9 135 **Pletten, Mariager Fjord** (TNI), 29/8 100 **Eskeplet** (LTP) og 21/11 95 **Mariager Fjord** (TNI). Kun enkelte af efterårets observationer er af trækkende fugle.

Af den islandske race af Rødben, *T.t.robusta*, foreligger 10 observationer af i alt 75 fugle, alle fra januar, november og december: flest 5/11 23 **Alrø Poller** (OGJ).

Total: 4212 Indsendere: 50 Observationer: 367 Lokaliteter: 83

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
153	43	9	339	512	154	1130	657	562	265	215	173

Hvidklire (*Tringa nebularia*) 05480

For første gang i lokalrapportens historie når årssummen over 4000 fugle, hvilket således gør 1999 til det bedste år nogensinde.

Forår: De første observationer gøres pri. april, hvorefter der går et par uger før de følgende ses: 3/4 2 **Norsminde Fjord** (OGJ), 17/4 2 **Møgelmosen-Ringebjerg** (BSN) og dernæst 20/4 2 **Norsminde Fjord** (PEØ,IZN). Hvidkliren ankommer for alvor til amtet omkring månedsskiftet april-maj, bl.a. med følgende store forekomster (>50): 1/5 70 **Eskeplet** + 290 **Mellempoldene** (LTP), 8/5 60 **Sødringholm Strand** (LTP), 9/5 160 **Pletten, Mariager Fjord** + 84 **Hadsund-Havnø, Mariager Fjord** (TNI) og 15/5 53 **Splidholm** (TBR), som er forårets sidste større flok. Forholdsvis mange observationer gennem hele maj-juni gør det vanskeligt at skelne mellem forårs- og efterårstrækket. Sidste fugle i foråret kan være 30/5 1 og 6/6 1 **Norsminde Fjord** (OGJ,FNI) samt 4/6 1 **Dronningborg Bredning** (LTP). Alle forårets observationer gælder rastende fugle.

Efterår: Følgende observationer kan repræsentere de første tilbagetrækkende fugle: 10/6 11 **Pletten, Mariager Fjord** (TNI), 12/6 2 **Eskeplet** (LTP) og 20/6 1 **Norsminde Fjord** (OGJ). Fra ult. juni-pri juli ses store flokke i amtet, bl.a. følgende (lok.max. >50): 4/7 155 **Sødringholm Strand** (LTP,JPA), 18/7 60 **Eskeplet** + 150 **Sødringholm Strand** (PST), 22/7 75 **Mellempoldene** (LTP), 28/7 130 **Pletten, Mariager Fjord** (TNI), 15/8 62 **Alrø Vadegrund** (OGJ). Fra 2. halvår er der oplysninger om i alt 26 trk fugle. Sidste observationer er sene: 29/10 4 **Kalsemade** (TBR), 31/10 1, 3/11 1 og 6/11 2 **Alrø Egehoved** (OGJ,HLL).

Total: 4388 Indsendere: 39 Observationer: 265 Lokaliteter: 72

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	83	994	77	1791	1020	347	73	3	-

Svaleklire (*Tringa ochropus*) 05530

Den højeste årssum siden 1993. Året byder igen på flere vinterfund, bl.a. ved Åkær, som efterhånden må regnes som fast vinterlokalitet for Svaleklirer. Lokalteter på Djursland bidrager som vanligt med formodede ynglefugle: **Ramten Skov** og **Fuglsø Mose**, hver med 0-1 par (ECH).

Vinter/forår: Januar-februar byder på et par vinterobservationer: 7/1 1 og 7/2 1 **Åkær** (NHA), 26/1 2 **Fussing Enge** (LTP) og 3/2 1 **Todbjerg Mose** (FF). Herefter et spring frem til forårstrækkets begyndelse ult. marts, 30/3 2 Ø **Gjerrild Nordstrand** (NØD,PST), 1/4 1 **Storekær v. Båstrup** (FNI) og 1/4 1 NØ **Issehoved** (SDY). I perioden 30/3-22/4 noteres i alt 27 trækkende fugle, flest 16/4 14 trk **Gjerrild Nordstrand** (NØD). Største obs i øvrigt (>3): 20/4 5 **Odder Å** (LM), 21/4 4 **Tåstrup Sø** (FF) og 26/4 4 **Armhoved** (SDY) samt 2/5 4 **Grenå Enge, vest f.** (DOF). Forårets sidste trækfugle ses som vanligt med. maj: 15/5 2 **Åkær** (NHA), 15/5 1 **Odder Å** (PEØ) og 18/5 3 **Århus Å, Brabrand Sø-Trebroer** (OJE).

Efterår/vinter: Første fugle på tilbagetrækket ses allerede pri.-med. juni: 6/6 1 **Norsminde Fjord** (OGJ), 7/6 2 **Drastrup Enge** (SKA) samt 12/6 1 **Sødringholm Strand** + 4 **Sødringholm Skov** (LTP). Følgende observationer er efterårets største (>5): 18/7 6 og 19/7 8 **Grenå, Enge vest f.** (NØD), 28/7 8 **Sødringholm Strand** (LTP), 29/7 11 **Sødringkær/Under Bakken** (CSS), 4/8 10 **Eskeplet** (CSS), 7/8 6 of og 9/8 7 **Hesselholm** (SDY) samt 15/8 6 **Alrø Vadegrund** (OGJ). Efterårets sidste: 1/9 1 **Åkær** (NHA) og 18/9 1 trk **Vesborg Fyr** (SDY). Der er kun oplysninger om enkelte trækkende fugle fra efteråret. I perioden 5/11-19/12 ses igen op til 3 overvintrende fugle ved **Åkær** (OGJ).

Total: 294 Indsendere: 37 Observationer: 129 Lokalteter: 62

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
3	2	2	64	15	12	84	104	2	-	3	3

Tinksmed (*Tringa glareola*) 05540

En pæn stigning i årstotalen i forhold til sidste år gør 1999 til et af de bedste i lokalrapportens historie. Der forventes dog, at være en del gengangere i materialet, idet der er flere gentagne observationer af Tinksmede fra et ret begrænset antal lokaliteter. F.eks. bidrager **Storekær v. Skanderborg Sø**, med 176 fugle i perioden 7/5-15/5 (FNI) svarende til næsten 1/3 af årssummen.

Forår: Første fugle observeres ult. april, 27/4 1 **Dronningborg Bredning** (LTP), 30/4 9 **Geding Mose** (SHØ) og 30/4 9 **Norsminde Fjord, vestdel** (OGJ). Forårets største obs (>10, lok.max.) er alle fra perioden 2/5-21/5: 3/5 24 **Geding Mose** (SHØ), 4/5 16 **Romalt Enge** (SHØ), 5/5 14 **Tjærby Enge** (JPA), 13/5 72 **Storekær** (FNI), 15/5 25 **Dødeå Enge** (CHØ), 15/5 20 **Grenå, Enge vest f.** (NØD), 17/5 11 **Norsminde Fjord vestdel** (OGJ) og 21/5 14 **Gjerrild Nordstrand** (NØD). Udover sidstnævnte er forårets seneste fugle: 19/5 1 **Dronningborg Bredning** (LTP) og 27/5 1 **Bjerregrav Mose** (CSS).

Efterår: Første fugle under efterårstrækket dukker op pri. juli: 2/7 4 **Drastrup Enge** (SKA), 4/7 1 **Norsminde Fjord** (OGJ) og 7/7 1 **Drastrup Enge** (SKA). Større antal ses først sidst i måneden: 23/7 + 24/7 15 **Drastrup Enge** (BKR,JPA,SKA) samt 24/7 13 **Østerby, Samsø** (BSN). Herudover foreligger kun følgende obs fra efteråret af mere end 5 fugle: 20/8 6 **Fannerup** (NØD) og 22/8 6 **Assedrup Enge** (OGJ). Et par trækforekomster er noteret: 10/8 1 indtrk **Kragemosen** (SDY), 11/8 2 indtrk og 12/8 1 indtrk **Fornæs** (HLL) samt 13/8 3 V **Hesselholm** (SDY) og følgende fugle lukker og slukker: 26/8 5 og 11/9 1 **Norsminde Fjord vestdel** (OGJ) samt 17/9 1 **Barnekold** (SAM).

Total: 554 Indsendere: 22 Observationer: 75 Lokalteter: 25

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	19	411	-	68	54	2	-	-	-

Mudderklire (*Actitis hypoleucos*) 05560

Med en årssum på 726 er 1999 et år lidt under gennemsnittet for de 10 foregående år på 760 fugle.

Forår: Første observation til sædvanlig tidspunkt, med.-ult. april: 16/4 1 hørt **Lading Sø** (HET), 21/4 1 **Brabrand Sø** (BGO), 23/4 1 **Sælvig Havn** (SDY) og 25/4 1 **Alrødæmningen** (PEØ). Trækket ser ud til

at kulminere med. maj med følgende flokke (>10): 12/5 22 **Sangstrup Klint** (HLL), 13/5 20 og 15/5 14 **Grenå, Enge vest f.** (NØD,BJS), 14/5 32 **Norsminde Fjord** (OGJ), 18/5 12 **Brabrand Sø** (BGO). Forårets sidste fugle er sene, idet der foreligger hele 5 observationer fra pri. juni. De sidste er 2/6 1 **Grund Fjord** (FFA) og 1 **Ahl Hage** (FF) samt 5/6 1 **Stubbe Sø** (PBP) + 1 **Udbyhøj Nord** (LTP).

Efterår: Første fugl på tilbagetrækket rapporteres 1/7 2 **Drastrup Enge** (SKA) og herefter 4/7 1 **Sødringholm Strand** (LTP,JPA) og 1 **Norsminde Fjord** (OGJ). Fra med. juli giver efterårstrækket anledning til følgende større forekomster (>10): 15/7 12 **Gudenåen** v.f. Randers (JPA), 17/7 25 **Norsminde Fjord** (OGJ), 17/7 30 og 2/8 14 **Drastrup Enge** (BKR,JPA,SKA), 21/7 30 og 31/7 15 **Fornæs** (NØD,HLL), 1/8 20 **Eskeplet** (LTP), 2/8 25 **Kobberhage** (ASC), 7/8 39 **Elsegårde Strand** (SHØ), 21/8 23 **Vesborg Fyr** (SAM) og 5/9 13 **Kysing Næs** (OGJ). Fra september foreligger 9 observationer, hvoraf de seneste er fra 19/9: 3 **Tåstrup Sø** (PGH), 1 **Norsminde Fjord** (OGJ) og 1 **Vester Hedekrog** (SDY).

Total: 726 Indsendere: 45 Observationer: 167 Lokalteter: 81

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	4	233	5	209	247	28	-	-	-

Stenvender (*Arenaria interpres*) 05610

For andet år i træk rekordstor årssum med 195 fugle. Langt de fleste ses i 2. halvår. Samsø bidrager med hele 125 fugle svarende til ca. 65 % af totalen. Der er sandsynligvis en del gengangere i materialet.

1. halvår: Vinterfund: 2/1 2 **Alrø Egehoved** (JBA) og 30/1 3 **Besser Rev** (SAM). Forårets observationer er fra maj måned: 9/5 1 **Norsminde Fjord** (OGJ), 12/5 13 **Sangstrup Klint** (HLL) og 28/5 1 **Alrø Poller** (MEN), hermed er alle obs i første halvår nævnt!

2. halvår: Tilbagetrækket registreres fra pri. juli: 1/7 1 **Besser Rev** (SAM), 15/7 4 **Sødringholm Strand** (PST) og 18/7 1 **Eskeplet** (PST). Eneste større forekomst uden for Samsø er 31/7 20 **Eskeplet** (LTP,JPA) og 2/9 5 **Gjerrild Nordstrand** (TQA). Hovedparten af fuglene ses ved **Besser Rev** på Samsø, med følgende som de største observationer: 24/7 20, 31/7 31, 7/8 15, 24/8 21, 30/10 16 og 6/11 10 (SAM,LEB,SDY) – alle rastende fugle. Årets eneste trækobservationer er: 12/8 1 N + 13/9 2 S **Fornæs** (HLL). **Besser Rev** bidrager desuden med årets sidste observationer: 21/11 2 + 11/12 3 (SAM).

Total: 195 Indsendere: 14 Observationer: 35 Lokalteter: 16

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
5	-	-	-	15	-	83	45	16	16	12	3

Rettelse til Fugle i Århus Amt 1998: 24/8 SR ... (HLL) skal være 24/8 3 SR ... (HLL).

Odinshane (*Phalaropus lobatus*) 05640

Efter 3 år uden Odinshøns i amtet foreligger endelig hele 3 fugle fra 1999. Alle ses under efterårstrækket, hvilket også er hovedreglen for observationerne gennem de seneste 10 år: 12/8 1 **Drastrup Enge** (PHJ), 14/8 1 sdr S **Kysing Næs** (OGJ) og 22/8 1 1k **Norsminde Fjord** (OGJ).

Mellemkjoje (*Stercorarius pomarinus*) 05660

Pænt med Mellemkjojer i år, hvilket også er konstateret i resten af landet. Alle nævnes:

Fra **Kysing Næs**: 6/11 1 R-N, 14/11 1 N, 4/12 2 N (alle OGJ), 5/12 1-2 S (FDØ) og 7/12 1 N (HLL).

Øvrige: 16/10 1 NV **Gjerrild Nordstrand** (AR) – kun 3. fund herfra (seneste var i 1992), 4/12 3 SV **Århus Havn** (FDØ). Sidstnævnte kan være de samme fugle, som ses fra Kysing Næs.

Almindelig kjoje (*Stercorarius parasiticus*) 05670

Et år over middel, vi skal helt tilbage til 1991 for at finde tilsvarende antal. Alle er set i efteråret og stort set alle på de traditionelle lokaliteter. Bemærk indlandsfundet, som er meget usædvanligt!

Første er 3/8 2 rst udfor **Eskeplet** (OEH) og 14/8 2 S udfor **Overgaards Dige** (LTP,JPA) + 4 N **Kysing Næs** (OGJ). Herefter er der regelmæssige observationer fra en række lokaliteter frem til medio oktober. **Fornæs**: 15/8-2/11 i alt 7 fugle, alle enkeltvis. **Kysing Næs**: 14/8-26/9 i alt 6 fugle, max. 14/8 4 N (OGJ). **Kattegat** ml. Randers og Mariager Fjord (**Overgaards Dige, Eskeplet, Sødringholm Strand** m.m.): 3/8-15/10 i alt 12 fugle, max. 29/8 4 S + 1 rst (LTP).

De sidste er 31/10 1 N (JSC) og 2/11 1 rst (HLL) begge **Fornæs**.

Øvrige lokaliteter, alle observationer nævnes: 17/8 2 + 29/8 1 SV, alle **Kalsemade** (TBR), 23/8 1 rst + 1 NØ **Hassensøre** (FDØ), 30/8 1 rst **Skødshoved** (CHØ) og indlandsfundet: 31/8 1 rst kortvarigt **Sminge Sø** (JRP).

Total: 34 Indsendere: 12 Observationer: 26

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	-	-	-	22	7	4	1	-

Lille Kjove (*Stercorarius longicaudus*) 05680

En for vores landsdel flot forekomst, med i alt 4 fugle: 14/8 2 ad N **Kysing Næs** (OGJ) – tre kjovearter på lokaliteten den dag!!!, 21/9 1 N **Fornæs** (HLL) og 26/9 1 R-S **Kysing Næs** (OGJ).

Storkjove (*Stercorarius skua*) 05690

Så er der igen Storkjover ved amtets kyster, efter sidste års svipser. To obs af i alt tre fugle – alle **Kysing Næs**: 14/8 1 N og 4/12 2 N (OGJ) – sent!

Sorthovedet Måge (*Larus melanocephalus*) 05750

De første iagttagelser siden 1994: 19/10 og 26/10 1 ad **Fornæs** (HLL,DOF,FDØ) samt 12/11 1 **Karlby Klint** (MEN). Ifølge forlydender skulle der være tale om den samme fugl.

Dværgmåge (*Larus minutus*) 05780

Forekomsten af denne art har været stigende igennem det seneste tiår, hvorfor årets total på 33-38 fugle nærmest må betegnes som gennemsnitligt. Gennemsnittet for 1990-99 er 35 ex. Igen i år bemærkes sommerfund fra **Brabrand Sø**, samt vinterfund.

Sommerfundet er: 18/7 1 ad **Brabrand Sø** (FNI).

Årets og forårets første er 30/4 1 **Skanderborg Sø** (FNI), 1/5 1 **Kalsemade** (TBR) og 7/5 4 ad + 1 2K **Skanderborg Sø** (FNI). De øvrige forårsfund er: 8/5 2 **Skanderborg Sø** (FNI), 9/5 1 ad **Norsminde Fjord** (OGJ) og samme dag 2 **Mossø** (FNI). **Skanderborg Sø** har de seneste år vist sig at være en stabil maj-lokalitet for arten – måske fordi man her er blevet opmærksom på muligheden for Dværgmåger?

Efterårets forekomst starter 14/8 1 rst **Gjerrild Nordstrand** (HAC) og herefter 26/8 1 2K rst **Kysing Næs** (OGJ). **Kysing Næs/Norsminde Fjord** med i alt 9 fugle 26/8-7/11 og **Brabrand Sø** med i alt 8 fugle 27/8-22/9 er de dominerende lokaliteter. Uden for disse lokaliteter foreligger følgende obs: 29/8 2 1K S **Overgaards Dige** (LTP), 13/9 1 S (HLL) **Fornæs**, 18/9 1 rst på marker lige syd for **Stensmark** (OLI,FNI) samt 18/9 1 fou **Vesborg Fyr** (SDY). De største enkeltobs er 27/8 3 **Brabrand Sø** (SSK) og 22/10 3 **Kysing Næs** (HLÆ).

Vinterfundene er 5/12 1 **Fornæs** (HAC) og 11/12 1 ad N **Kysing Næs** (OGJ).

Total: 33-38 Indsendere: 12 Observationer: 27

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	1	11	-	1	8	8	4	3	2

Hættemåge (*Larus ridibundus*) 05820

Amtets og en af landets største hættemågekolonier findes fortsat på **Treskelbakkeholm** og den nærvæd liggende **Lemos Pold** i **Mariager Fjord**, med tilsammen 10.307 reder i år. Den 21/4 tælles der 15.000 fugle over **Treskelbakkeholm** (TNI). På den nærliggende **Muddermarens Pold**, findes yderligere 2200 reder, så **Mariager Fjord** må siges at være et af Hættemågens kerneområder i Danmark! Lemos Pold og Muddermarens Pold ligger begge i Nordjyllands Amt (og er ikke medregnet i årstotalen).

De øvrige indrapporterede ynglelokaliteter er (antal par/reder): **Vrinnere Stenrev** 170-190 (PLA), **Sølvsten Damme** 15-20 (JKL), **Alrø Poller** 1 (MEN/DMU), **Bjerregrav Mose** 2-3 (SHØ), **Mørke Kær** 150-250 (EBU), **Fuglsø Mose** (Norrdjurs) ca. 50 (ECH), **Stormose ved Funder** 50-60 (JLO), **Skanderborg Lillesø** 50-100 (PLA), **Kvottrup Mose** 1 (SMJ), **Brabrand Sø** min. 1100 (JGR). Desuden en angivelse af 210 ad og få unger 4/7 fra **Sengeløkke Mose** (JPL) men ingen oplysninger om par-antal? For flere af lokaliteterne er der tale om skønnede antal. Vi prøver at gøre status over artens forekomst i 2000, så indsend alle obs fra ynglelokaliteterne, også negative meldinger fra tidligere ynglepladser, se listen over kendte ynglelokaliteter i Sørvæn 1/2000.

Større antal udenfor ynglelokaliteterne samt bemærkelsesværdige obs i øvrigt: 22/1 820 **Århus Havn** (OLI), 28/3 i alt 640 **Kolindsund** (OLI,FNI), 28/3 2000 **Norsminde Fjord** (IZN), 20/8 895 **Lerdrup Bugt** + 625 **Alrø Poller** (DMU), 18/9 ca. 800 rst på marker ved **Stensmark** (OLI,FNI), 4/11 ca. 1600 trk over **Århus Nord** mod havnen (til overnatning?) (OLI).

Total: 63.490 (med gengangere!) Indsendere: 39 Observationer: 289

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1999	2929	6706	26.822	3345	559	3644	6644	5220	2667	2207	748

Stormmåge (*Larus canus*) 05900

Årets ynglelokaliteter (par/reder): **Vrinnere Stenrev** 15-20 (PLA), **Ørkenen**, **Anholt** 10-15 (HET), **Treskelbakkeholm** 6 (MEN), **Søby Rev** 17 (MEN), **Alrø Poller** 30 (MEN), **Tunø Sønderklint** 62 (SHØ), **Tunø Nørreklint** 100 (SHØ), **Århus Havn** 1 (OLI) – rugede på bolværk ud for oliehavnen!

1. halvår, større tal: 7/1 1000 **Spilidholm** (NHA), 10/1 1000 + 12/2 1050 **Karlby Klint** (NØD), 26/2 1000 trk **Skindbjerg** (AR) samt 20/3 ca. 8-10.000 R+trk **NØ-Djursland** (NØD).

2. halvår, større tal: Forholdsvis få optællinger. Der er tilsyneladende ikke ret mange fuglekiggere, der gider tælle de rastende måger på markerne. Første større tal er 4/8 810 **Åkær** (NHA). Herefter skal vi helt hen til 25/9 650 **Lading Sø** (HET) for igen at finde antal over 250! Omkring 1/10 raster der igennem nogle uger op til 3000 Stormmåger på marker nord for **Mejlby**, Århus (PLA). På de samme marker var der tillige et større antal Hjejler og Viber. Endelig skal nævnes 11/10 i alt 5000 rst **NØ-Djursland** (Gj).

Total: 28.714 Indsendere: 27 Observationer: 172

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
2805	2329	9189	213	179	41	328	1396	2174	9041	382	637

Sildemåge (*Larus fuscus*) 05910

For første gang i Danmark er Sildemågen nu også konstateret ynglende på hustage. I Storbritannien yngler flere tusinde par på denne lidt usædvanlige ynglebiotop.

Årets yngletal (reder/par): **Treskelbakkeholm** 1 (MEN), **Holme** 2 (OLI), **Århus Havn** 9 (OLI), **Århus Nord** 1 (OLI). På de tre sidstnævnte lokaliteter ynglende mågerne på flade tage på industribygninger; se også Lilleør (2000). Der foreligger ingen meldinger fra artens traditionelt 'store' lokaliteter i Århus Amt: Anholt, Hjelm og Stavns Fjord. Sildemågerne formodes fortsat at yngle på disse lokaliteter.

Årets første ses som normalt midt i marts: 15/3 1 **Brabrand Sø** (HLL), hvorfra de to næste obs også stammer: 18/3 1 rst (SSK) og 27/3 3 (CHØ). Fra **NØ-Djursland** 9/4-23/5 i alt 321 trk, max. 10/4 37 trk og 12/5 50 trk **Gjerrild Nordstrand** (NØD,AR).

Fra 2. halvår kun få og små tal, eneste tocifrede er 5/7 15 **Emmelev Kær** (TQA) og 8/8 10 **Hesselholm** (SDY). De sidste er i oktober: 14/10 1 SV **Hesselholm** (LEB) og 31/10 1 **Fornæs** (JPL), hvilket er sent.

Total: 243 Indsendere: 20 Observationer: 61

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	16	104	64	13	18	22	4	2	-	-

Sølvmåge (*Larus argentatus*) 05920

OLIs optællinger af ynglende måger på hustagene i **Århus** (Lilleør 2000) vender virkelig op og ned på vores billede af Sølvmågens udbredelse i amtet. OLI har optalt 151-163 par, men vurderer selv den faktiske bestand i **Stor-Århus** til ca. 190 par! Flest var der i **Midtbyen**, med 55-59 par, samt på **Havnen** 53 par. Men også i **Holme** (23-28) og i **Nordbyen** (14) var der mange. De øvrige ynglelokaliteter er (antal par/reder): **Grenå Havn** min. 10 (rugende på havnens tage, set fra Sveriges-færgen) (OLI), **Treskelbakkeholm** 347 (MEN) – stor fremgang fra 260 i 1998!, **Alrø Poller** 6 (MEN), **Svanegrund** 90-100 (DMU). Der mangler bl.a. tal fra kolonierne i Stavns Fjord (311 par i 1994), Hov Røn (450 par i 1996) samt Hjelm (633 par i 1998) og Anholt (250 par i 1995).

Blandt de større obs udenfor ynglelokaliteterne skal nævnes: 7/1 250 **Splidholm** (NHA), 23/2 300 **Norsminde Fjord** (IZN), marts jævnlige op til 300 **Kalsemade** (TBR), 25/3 200 **Brabrand Sø** (IZN) – mange herinde, 10/4 3000 **NØ-Djursland** (NØD) – optællingsmetode ikke oplyst, 11/4 350 **Mariager Yderfjord** (LPJ). 2. halvårs største obs er 20/8 283 **Alrø Poller** (DMU).

Total: 14.456 (med gengangere!) Indsendere: 23 Observationer: 249

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
950	1052	2152	3831	436	199	368	2295	1295	830	401	647

Middelhavssølvmåge (*Larus cachinnans*) 05921

Der er i år gjort en enkelt observation af denne art/race: 30/10 1 1K rst **Grenå Havn** (CO).

Svartbag (*Larus marinus*) 06000

Eneste optællinger af ynglekolonier er **Alrø Poller** 10 par (MEN) og **Svanegrund** ca. 40 par (DMU). Traditionelt findes der store kolonier på Anholt, Hjelm, Hov Røn og øerne i Stavns Fjord.

De største obs er: 8/1 50 **Dronningborg Bredning** (LTP), 22/7 180 **Grenå Havn** (AR), 31/8 58 **Hevringholm Strand** (LPJ) samt 1/9 60 **Gjerrild Nordstrand** (TQA). Så er alle over 40 nævnt! De største forekomster i ferskvand er: 14/3 32 **Stubbe Sø** (PBP) og 19/12 11 **Ørnsø** (SFP).

Total: 1322 (med gengangere) Indsendere: 28 Observationer: 246

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
188	72	145	75	33	39	261	208	117	54	47	83

Ride (*Rissa tridactyla*) 06020

Igen i år pænt med Rider i vore farvande, især efter december-orkanen ses der mange ved både Fornæs og Kysing Næs. Totalen er den største siden 1995 (2051 ex), dengang skyldtes de mange fugle, at der var fast bemanning på Totten, Anholt det meste af efteråret. Traditionelt ved vi, at der overvintrer en del Rider i Kattegat.

Første halvår giver kun tre fund: 6/2 6 **Fornæs** (JPL) og 7/3 4 **Kysing Næs** (OGJ) samt 9/3 1 **Gjerrild Nordstrand** (NØD).

Efterårets indledes med 8/8 1 trk + 26/8 1 trk, begge **Kysing Næs** (OGJ) samt 12/9 2 trk **Fornæs** (OGJ).

Fra **Fornæs** i alt 521 i perioden 12/9-5/12, med max. 14/11 122 N (SKA+AR) og 5/12 310 (HAC).

Fra **Kysing Næs** i alt 351 i perioden 8/8-24/12, med max. 5/12 227 N (OGJ). To andre observatører har uafhængigt af hinanden indsendt hhv. 45 N og 7 N fra den samme dag, men da ingen af dem har oplyst hverken klokkeslæt eller evt. medobservatører vides det ikke, om der er tale om de samme fugle, og de medregnes derfor ikke i totalen.

De eneste observationer udenfor ovennævnte lokaliteter er 14/10 4 **Issehoved** (SDY) og 4/12 8 **Århus Havn** (FDØ,KOL).

Total: 886 Indsendere: 13 Observationer: 28

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	6	5	-	-	-	-	2	2	73	166	633

Splitterne (*Sterna sandvicensis*) 06110

Med 2589 fugle er året det suverænt bedste i de sidste 15 år. Den store ornitologiske aktivitet ved kysterne har derimod ikke givet mere end ét registreret ynglepar. I maj og juni ses relativt få fugle, og ingen obs fra f.eks. Mariager Fjord og Samsø.

Yngel: 6/6 1 par **Ørkenen, Anholt** (HET).

Forårstrækket falder normalt ultimo marts og ca. tre uger frem. 411 fugle i april måned er det største forårstræk i nyere tid. Efterårets omkring 2000 fugle er også rekord i nyere tid.

Første obs: 22/3 2 trk **Gjerrild Nordstrand** (AR,FDØ), 25/3 7 **Gjerrild Nordstrand** (NØD) og 27/3 2 rst **Sødringholm Strand** (LTP).

Største obs: 16/4 180 **Gjerrild Nordstrand** (NØD), 11/8 251 S + 4 N **Fornæs** (HLL) og 12/9 157 S **Sødringholm Strand** (LTP).

Sidste obs: 17/10 2 **Issehoved** (SDY), 30/10 1 S **Fornæs** (OGJ) og 3/11 2 **Øer, Hassensøre** (FDØ).

Total: 2589 Indsendere: 34 Observationer: 163

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	23	411	13	25	290	1409	356	60	2	-

Fjordterne (*Sterna hirundo*) 06150

Yngel: 5-7 par. De 2-3 par i **Ørkenen** på Anholt (HET), er ikke meget i forhold til de senere års 15-20 par. Derudover 1-2 par **Fussingø** (PST) og 2 par **Bjerregrav Mose** (BKR). Efter nogle relativt gode år ser 1999 ikke ud til at have været noget godt yngleår. Det skal nævnes, at der i 1997 blev indrapporteret 15 ynglepar fra Treskelbakkeholm i Mariager Fjord, som vi ikke har hørt noget til siden? Nogle sommerobs omkring Randers Fjord kunne tyde på nogle ikke-registrerede ynglepar her.

I 1998 blev der observeret relativt store antal Fjordterner ved Skanderborg Sø/Mossø under forårstrækket. I 1999 er det kun blevet til 30/4 + 8/5 2 **Skanderborg Sø** og 9/5 8 **Mossø** (FNI).

Relativ tidlig ankomst. Årets første ses: 17/4 1 + 1 20/4 + 23/4 4 **Bjerregrav Mose** (JPA,BKR,OEH).

Største obs: 24/7 24 fou **Brabrand Sø** (JSC), 11/8 7 N + 15 S **Fornæs** (FDØ), 29/8 30 rst **Eskeplet** (LTP) og 2/9 35 **Sødringholm Strand** (FDØ).

Årets sidste: 19/9 1 rst **Sødringholm Strand** (LTP), 19/9 1 S **Kysing Næs** (OGJ), 21/9 2 S **Fornæs** (FDØ) og 26/9 1 **Alrø Poller** (HET).

Total: 381 Indsendere: 23 Observationer: 79

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	17	63	22	90	172	17	-	-	-

Fjord-/Havterne (Sterna hirundo/paradisaea) 06155

Der er angivet 160 ynglepar på **Treskelbakkeholm** og 1 par på **Lemos Pold** (Nordjyllands Amt) begge Mariager Fjord (MEN). Sandsynligvis overvejende Havterne.

Første obs: 9/5 115 trk **Gjerrild Nordstrand** (NØD). Gjerrildgruppen har angivet, at det primært er Fjordterne, der er tale om. Ellers spredte obs over sommeren fra bl.a. **Brabrand, Randers Fj. og Kalsemade** (FDØ, LB, JPA, TBR). Sidste obs: 29/8 15 SV og 30/8 20 SV **Kalsemade** (TBR).

Total: 222 Indsendere: 6 Observationer: 8

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	115	-	58	49	-	-	-	-

Havterne (Sterna paradisaea) 06160

Yngel: 249-259 par. **Ebeltoft Færgehavn** 0-1 par, **Vrinners Strand** 10-15 par, **Anholt** 6 par, **Søby Rev** 59 par, **Alrø Poller** 174 par og **Mågeøen, Følle Strand** 0-4 par (JPL, PLA, HET, MEN). Hvis man til de 259 par lægger de 160 ubestemte par fra **Treskelbakkeholm**, Mariager Fjord (se kategorien Fjord-/Havterne), kommer totalen over 400 par og tæt på rekorden fra 1997. Med det gode yngleresultat og en total på 1129 individer må 1999 karakteriseres som et godt år for Havternen.

Årets første obs: 11/4 5 rst **Alrø Poller** (JBA), 11/4 1 rst **Alrø Alhale** og 14/4 2 rst **Yderste Holm m. Knøsen** (SDY).

Største obs: 24/7 120 rst **Sødringholm Strand** (LTP), 15/5 100 **Alrø Poller** (NHA) og 24/7 59 **Stavns Fjord** (SDY).

Årets sidste obs: 21/8 1 **Kalsemade** (TBR), 24/8 1 **Stavsøre, Helgenæs** (PLA) samt 27/10 1 1K **Alrø Egehoved** (HLL), som er den seneste observation siden 1988.

Total: 1129 Indsendere: 25 Observationer: 94

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	144	409	72	468	35	-	1	-	-

Dværgterne (Sterna albifrons) 06240

Med totalen på 318 i 1999 er året det bedste i nyere tid. Langt de fleste obs gøres i juli måned. Månedstotalen på 181 er, på trods af gengangere, det suverænt største tal i de sidste 15 år. Hovedparten af observationerne i juli og august er fra kyststrækningen **Randers Fjord** til **Gjerrild Nordstrand**. Noget tyder på at denne er en vigtig rastelands inden efterårstrækket.

Yngel: 1 par **Vrinners Strand** og stenrev (PLA) og 15-20 par **Totten**, Anholt (fyret, Østerrev) (HET). I alt 16-21 par. Anholt er den mest stabile yngleplads i amtet gennem de seneste 14 år, hvorimod de små ynglepladser skifter meget. Nogle år er der flere par på Mols, andre år er der fine tal fra Samsø. Samtidig optræder der hele tiden nye småbiotoper med 1-3 par, for igen at forsvinde efter et år eller to. Sådan har det sandsynligvis altid været. Århus Amt har en lille men nogenlunde stabil bestand af Dværgterner. Flere obs fra juni/juli tyder på nogle flere ynglepar ved Djurslands kyster. Max. antal ynglepar for de sidste 15 år er 25 par, så årets resultat må siges at være relativt positivt.

Årets første ses: 16/4 3 **Gjerrild Nordstrand** (NØD), 30/4 2 rst **Øster Hedekrog** (FDØ) og 1/5 2 **Sødringholm Strand** (LTP).

Største obs: 22/7 32 rst + 1/8 21 fou **Gjerrild Nordstrand** (AR) og 3/8 10 **Eskeplet** (OEH).

Årets sidste: 18/8 1 S **Eskeplet** (JPA, BKR), 18/8 2 fou **Sødringholm Strand** (JPA) og 25/8 1 **Brabrand Sø**, vestende (EJJ).

Total: 318 Indsendere: 22 Observationer: 80

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	5	9	24	181	99	-	-	-	-

Sortterne (Chlidonias niger) 06270

45 individer i 1999 er det næsthøjeste antal i de sidste 10 år.

Sortternen ynglede sidste gang i Århus Amt i 1969 ved Søbygård Sø, ved Mossø i 1960'erne og ved Skanderborg-søerne tilbage i 1950'erne. Desværre er de biotoper, som Sortternen foretrækker, stort set forsvundet fra Østjylland. Alle de vådområder, som er blevet drænet og sløjfet de sidste 50 år, var potentielle biotoper for Sortternen. Hvis ikke der laves naturgenopretning af mange flere af disse områder, må vi leve med Sortternen som en "marginalfugl", vi kun ser på gennemrejse i amtet i et relativt lille antal.

Første obs: 4/5 1 **Romalt Enge** m. slambede (DOF), 20/5 5 + 21/5 2 **Brabrand Sø** (BGO). Årets største obs skiller sig ud: 26/8 21 **SØ Kysing Næs** (OGJ) en flok med 1K fugle kl. 0725. Sidste obs: 23/8 1 rst **Norsminde Fjord** (OGJ) og foruden omtalte største obs: 18/9 1 fou **Stubbe Sø** (OLI,FNI).

Total: 46 Indsendere: 8 Observationer: 15

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	10	-	4	31	1	-	-	-

Hvidvinget Terne (Chlidonias leucopterus) 6280 SU-art

Hvidvinget Terne er ikke observeret i amtet siden invasionsåret 1997, hvor store antal terner trak fra de traditionelle ynglepladser i det sydlige Rusland til Vesteuropa på grund af ekstrem tørke. Flere steder blev det til ynglepar i Danmark, dog ikke i Århus Amt.

Årets obs: 9/8 1 1K rst **Norsminde Fjord** (OGJ) – godkendt af SU.

Lomvie (Uria aalge) 06340

Et år i den lave ende af skalaen med kun 18 observationer af 45 ex.

1. halvårs eneste obs er 24/1 1 **Århus Østhavn** (FDØ). De første observationer i efteråret er fra 12/9 1 rst (OGJ), 17/10 1 N (JSC,JPL) og 19/10 1 N+1 S (HLL) alle fra **Fornæs**. Årets største forekomster ses 23/10 3 **Kysing Næs**, 30/10 16 **Fornæs** (begge OGJ) samt 7/12 2 S + 4 N (HLL) og 11/12 3 (BGO) begge **Kysing Næs**. Årets sidste observation er 26/12 1 **Hassenøre** (JPL).

Total: 46 Indsendere: 12 Observationer: 18 Lokalteter: 3

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	-	-	-	-	-	-	-	1	23	9	13

Alk (Alca torda) 06360

Endelig et meget flot år for Alken, det 3. største hidtil – og det største fra Fornæs siden rekordåret i 1989.

1. halvår: Kun tre observationer med 18/2 1 N **Fornæs** (HLL), 13/3 1 **Kysing Næs** (OGJ) og 12/5 1 **Gjerrild Nordstrand** (HLL).

2. halvår: Første observation af formentlig oversomrende fugle ses 4/7 3 **Vrinner Strand** (JPL). De næste følger 11/8 1 N + 21/9 1 S begge **Fornæs** (begge HLL). Herefter ankommer Alken til Kattegat i større antal fra medio oktober med 16/10 2100 trk **Gjerrild Nordstrand** (AR) og 19/10 5548 N + 8265 S **Fornæs** (HLL). Forekomsten kulminerer primo november med en række meget store dage ved **Fornæs** (obs >5000): 1/11 17.500 trk (AR), 2/11 7600 N + 546 S + 10.000 rst (HLL), 3/11 ca. 50.000 N (FDØ) – den største dag fra Fornæs siden 1989, 5/11 ca. 10.000 rst/trk (OGJ,BKR,JPA). Sidste større træk ses 14/11 med 5000 N (SKA,AR). Herefter falder såvel den ornitologiske aktivitet ved **Fornæs**, som antallet af alkefugle, men fra ultimo november/primo december tre pæne observationer herfra med 28/11 400 N (JPL), 3/12 300 N (FDØ) og 5/12 500 (HAC).

Fra **Kysing Næs** flest fugle i december med 5/12 115 N (HLL), 11/12 45 rst/trk (OGJ) og 22/12 22 rst/trk (OGJ).

Total: 141.761 Indsendere: 22 Observationer: 56 Lokalteter: 8

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	1	1	-	1	-	3	1	1	21.413	119.290	1051

Alk/Lomvie/alkefugl sp. (Alca torda/Uria aalge) 06365/06565

Sædvanligvis en række observationer af alkefugle i denne kategori, primært fra Fornæs. 1. halvår: Kun én observation fra 6/2 3 trk **Fornæs** (JPL). 2. halvår: De største observationer (>1000) er fra **Fornæs** med 13/11 7000 N + 4/12 8000 N (begge JPL).

Total: 16.382 Indsendere: 6 Observationer: 12 Lokalteter: 4

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	3	-	-	-	-	-	-	-	1306	7070	8003

Tejst (Cepphus grylle) 06380

Amtets samlede bestand af Tejst over de seneste 3 år har været på ca. 123-148 par, men i år desværre ingen aktuelle yngletal fra Vejrø og reservaterne ved Samsø.

Yngel: Samlet oplysning om 61 ynglepar (1998-tal i parentes) med **Tunø** 56 par (40 par) (SHØ), hvor kolonien er fordelt med 29 par **Nørreklint** og 27 par **Sønderklint** (SHØ). De 56 par er den hidtil største yngelforekomst på Tunø, hvor rekorden hidtil var fra 1994 med 53 par. Øvrige ynglepar er fra **Karlby Klint** 3 par (2 par) og **Sangstrup Klint** 2 par (8-9 par) (begge Gj). I år desuden 2 Tejster 6-7/6 ved **Totten, Anholt** (HET) – yngel?

1. halvår: Første fugl ses 2/1 1 rst+trk **Kysing Næs** (OGJ) og 30/1 hele 12 ex **Besser Rev** (SAM) og 7/3 1 rst + trk **Kysing Næs** (OGJ). Herefter kun stort set observationer omkring ynglepladser.

2. halvår: Første større forekomster er fra 26/8 3 **Kysing Næs** (OGJ), 6/9 2 **Fornæs** (HLL) og 8/9 5 fra færgen **Hou-Sælvig** (BGO). De fleste fugle ses sædvanligvis i forbindelse med havobs fra Fornæs og Kysing Næs i oktober og november og i år er ingen undtagelse. Fra **Fornæs** (>2): 16/10 4 rst/trk (OGJ), 17/10 3 N (JSC), 2/11 3 S (HLL), 6/11 5 (AR,SKA) + 3 (CSS) samt 14/11 4 N (AR,SKA). Fra **Kysing Næs** (>1): 7/12 2 N (HLL) + 12/12 2 rst/trk (OGJ).

Total: 239 Indsendere: 24 Observationer: 44

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
13	-	1	3	160	4	3	6	9	13	18	8

Søkonge (Alle alle) 06470

Et pænt år med den fjerde største årstotal hidtil.

1. halvår: Kun en observation af 2 ex: 10/2 1 N + 1 S **Fornæs** (SKA).

2. halvår: Første fugle ses 12/10 3 trk **Gjerrild Klint** (AR) 16/10 1 **Gjerrild Nordstrand** (AR) og 21/10 1 **Sletterhage** (JTL). Herefter stiger antallet i forbindelse med havobs fra Fornæs og Kysing Næs; flest 14/11 3 N (AR,SKA) og 21/11 4 N (BGO,AR m.fl.) – begge fra **Fornæs**.

Forekomsten kulminerer først i december med 4/12 9 + 5/12 12 **Kysing Næs** (OGJ) og 30 **Fornæs** (HAC). Gennem hele december ses små flokke langs amtets kystlinie; flest fra Århus Nordhavn/Den Permanente i nord til Kysing Næs i syd. Største observationer er fra 10/12 6 + 11/12 6 **Den Permanente** (FNI,FDØ), 11/12 15 + 12/12 25 **Kysing Næs** (OGJ,BGO) og 18/12 5 **Århus Havn** (JTL).

Et enkelt indlandsfund: 21/11 2 rst **Norsminde Fjord** (OGJ).

Total: 201 Indsendere: 23 Observationer: 55 Lokalteter: 14

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	2	-	-	-	-	-	-	-	9	23	167

Lunde (*Fratercula arctica*) 06540

Igen et år i den lave ende med kun 5 observationer af 6 fugle, alle fra 2. halvår. Alle nævnes.

Den første er meget tidlig 12/9 1 rst sdr **Fornæs** (OGJ) – i øvrigt den eneste observation fra Fornæs i år. Næste følger lidt senere end normalt, 5/11 2 S **Kysing Næs** (SSK), 6/11 1 rst til **S Kysing Næs** (OGJ), 11/12 1 1K rast mindre end 10 meter fra kysten ved **Kysing Næs** (OGJ,BGO). Sidste er fra 12/12 hvor 1 1K findes død ved **Moesgård Strand** (FDØ). Fuglen var helt frisk, så måske var det den samme som fra **Kysing Næs** dagen før.

Tamdue (*Columba livia* var. *domesticus*) 06650

Tamduen yngler med sikkerhed i flere af amtets byområder. Dette afspejles dog ikke af årets indrapporteringer. Så indsend derfor gerne oplysninger om ynglefund fremover.

Det er særligt observationer fra havneområderne i Århus og i Randers, der dominerer billedet. Herudover er der rapporteret et par fugle fra **Gjerrild Nordstrand** (PST) og **Anholt** (HET).

De største observationer: 22/1 260, 26/5 275 + 10/10 600 **Østhavnen, Århus** (OLI,FNI) samt 6/11 60 **Randers Havn** (JPA).

Huldue (*Columba oenas*) 06680

Årets 976 fugle er flot set i forhold til de seneste 10 år. Det gælder også de 46-62 ynglepar, hvilket overgår de foregående 9 års antal par. Sidste års store vinteriagttagelser i det nordøstlige Djursland gentager sig i begyndelsen af 1999 – måske er der tale om de samme individer, som også opholdt sig ved Skindbjerg i slutningen af 1998? Vi skal tilbage til årene 1985-87, hvor der var fuglestation ved Gjerrild, for at finde en højere årssum, men dengang noteredes til gengæld også forekomster på indtil flere hundrede fugle, flest 17/3 1986 med 459 fugle ved Gjerrild Nordstrand (Christophersen 1999)!

Yngel: 46-62 ynglepar, flest 20-30 par **Fussingø Skov**!! (PST) – denne lokalitet bidrog også sidste år med en stor ynglefugleoptælling af Hulduer. Desuden 10 par **Gjerrild Nederskov/Overskov** (NØD) samt 5 par **Fjeld Skov** (EBU) og min. 3 par **Kalsehoved Skov** (TBR). De øvrige 13 rapporterede ynglelokaliteter bidrager hver med op til 2 par. Endvidere er der oplysninger om ca. 12 forskellige syngende fugle fra 8 øvrige lokaliteter.

1. halvår: Året indledes med manér med blandt andet følgende større flokke: 4/1 57 rst og 6/1 14 rst samt 1/2 11 rst **Skindbjerg** (NØD). Umiddelbart herefter rapporteres den første syngende fugl, 2/2 1 sy **Gjerrild Overskov** (NØD), mens trækket indledes 28/2 med 12 trk **Gjerrild Nordstrand** + 7 trk **Fornæs** + 5 trk **Skindbjerg** (NØD). Herefter følger en større trækforekomst over **Trøjborg** i Århus, 1/3 18 N (FDØ). Fra det **nordøstlige Djursland**, primært Gjerrild-området, noteres i alt 99 trk i perioden 28/2-21/4 (NØD m.fl.). Øvrige større trækobservationer fra dette område er 8/3 14 og 20/3 12 samt 4/4 15 (NØD,PST m.fl.).

Af rastende fugle skal følgende fra det nordøstlige Djursland fremhæves: 7/3 31, 13/3 65-75, 15/3 30, 19/3 30 og 26/3 27 – alle fra **Skindbjerg** (NØD). Ved **Moesgård Strand** noteres i alt 39 trækkende fugle, flest 19/3 33 N (HLL,FDØ). Sidste trækforekomst i perioden er 27/4 1 trkf **Issehoved** (SDY).

2. halvår: Allerede fra ultimo juli noteres igen større flokke ved **Skindbjerg** 21/7 14, 31/7 25, 16/8 26, 10/9 34 og 4/10 27 (alle AR). I efteråret rapporteres en halv snes trækkende fugle i oktober, flest 15/10 5 trk **Vesborg Fyr** (SDY). Årets sidste fugle ses ultimo oktober, 29/10 2 **Egå Enge** (FDØ). Desuden foreligger en sen november-observation, ligeledes fra det nordøstlige Djursland: 26/11 24 **Emmelev Kær** (TQA).

Total: 976 Indsendere: 35 Observationer: 163 Lokalteter: 46

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
84	69	474	91	68	16	48	30	35	37	24	-

Ringdue (Columba palumbus) 06700

Totalen på ca. 62.000 fugle er på niveau med 1998, og ligger over gennemsnittet for de foregående 10 år. Derimod er antallet af rapporterede ynglepar faldet drastisk til kun 6-8 par, hvilket peger på en noget veksellende interesse for at notere ynglepar af denne meget almindelige fugl.

1. halvår: Året indledes med en række større vinterflokke (>100): 2/1 125 **Kolindsund** (ABL,UMB), 10/1 500 **Brattingsborg Skov** (SAM), 13/1 500 **Dyrehaven, Torskov** (BGO), 14/1 395 **Risskov Skov** (OLI) og 15/1 180 **Torup Samsø** (BSN). Herefter går der ikke lang tid før de første syngende fugle høres: 24/1 1 sy **Mejlgård Nederskov** (JPL).

Omkring en måned senere registreres det første træk: 28/2 78 trk **Fornæs** og 8/3 450 trk **NØ-Djursland** (begge NØD). I perioden 28/2-21/4 er der samlet registreret 38.550 trækkende fugle, heraf er ca. 28.700 fra det **nordøstlige Djursland**, primært Gjerrild Nordstrand, flest 20/3 4150 trk **Karlby Klint/Skinbjerg** + 2310 trk **Fornæs** (NØD) samt 24/3 3350 trk, 30/3 3620 trk og 16/4 3200 **Gjerrild Nordstrand** (NØD m.fl.). Ved **Moesgård Strand** noteres ca. 8900 trk i perioden, flest 19/3 3760 N (HLL, FDØ) og 20/3 2794 (BGO). Fra samme periode foreligger et par større rasteforekomster, bl.a. 11/3 1075 og 19/3 1000 **Gjerrild Nordstrand** (NØD) samt 17/3 1000 **Gjerrild Overskov** (TQA) og 20/3 1500 **Fornæs** (PST). En stor sommerobservation skal desuden nævnes, 27/6 200 **Grenå Enge** (BJS).

2. halvår: Første forekomst af mere end 30 fugle er 7/10 124 S **Alrø Egehoved** (HLL). Fra efteråret rapporteres om 3409 trækkende fugle i perioden 7/10-17/10, flest 13/10 1760 trk **Egå Enge** (FDØ) og 15/10 1040 trk **Vesborg Fyr** (SDY). Året afsluttes med bl.a. følgende rastende flokke: 5/12 120 **Demstrup Vase** (JPA) og 29/12 130 fou **Gyllingnæs** (FNI).

Total: 61.772 Indsendere: 38 Observationer: 276 Lokalteter: 100

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
2048	319	43.028	11.083	114	240	29	65	54	4278	136	378

Tyrkerdue (Streptopelia decaocto) 06840

Igen meget få større flokke rapporteret.

Yngel: Kun 6-7 par, flest 3 par **Stjær** (PLA) og 2-3 par **Anholt By** (HET). Største forekomster i øvrigt (≥10): 26/1 22, 31/1 23, 18/2 47, 16/6 40-45 og 10/10 55 **Århus Østhavn** (OLI,FNI,IZN), 1/2 13 **Brand Sø** (IZN) og 11/9 16 **Randers Havn** (JPA) samt 21/11 10 **Tørring** (JPA).

Der er ikke registreret trækkende fugle i 1999.

Total: 323 Indsendere: 18 Observationer: 52 Lokalteter: 30

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
62	64	12	3	12	57	6	12	18	55	17	5

Turteldue (Streptopelia turtur) 06870

En enkelt fugl i foråret: 16/5 1 fou **Emmelev Kær** (TQA).

Herudover er der, meget usædvanligt, oplysninger om en stationær fugl i et villakvarter i **Århus** i december måned! (DOF). Det kan nævnes, at fuglen stadig befandt sig på stedet i foråret 2000, hvor den sås af en del observatører. Er der mon tale om en undsluppet burfugl?

Gøg (Cuculus canorus) 07240

Ynglefund: 2 lokaliteter med 3 "par". Der er hørt 101 kukkende fugle på omkring 80 lokaliteter. Flest 27/5 4 sy **Stubbe Sø** (PBP), 27/5 4 sy **Gråmølle, Egåen** (LBØ), 10/6 3 sy **Alling Å Clausholm** (PLA) og 10/6 4 sy **Vasen** (PLA).

1. halvår: Første obs er 2/5 2 **Stubbe Sø** (PBP), 1 sy **Mørke Kær** (EBU), 1 **Bjerregrav Mose** (FDØ) og 1 rst **Viby** (FDØ). Træk: 16/5 1 trk **Århus Midtby** (JLY) er eneste forårstrækobs.

2. halvår: Trækobs: 11/9 1 **Sødringholm Skov** (JPA,LTP). Sidste obs er 29/9 1 **Brabrand Sø** (BGO).

Total: 190 Indsendere: 34 Observationer: 146 Lokalteter: 74

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	113	62	8	4	3	-	-	-

Slørugle (Tyto alba) 07350

Det negative: Fund af en død 24/2 **Dolmer** v. Grenå (DOF).

Det positive: I 1999 har 2 par Slørugler ynglet i **Århus Amt** og begge par fik unger; det ene par 6 unger. Herudover er arten registreret på et par andre lokaliteter i amtet i form af gylp og fjer (JTL).

Stor Hornugle (Bubo bubo) 07440

Yngel: 4 par. Den Store Hornugle har tilsyneladende bidt sig solidt fast i Østjylland. Yngleparrene er godt fordelt over amtet og lover godt for yderligere ekspansion. Samtidig bliver de enkelte fugle åbenbart også mere synlige i landskabet: Hele 33 individer er observeret i 1999, hvilket er det højeste tal, der er registreret i lokalrapportens historie.

Total: 33 Indsendere: 7 Observationer: 17

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	1	1	2	-	2	17	6	-	-	3	1

Kirkeugle (Athene noctua) 07570

Efter nogle år med en svag tendens til fremgang for Kirkeuglen er vi nu igen nede på et meget lavt yngletal. Arten holder stand på nogle få lokaliteter, men har det svært, og er i fare for helt at forsvinde.

Kirkeuglen har tilsyneladende en forkærlighed for små landsbyer med "hobbylandbrug" med heste og kreaturer, med tilhørende græsningsarealer. Landsbyerne skal også helst ligge i det "åbne" land, så den kan undgå konkurrence fra Natuglen. Hermed en opfordring til at holde øje med omtalte biotoper.

Yngel: 3 par i amtet heraf **Villersø** 1 par (Gj), de øvrige 2 par ønskes hemmeligholdt af observatøerne.

Total: 16 Indsendere: 7 Observationer: 14

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	2	3	-	5	4	2	-	-	-	-

Natugle (Strix aluco) 07610

Yngel: 30-40 par er meget tæt på det gennemsnitlige antal ynglepar fra de sidste 15 år. Året skulle også blive et godt ugleår ifølge prognoserne, da 1998 var et år med meget olden, og dermed også et godt gnaverår. Der er da også mange gode obs omkring redesteder og af unger i 1999. Eksempelvis 1/5 12 **Grenå Kommune Plantage** 3 par hver med 2 unger (PBP) og 25/3 6 **Odder Kommune** et ynglepar med 4 unger, meget tidligt med observatørens egne ord (OGJ). Ellers er yngleparrene godt fordelt ud over amtet, så alt i alt et rimeligt år for Natuglen.

Årets første: 7/1 1 sy **Feldballe** (JPL), 8/1 1 sy **Balle/Hoed** (JPL) og 8/1 1 hørt **Randers Østby**, Dronningborg (JPA). Årets sidste fugle: 10/11 1 **Forstbotanisk Have** (FF), 16/12 1 **Forstbotanisk Have** (BGO) + 1 sy **Bedder** (PEØ).

Total: 190 Indsendere: 33 Observationer: 106

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
13	21	35	16	40	8	14	9	13	15	4	2

Skovhornugle (*Asio otus*) 07670

Det er svært ud fra årets materiale at vurdere den generelle situation for Skovhornuglen. Gennem de sidste 15 år kommer hvert år nyopdagede par til, og gamle redesteder forsvinder. Det hænger nok en del sammen med den ornitologiske aktivitet. I de sidste 3 år er totaltallet dog faldet drastisk. Fra et gennemsnitstal for 1993-96 på omkring 130 individer til et snit for årene 1997-99 på 36 individer. Ligeledes er der i de senere år stort set ikke set Skovhornugler om efteråret. Om det hænger sammen med den ornitologiske aktivitet, eller om der er tale om en reel tilbagegang for arten er ikke til at sige på nuværende tidspunkt, men det vil nok være en god idé at holde øje med Skovhornuglen i fremtiden.

Yngel: 8-12 par er ikke meget. Der er slet ikke meldt om yngel fra **Randers**-området, som ellers plejer at være et kerneområde for Skovhornuglen. Der er dog flere obs af fugle på rede fra området. Derimod er der en del obs fra steder, der ikke har meldt om yngel i flere år. **NØ-Djursland** og **Grenå**-området ser ud til at have en del ynglepar (Gj, PBP).

Årets første: 14/2 1 rst **Kysing Næs** (OGJ), 1/4 1 fou **Hesselholm** (SDY) og 24/2 2 terr.hævd. + 5/4 3 terr.hævd. **Salten Langsø** (FDØ).

Største obs: Foruden ovennævnte 27/4 3 **Gudenåparken**, Vasen, Kongenslund (LTP), 1/5, 31/5 og 27/7 3 **Grenå Kommune Plantage** (PBP).

Årets sidste: 22/6 2 r hø **Svostrup** (CHØ), 27/6 2 **Silkeborg Østerskov** (FNI) foruden ovennævnte.

Total: 35 Indsendere: 15 Observationer: 20

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	3	-	9	10	10	3	-	-	-	-	-

Mosehornugle (*Asio flammeus*) 07680

Observation af 8 individer er meget lidt, men da 1998 med 12 individer var rekord for 90'erne, er 1999 vel hverken værre eller bedre end de andre år i årtiet. I slutningen af 80'erne lå det årlige antal fugle på omkring 30. Der er i den sammenhæng ikke noget der tyder på en lavere ornitologisk aktivitet end dengang, snarere tværtimod. Det er symptomatisk for årets obs, at næsten alle er rastende gennemtrækkende fugle. Ikke en eneste fouragerende fugl.

Mosehornuglen har det meget svært i Østjylland. Vi kan kun håbe på, at de tiltag, der er i gang i forbindelse med "Vandmiljøplan 2", kan have den positive effekt, at der bliver naturgenoprettet landskaber (enge, moser og strandenge), som er Mosehornuglens biotoper.

Yngel: Der er ikke konstateret tegn på yngel i 1999.

Årets første ses: 28/3 1 **Gjerrild Nordstrand** (NØD), 4/4 1 **Sangstrup Klint** (NØD) og 23/4 1 **Skindbjerg** (NØD).

Alle øvrige obs nævnes: 1/5 1 rst **Sødringholm Strand** (LTP), 10/10 1 rst **Sødringholm Skov** (heden) (BKR,JPA,DOF,LTP,BRA,OEH).

Årets sidste: 8/11 1 N **Brabrand Sø** (FDØ) og 4/12 1 rst **Kysing Næs** (OGJ) indtrækkende til rast.

Total: 7 Indsendere: 10 Observationer: 13

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	1	2	1	-	-	-	-	1	1	1

Perleugle (*Aegolius funereus*) 07700

1999 byder på hele to obs, der begge må være udløbere af de store sydgående bevægelser i efteråret over hele Skandinavien. Observationer af Perleugle er ellers ikke hverdagskost i Århus Amt; der foreligger til dato blot tre fund i amtet (Anholt 1964, Marselisborg Skov 1977 og Forstbotanisk Have 1981). På den baggrund kunne det være rart med en SU-beskrivelse af de aktuelle fund.

Årets obs: 23/10 1 øst for **Sælvig Havn** (SAM) og 23/11 1 sy **Mørke** (LPJ,DOF,Kristen Johansson).

Det er i øvrigt ikke første gang, at der er Perleugle på Samsø. På Naturhistorisk Museum, Århus ligger der to skindlagte eksemplarer indsamlet hhv. 1921 og 1928 på øen (indsendt til SU) (JSC).

Det kunne være spændende at få Perleuglen som østjysk ynglefugl. Der er masser af potentielle ynglepladser i de områder, der er udlagt til naturskov. Det vil være en værdig efterfølger i Sortspættens forladte redehuller.

Natrvn (*Caprimulgus europaeus*) 07780

Der er kun registreret syngende fugle 2 steder i amtet, men dette er næppe udtryk for den totale bestand af Natrvn. 28/6 2 sy **Gludsted Plantage** og 1 sy **Hjøllund Plantage** (begge JBA).

Mursejler (*Apus apus*) 07950

Et flot år for Mursejleren, hvor et meget ringe forårstræk opvejes af rekordstore obs i august måned.

Yngel: Stort set ingen har optalt ynglefugle i år, således kun oplysning om 7-15 ynglepar med 2-5 par i Klokketårnet i **Feldballe Kirke** (BR) og 5-10 par **Universitetsparken** (BR).

1. halvår: Første fugle ses til sædvanlig tid med 3/5 1 **Gjerrild Nordstrand** (NØD), 4/5 1 **Slyngborg Plantage** (BRA) + 1 **Universitetsparken** (FDØ) + 5 **Brabrand Sø** (FDØ). Første større forekomst ses medio maj 13/5 100 fou **Brabrand Sø** (BGO) og 16/5 100 **Gudenåparken** (JPA). Største forekomst er fra 10/6 500 fou **Mørke Kær** (PLA).

Forårstræk: Største tal er fra 13/5 100 trk **Universitetsparken** (FDØ), 27/5 200 trk + 6/6 300 trk **Gjerrild Nordstrand** (NØD) – et af de ringeste forår for arten her.

2. halvårs total præges af returtrækket, der allerede ses primo juli med 4/7 200 S **Sødringholm Strand** (JPA,LTP), men særligt fra primo august, hvor der registreres et par rekord store efterårstræktal med 3/8 2000 trk **Thorsø Bakker** + 4/8 500 trk **Skindbjerg** og igen her medio august med 14/8 400 trk + 15/8 450 trk **Skindbjerg** (alle AR), samt 18/8 179 S **Fornæs** (HLL) og 19/8 200 S **Kalsemade** (TBR).

Sidste fugle ses 26/9 3 S **Sletterhage** (JSC), 27/9 1 **Universitetsparken** (FDØ) og 28/9 1 trk **Hornbæk Enge** (LTP) + 4 **Brabrand Sø** (SSK) samt 5/10 1 S **Alrø Egehoved** (FDØ).

Total: 7076 Observationer: 147

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	774	1113	534	4588	66	1	-	-

Isfugl (*Alcedo atthis*) 08310

Igen fremgang at spore efter den hårde vinter 1995/96, der gjorde et alvorligt indhug i bestanden.

Yngel: Kun oplysning om 4-6 ynglepar mod 4 par i 1997 og 1998. Ynglelokaliteter er **Fussing Mølle-dam** 1-2 par (EJJ,PST), **Mossø**, østende 1 par (JSC), **Borre Sø** 1 par (FNI), **Lystrup Å** 0-1 par (NWR) og **Brabrand Sø**, vestende 1 par (JSC). Fra yngletiden foreligger en lang række observationer af 1-2 fugle fra omkring 10 øvrige egnede ynglelokaliteter. Lokaliteter med mere end 1 ex i yngletiden er: 28/4 2 + 8/5 2 **Slåensø** (begge BEH), 15/5 2 **Kærby Mølle** (HBL), 18/5 2 **Gudenåparken** (LTP) og 7/6 2 **Kulsø** (). Lad os håbe, at dette er udtryk for at bestanden igen er øget i amtet.

Isfuglen registreres i amtet hele året rundt, og er i år truffet på 43 forskellige lokaliteter mod 57 sidste år. Ud af 149 observationer er de 37 af mere end 1 ex, mens kun 3 observationer er på mere end 2 fugle: 28/3 hele 5 ex **Borre Sø** (PGH), 28/8 3 **Brabrand Sø** (HLL) og 28/12 3 **Fussing Sø** (PLA,HTH).

Total: 190 Observationer: 149

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
12	2	40	32	27	13	5	8	12	9	11	19

Biæder (Merops apiaster) 08400

To observationer af 1-2 ex, hvilket er de første siden 1995. Begge fra 18/5 1 NV **Århus Midtby** (PEH) + 1 NV **Mårslet** (FDØ). Der er desværre ikke tidsangivelse på observationerne, men det er jo nærliggende at tro, at det drejer sig om samme individ.

Hærfugl (Upupa epops) 08460

Ingen observationer af denne smukke fugl. Vi skal helt tilbage til 1991 og 1992, hvor Hærfuglen også holdt en lille pause i amtet. Ellers registreres der sædvanligvis 1-4 ex årligt i amtet.

Vendehals (Jynx torquilla) 08480

Alle årets observationer af arten stammer fra den østlige del af amtet i maj måned. Med 7 eksemplarer fordelt på 6 observationer er det ikke ligefrem fordi, at amtet er blevet invaderet af Vendehalse i 1999.

Yngel: Der er ikke indrapporteret ynglefund eller syngende fugle.

Træk: De 6 obs for året er 3/5 1 **Onsbjerg** og **Tranebjerg, Samsø** – måske den samme fugl? (begge BSN). Fra **Gjerrild Nordstrand**: 4/5 1, 5/5 1 og 19/5 2 (alle NØD). Foruden de nævnte: 27/5 1 **Sletterhage** (HEL).

Grønspætte (Picus viridis) 08560

Ynglepar: Der er rapporteret om 18-22 sikre ynglefund på 8 lokaliteter. De største forekomster er 4-5 par **Nørre Djurs Kommune** (GJ), 3-4 par **Ramten Skov** (ECH) samt 3-5 par **Fussingø Gods** (PST). Derudover er der indsendt oplysninger om minimum 19 syngende/territoriehævdende fugle fra 15 lokaliteter.

Største obs: 21/3 3 rst hø **Sødringholm Skov** (JPA), 27/3 5 rst **Hammel Skov** (HET) og 9/5 3 **Søholt Skov** (PBP).

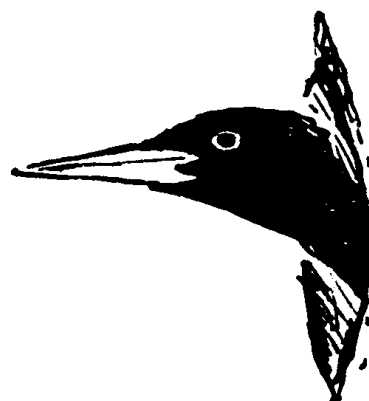
Total: 161 Indsendere: 46 Observationer: 135

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
10	5	41	46	19	11	4	4	7	8	4	2

Sortspætte (Dryocopus martius) 08630

Der er meldt om 13-18 ynglepar på følgende 9 lokaliteter: 1 par **Bidstrup** (SKA), 1 par **Fjeld Skov** (EBU), 3 par **Gjerrild Overskov** (GJ), 1-2 par **Ramten Skov** (ECH), 1 par **Uldrup Bakker** (TPE), 5-8 **Fussingø Gods** (PST), 1 par **Skærbøge Plantage** (HST) samt 0-1 par **Høvild Skov** (JSC). Foruden disse er der oplysninger om mindst 10 syngende/territoriehævdende fugle på 8 lokaliteter.

De største observationer: 4/3 4 **Gjerrild Overskov** (NØD), 28/3 5 **Højkol Skov** (GGU) samt 24/5 4 rst **Gjerrild Nordstrand** (NØD).

Total: 125 Indsendere: 40 Observationer: 92

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
11	4	14	33	22	6	4	-	3	7	17	4

Stor Flagspætte (*Dendrocopos major*) 08760

Yngel: Der er indsendt oplysninger om 18-22 sikre ynglepar på 13 lokaliteter, flest 12-14 par **Ramten Skov** (ECH), 2 par **Storring Præstegårdsskov** (JEL). Yderligere mindst 23 forskellige syngende/territoriehævdende fugle på 14 lokaliteter.

Af større obs skal nævnes: 4/3 14 rst og 6/3 12 rst **Gjerrild Overskov** (begge NØD) samt 24/5 11 og 12/6 11 **Sødringholm Skov** (begge LTP).

Total: 570 Indsendere: 38 Observationer: 279

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
64	46	87	100	73	44	21	12	34	45	26	18

Lille Flagspætte (*Dendrocopos minor*) 08870

Det er glædeligt, at der for andet år i træk foreligger oplysninger om ynglefund i amtet. Det indsendte materiale beretter om 1 ynglepar ved **Fussingø Skov**, og flere observationer tyder på, at yngleparret har haft succes. Blandt andet 6/6 hvor 1 ad er set flyvende til og fra redehullet med føde (JSC) samt 13/6, hvor BRA har observeret 2 ad fodre 1 unge. Fussingø Skov dominerer det indsendte materiale, idet 24 af de 26 indsendte observationer stammer fra denne lokalitet.

Eneste øvrige lokaliteter: 10/4 1 **Sondrup Plantage** (GGU) samt 21/4 1 hørt **Amstrup Enge** (TPE) – måske samme fugl?

Toplærke (*Galerida cristata*) 09720

Alle obs nævnes: 2/3 2 **Bispehaven**, Århus Vest (MBA) og 28/3 1 sy **Skejby Centeret** (FDØ). Det ser ud til, at arten virkelig er i tilbagegang.

Hedelærke (*Lullula arborea*) 09740

Aktiviteten er lidt større i år, men antallet af ynglepar er vigende.

Ynglepar: 1-3 indrapporterede ynglepar: 1-2 par **Vrads Sande** (BEH) og 0-1 par **Ramten Skov** (ECH). Hertil 11 syngende fugle: 15/3 1 sy **Mols Bjerger** (FDØ), 19/3 1 sy **Sødringholm Skov** (LTP), 20/3 2 sy **Hvalskov Plantage** (JPL), 28/3 1 sy **Gjerrild Nordstrand** (JPA), 31/3 1 sy **Strandkær** (JPL), 9/4 1 sy **Astrup** (PLA), 30/4 1 sy **Hyllested Bjerger** (TVI), 2/5 1 sy **Agri Baunehøj** (TVI), 9/5 1 sy **Lindholm Hoved** (FNI) og 21/5 1 sy **Gravlev** (FF).

Forår: Første obs er 28/2 1 trk **Gjerrild Nordstrand** (NØD) og 1/3 1 **Fornæs** (begge SKA). Træk: De fleste er registreret på **NØ-Djursland** med 34 trk i perioden 28/2-19/5, flest 8/3 8 trk (NØD). Desuden 19/3 5 trk **Moesgård Strand** (HLL), 5/4 5 trk **Sødringholm Skov** (CSS) samt 3/4 1 trk + 10/4 1 trk **Issehoved** (begge SDY).

Efterår: Alle obs nævnes: 1/10 1 SV **Alrø Egehoved** (LM), 14/10 2 SV **Brabrand** (LB), 15/10 1 trk **Vesborg Fyr** (SDY) og 31/10 1 S **Kysing Næs** (OGJ).

Total: 58 Lokalteter: 23 Observationer: 36 Indsendere: 26

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	1	23	16	7	4	-	-	-	5	-	-

Sanglærke (*Alauda arvensis*) 09760

Ynglepar: 5 par **Skovgårde** (PLA). Syngende fugle: 196 sy på 31 lokaliteter, max: 30 sy **Eskeplet** (JPA,LTP), 20 sy **Odder Å** (PEØ), 16 sy **Norsminde Fjord** (PEØ), 12 sy **Emmelev Kær** (TQA) og 15 sy **Herredsenge** (PLA).

Forår: 3312 trk i perioden 21/1-21/4. Heraf **NØ-Djursland** 2800 trk i feb-mar, flest 20/3 500 og 28/2 1000 (NØD). Desuden 2/3 300 + 19/3 200 trk **Moesgård Strand** (FDØ), 20/3 100 trk **Fornæs** (PST), 20/2 150 **Universitetsparken** (FDØ) samt 28/2 55 indtrk **Mellempollerne** (JPA,LTP).

Efterår: Kun ret få trækkende, største obs: 5/10 146 S + 7/10 280 S **Alrø Egehoved** (FDØ), 14/10 41 SV **Issehoved** (SDY) samt 27/10 136 SV + 31/10 30 SV **Egå Enge** (FDØ).

Vinterobs (>30): 22/1 32 **Alrø**, 21/12 200 **Alrø Egehoved** + 39 **Alrø Poller** (alle HLL).

Total: 6292 Lokalteter: 96 Observationer: 243 Indsendere: 44

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
67	1703	2386	136	99	92	90	11	216	1134	39	319

Bjerglærke (*Eremophila alpestris*) 09780

Der er mange obs fra Sødringholm Strand i foråret, hvor der sandsynligvis er en del gengangere. Desuden er Bjerglærken registreret på dobbelt så mange lokaliteter i år som sidste år.

1. halvår: **Sødringholm Strand**: 3/1 32, 9/1 35, 23/1 30, 24/1 50, 23/2 40 (LTP,JPA,BRA,JSC,CSS,OEH). Forårets sidste er 8/4 3 rst **Issehoved**, 12/4 10 **Kragemosen** og 14/4 22 **Issehoved** (alle SDY).

2. halvår: De første ses 17/10 2 **Kysing Næs** (FDØ), 17/10 6 og 27/10 12 **Issehoved** (SDY,SAM). Øvrige obs: **Sødringholm Strand**: 11/11 8 SV, 27/11 18, 5/12 17 og 11/12 18 rst (LTP,SKA). **Issehoved**: 7/11 23, 17/11 13, 22/11 23, 10/12 13 (alle SAM). Desuden 21/11 32 fou **Demstrup Vase** (JPA), 28/11 35 **Råby Kær** (SKA) og 23/11 7 + 12/12 8 + 21/12 8 **Alrø Egehoved** (FDØ).

Total: 245 Lokalteter: 12 Observationer: 37 Indsendere: 15

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
80	42	7	48	-	-	-	-	-	21	117	66

Digesvale (*Riparia riparia*) 09810

1104 ynglepar er der indrapporteret fra 13 lokaliteter i 1999. Aktiviteten ved ynglelokaliteterne har været en del større i år, men af trækobs, rastende og overnatningssteder er indrapporteringen meget begrænset.

Ynglepar, alle nævnes: 80 par **Tunø Nørreklint** (SHØ), 388 par **Tunø Sønderklint** (SHØ), 200 par **Hornslet Grusgrav** (EBU,PLA,ABL), 180 par **Stjær Grusgrav** (PLA), 180 par **Elsegårde Strand** (PLA,FF), 30 par **Hjelm** (SHØ), 25 par **Dalbyover** (PST), 30 par **Egens Vig** (MBA), 15 par **Helgenæs, vestkyst** (PLA), 20 par **Skellerup Grusgrav** (HST), 15 par **Birkesig Råstofgrave** (JKL), 1 par **Sangstrup Klint** (TBR) og **Glatved Strand** 20 par (JPL).

Forår: Første obs: 5/4 1 rst **Norsminde Fjord** (HLÆ), 10/4 2 **Skindbjerg** (NØD), 11/4 3 **Mørke Kær** (DOF). Småt med trækobservationer, flest 21/4 5 N **Hesselholm** (SDY) og 28/5 7 trk **Issehoved** (SDY). Eneste større rastende flok under forårstrækket er 9/5 300 **Dystrup Sø** (FRO,ABL).

Efterår: Kun få trækobs rapporteret, flest 29/8 30 SV **Universitetsparken** (FDØ). Større rastende flokke: 15/8 500 rst **Drastrup Enge** (LTP,JPA,BKR) og 22/8 50 rst **Sødringholm Strand** (LTP). Sidste obs: 6/10 1 fou **Fussingø Gods** (BKR) og 10/10 1 **Sødringholm Strand** (BRA,LTP,JPS,DOF,BKR).

Total: 2568 Lokalteter: 59 Observationer: 78 Indsendere: 40

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	73	619	654	98	987	121	16	-	-

Landsvale (*Hirundo rustica*) 09920

Aktiviteten har været stigende, men der er kun indrapporteret et begrænset antal ynglepar.

Ynglepar: 20-22 indrapporterede par fra 8 lokaliteter, flest 7 par **Kålemade** (TBR).

Forår: Første obs er ekstrem tidlig og nok den tidligste i amtet i nyere tid: 21/3 1 **Udbyhøj** (DOF), 29/3 1 **Gl. Rye** (FDØ), 1/4 1 **Gjerrild Nordstrand** (NØD). Træk: **Gjerrild Nordstrand**: 9100 trækkende i perioden 2/5-20/5. Største obs: 9/5 2800 trk, 16/5 2800 trk (begge Gj). Herudover kun en række små trækforekomster forskellige steder i amtet.

Efterår: 16.538 trækkende i perioden 26/8-31/10. **Alrø Egehoved**: 22/9 755 S, 1/10 7000 SV, 27/9 750 S, 5/10 741 S, 7/10 29 S (HLL,LM). **Sletterhage**: 26/8 134 S, 26/9 1560 S (alle JSC). **Vesborg Fyr**: 18/9 25, 19/9 540, 20/9 540 (alle SDY). **Universitetsparken**: 7/9 60 SV, 23/9 60 SV, 24/9 150 SV og 5/10 150 SV (alle FDØ). Desuden 26/9 365 trk **Egå Enge** (FDØ), 30/9 300 S **Kalsemade** (TBR), 5/10 2500 **Sødringholm Strand** (LTP) og 5/10 140 S **Risskov** (FDØ). Større rastende/overnattende flokke: **Dronningborg Bredning**: 9/9 500, 29/9 5000, 30/9 300, 1/10 3500 (alle JPA). 29/8 400 **Sødringholm Strand** (LTP), 19/9 450 **Eskeplet** (JPA), 23/9 400 **Ramten Sø** (TQA) og 30/9 50 **Romalt Enge** (JPA).

Årets sidste er sene: 30/10 1 trk **Nørre Djurs** (AR), 31/10 1 S **Fornæs** (JSC,JPL) og en novemberobs 3/11 1 fou **Øer** (FDØ).

Total: 40.698 Lokalteter: 145 Observationer: 322 Indsendere: 53

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	2	456	7456	246	207	2432	14.737	15.161	1	-

Bysvale (Delichon urbica) 10010

Der er ikke så mange meget store obs, så derfor en halveret total i forhold til sidste år.

Ynglepar: 311-327 indsendte ynglepar på 13 lokaliteter. Største obs: **Kalø Gods** 130 par (PLA), **Fussingø Gods** 33 par (BKR,PST), **Studstrupværket** 22-28 par (ABL), **Lading** 27 par (HET), **Gødvad Bakke** 26 par (JLO), **Kalsemade** 25 par (TBR), **Bjerre** 20-25 par (PST) og **Glatved Strand** 10-15 par (JPL).

Forår: Første obs: 20/4 1 **Lading Sø** (HET), 25/4 1 fou **Bjerregrav Mose** (JPA,BRA), 28/4 2 **Kalsemade** (TBR). Træk: Der er kun indkommet små trækobs, den eneste større obs af trækkende fugle: 6/6 800 trk **Gjerrild Nordstrand** (Gj) – et lidt spøjst tidspunkt med så mange trækkende fugle.

Efterår: Træk: 2675 trækkende i perioden 3/8-5/10. 3/8 1100 trk **Thorsø Bakker** (AR), 18/8 1050 trk + 22/8 400 trk **Skindbjerg** (AR), 2/9 95 trk **Egå Marina** (FDØ), 9/9 10 SV **Universitetsparken** (FDØ) og 26/9 12 S **Sletterhage** (JSC). Eneste større rastende flok er 5/8 300 **Fannerup** (CO).

Årets sidste: 5/10 4 trk **Sødringholm Strand** (LTP), 5/10 3 fou **Fussingø Skov** (BRK), 5/10 1 **Universitetsparken** (FDØ), 5/10 1 S **Alrø Egehoved** (FDØ) og 6/10 2 fou **Fussingø Gods** (BKR).

Total: 6855 Indsendere: 37 Observationer: 143 Lokalteter: 77

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	28	693	1052	534	3942	560	46	-	-

Svale sp. (Riparia/Hirundo/Delichon sp.) 10012

Der er i år oplysninger om én stor forårsobs og én stor efterårsobs af Svale sp. Begge nævnes: 9/5 4000 **Dystrup Sø** (HAC) og 28/9 3000 rst til overnatning **Lading Sø** (HET).

Markpiber (Anthus campestris) 10050

Markpiberen er i år kun observeret på Anholt. Alle obs nævnes: 7/6 2 rst **Flyvepladsen** samt 2 v. **Flakket** (begge HET).

Skovpiber (Anthus trivialis) 10090

Der er kun indsendt yngleobservationer fra 3 lokaliteter i år, mod sidste års 8 lokaliteter. Det er forhåbentlig ikke en tendens, der fortsætter. Til gengæld er der en del trækobservationer i foråret.

Ynglepar: 14-18 ynglepar på 3 lokaliteter. **Vrads Sande** 11 par (BEH), **Skærsø Plantage** 1-5 par (HST) og 2 par **Nørreris Skov** (SMJ). Syngende fugle: Min 53 sy på 21 lokaliteter. Max: 8/5 17 sy **Sødringholm Skov** (LTP), 2/5 6 sy **Agri Bavnehøj** (TVI), 5/5 5 sy **Sønder Plantage** (TVI), 5/5 3 sy **Fussingø Skov** (BKR), 9/5 3 sy **Uldrup Bakker** (TPE).

Forår: Første obs: 10/4 1 trk **Issehoved** (SDY), 12/4 1 trk **Skindbjerg** (NØD), 20/4 9 trk **Issehoved** (SDY). Træk: 1439 trækkende i perioden 10/4-28/5. **Issehoved**: 20/4 11 trk, 26/4 67 trk, 27/4 14 trk, 28/4 6 trk (alle SDY). **Gjerrild Nordstrand** 1408 trk i perioden 12/4-19/5, flest 30/4 115, 6/5 200, 8/5 835, 9/5 115 (NØD).

Efterår: Træk: 126 trækkende i perioden 26/8-27/9. **Vesborg Fyr**: 18/9 5 trk, 19/9 8 trk, 20/9 8 trk (alle SDY). **Sletterhage**: 26/8 33 S, 26/9 33 S (begge JSC). 10/9 20 SV **Risskov** på kun 10 min. (FDØ), 30/8 5 S **Kalsemade** (TBR), 26/9 5 trk **Egå Enge** (FDØ). Ingen større rastende flokke.

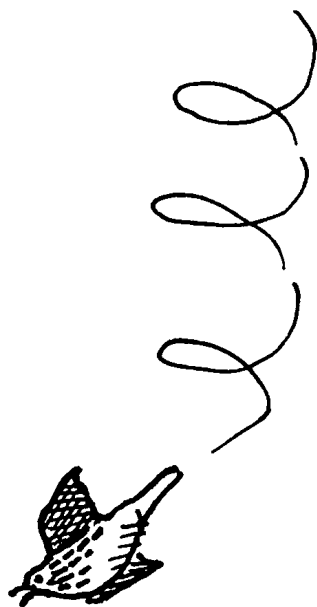
Årets sidste: 26/9 1 trk **Øster Bjerregrav** (BKR), 27/9 2 S **Alrø Egehoved** (FDØ) og 29/9 1 rst **Sødringholm Strand** (LTP).

Total: 2264 Indsendere: 26 Observationer: 84 Lokaliteter: 38

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	429	1670	19	12	44	90	-	-	-

Engpiber (Anthus pratensis) 10110

Antallet af indrapporterede ynglepar er dalet, men det er fra et stigende antal lokaliteter. Det store antal fugle i år skyldes en del store obs fra Samsø og Gjerrild Nordstrand i april, og en enkelt stor obs fra Nordøstjursland i oktober.

Ynglepar: 17-20 indsendte ynglepar på 9 lokaliteter, bl.a. **Søby Rev** 7 par (MEN), **Mellempoldene** 3 par (PST), **Skovgårde** 0-2 par (PLA), **Vrads Sande** 1-2 par (BEH), **Elløv Enge** 2 par (PLA). Hertil 49 syngende fugle på 13 lokaliteter, flest 20/4 11 sy **Odder Å** + 4 sy **Norsminde Fjord** (PEØ) og 24/7 20+ sy **Eskeplet/Sødringholm Strand** (LTP).

Forår: Træk: 4075 i perioden 1/4-30/4 kulminerende 26/4-30/4. **Gjerrild Nordstrand**: 2144 i perioden 2/4-30/4 max 21/4 165 trk, 27/4 1275 trk, 30/4 700 trk (alle NØD). **Issehoved**: 1901 i perioden 1/4-27/4 max 8/4 38, 26/4 1190 trk, 27/4 652 trk (alle SDY). Derudover foreligger kun spredte trækobservationer. Større rastende flokke: 21/4 400 og 24/4 900 begge **Issehoved** (SDY).

Efterår: Træk: 10.700 trækkende i perioden 18/9-31/10 med kulmination 19/9-13/10. **Alrø Egehoved**: 22/9 98 S, 27/9 127 S, 1/10 520 SV er de største tal herfra (FDØ). **Sødringholm Strand**: 29/9 50 trk, 5/10 175 trk, 10/10 350 S (LTP,JPA, BKR,BRA). **Vesborg Fyr**: 18/9 55 trk, 19/9 180 trk, 20/9 160 trk (SDY,SAM). Endvidere 26/9 460 S **Sletterhage** (JSC), 29/9 126 S **Emmelev Kær** (TQA), 5/10 7000 trk **Nørre Djurs** (AR), 5/10 220 S **Risskov** (FDØ) samt 13/10 125 trk **Egå Enge** (FDØ).

Vinterens største obs: 5/12 11 rst + 11/12 14 rst **Sødringholm Strand** (LTP) samt 28/12 10 **Begtrup Vig** (SEL).

Total: 16.506 Indsendere: 32 Observationer: 200 Lokaliteter: 59

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
19	9	50	5629	58	17	88	42	1754	8707	64	69

Rødstrubet Piber (Anthus cervinus) 10120

I år 5 obs af i alt 6 fugle. Alle nævnes: 13/5 1 sdr rst **Norsminde Fjord** (OGJ), 19/5 1 trk **Gjerrild Nordstrand** (NØD), 19/5 1 trk **Vesborg Fyr** (SDY), 26/9 2 S **Sletterhage** (JSC) og meget sent 19/10 1 SV **Hesselholm** (LEB).

Bjergpiber (Anthus spinoletta) 10140

For tredje gang er Bjergpiberen indrapporteret i Århus Amt, men i år er det på to lokaliteter i henholdsvis den sydlige og den nordlige del af amtet.

1. halvår: **Sødringholm Strand**: 3/1 2 fou, 9/1 1 fou, 13/2 1 rst, 23/2 2-3 rst, 24/2 2 (LTP,JPA,BRA, CSS,SKA) samt **Norsminde Fjord**: 2 fugle rst i jan-mar, sidste forårsobs herfra er 6/3 1 (OGJ,FDØ).
2. halvår: 21/11 2 rst **Norsminde Fjord** (OGJ) og 28/11 1 **Sødringholm Strand** (SKA).

Skærpiber (Anthus petrosus) 10141

1. halvår: Største obs er 10/1 16 rst **Karlby Klint** (AR), 10/1 11 **Århus Havn** (CHØ), 26/1 18 **Århus Havn** (heraf 13 Østhavnen) (OLI). De sidste er: 3/4 1 rst **Issehoved** (SDY), 5/4 1 rst **Issehoved** (SDY) og 16/6 3 **Århus Havn** (OLI) som kunne være ynglefugle.

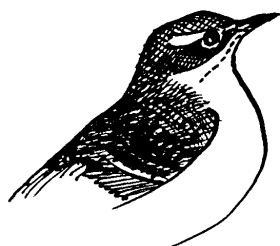
2. halvår: De første ses 29/8 1 rst trk **Overgårds Dige** (LTP), 11/9 2 **Eskeplet** (CSS), 12/9 1 rst **Overgårds Dige** (LTP). Træk: 26/9 5 S **Sletterhage** (JSC), 5/11 10 rst S **Fornæs** (BKR,JPS), 8/11 15 S + 7 N **Fornæs** (HLL). Større rastende flokke: 16/10 10 rst **Norsminde Fjord** (OGJ), 17/10 10 rst, 31/10 20 rst og 6/11 50 rst **Fornæs** (JSC,FDØ), 11/11 10 rst **Sødringholm Strand** (LTP) samt 12/12 25 **Grenå Havn** (NØD).

Total: 480 Indsendere: 43 Observationer: 101 Lokalteter: 29

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
70	51	29	1	-	3	-	1	12	82	135	96

Gul Vipstjert (Motacilla flava) 10170

Her i landet er kun to racer af Gul Vipstjert almindeligt forekommende: Almindelig Gul Vipstjert og Nordlig Gul Vipstjert. Almindelig Gul Vipstjert er vores hjemlige ynglefugl, Nordlig Gul Vipstjert ses kun i træktiden. Langt de fleste af årets observationer er ikke racebestemte.

1. halvår: Første obs: 20/4 1 **Norsminde Fjord** (FDØ), 21/4 1 rst **Sondrup** (TPE), 25/4 1 rst **Gjerrild Nordstrand** (PST) og 26/4 1 trk **Issehoved** (SDY). Træk: I alt 1623 i perioden 26/4-28/5, heraf 1281 fra **Gjerrild-området** (NØD), flest 21/5 410 trk **Gjerrild Nordstrand** (AR,HAC) + 160 trk **Fornæs** (HAC). Udenfor Gjerrild-området kan nævnes 14/5 89 N **Dragsmur** (JTL). Øvrige større obs: 12/5 84 **Langør** (SAM), 13/5 150 **Grenå Enge** (BJS), 16/5 200 rst **Gjerrild Nordstrand** (NØD) og 24/5 100 **Fornæs** (HAC).

2. halvår: Træk: De første obs af trækkende fugle er usædvanlig tidlige. I alt 70 trækkende fugle i perioden 28/7-1/10, største obs: 12/8 8 SV **Hassensør** (FDØ) og 29/8 16 S **Sletterhage** (JSC). Øvrige større obs: 4/9 22 **Hjelm** (SHØ) og 12/9 25 rst **Sødringholm Strand** (LTP). Sidste obs: 26/9 9 S **Sletterhage** (JSC) og 1/10 2 SV **Alrø Egehoved** (LM).

Total: 2352 Indsendere: 28 Observationer: 94 Lokalteter: 36

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	10	2048	25	13	130	124	2	-	-

Almindelig Gul Vipstjert (*Motacilla flava flava*) 10171

Ynglepar: 6-7 par fra 3 lokaliteter: 1 par **Lerdrup Enge** (TBR), 1 par **Alrø Poller** (JSC), 4-5 par **Tjærby Enge** (LTP). Alle øvrige obs i yngletiden er nævnt: 1/6 1 fou **Tjærby Enge** (JPA), 2/6 1 han fou **Lerdrup Enge** (TBR), 7/7 1 juv fou **Tjærby Enge** (JPA), 24/7 1 juv fou **Drastrup Enge** (JPA,BKR), 31/7 1 rst **Sødringholm Strand** (PTP) samt 8/8 2 juv fou samme sted (JPA).

1. halvår: Første obs: 5/5 14 fou **Tjærby Enge** (JPA), 10/5 45 **Emmelev Kær** (TQA), 15/5 20 rst **Lading Sø** (HET).

2. halvår: Sidste obs: 15/8 1 of **Hollandsbjerg Holme** (JPA,BKR), 15/8 3 fou **Drastrup Enge** (JPA,BKR), 26/9 1 rst **Norsminde Fjord** (OGJ).

Total: 133 Indsendere: 7 Observationer: 14 Lokaliteter: 9

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	119	2	3	8	1	-	-	-

Nordlig Gul Vipstjert (*Motacilla flava thunbergi*) 10173

1. halvår: Første obs: 30/4 6 rst **Norsminde Fjord** (OGJ), 8/5 6 **Geding Mose** (SHØ), 13/5 40 **Langdal** (PGH) + 40 **Storekær** (FNI). Større obs: 15/5 100 rst **Lading Sø** (HET), 15/5 200 rst **Gjerrild Nordstrand** (PST) og 20/5 50 rst **Hesselholm** (LEB). Sidste obs: 2/6 2 **Lerdrup Enge** (TBR).

Total: 488 Indsendere: 11 Observationer: 14 Lokaliteter: 12

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	6	480	2	-	-	-	-	-	-

Bjergvipstjert (*Motacilla cinerea*) 10190

Bjergvipstjert kan observeres året rundt. Mens vore hjemlige Bjergvipstjarter forlader landet i september/oktober og vender tilbage marts/primio april, kan der ses enkelte vintergæster resten af året.

Ynglepar: 9-11 par fra 11 lokaliteter, alle nævnes: 1-2 par **Fussingø Gods** (PST), 1 par **Labing Mølle** (PLA), 1 par **Skovmøllen** (FNI), 1 par **Kærby Mølle** (JPA), 1 par **Hårvad Bro** (SMJ), 1 par **Ny Mølle** (TBR,BKR), 1 par **Grundfør Mølle** (SMJ), 1 par **Sondrup** (TPE), 1 par **Salten Å** (JBA) og muligvis 1 par **Fulden** (FNI).

1. halvår: Vinter: Alle obs nævnes. 1/1 1 rst **Fuldbro Mølle** (PLA) og 24/1 1 rst **Sondrup** (TPE).

Forår: første obs 5/3 1 fou **Femmøller Bæk** (PLA,HTH) og 8/3 1 trk **Gjerrild Nordstrand** (NØD). Træk: I alt 13 trækkende fugle i perioden 8/3-20/5, flest i marts med 5 trækkende fugle.

2. halvår: Træk: I alt 11 trækkende fugle i perioden 19/9-16/10. Største trækobs 15/10 3 **Vesborg Fyr** (SDY). Vinter: Alle obs i december nævnes: 2/12 1 rst **Funder Å** (PLA), 4/12 1 **Århus Havn** (KOL), 21/12 1 **Sondrup** (LM) og 27/12 1 **Dyrby Krat** (CSS).

Total: 126 Indsendere: 33 Observationer: 89 Lokaliteter: 48

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
2	-	31	26	22	4	1	-	16	15	5	4

Hvid Vipstjert (*Motacilla alba*) 10200

Hvid Vipstjert er en almindelig ynglefugl i Danmark. Den forlader landet september/primio oktober og vender tilbage medio marts/medio april. Norske og svenske fugle passerer Danmark om foråret til ultimo maj og om efteråret til ultimo oktober.

Ynglepar: 8-10 par fra 5 lokaliteter. Alle er nævnt. 1 par **Glatved Strand** (JPL), 1 par **Ørnbjerg Mølle** (JPL), 1 par **Ny Mølle** (LBØ), 5 par **Kalsemade** (TBR) og muligvis 2 par **Lading Sø** (HET).

1. halvår: En vinterobs er indrapporteret: 31/1 1 **Århus Havn** (DOF). Første obs: 1/3 1 rst **Århus Midtby** (FDØ), 8/3 1 **Norsminde Fjord** (IZN), 12/3 3 **Åkær** (NHA). I alt 145 trækkende fugle i perioden 18/3-28/5. Største trækobs: 2/4 20 Ø **Gjerrild Nordstrand** (CHØ) og 26/4 20 trk **Issehoved** (SDY). Største rasteforekomster: 22/3 31 **Bjerregrav Mose** (OEH), 18/4 20 **Tjærby Enge** (JPA) og 1/5 50 **Kalsemade** (TBR).

2. halvår: I alt 745 trækkende fugle i perioden 29/8-17/10. Største trækobs: 29/8 262 S **Sletterhage** (JSC), 18/9 83 S **Vesborg Fyr** (SDY,SAM) og 26/9 273 S **Sletterhage** (JSC). Største rasteforekomster: 5/8+15/8 150 **Kalsemade** (TBR), 22/8 25 **Eskeplet** (LTP) samt 2/10 40 **Fornæs** (PBP). Sidste obs: 2/11 1 **Kalsemade** (TBR), 3/11 1 **Fornæs** (FDØ) + 1 **Alrø Egehoved** (HLL).

Total: 3046 Indsendere: 48 Observationer: 300 Lokalteter: 108

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	-	248	336	162	39	224	959	908	166	3	-

Sortrygget Hvid Vipstjert (*Motacilla alba yarrellii*) 10202

Der er observeret en enkelt Sortrygget Hvid Vipstjert: 10/4 1 rst **Norsminde Fjord** vestdel (OGJ).

Silkehale (*Bombycilla garrulus*) 10480

Det har været et ganske flot år for arten. Totaltallet på 9974 er dog ikke forsøgt rensat for gengangere. Det er alligevel langt større end de seneste års gennemsnit, bortset fra kanonåret 1996 med en total på ca. 16.000 fugle.

1. halvår: Største obs 15/1 83 **Århus Midtby** (OLI), 13/2 90 **Århus Nord** (FDØ) og 11/3 160 **Silkeborg** (JLO). Trækobs: 7/1 150 indtrk **Nordstrand**, Anholt (FS), 10/1 11 Ø **Fornæs** (SHØ), 8/4 6 **Gjerrild Nordstrand** (BKR), og 27/4 1 trkf **Issehoved**, Samsø (SDY). Sidste forårsobs er 16/5 1 **Salten Å** (FDØ).

2. halvår: Første obs 13/10 1 S **Universitetsparken** (FDØ), 24/10 6 **Grenå By** (AR). De største obs i Århus-området: 29/10 130 **Risskov By** (HBP), 11/11 350 **Universitetsparken** (FDØ) og 23/11 100 **Viby** (GGU). I det øvrige amt: 3/11 63 **Kolind** (FOX), 11/11 75 **Kalsemade** (TBR), 14/11 100 **Spøttrup Strand** (FDØ), 14/11 60 **Østerby, Samsø** (SAM), 20/11 110 **Odder** (LM), 20/11 >150 **Ryomgård** (ABL,UBM), 24/11 100 **Silkeborg** (SFP).

Trækobs: 8/11 13 S og 11 Ø **Fornæs** (HLL), 13/11 10 SV **Stjær** (PLA).

Total: 9974 Indsendere: 63 Observationer: 338 Lokalteter: 96

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
889	1220	1341	409	10	-	-	-	-	223	5725	157

Vandstær (*Cinclus cinclus*) 10500

Der foreligger oplysninger om et ynglepar med succes, et yngleforsøg der blev opgivet, samt yderligere en besat ynglelokalitet, hvor der ikke foreligger observationer af evt. unger. Alle tre yngleforsøg er på lokaliteter, hvor arten tidligere har ynglet. Ved den succesfulde rede forlod ungerne reden 18. eller 19. maj, hvilket sandsynligvis er normal udflyvningstid for de dansk-ynglende Vandstære.

PLA og HTH har i løbet af vinteren 1998-99 opsat redekasser til arten på en række lokaliteter i Jylland, så vidt vides har ingen af dem været anvendt af Vandstær i 1999, men mindst 5 har huset Bjergvipstjert. Se også Internettet: <http://home6.inet.tele.dk/peterlan/cinclus/>.

1. halvår: Vinterforekomsten er normale, og der foreligger udelukkende observationer fra 'kendte' vinterlokaliteter. Der er iagttagelser fra i alt 23 forskellige vandløb. Det største tal fra 1. halvår er fra ringmærkningsugen omkring nytår: 1/1 i alt 11 rnk **Lystrup-Salten Å** (HET,PLA,HTH m.fl.). På de 6 dage (29/12 1998 - 3/1 1999) fanges i alt 53 Vandstære fordelt på vandløb i Viborg, Århus og Vejle Amter. Der deltog seks danske og tre svenske ringmærkere.

Øvrige lokalitetsmax. (alle lok. med >2 fugle nævnes): 10/1 4-5 **Århus Å**, **Pinds Mølledalen** (PLA,HTH m.fl.), 14/1 i alt 5 **Giber Å** (BGO,FDØ) og 20/2 3-4 **Odder Å** ved **Fillerup** (LM).

Forårets sidste obs (excl. ynglefuglene) er: 28/3 1 **Ørnbjerg Mølle** (SEL) og 6/4 1 **Lystrup Å** (HTH).

2. halvår: Efterårets første: 23/10 1 **Egå** (FDØ), 24/10 1 **Grundfør Mølle** (PNI) og 29/10 1 **Brattingsborg Skov** (PNI) – en usædvanlig lokalitet, men typisk i træktiden. Periodens største tal: 27/11 6 **Århus Å Bodil Mølle-Harlev Mølle** (PLA+HTH) og 2/12 4 **Funder Å** (PLA+HTH).

Total: 161 (med gengangere!) Indsendere: 34 Observationer: 121

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
33	16	12	1	-	-	-	-	-	3	18	9

Månedsfordeling excl. ynglefugle (summering af lokalitetsmax.)

Gærdesmutte (Troglodytes troglodytes) 10660

På trods af endnu en mild vinter, er der kun indrapporteret 486 Gærdesmutter i 1999, hvilket næsten er en halvering i forhold til 1998. Traditionen tro er der ingen trækobs, selvom arten må formodes at være almindeligt forekommende trækgæst.

Yngel: Medregnet syngende fugle i yngletiden, er der indrapporteret 167 ynglepar, hvilket er ganske pænt, flest: 12/6 46 sy **Sødringholm Skov** (LTP), 24/4 20 sy **Gudenåparken** (JPA), 23/5 10 sy **Havkær Skov** (JPA,LTP) og 23/6 7 sy **Vallum Sø** (ABL).

1. halvår: De største observationer er 1/4 20 **Hesselholm** (SDY) samt de ovenfor nævnte fra **Gudenåparken** og **Sødringholm Skov**.

2. halvår: De største observationer i perioden, 11/7 11 og 18/7 9 **Stubbe Sø** (PBP) og 27/11 5 **Bodil Mølle-Harlev**, Århus Å (PLA).

Total: 486 Indsendere: 24 Observationer: 193 Lokalteter: 90

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
28	10	57	133	76	81	39	14	10	21	14	10

Jernspurv (Prunella modularis) 10840

Med 1734 indrapporterede Jernspurve, er 1999 et superår for arten. Det store antal skyldes store observationer fra efterårstrækket. Når det gælder registrering af ynglepar er 1999 derimod et rigtig dårligt år, men heldigvis tyder antallet af indrapporterede syngende fugle på, at ynglebestanden ikke er helt så katastrofal lav. Enkelte individer overvintrer i amtet, så der er observeret Jernspurve i alle årets måneder.

Yngel: 1/7 0-2 par **Skærbøge Plantage v. Linå** (HST). Hertil yderligere 118-145 syngende fugle, flest 12/6 7 sy **Sødringholm Skov** (LTP), 17/4 6 sy **Bjerregrav Mose** (JPA), 5/4 4 sy **Gjerrild Overskov** (JPL) samt 3/4 + 18/4 + 5/5 4 sy **Gudenåparken** (JPA).

1. halvår: Der er indrapporteret 117 trækkende fugle i perioden 18/3 til 28/4. Alle trækobservationer kommer fra 4 lokaliteter: **Århus Midtby**, **Issehoved**, **Sødringholm Skov/Strand** samt **Gjerrild Nordstrand**. De største observationer er 2/4 27 Ø **Gjerrild Nordstrand** (CHØ), 2/4 16 trk **Sødringholm Strand** (LTP) og 1/4 15 trk **Issehoved** (SDY).

2. halvår: Efterårstrækket gør sig bemærket med over 1200 fugle, overvejende fra **NØ-Djursland**, hvor der er indrapporteret 1193 trækkende Jernspurve i september og oktober måned, flest 26/9 535 trk og 29/9 165 trk alle **Nørredjurs Kommune** (AR). De største observationer på andre lokaliteter 19/9 25 trk **Vesborg Fyr** (SDY) og 26/9 22 S **Sletterhage** (JSC).

Total: 1734 Indsendere: 30 Observationer: 220 Lokalteter: 82

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
6	4	112	219	52	35	4	1	949	346	3	3

Rødhals (*Erithacus rubecula*) 10990

Efter det gode Rødhalse år 1998 er 1999 et år mere på det jævne. Der er indrapporteret 940 Rødhalse og med 1-3 sikre ynglepar må bunden være nået for denne almindelige og charmerende ynglefugl.

Yngel: 1/7 1-3 par **Skærbøge Plantage v. Linå** (HST). Yderligere er der indrapporteret 76-88 syngende fugle, flest 12/6 20 sy **Sødringholm Skov** (LTP), 23/5 10 sy **Havkær Skov** (JPA,LTP) og 13/4 9 sy **Brattingsborg Skov** (SDY).

1. halvår: Fra træktiden er der indrapporteret enkelte større observationer af rastende fugle, flest 1/4 200 rst og 100 rst alle **Nørredjurs Kommune** (FDØ,NØD). De største observationer på andre lokaliteter, 1/4 45 fou og 4/4 35 fou begge **Issehoved** (SDY).

2. halvår: Kun få observationer fra sommer/efterår, flest 11/7 22 **Stubbe Sø** (PBP), 26/9 16 **Stubbe Sø** (PBP) og 25/10 10 rst **Fussingø Skov** (BKR).

Total: 940 Indsendere: 28 Observationer: 167 Lokalteter: 68

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
4	10	125	527	79	95	31	13	21	22	8	5

Nattergal (*Luscinia luscinia*) 11030

Igen et godt år for Nattergalen i amtet og med en total på 443 indrapporterede fugle lever 1999 næsten op til 1998. Artens ynglestatus kan ud fra antallet af syngende fugle opgøres til 339-368 par. Nattergalen registreres næsten altid på dens sang, og når der er betydelig forskel på årstotalen og antallet af ynglepar, så skyldes det, at antallet af ynglepar er et minimumstal fraserteret sandsynlige gengangere.

Yngel: 9 ynglepar alle nævnes: 24/5 6 par **Pannerup-Todbjerg Mose** (RAH) og 10/6 3 par **Pilbrodalen** (PLA). Hertil yderligere 339-368 forskellige syngende fugle, flest 27/5 51 sy **Bjerregrav Mose** (CSS), 18/5 18 sy **Kasted-Geding Mose** (SHØ) og 15/6 18 sy **Brabrand Sø** (FDØ).

Forår: De første fugle ankommer 2/5 1 sy **Mørke Kær** (EBU), 4/5 1 sy **Astrup Mose** (FDØ), 5/5 1 sy **Lading** (HET) og 5/5 3 sy **Bjerregrav Mose** (CSS).

Efterår: Sangperiodens ophør medfører, at Nattergalen bliver anonym og årets sidste observationer er 1/7 1 fou **Gudenåparken** (JPA), 11/7 1 **Stubbe Sø** (PBP) og årets sidste 16/7 1 **Bjerregrav Mose** (CSS).

Total: 443 Indsendere: 45 Observationer: 157 Lokalteter: 84

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	338	122	3	-	-	-	-	-

Blåhals (*Luscinia svecica*) 11060

Der er ingen observationer af arten i 1999.

Husrødstjert (*Phoenicurus ochruros*) 11210

For Husrødstjert gør 1999 sig særlig bemærket ved, at der i alle årets måneder er registreret fugle i amtet. En han valgte at overvintre på **Århus Havn** (set frem til 8/2) (OGJ), og muligvis gentager det sig i vinteren 1999/2000, eftersom der er indrapporteret et individ i december måned på samme lokalitet. Årets total, fraserteret oplagte gengangere, udgør 148 fugle.

Yngel: Der er indrapporteret 9-11 ynglepar på 7 lokaliteter, flest 2-3 par **Århus Midtby** (JLY,JSC) samt 2-3 par **Århus Havn** (OLI,JSC). Yderligere er der indrapporteret mindst 68 syngende fugle, flest 26/5 3 sy **Århus Midtby** (OLI). Som sædvanligt er det industri- og havnearealerne, der er artens kernebiotoper i amtet.

1. halvår: Bortset fra den overvintrende fugl på **Århus Havn**, ankommer fuglene lidt tidligt 24/3 1 **Kallemade** (TBR), 28/3 1 sy **Odder** (LM) og 29/3 1 sy **Randers Havn** (JPA).

2. halvår: Der foreligger kun en enkelt observation af mere end 2 individer, 12/11 4 **Århus Østhavn** (FF), hvilket også er næstsidste observation i 1999. Sidste observation 4/12 1 **Århus Havn** (KOL).

Total: 148 Indsendere: 26 Observationer: 154 Lokalteter: 26

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	1	4	20	41	36	22	4	17	6	4	1

Rødstjert (*Phoenicurus phoenicurus*) 11220

Der er indrapporteret 358 Rødstjarter i 1999, hvilket er næsten 80 % flere end året før. En enkelt observation fra foråret bidrager dog med hele 100 fugle! Antallet af ynglepar og syngende fugle er ligeledes steget signifikant. Denne fremgang for arten i amtet, er sammenfaldende med tendensen i DOF's ynglefugletællinger.

Yngel: Der er indrapporteret 18-19 sikre ynglepar. De bedste lokaliteter er 23/6 4 par **Universitetsparken** (FDØ), 2/6 3 par **Rosenholm Slot** (EBU), 1/7 2 par **Moesegård Park/Museum** (JSC). Der er yderligere indrapporteret 109 syngende fugle, flest 18/5 6 sy **Gammel Estrup** (BRA).

1. halvår: Ankomsttidspunktet falder helt normalt 19/4 1 rst, 20/4 2 rst og 21/4 1 rst alle **Beder** (PEØ) og 21/4 1 **Møgelmosen-Ringebjerg** (SDY). Der foreligger en enkelt stor rasteforekomst fra forårstrækket, 11/5 100 rst **Anholt** (FS).

2. halvår: Fra efterårstrækket er der nogle få observationer, der kan indikere trækkende fugle, 18/9 9 rst **Vesborg Fyr** og 5 **Armhoved** (begge SDY). Årets sidste observation er 22/10 1 rst **Hasle** (HET).

Total: 358 Indsendere: 43 Observationer: 159 Lokalteter: 74

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	29	215	51	25	5	28	5	-	-

Bynkefugl (*Saxicola rubetra*) 11370

Der er indrapporteret 191 Bynkefugle, hvilket næsten er en halvering i forhold til 1998. Den lave årstotal skyldes, at der kun er få og små observationer fra forårs- og efterårstrækket. Antallet af ynglepar er også faldet markant, derimod er der indrapporteret flere syngende fugle i yngletiden.

Yngel: 7-13 ynglepar på 9 lokaliteter, flest 18/7 2-3 par **Vrads Sande** (BEH). Yderligere er der indrapporteret 16 syngende fugle i yngletiden, flest 13/5 4 sy **Amstrup Enge** (TPE), 15/5 2 sy **Odder Å/Ådal** (PEØ) og 16/5 2 sy **Bjerregrav Mose** (CSS).

1. halvår: Årets første Bynkefugl ses 25/4 1 rst **Hesselholm** (SDY). Fra træktiden foreligger der kun en enkelt observation på mere end 10 individer 9/5 18 rst og 19/5 25 rst **Gjerrild Nordstrand** (Gj,FDØ).

2. halvår: Fra efterårstrækket er der kun en enkelt større observation 29/8 15 **Emmelev Kær** (TQA). Årets sidste fugle ses 4/9 3 rst **Sødringholm Strand** (LTP) og 12/9 3 **Samsø** (SHØ).

Total: 191 Indsendere: 37 Observationer: 73 Lokalteter: 45

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	7	112	13	15	38	6	-	-	-

Sortstrubet Bynkefugl (*Saxicola torquata*) 11390

Der foreligger 3 observationer fra amtet. 12/8 1 hun rst **Norsminde Fjord**, midtdel (OGJ), 30/8 1 rst og 13/9 1 rst begge **Kalsemade** (TBR). Det oplyses, at fuglen 30/8 og 13/9 er samme individ.

Stenpikker (*Oenanthe oenanthe*) 11460

Med totalt 370 indrapporterede Stenpikkere byder 1999 på en mindre tilbagegang i forhold til året før. Som sædvanlig er der kun få observationer af Stenpikkere på indlandslokaliteter.

Yngel: Det er tvivlsomt om Stenpikkeren har ynglet i amtet i 1999, idet der kun er indrapporteret 0-2 ynglepar, 30/5 0-1 par **Glatved Strand** (JPL) og 1/7 0-1 par **Fuglsø Mose** (ECH).

1. halvår: Meget tidlig ankomst 28/3 1 rst **Hyllested Skovgårde** (OLI,FNI). Største observation fra træktiden 9/5 35 rst **Gjerrild Nordstrand** (Gj) og 14/5 37 **Dragsmur** (JTL).

2. halvår: Største observation er 21/8 12 **Vesborg Fyr** (SAM). De sidste fugle ses i amtet 2/10 1 rst **Søften** (BKR) og 3/10 1 rst **Sødringholm Strand** (JPA)

Total: 370 Indsendere: 35 Observationer: 97 Lokalteter: 52

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	1	16	247	3	4	59	38	2	-	-

Ringdrossel (*Turdus torquatus*) 11860

De fleste fugle er set i perioden ultimo april til primo maj, hvor især Nordøstdjursland og Samsø dominerer det indsendte materiale. Til trods for at hovedparten af observationerne er fra 1. halvår byder efteråret dog også på et ganske pænt antal observationer.

1. halvår: Første obs: 8/4 1 rst **Gjerrild Nordstrand** (GJ), 10/4 1 rst **Armhoved** og 4 trk **Issehoved** (begge SDY). Fra **Gjerrild Nordstrand** er der i perioden 8/4-23/5 iagttaget 52 fugle med 30/4 11 (NØD) som den største dag. Fra **Issehoved** er der foruden den ovennævnte obs også et par andre pæne: 12/4 3, 21/4 6 trk (begge SDY). En enkelt obs fra Anholt: 10/5 2 **Anholt By** (FS). Sidste obs fra 1. halvår: 23/5 1 rst **Gjerrild Nordstrand** (NØD).

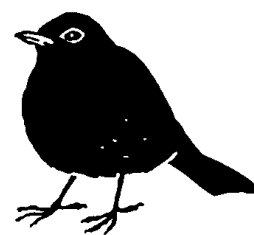
Fra 2. halvår er der rapporteret om 14 fugle. Første: 22/9 1 **Skindbjerg** (AR). Der foreligger kun en enkelt trækobs: 26/9 1 trk **Egå Enge** (FDØ). Flest er observeret 30/9 2 **Kalsemade** (TBR) samt 14/10 2 **Skindbjerg** (AR). Observationen 14/10 er også årets sidste af Ringdrossel.

Total: 107 Indsendere: 21 Observationer: 40

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	57	36	-	-	-	6	8	-	-

Solsort (*Turdus merula*) 11870

Lidt færre indsendte obs for arten end sidste år. De indsendte observationer omtaler 120-131 ynglepar fordelt på 28 lokaliteter, heri medregnet fugle indrapporteret som syngende. Årets første syngende fugle: 17/1 2 sy **Vesterkær ved Ringsø** (ABL,UBM), hvilket er næsten 1 måned tidligere end sidste år. Større antal syngende fugle: 4/6 65 sy **Anholt By** (HET) og 23/6 12 sy omkring **Vallum Sø** (ABL).

1. halvår: Største obs foruden ovennævnte fra Anholt: 12/1 50 **Århus Nord** (CHØ), 13/5 26 **Søholt Skov** (PBP) og 13/6 28 **Egå Marina** (OLI).

2. halvår: Største obs: 11/7 18 og 7/8 27 **Søholt Skov** (PBP) samt 19/12 30 **Kalsemade** (TBR). Efterårets eneste trækobs: 27/10 11 h nattrækkende **Århus Midtby** (OLI).

Total: min. 934 Indsendere: 26 Observationer: 219

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
107	52	72	84	131	167	44	40	15	43	66	113

Sjagger (*Turdus pilaris*) 11980

Desværre er der i 1999 hverken konstateret ynglepar eller sommerobs.

1. halvår: Enkelte trækobs fra medio januar frem til ultimo marts, hvor det egentlige forårstræk begynder. Forårstrækket melder om ca. 9300 trækkende fugle i perioden ultimo marts til primo maj med kulmination medio til ultimo april. Ved **Gjerrild-området** er der iagttaget ca. 8840 trækkende fugle med 10/4 og

28/4 som de største dage med henholdsvis 1800 trk og 1050 trk ved **Skindbjerg** (begge NØD). Fra **Issehoved** er der i samme periode iagttaget omkring 250 trækkende fugle med 26/4 som største dag med 80 (SDY). Andre større flokke: 12/1 500 **Århus Nord** (CHØ), 13/1 650 rst **Århus Midtby** (OLI), 10/4 400 ved **Grund Fjord** (SKA). Sidste større obs: 1/5 50 **Grundfør** (SMJ) + 60 rst **Sødringkær** (LTP). Første halvårs sidste obs: 9/5 7 **Grenå Kommune Plantage** (DOF, Bjarne Boye Sørensen).

2. halvår: Første obs: 6/9 9 V **Brabrand** (LB), 18/9 1 ved **Brabrand Sø** (SSK) og 19/9 12 fou **Sødringkær** (JPA) + 2 trk **Vesborg Fyr** (SDY, SAM). 2. halvårs første større obs er fra 10/10 220 **Egå Enge** (FDØ). Fra efterårstrækket er der indrapporteret omkring 10.500 trækkende fugle i perioden primo-medio oktober til medio december. Største trækobs: 27/10 2020 SV, 28/10 390 S, 29/10 465 SV **Egå Enge** (alle FDØ). Største flokke: 26/10 500 **Stabrand** (FNI), 27/10 500 **Højbjerg** (IZN), 7/11 750 fou **Them** (SFP). Årets sidste større flok: 27/12 250 **Kalsemade** (TBR).

Total: 25.986 Indsendere: 44 Observationer: 244

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
4103	830	1753	9411	158	-	-	-	114	3400	2194	1369

Sangdrossel (*Turdus philomelos*) 12000

Der foreligger observationer af minimum 54 ynglepar på 46 lokaliteter inklusiv fugle, som er indrapporteret som syngende. De største antal syngende: 2/4 8 sy + 24/5 8 sy **Sødringholm Skov** (LTP), 13/4 8 sy **Brattingsborg Skov** (SDY), og 27/6 18 sy **Skivholme Skov** (HET).

1. halvår: De første obs: 4/3 1 sy **NØ-Djursland** (NØD), 11/3 1 rst **Hornbæk Enge** (LTP), 14/3 1 **Kalsemade** (TBR) samt 15/3 1 sy **Moegård Park** (FF). Kun få deciderede trækobservationer i foråret. Større flokke: 19/3 25 rst **Torskov (Marselisborg Skov)** og 1/4 30 rst **Nørre Djurs Kommune** (begge FDØ), 19/4 25 **Emmelev Kær** (TQA) og forårets største forekomst, 21/4 230 rst **Gjerrild Nordstrand** (NØD).

2. halvår: Efterårstrækket er i år gået nærmest ubemærket hen. Der foreligger således kun 3 trækobservationer, som alle er fra **Århus Midtby**: 16/10 1 nattræk + 27/10 3 nattræk (OLI) samt 27/10 1 nattræk (FNI). Sidste obs for arten: 30/10 4 rst **Sødringholm Skov** (LTP), 7/11 1 skadet fugl ved **Søbygård Sø** (CHØ) samt to vinterobs, 12/12 1 **Kysing Næs** (FDØ) og 21/12 1 **Sondrup** (LM).

Total: 724 Indsendere: 36 Observationer: 178

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	82	475	60	54	9	4	1	36	1	2

Vindrossel (*Turdus iliacus*) 12010

1. halvår: Træk: Fra foråret foreligger kun 3 trækobs: **Issehoved** 1/4 14 trk og 4/4 4 trk (begge SDY) samt 11/4 1 nattræk N **Århus Midtby** (OLI). 1. halvårs største flokke: 11/1 75 fou **Århus Nord**, 13/1 280 fou **Århus Vest** (begge JLY) og 10/4 100 **Engbakkerne** (FFA). Sidste obs: 18/4 16 rst **Hesselholm**, 21/4 2 **Issehoved** (begge SDY) samt 22/4 20 rst **Rosenholm Skov** (EBU).

2. halvår: Første obs: 25/9 100 trk **Stjær** (PLA) + 15 S **Højbjerg** (CHØ) samt 26/9 25 of **Århus Midtby** (FNI) + 10 trk **Egå Enge** (FDØ). For perioden ultimo september til medio-ultimo november er der rapporteret om ca. 1000 trækkende fugle. De største trækobs: 13/10 110 trk **Egå Enge** (FDØ) og 27/10 fra **Århus Midtby** 508 nattræk (OLI) + 201 nattræk (FNI). Større flokke (≥ 50) foruden de ovennævnte: 10/10 50 **Kalsemade** (TBR) og 14/10 50 rst **Egå Enge** (FDØ). Det skal bemærkes, at der for første gang siden 1994 ikke er observeret Vindrossel i december.

Total: 2311 Indsendere: 31 Observationer: 103

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
402	44	82	269	-	-	-	-	168	1263	83	-

Rettelse til Fugle i Århus Amt 1998: 19/10 269 nattrk S **Århus Midtby** (OLI) skal være 9/10.

Misteldrossel (*Turdus viscivorus*) 12020

Der er i år indberettet 6-8 ynglepar fra 4 lokaliteter – en lille nedgang i forhold til sidste år. Flest i **Ramten Skov** med 2-3 par (ECH). Derudover er der min. 30 forskellige syngende fugle på 20 lokaliteter. Flest syngende er iagttaget i **Fussingø Skov** (6) og **Sødringholm Skov** (4) af henholdsvis TBR og LTP.

1. halvår: Forårstrækket har givet ca. 350-400 trækkende fugle i perioden ultimo februar til ultimo april. Trækket kulminerer fra ultimo marts til primo april. Ved Gjerrild-området er der i perioden iagttaget omkring 250 trækkende fugle med 25/3 54 trk (NØD) og 30/3 48 Ø (PST) **Gjerrild Nordstrand** som de største. Fra **Moesgård** foreligger oplysninger om 116 trækkende fugle med 19/3 hele 88 trk (HLL,FDØ) som den største. Foruden de nævnte lokaliteter er der fra **Issehoved** rapporteret om 67 trækkende fugle, flest 21/4 19 trk (SDY). Større rastende flokke: 28/2 20 rst **Højkol Skov** (FDØ), 31/3 40 rst, 8/3 43 rst og 1/4 30 rst **Gjerrild Nordstrand** (PST,LPJ).

2. halvår: Efterårstrækket er noget mindre end forårstrækket. Der er oplysninger om ca. 35 trækkende fugle fra ult. september til med. oktober med kulmination pri. oktober. Trækobs (≥ 5): 6/10 7 V **Risskov By** (FDØ) og 9/10 6 trk **Sødringholm Strand** (LTP). Observerede flokke (≥ 5): 9/10 5 rst **Sødringholm Park og by** (LTP), 22/10 7 rst **Sødringholm Strand** (BKR) samt 24/10 6 **Sødringholm Skov** (LTP).

Total: 759 Indsendere: 38 Observationer: 142

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
12	51	430	163	34	10	2	-	5	47	3	2

Græshoppesanger (*Locustella naevia*) 12360

Der er indrapporteret mindre end halvdelen af totalen fra 1998, selvom der er 3 observatører mere end i 1998. Antal af lokaliteter er gået tilbage med 7.

Ynglepar: Mindst 39 forskellige par/syngende fugle fra 23 lokaliteter. Største obs af syngende fugle: 16/5 9 sy **Bjerregrav Mose** (CSS), 20/5 3 sy **Gråmølle** (LBØ), 22/5 3 sy **Assedrup Enge** (OGJ), 22/5 3 sy **Gudenåparken** (JPA) og 19/6 3 sy **Brabrand Sø**, vestende (GGU).

Første obs: 29/4 1 sy **Brabrand Sø** (OLI), 1/5 1 sy **Bjerregrav Mose** (CSS) og 2/5 2 sy **Brabrand Sø** (FDØ). Sidste obs: 16/7 1 sy **Bjerregrav Mose** (CSS), 17/7 2 **Damsbro Mose** (SMJ) og 22/7 1 sy **Brabrand Sø** (HLL).

Total: 71 Indsendere: 32 Observationer: 74 Lokaliteter: 29

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	1	44	17	9	-	-	-	-	-

Sivsanger (*Acrocephalus schoenobaenus*) 12430

Tilbagegangen i observerede fugle skyldes måske, at der er færre indsendere end i 1998.

Ynglepar: Mindst 15 forskellige par/syngende fugle fra 9 lokaliteter. Største forekomst af syngende fugle 19/5 4 sy **Brabrand Sø** (OLI).

Første obs: 3/5 3 sy (OLI) + 4/5 1 (IZN) begge **Brabrand Sø** og 8/5 1 **Lindholm Hoved** (HTH,PLA).

Sidste obs: 3/8 1 **Brabrand Sø** (MJH) og 4/8 1 rst **Norsminde Fjord** (OGJ).

Total: 24 Indsendere: 13 Observationer: 21 Lokaliteter: 15

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	14	8	-	2	-	-	-	-

Kærsanger (*Acrocephalus palustris*) 12500

I forhold til 1998 er der et fald i indrapportering af syngende fugle selvom der kun er 2 indsendere færre.

Ynglepar: Mindst 165 forskellige par/syngende fugle fra 59 lokaliteter. 15 par **Lilleåen** (SMJ), 3 par

Følle Bund (PLA) og 4 par **Pilbrodalen** (PLA). Største forekomster af syngende fugle: 6/6 12 sy **Ryderne, Udbygård** (JPA), 17/6 12 sy **Bjerregrav Mose** (CSS) og 18/6 8 sy **Brabrand Sø** (GGU).

Første obs: Ankomst til normal tid 13/5 1 sy **Emmelev Kær** (TQA) + 1 rst **Norsminde Fjord** (OGJ).

Sidste obs: 12/7 3 sy **Elløv Enge** (PLA), 16/7 1 sy **Bjerregrav Mose** (CSS), 22/7 1 sy **Medkær** (PLA).

Total: 211 Indsendere: 34 Observationer: 108 Lokalteter: 66

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	77	124	10	-	-	-	-	-

Rørsanger (*Acrocephalus scirpaceus*) 12510

I 1998 var der større ynglefugleoptællinger i Mørke Kær. Men også når man tager det i betragtning, er der et fald i indrapporterede ynglepar. Ca. halvering af totalantallet kan næppe skyldes, at der er 2 indsendere færre end i 1998.

Ynglepar: Mindst 172 forskellige par/syngende fugle fra 50 lokaliteter. Største forekomster af syngende fugle: 30/5 15 sy **Skanderborg Sø** (PLA), 7/6 13 sy **Dronningborg Bredning** (JPA) og 11/6 13 sy **Lading Sø** (HET).

Første obs: Fælles ankomst i hele amtet med 2/5 1 sy **Bjerregrav Mose** (CSS) + 1 sy **Mørke Kær** (EBU,SHØ) + 1 sy **Brabrand Sø** (FDØ).

Sidste obs: 4/9 1 **Ørnsø** (SFP), 4/9 1 **Brabrandstien** (OLI) og 8/9 2 rst **Dronningborg Bredning** (JPA).

Total: 296 Indsendere: 29 Observationer: 122 Lokalteter: 65

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	122	111	43	16	4	-	-	-

Drosselrørsanger (*Acrocephalus arundinaceus*) 12530

Mindst 4 forskellige syngende fugle fra 4 lokaliteter, alle er nævnt: 1 sy hele maj måned **Brabrand Sø** (flere observatører), 14/5 1 **Trebroer** v. Brabrandstien (FDØ), 6/5 1 sy **Gudenåen** vest for Randers (JPA) og 2/6 1 sy **Medkær** (ABL).

Gulbug (*Hippolais icterina*) 12590

Faldet i antallet af ynglefugle skyldes sandsynligvis, at der var flere ynglefugleoptællinger i 1998.

Ynglepar: Der er oplysninger om 4 par fra 3 lokaliteter. Desuden er der indrapporteret mindst 44 forskellige syngende fugle fra 35 lokaliteter. Største forekomster af syngende fugle (>2): 27/5 3 sy **Emmelev Kær** (TQA) og 28/5 4 sy **Issehoved** (SDY).

Første obs: 8/5 1 **Onshjerg** (BSN), 10/5 1 **Ny Mølle** (LBØ) og 13/5 1 **Ørting** (LM), 1 **Brabrandstien** (FDØ), 1 **Brabrand Sø** (BGO).

Sidste obs: 26/7 1 **Tved By** (SEL), 12/8 2 og 13/8 1 **Hesselholm** (SDY).

Total: 63 Indsendere: 30 Observationer: 61 Lokalteter: 47

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	30	26	5	2	-	-	-	-

Gærdesanger (*Sylvia curruca*) 12740

I forhold til 1998 er der tilbagegang i antal af observerede fugle. Men det skyldes sandsynligvis det faldende antal af indsendere.

Ynglepar: Mindst 60 forskellige syngende fugle fra 44 lokaliteter. Største forekomster af syngende fugle (>2): 16/5 3 sy **Gudenåparken** (JPA) og 5/6 3 sy **Wilhelminelyst**, Anholt (HET).

Første obs: 21/4 1 **Brabrand Nord** (BGO), 23/4 1 **Øster Bjerregrav** (BKR), 1 **Skanderborg By** (FNI) og 1 **Skjoldhøjparken** (SHØ).

Øvrige større obs: 18/7 5 **Kalsemade** (TBR).

Sidste obs: 5/9 3 **Brabrandstien** (OLI) og 18/9 3 rst **Vesborg Fyr** (SDY).

Total: 134 Indsendere: 29 Observationer: 125 Lokalteter: 63

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	36	50	22	10	9	7	-	-	-

Tornsanger (*Sylvia communis*) 12750

Selvom der var ynglefugleoptællinger i 1998, er antallet af indrapporterede par/syngende fugle steget pænt. Det skyldes sandsynligvis, at der er oplysning om syngende fugle fra 75 lokaliteter mod 26 lokaliteter i 1998. Antal obs er dog faldet med ca. en tredjedel mod 1998 trods næsten samme antal indsendere.

Ynglefugle: 1 par **Galten Sømose** (PLA) og mindst 216 forskellige syngende fugle fra 75 lokaliteter. Største forekomster af syngende fugle: 14/6 14 sy **Bjerregrav Mose**, 16/5 12 sy **Gudenåparken**, 18/5 9 sy **Romalt Enge** og 7/6 9 sy **Dronningborg Enge** (alle JPA).

Første obs: 1/5 1 sy **Bjerregrav Mose** (CSS), 2/5 1 sy **Mørke Kær** (EBU) og 3/5 1 sy **Bjerregrav Mose** (LTP), 2 sy **Gudenåparken** (JPA), 1 sy **Skejby** (FDØ) og 1 sy **Gjerrild Overskov** (AR,SØK).

Øvrige større obs: 12/8 60 rst **Hassensøre** (FDØ).

Sidste obs: 4/9 1 **Sødringkær** (LTP), 18/9 2 **Vesborg Fyr** (SDY) og 19/9 1 rst **Sønderkær** (JPA).

Total: 443 Indsendere: 32 Observationer: 191 Lokalteter: 99

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	186	133	44	75	5	-	-	-

Havesanger (*Sylvia borin*) 12760

Forskellene i antal ynglepar i forhold til 1998 skyldes sandsynligvis, at der var ynglefugleoptællinger i 1998. Til gengæld er der i år oplysninger om syngende fugle fra flere forskellige lokaliteter end i 1998.

Ynglepar: Mindst 79 forskellige syngende fugle fra 50 lokaliteter. Største forekomster af syngende fugle: 29/5 5 sy **Gudenåparken** (JPA), 18/7 5 sy **Brattingsborg Skov** (SDY), 24/5 4 sy **Asferg Mose** (JPA) og 6/6 4 sy **Hungstrup Skov** (JPA).

Første obs: 3/5 1 sy **Randers** (JPA), 2 sy **Brabrandstien** (OLI) og 1 sy **Fulden** (PEØ).

Sidste obs: 20/7 1 **Mossø** (DOF), 7/8 4 **Stubbe Sø** (PBP) og 11/9 1 "sub-sy" **Brabrandstien** (OLI).

Total: 143 Indsendere: 24 Observationer: 106 Lokalteter: 66

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	85	33	20	4	1	-	-	-

Munk (*Sylvia atricapilla*) 12770

Munken er igen observeret i alle årets måneder. Fuglene i det tidlige forår kan være overvintrende eller tidligt ankomne trækfugle.

Ynglepar: 1-3 par **Skærbøge Plantage** (HST) og mindst 167 forskellige syngende fugle fra 67 lokaliteter. Største forekomster af syngende fugle: 12/6 19 sy **Sødringholm Skov** (LTP), 16/5 12 sy **Fussingø Skov** (TBR) og 23/5 12 sy **Havkær Skov** (JPA,LTP).

Vinterobs: 1/1 1 **Auning** (DOF), 7/2 1 **Vorup By** (PEØ), 13/2 **Grenå By** (BJS) og i perioden 14/2-23/3 er der observeret en fugl i **Torskov** (IZN).

Første obs i foråret: 15/4 1 sy **Sølyst**, Brabrand (DOF) og 16/4 1 sy **Odder** (BGO).

Øvrige større obs: 27/5 18 ved **Stubbe Sø** (PBP).

Sidste obs i efteråret: 19/9 1 **Armhoved** (SDY), 21/9 1 **Brabrand Sø** (OLI) og 3/10 2 **Ballen** (SAM), samt et par vinterfund 14/11 1 rst **Brabrand Nord** (LB) samt 9/12 og 16/12 1 rst **Rønde** (DOF).

Total: 361 Indsendere: 32 Observationer: 185 Lokalteter: 93

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1	4	4	54	168	81	30	5	10	2	1	1

Skovsanger (Phylloscopus sibilatrix) 13080

Der er tilbagegang i indrapporteringen i forhold til 1997-98. Der er 16 indsendere i 1999 mod 23 i 1998.

Ynglepar: 4-6 par **Ramten Skov** (ECH) og mindst 15 forskellige syngende fugle fra 10 lokaliteter. Største forekomster af syngende fugle (>1): 24/5 4 sy **Sødringholm Skov** (LTP), 16/5 2 sy **Hassensøre** (JPL) og 20/5 2 sy **Medkær** (ABL).

Første obs: 30/4 1 sy **Gjerrild Nordstrand** (HAC,PKH), 2/5 1 sy **Rugård** (LB) og 4/5 1 sy **Dråby** (TVI) + 1 sy **Å Mølle** (TNI). Sidste obs falder igen i år meget tidligt: 13/6 1 sy **Ørnbjerg Mølle** (JPL) og 19/6 1 sy **Hattemager Skov** (MBA).

Total: 25 Indsendere: 16 Observationer: 22 Lokalteter: 16

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	1	22	2	-	-	-	-	-	-

Gransanger (Phylloscopus collybita) 13110

Totalantallet på 678 fugle er en stor tilbagegang i forhold til 1827 fugle i 1998. Antallet af indsendere er gået tilbage med 6, antal af lokaliteter med 46, men heldigvis er antallet af indrapporterede fugle og ynglepar langt fra det faktiske antal i amtet.

Ynglepar: 1-6 par **Skærbøge Pl.** (HST) og mindst 148 forskellige syngende fugle fra 56 lokaliteter i perioden 1/4-30/6. Største forekomster af syngende fugle: 24/5 19 sy **Sødringholm Skov** (LTP), 24/4 11 sy **Gudenåparken** (JPA), 17/4 10 sy **Bjerregrav Mose** (JPA) og 16/5 10 sy **Fussingø Skov** (TBR).

1. halvår: En vinterobs 13/2 1 **Moegård Park** (FAJ). Første fugl i foråret er tidlig – måske også et overvintrende individ: 2/3 1 sy **Velling Kalv** (MBA). Dernæst mere normalt 17/3 1 **Eskelund** (OLI) og 18/3 2 rst **Brabrand Sø** (SSK).

Større obs under forårstrækket: 4/4 40 sy **Skærsø Plantage** (SHØ). Da Gransangeren også synger under trækket, drejer det sig her sandsynligvis om rastende trækfugle.

2. halvår: Større obs under efterårstrækket: 18/9 20 rst **Vesborg Fyr** (SDY), 26/9 15 rst **Sletterhage** (JSC) og 11/10 8 **Fornæs** (PNI). Sidste obs i efteråret: 17/10 1 sy **Grenå Enge** (BJS), 18/10 1 **Uldrup Bakker** (TBR) og 24/10 1 **Kalsemade** (TBR).

Total: 678 Indsendere: 50 Observationer: 336 Lokalteter: 126

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	1	60	255	150	47	32	25	67	41	-	-

Løvsanger (Phylloscopus trochilus) 13120

Indrapporteringen af fugle er kun ca. en tredjedel af det høje totalantal i 1998. Antallet af indsendere og lokaliteter er gået tilbage.

Ynglefugle: Mindst 259 forskellige syngende fugle fra 73 lokaliteter. Største forekomster: 8/5 36 sy **Sødringholm Skov** (LTP), 14/6 30 sy **Bjerregrav Mose** (JPA) og 16/5 15 sy **Fussingø Skov** (TBR).

Første obs er tidlig: 8/4 1 sy **Sondrup Plantage** (TPE), 14/4 1 sy **Bjerregrav Mose** (BKR) og 17/4 6 sy **Bjerregrav Mose** (JPA).

En større forekomst fra efterårstrækket: 12/8 80 rst **Hassensøre** (FDØ).

Sidste obs: 26/9 2 rst **Sletterhage** (JSC), 30/9 1 sy **Fussingø Skov** (BKR) og 10/10 1 fou **Beder** (PEØ).

Total: 676 Indsendere: 38 Observationer: 201 Lokalteter: 96

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	121	283	139	16	100	16	1	-	-

Fuglekonge (Regulus regulus) 13140

Totalantallet er gået tilbage med 78 fugle. Det skyldes formentlig tilbagegangen i antallet af indsendere fra 28 i 1998 mod 19 i 1999. I vinterobservationerne (især januar og november) er der dog en stigning i forhold til 1998.

Ynglepar: 1-5 par **Skærbøge Plantage** (HST) og mindst 50 forskellige syngende fugle fra 11 lokaliteter. Største forekomster af syngende fugle: 24/5 18 sy **Sødringholm Skov** (LTP), 1/4 9 sy **Hvalskov Plantage** (JPL), 22/4 4 sy **Mårup Skov** (SDY) og 13/5 4 sy **Strandplantagen v. Glatved** (JPL).

1. halvår: Større obs: 9/1 20 **Ørnbjerg Mølle** (JPL) og 17 **Strandplantagen v. Glatved** (JPL).

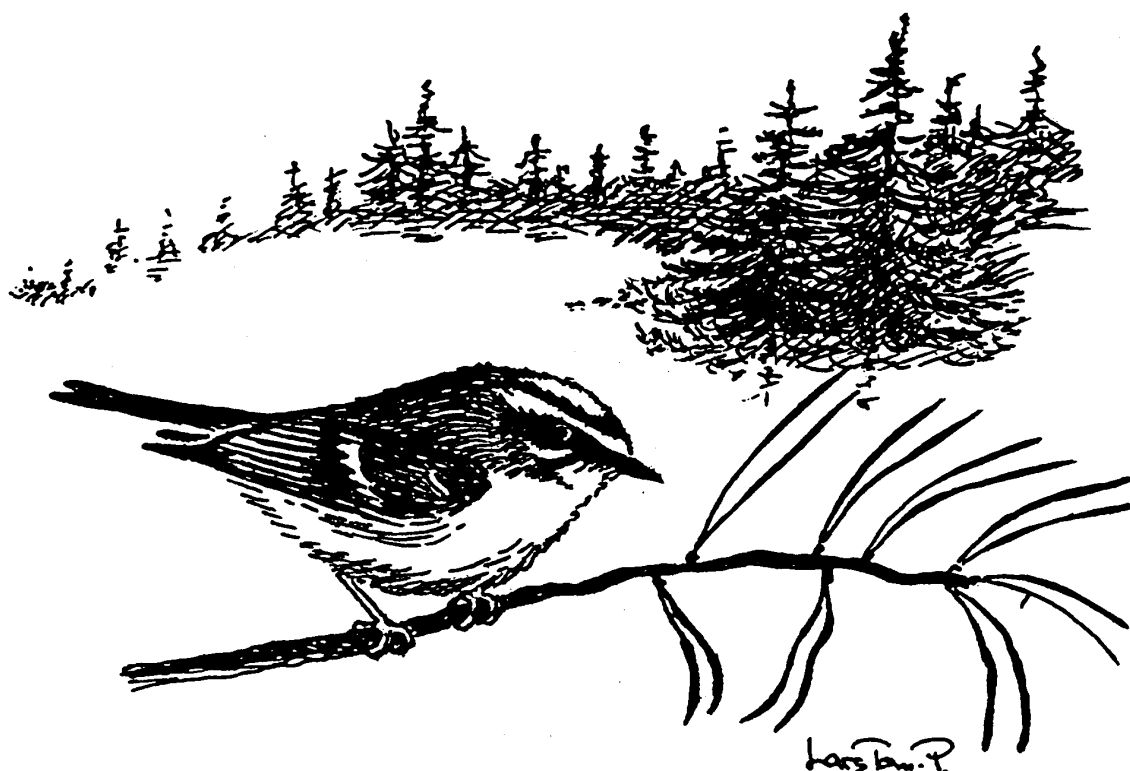
2. halvår: Større obs: 7/11 56 **Tårup Skov** (ABL,LPJ,UBM) og 8/12 60 ved **Stubbe Sø** (PBP).

Total: 661 Indsendere: 19 Observationer: 136 Lokalteter: 57

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
128	20	63	70	47	6	33	6	28	63	100	97

Rødtoppet fuglekonge (Regulus ignicapillus) 13150

10/3 1 rst **Sondrup Plantage** (TPE), 9/4-11/4 1 **Armhoved** (SDY) og 9/4 1 **Samsø** (SAM) – samme fugl?, samt 3/5 1 sy **Gjerrild Overskov** (NØD).

Grå Fluesnapper (*Muscicapa striata*) 13350

Yngel: 10-11 par er da bedre end 1998, men der er stadig et stykke op til de 33-34 ynglepar i 93-94. Der har i sidste halvdel af halvfemserne været en faldende tendens i både antal obs og ynglepar. Den er forhåbentlig ved at vende nu. Der er da også observeret 129 individer i 1999, hvilket er en klar forbedring i forhold til 1998.

Årets første er usædvanlig tidlig 25/4 1 **Venning-Gjandrup** (BRA). Den blev set i selskab med en Broget Fluesnapper. De næste ankommer til normal tid 11/5 1 og 13/5 2 **Universitetsparken** (JPL,FDØ). En større rasteforekomst under forårstrækket skal fremhæves, 14/5 14 **Brabrandstien** (FDØ).

Årets sidste: 4/9 2 **Sødringkær** (LTP), 12/9 1 **Århus Midtby** (FF) og 18/9 2 **Vesborg Fyr** (SDY).

Total: 143 Indsendere: 23 Observationer: 52

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	1	92	8	27	10	5	-	-	-

Lille Fluesnapper (*Ficedula parva*) 13430

2 registrerede individer af Lille Fluesnapper i 1999. 27/5 ringmærkes 2 2K-fugle ved **Sletterhage** (HEL). Artens nordligste bestande fra SØ-Sverige, Øland og Finland er sandsynligvis de fugle, som ses i amtet.

Broget Fluesnapper (*Ficedula hypoleuca*) 13490

Yngel: 3-4 ynglepar i 1999 er det næstdårligste år for arten i nyere tid kun overgået af den absolutte bundrekord 1997 med 0 ynglepar. Der synes at være meget langt til de 60 ynglepar fra 1995, som er det bedste år i nyere tid.

Det er svært at vurdere, om de få ynglepar dækker over en reel tilbagegang for arten, eller om det udelukkende skyldes fugtige og kølige forsomre. Den brogede fluesnappers ynglesucces er meget afhængig af vejret i maj og juni. I våde og kolde somre opgiver mange fugle sandsynligvis at yngle.

Ankomsttidspunktet er meget normalt. De første fugle ses: 25/4 1 **Venning-Gjandrup** (BRA), 1 foug **Boes** (HTH) og 1 sy **Brabrand Nord** (LB).

Største obs: 11/5 50 rst **Anholt** (FS) og 14/5 15 **Brabrandstien** (FDØ), ellers er det obs af 1-2 individer, der præger årets resultat. Der er et tydeligt mønster for forårstrækket gennem amtet, da langt hovedparten af fuglene observeres i maj måned. Derimod er der ikke store tal fra september, som der har været i f.eks. 1995 og 1997.

De sidste fugle ses 11/7 2 **Stubbe Sø** (PBP), 29/8 1 **Kalsemade** (TBR) og 30/9 1 **Brabrand Sø** (SSK).

Total: 164 Indsendere: 27 Observationer: 59

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	3	137	20	2	1	1	-	-	-

Skægmejse (*Panurus biarmicus*) 13640

Igen i år en kraftig stigning i antal obs og fugle. Det er typisk for arten, at bestandsstørrelsen kan svinge betydeligt fra år til år i takt med vintrenes hårdhed. De senere års milde vintre har sikkert virket gunstigt på bestanden. For første gang siden 1992 er der en obs på mere end 30 fugle. Pæne efterårstal tyder måske på en god ynglesæson.

Yngel: Der er indrapporteret et uspecificeret antal ynglepar fra **Kragemosen, Samsø** (SAM) samt et par fra **Brabrand Sø** (HLL). Artens specielle adfærd og ynglebiologi gør den temmelig vanskelig at optælle.

Få og små vinterobs. Første obs af mere end tre fugle er 30/3 15-25 trk/rst **Gjerrild Nordstrand** (NØD,PST). De største flokke i øvrigt (≥ 15) er alle fra andet halvår: 30/7 16 **Kragemosen** (SAM), 27/9 + 5/10 15 **Brabrand Sø** (SSK), 14/10 44 **Brabrand Sø** (HLL) og 15/10 17 **Eskelund, Århus Å** (OLI).

Fra øvrige udvalgte lokaliteter kan nævnes (maks.forekomst): 17/4 10 **Lading Sø** (HET), 24/4 14 V **Dronningborg Enge** (JPA), 26/9 5 **Grund Fjord** (FFA) samt 31/10 + 14/11 6 **Norsminde Fjord** (OGJ).

Total: 423 Indsendere: 25 Observationer: 94 Lokaliteter: 12

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
2	4	13	61	16	24	51	49	66	111	26	-

Halemejse (*Aegithalos caudatus*) 14370 (nordlig: 14371, sydlig: 14372)

Lidt flere fugle og en del flere obs end sidste år. Årstotalen er dermed på niveau med gennemsnittet for de seneste 10 år. Ligesom den foregående art er også Halemejse følsom overfor vinterens strengthed. I alt 153 fugle er racebestemte, heraf 52 nordlige, 99 sydlige samt to krydsninger.

Yngel: Der er indrapporteret 5-11 ynglepar fra 8 lokaliteter, flest 0-4 par **Ramten Skov** (ECH). Endvidere 2 syngende fugle.

Et enkelt trækforsøg 21/4 1 trkf nordlig race **Issehoved** (SDY). Ingen markante flokke i år. De største obs (≥ 15) er alle fra vinterhalvåret: 1/1 16 **Brabrandstien** (FAJ), 28/1 16 sydlig race **Høvild Skov** (LB), 20/2 15 **Brabrand Sø** (FDØ), 17/3 16 **Salten Å og ådal** (HTH).

Total: 539 Indsendere: 38 Observationer: 149 Lokaliteter: 73

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
103	79	75	74	17	-	7	14	31	57	49	33

Sumpmejse (*Parus palustris*) 14400

Årets total er på niveau med gennemsnittet for de sidste 10 år. Hovedparten af de observerede fugle er fra vinterhalvåret – måske fordi arten da ofte fouragerer i selskab med andre mejser, mens den i yngletiden nemt overses/-høres.

Yngel: Der er indrapporteret blot 4-5 ynglepar fra 4 lokaliteter samt 21 sy fra 15 øvrige lokaliteter. Sang er hørt i perioden 22/1-25/6.

Mere end 3/4 af observationerne er af blot 1-2 fugle. Eneste større obs (≥ 7) er begge vinterobs fra **Fusingsø Skov**: 2/1 19 (OEH) og 17/1 12 (JPA,BRA).

Total: 278 Indsendere: 20 Observationer: 118 Lokaliteter: 54

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
76	19	34	43	8	13	2	6	6	21	23	18

Topmejse (*Parus cristatus*) 14540

En art, hvor der sjældent sker de store udsving i årstotalerne – når man ser bort fra de gode atlasår.

Yngel: Der er indsendt 1-3 ynglepar fra **Skærbøge Plantage** v. Linå (HST) samt 16 sy fra 6 lokaliteter, flest 7/2 4 sy **Julianeholm Plantage** v. Storetørv (JPA). Sang er fortrinsvis hørt 7/2 til 6/6.

Langt de fleste obs er af 1-2 fugle. Største observationer er alle fra **Søholt Skov** v. Stubbe Sø: 7/2 + 14/3 + 28/3 + 19/9 + 26/9 8 (PBP).

Total: 255 Indsendere: 22 Observationer: 113 Lokaliteter: 54

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
26	30	28	28	21	9	13	16	26	26	19	13

Sortmejse (*Parus ater*) 14610

En årstotal på 943 fugle før frasortering af gengangere er flot. Hyppige obs i **Søholt Skov** v. Stubbe Sø tegner sig dog for hovedparten; fra denne lokalitet er derfor kun månedsmax. talt med i månedsskemaet.

Yngel: En enlig rapport om 2-5 ynglepar i **Skærbøge Plantage** v. Linå (HST). Endvidere i alt 135 sy fra 32 lokaliteter, heraf en stor obs 1/5 af 39 sy **Sødringholm Skov** (LTP), som også er årets største obs. Sang er hørt i perioden 17/1-13/6.

En enkelt trækobservation 12/9 6 S **Sødringholm Strand** (LTP). Større obs: **Søholt Skov** v. Stubbe Sø bidrager med hovedparten af de store ansamlinger, flest 17/10 34 og 28/12 28 (PBP). Herudover foreligger (≥ 15): 10/1 23 **Skramsø Plantage** (JPL) og 2/1 32 **Fussingø Skov** (OEH).

Total: 591 Indsendere: 22 Observationer: 101 Lokaliteter: 55

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
111	42	61	90	72	13	31	16	32	37	28	58

Blåmejse (*Parus caeruleus*) 14620

Største total nogensinde! – hvilket skyldes nogle store trækobs i efteråret fra især Samsø. En kuriøs delvis melanistisk Blåmejse 30/4 **Moesgård Strand** (CHØ).

Yngel: 9-10 ynglepar indsendt, blandt andet et par i en gammel bysvalerede (JLO). Endvidere i alt 31 sy fra 17 lokaliteter. Sang er hørt 10/1 til 27/6.

1. halvår: Fra foråret foreligger blot en enkelt trækobs: 20/3 18 trk **Fornæs** (PST) samt en enkelt større obs (≥ 20): 17/1 **Fussingø Skov** 20 (JPA,BRA).

2. halvår: Fra efteråret til gengæld i alt 2816 trk i perioden 26/9-18/10, de fleste i helt forkert retning! De største obs er fra **Issehoved** med flest 15/10 1780 N og 17/10 590 N (SDY). Træk i den størrelsesorden er i Århus Amt kun set én gang før (i 1996) – også på Samsø. Endvidere kan nævnes (≥ 50): 9/10 130 trk **Sødringholm Strand** (LTP) og 18/10 191 N + 20 SØ **Fornæs** (NØD). Større obs af rastende fugle (≥ 20): 29/9 **Sletterhage** 50 (PNI) og 17/10 **Kysing Næs** 25 (FDØ).

Total: 3444 Indsendere: 29 Observationer: 159 Lokaliteter: 75

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
108	60	83	51	39	41	18	8	126	2839	39	32

Musvit (*Parus major*) 14640

Et fald i indsendte observationer og en total lidt under 10 års-gennemsnittet. Få fugle i efteråret. Fra **Søholt Skov** v. Stubbe Sø er kun månedsmax. talt med i nedenstående skema (jvf. Sortmejsse).

Yngel: 13-15 ynglepar fra 4 lokaliteter, heraf 7 par **Ålsø-Højbjerg** (JSI). Tjekker man ikke sine redekasser? I alt 86 sy fra 30 lokaliteter, flest 24/1 8 sy **Mejlgård Nederskov** (JPL). Sang er hørt 5/1-25/6.

1. halvår: Eneste trækobs er 20/3 38 trk **Fornæs** (PST). Større obs (≥ 30): Frem til og med maj er der en række større optællinger fra **Søholt Skov** v. Stubbe Sø, flest 9/5 35 (PBP). Også store forekomster fra andre lokaliteter: 2/1 50 + 17/1 30 **Fussingø Skov** (OEH,JPA,BRA), 23/1 40 **Skivholme Skov** (HET) og 25/2 33 **Torskov+Storskov** (IZN).

2. halvår: Træk: 26/9 15 trkf **Sletterhage** (JSC) samt 9/10 27 trk **Sødringholm Strand** (LTP). Sidstnævnte er samtidig efterårets største forekomst.

Total: 1065 Indsendere: 29 Observationer: 175 Lokaliteter: 87

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
294	146	172	98	85	51	30	21	30	64	35	39

Spætmejsse (*Sitta europaea*) 14790

Et pæn total som dog ikke kan måle sig med de ”store år” 1992-1994, hvor en kombination af mange nye indsendere og atlasprojektet gav generelt høje årstotaler.

Yngel: Der er indsendt 13-17 ynglepar, bl.a. 5-7 par **Storring Præstegårdsskov** (JEL) og 4 par **Skand-**

derborg Dyrehave (PLA). Herudover i alt 40 sy fra 14 lokaliteter, flest 29/3 7 sy **Sødringholm Skov** (LTP). Sang er hørt hele året men fortrinsvis i perioden 3/3-30/5.

Større obs (≥10): Alle større optællinger er fra foråret. **Fussingø Skov** er tilsyneladende kerneområde med 2/1 26 (OEH), 17/1 21 (BRA,JPA) og 4/4 10 (TBR). I øvrigt 9/1 10 **Søholt Skov** v. Stubbe Sø (JPL) og 4/3 10 **Nørre Djurs Kommune** (NØD).

Total: 360 Indsendere: 30 Observationer: 154 Lokaliteter: 62

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
101	26	61	53	28	8	2	9	12	20	20	20

Træløber (*Certhia familiaris*) 14860

En total lidt under middel. Meget få fugle i efteråret – vist en art der nemt overses.

Yngel: 7-12 ynglepar er indsendt, heraf 4-5 par **Uldrup Bakker** (TPE). Herudover i alt 46 sy fra 18 øvrige lokaliteter, flest 13/4 5 sy **Brattingsborg Skov** (SDY) og 18/5 min. 5 sy **Fussingø Skov** (LTP). Sang er overvejende hørt fra 20/3 til 23/6.

Større obs (≥5): 28/3 5 **Uldrup Bakker** og 4/4 10 **Fussingø Skov** (begge TBR).

Total: 191 Indsendere: 26 Observationer: 105 Lokaliteter: 39

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
17	11	23	47	37	13	9	6	7	7	8	6

Korttået Træløber (*Certhia brachydactyla*) 14870

Største antal observationer, indsendere og fugle nogensinde. Arten bliver tilsyneladende ved med at brede sig i amtet. I år dukkede den således op på flere nye lokaliteter, bl.a. følgende nye egne af amtet: 2/4 1 sy **Issehoved** (SDY,SAM) – første fund fra Nordsamsø, og 5/4 1 sy **Gjerrild Overskov** (JKL,JPL).

Yngel: Der er indrapporteret 4 par **Rosenholm Slot** (EBU) og 1 par **Sondrup Plantage** (TPE). Endvidere i alt 49 sy fra 19 øvrige lokaliteter – dækkende over min. 29 forskellige syngende/ynglepar, flest 19/3 3 sy **Fussingø Skov** (SKA). Sang er hørt 18/2-13/6 samt sporadisk om vinteren.

Øvrige større obs: 25/3 4 **Torskov/Marselisborg Skov** (FDØ), 13/9 3 **Kalsehoved Skov** (TBR) og 13/11 3 **Uldrup Bakker** (TPE).

Total: 95 (incl. gengangere) Indsendere: 30 Observationer: 69 Lokaliteter: 26

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
2	6	19	20	21	10	2	-	5	2	4	4

Pungmejse (*Remiz pendulinus*) 14900

Uhyggelig lav årstotal og også få obs og indsendere. Totalen er på blot 1/5 af, hvad der sås i de glade atlasår. Skranter bestanden eller overser vi den bare? Hold øje med arten i de kommende år.

Yngel: Fra **Brabrand Sø/Århus Å**-systemet er indsendt 1 ynglepar (BGO) samt 7 sy. Det er vanskeligt at opgøre, hvor mange par de reelt dækker over, men nok min. 4 par. Beskriv gerne lokaliteten mere præcist. Endvidere en redebyggende iagttaget i **Kasted-Geding Mose** (SKA). Fra øvrige lokaliteter er der ikke tegnet på mere end allerhøjst ét par pr. lokalitet.

Årets første er 2/4 1 **Dystrup-Ramten Søerne** (OGJ) og 4/4 1 **Hornbæk Enge** (LTP), og de sidste 21/6 1 **Kasted-Geding Mose** (FDØ) og 20/7 1 **Brabrand Sø** (MJH). Der er ingen familieflokke eller andre større obs indsendt.

Total: 36 (incl. gengangere) Indsendere: 13 Observationer: 31 Lokaliteter: 10

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	13	20	2	1	-	-	-	-	-

Pirol (*Oriolus oriolus*) 15080

Med 5 observationer af 4 fugle er 1999 et lidt dårligere år end 1998. Alle obs nævnes:

Syngende fugle: 26/5 1 sy **Amstrup Enge** (TBR) og 13/6 1 sy **Brattingsborg Skov** (SAM). Øvrige obs: 21/5 1 **Tranbjerg** (HEL) og 28/5 1 **Gjerrild Nordstrand** (SKA,NØD).

Rødrygget Tornskade (*Lanius collurio*) 15150

En kraftig tilbagegang i antallet af ynglefund. Der er indrapporteret 3-5 sikre ynglepar, hvilket er det laveste antal nogensinde. Alle nævnes: 1 par **Skærsø Plantage** (JPL), 0-1 par **Ramten Skov** (ECH), 1 par **Sødringvær** (LTP), 0-1 par **Sødringholm Hede** (LTP) samt 1 par **Hesselholm** (LEB), hvor der den 16/6 er iagttaget unger i reden. Endvidere er der et muligt ynglepar ved **Vrads Sande** (JBA).

1. halvår: Første er 2/5 1 **Søholt Skov** (PBP) og 3/5 3 **Engen, Anholt** (FS). Største forekomster: 21/5 7 **Gravlev** (FF) + 6 **Gjerrild Nordstrand** (NØD), 22/5 8 **Fornæs** (NØD), 5/6 4 **Søholt Skov** (PBP) og 19/6 5 **Mols Bjerge** (ABL,LPJ).

2. halvår: De største tal er med en enkelt undtagelse alle fra **Søholt Skov**: 18/7 6, 25/7 8, 7/8 5 og 15/8 5 (alle PBP). Desuden 24/7 5 **Mols Bjerge** (SEL).

Årets sidste: 4/9 3 **Eskeplet** og 1 **Sødringholm Strand** (begge LTP) samt 6/9 1 **Fornæs** (HLL).

Total: 151 Indsendere: 29 Observationer: 72

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	45	37	29	34	6	-	-	-

Stor Tornskade (*Lanius excubitor*) 15200

1. halvår byder på 21 fugle fordelt på 11 lokaliteter. En enkelt obs af mere end en enkelt fugl: 2/1 2 området ved **Salten Langsø** (FAJ). Sidste obs fra første halvår er alle fra **Gjerrild Nordstrand**: 2/4 1 rst (CHØ,JPL,GJ), 13/4 1 og 20/4 1 (begge NØD).

Fra 2. halvår er der indsendt oplysninger om 27 fugle fordelt på 18 lokaliteter. Første obs: 9/10 1 rst (LTP,CSS) + 10/10 1 rst (OEH,BKR,BRA,DOF,JPA,LTP) begge **Sødringholm Strand** og 10/10 1 **Egå Enge** (FDØ). At der er så mange observatører til obs'en fra Sødringholm Strand skyldes temmelig sikkert, at det drejer sig om en DOF-tur.

Vinterobs: Der er observeret 1 fugl på følgende lokaliteter: **Assedrup Enge** (OGJ,CHØ,FDØ), **Gjerrild Nordstrand** (Gj,BGO), **Nølev, Driften** (PEØ), **Kysing Fjord** (HLL), **Sødringholm Strand** (SHØ), **Gjerrild Overskov** (AR), **Funderholme** (PLA), **Rugård Strand**, **Glatved Strand** (begge JPL), **Søholt Skov** (PBP), **Skærbæk Plantage** (JBA).

Total: 48 Indsendere: 34 Observationer: 62 Lokaliteter: 26

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
7	3	7	4	-	-	-	-	-	12	8	7

Skovskade (*Garrulus glandarius*) 15390

Med en årssum på 925 er 1999 et godt år for Skovskaden set i forhold til de foregående 10 år, hvor der gennemsnitligt er registreret 434 fugle pr. år. Vi skal mange år tilbage for at finde en lignende høj total, hvilket ikke mindst kan tilskrives en række fine trækobservationer i efteråret. Skovskaden optræder visse år invasionsagtigt, f.eks. i 1972, hvor der sås adskillige tusinde fugle i amtet (Christophersen 1999). Året blev derimod skuffende hvad angår indrapporteringer af ynglefund.

Yngel: Der er kun rapporteret om 1-2 ynglepar, hvilket må være udtryk for manglende ynglefugletællinger på Skovskadens ynglesteder.

1. halvår: En stor observation foreligger allerede i januar måned, 31/1 21 v. **Stubbe Sø** (PBP), hvilket samtidig er 1. halvårs største forekomst. Forårstræk er så at sige ikke registreret. Eneste decidede

trækobservationer er 9/4 6 V (BKR) og 10/4 7 trkf (JPA,BKR) begge **Gjerrild Nordstrand**. En større observation fra sommermånederne er værd at nævne, 12/6 16 **Søholt Skov** v. Stubbe Sø (PBP). Større forekomster herefter ses først igen hen på efteråret, som til gengæld også byder på mange pæne flokke.

2. halvår: De første trækkende Skovskader registreres medio-ultimo september, 22/9 4 S **Universitetsparken** (FDØ), 26/9 4 trkf **Sletterhage** (JSC) og 28/9 13 trk **Hornbæk Enge** (LTP). I alt noteres 241 trækkende fugle i perioden 22/9-18/10, med kulmination primo-medio oktober. Største trækobservationer er 9/10 62 trk **Sødringholm Strand** (LTP,CSS), 14/10 40 trkf + 17/10 20 trkf **Issehoved** (SDY) samt 18/10 35 N **Fornæs** (NØD). Større flokke af rastende fugle ses mange steder i amtet. Følgende observationer er de største: 30/9 50 **Kalsehoved Skov** (TBR), 13/10 24 **Nordby Bakker** (SAM), 16/10 30 **Strandkær** (ØBF) og 17/10 23 **Kalsemade** (TBR).

Total: 925 Indsendere: 32 Observationer: 196 Lokalteter: 79

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
70	29	34	62	22	34	16	16	132	420	55	35

Husskade (*Pica pica*) 15490

En ringe rapportering af Husskaden resulterer i det dårligste år siden 1996. Gennem året er der ikke noteret trækkende fugle, og antallet af overnatningstællinger og optællinger af ynglepar er desuden minimal. Det ene af de fire rapporterede ynglepar var dog lidt spøjst, idet fuglene havde valgt at bygge rede i toppen af en højspændingsmast ved **Himmerig Skov** (SMJ).

1. halvår (≥ 10): 9/1 12 **Dronningborg Enge** (JPA), 1/2 10 **Brabrand Sø** (IZN), 7/2 50 på overnatningsplads v. **Skindbjerg** (AR/NØD) og 14/2 60 på overnatningsplads ved **Damsbro Mose** (SMJ), hvorfra der før er rapporteret om store antal. Desuden 28/2 12 **Floes** (JPA,LTP) og 10/3 15 **Vorup Kær** (JPA).

2. halvår (≥ 10): 5/11 10 **Stensmark** (JPA,BKR) og 11/11 32 **Hinnerup** (PNI) er andet halvårs eneste større observationer.

Total: 424 Indsendere: 21 Observationer: 106 Lokalteter: 54

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
50	157	48	22	11	12	7	14	9	16	58	20

Nøddekrige (*Nucifraga caryocatactes*) 15570

Med en total på 33-35 fugle er 1999 det dårligste år siden 1994. Der er småt med trækiagttagelser, og observationer fra det midtjyske søhøjland er næsten helt udeblevet i år, hvilket er usædvanligt.

Forårets eneste fugle noteres i den nordøstlige del af **Djursland**, 11/3 1 og 22/3 1 (NØD).

De næste iagttagelser gøres i forbindelse med efterårstrækkets begyndelse, 23/8 1 **Øer, Hassenøre** (FDØ). Fra september foreligger 7 observationer af 8 fugle, heriblandt en trækforekomst, 24/9 2 **SØ Skindbjerg** (AR), og fra oktober er der oplysninger om 9 observationer af 10 fugle, heraf 2 trækkende: 16/10 1 N **Vester Hedekrog** og 16/10 1 N **Sælvig Bugt** (SDY). 17 af efterårets 19 observationer stammer fra Samsø og Djursland-området. Sidste observation i efterårsmånederne er samtidig den største forekomst: 17/11 4-6 **Issehoved** (LEB).

Fra december foreligger to obs af mere end ét individ: 15/12 3 **Grenå** (AR) og 21/12 2 **Beder** (PEØ).

Total: 33-35 Indsendere: 13 Observationer: 24 Lokalteter: 16

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	2	-	-	-	-	1	8	10	5	8

Allike (*Corvus monedula*) 15600

Årets 36.543 fugle er så vidt vides den største total i amtet nogensinde. Det skyldes ikke mindst et hidtil uset efterårstræk i det nordøstlige Djursland. Forårstrækket er derimod af mere moderat karakter, ligesom

antallet af overnatningstællinger og ynglefund er lavt. Der er dog bl.a. oplysning om ca. 15 ynglepar iagttaget fra Rådhuset og fra Domkirken i **Århus Midtby** (OLI).

1. halvår: Årets begyndelse markeres med et par store flokke i det nordøstlige Djursland, 9/1 og 14/1 1400 **Skindbjerg** (AR/NØD). Flokke over 500 fugle ses derefter først i forbindelse med forårstrækket. Fra perioden 23/2-21/4 er der oplysning om 5142 trækkende fugle, hvoraf de 3907 er fra det **nordøstlige Djursland** (NØD m.fl.), flest er noteret: 23/2 1100 trk + 20/3 1560 trk **Skindbjerg** (NØD). I den efterfølgende periode meldes endvidere om større rasteforekomster i det **nordøstlige Djursland**, fortrinsvis omkring **Skindbjerg**: 2/3 1700 R, 11/3 2500 R, 19/3 1500 rst (NØD) samt 20/3 1200 rst (alle NØD). Derudover findes fra øvrige lokaliteter ingen rasteforekomster over 400 fugle. Eneste større trækforekomster fra **Moesgård Strand** er 19/3 1234 N (HLL) og 20/3 782 trk (BGO). Omkring ult. marts er trækket stort set overstået. Sidste trækobs er 20/4 15 trk **Issehoved** (SDY).

2. halvår: Efterårstrækket indledes med manér fra medio oktober med meget store trækforekomster i det **nordøstlige Djursland**: 14/10 6950 indtrk, 15/10 6500 indtrk og 2/11 1100 indtrk **Nørre Djurs Kommune** (AR). Samlet er der i amtet registreret 17.200 trækkende Alliker i perioden 14/10-3/11, heraf alene 14.860 i det **nordøstlige Djursland** (AR). Større trækforekomster (≥ 300) fra øvrige lokaliteter: 14/10 460 N **Issehoved** (SDY), 15/10 300 trk **Vesborg Fyr** (SDY), 17/10 560 indtrk **Fornæs** (JSC,JPL). Eneste overnatningstællinger i 2. halvår er: 21/10 528 **Mariager** (IBG) og 4/11 min. 510 trækkende mod **Risskov** (OLI). Årets sidste større forekomst: 19/12 og 27/12 300 **Kalsemade** (TBR).

Total: 38.104 Indsendere: 34 Observationer: 150 Lokaliteter: 55

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
3719	1826	12.128	128	46	3	3	-	235	17.497	1827	692

Råge (Corvus frugilegus) 15630

Interessen for at optælle rågekolonier er tilsyneladende dalende. I hvert fald har blot 5 observatører indsendt oplysninger om 527-576 ynglepar fordelt på 8 kolonier. De største (>50 par): 150-175 reder **Låsby Østerskov** (PLA), 90-100 **Termestrup** (PLA), 96 reder **Lilleåen Mølballe-Rønbæksø** (SMJ) og 50-60 reder **Langå** v. rensningsanlægget (PLA).

1. halvår: Største obs (>200): 5/1 400 på overnatningsplads ved **Gammel Estrup** (BRA), 17/1 700 **Grenå**, enge vest for (BJS), 24/1 530 **Skanderborg By** + 500 **Skanderborg Dyrehave** (NHA), 25/1 1800 **Ørting** (TBR), 8/2 1500 **Bovlstrup** (TBR), 28/2 300 **Højslet, Voldum Mark** (JPA). Eneste større trækforekomst i 1. halvår er 20/3 61 trk **Moesgård Strand** (BGO).

2. halvår: Største obs (>200): 3/10 225 og 27/11 300 **Stubbe Sø** (PBP), 4/11 775 **Århus Nord** trækkende mod overnatningsplads i **Risskov** (OLI), 5/12 650 **Gimming** (JPA), 12/12 300 **Vitved** (OJE) og 21/12 500 på overnatningsplads ved **Balskov Skov** (JPL). Eneste "større" trækforekomst er 14/10 17 N og 15/10 23 trk **Issehoved** (SDY).

Total: 12.061 Indsendere: 24 Observationer: 100 Lokaliteter: 55

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
4694	2283	425	116	238	260	203	192	82	361	1131	2076

Sortkrage (Corvus corone corone) 15671

Årets 34 fugle ses spredt i amtet, men koncentreret i 1. halvår. Der er ingen oplysninger om ynglefund.

Alle obs af mere end et enkelt individ nævnes: 29/1 2 rst **Brabrand Sø** (FDØ), 28/2 2 rst og 20/3 3 trk **Fornæs** (NØD,PST), 23/4 2 **Issehoved** (SDY) og 7/5 2 **Gødvad Bakke**, Silkeborg (JLO).

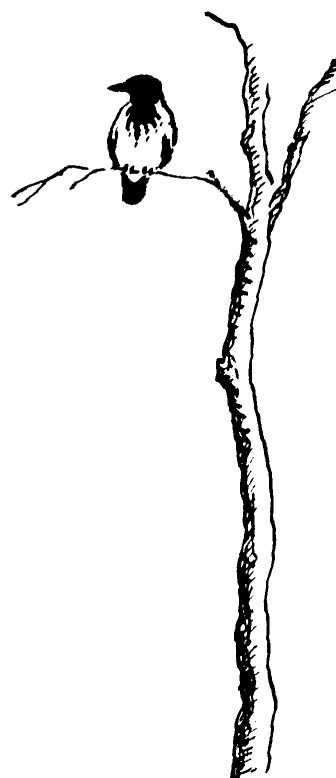
Herudover er der i 1999 rapporteret om 4-5 eksemplarer af hybrider mellem Sortkrage og Gråkrage.

Total: 33 Indsendere: 17 Observationer: 27 Lokaliteter: 18

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
3	3	8	11	5	-	-	-	1	3	-	-

Gråkrage (Corvus corone cornix) 15673

Årets kun 1-3 ynglepar er skuffende, men afspejler den manglende interesse for at indrapportere denne almindelige fugl i amtet. Et af yngleparrene anlagde reden i toppen af en lysmast på **Århus Havn** (OLI).

1. halvår: Større flokke rapporteres fortrinsvis fra årets første tre måneder (≥ 100): 7/1 100 **Åkær Hestehave** (NHA), 2/1 185, 28/2 162, 13/3 250 samt 28/3 113 **Kolindsund** (ABL, UBM, PKH, OLI, FNI). Et par af observatørerne oplyser, at mange af fuglene ved Kolindsund især holdt til omkring udendørs svinehold. De øvrige større observationer fordeler sig på følgende: 18/1 100, 26/1 100, 1/2 150 og 7/2 200 samt 21/2 150 **Kalsemade** (TBR), 23/2 270 **Stubbe Sø** (PKH), 28/2 100 **Bjerregrav Mose** (PST). Eneste større trækforekomster er: 20/3 50 trk **Fornæs** og 30/3 50 Ø **Gjerrild Nordstrand** (PST).

2. halvår: Største observationer i 2. halvår koncentrerer sig til oktober og december måned (≥ 100): 24/10 300, 29/10 100, 19/12 200 samt 27/12 150 **Kalsemade** (alle TBR), 25/12 250 **Eskeplet** (JPA), og 28/12 150 **Stubbe Sø** (PBP). Der er tilsyneladende ikke registreret trækbevægelser i efteråret.

Total: 5609 Indsendere: 26 Observationer: 219 Lokalteter: 84

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
704	1467	827	113	152	60	33	71	104	764	230	1084

Ravn (Corvus corax) 15720

Årets total på 815 fugle er rekord, om end der må forventes at være en del gengangere i materialet. Djursland tegner sig for langt hovedparten af de større observationer, og må siges at være kerneområde for Ravnene i Århus Amt.

Yngel: Der er oplysninger om 23-25 par, fortrinsvis i den østlige del af amtet. Djursland-området kan bidrage med 8-10 par: **Rugård Sønderkov** (JPL), **Århus Plantage i Mols Bjerger** (Kim Egefjord), **Tolløkke Skov** (EBU), **Stensmark** (NØD), **Gjerrild Overskov** (JPL, NØD), 1-2 **Ramten Skov** (ECH), **Hemmed Plantage** (NØD), **Skindbjerg** (NØD) og 0-1 **Ålsø-Højbjerg** (JSI). Fra området omkring Odder foreligger 6 ynglefund: **Uldrup Bakker** (TPE), **Nørreskov**, **Odder** (JGR), **Åkær ved Spåkær** (JGR), **Rathlousdal** (JGR), **Tonsbjerg Skov** (JGR) og **Kalsehoved Skov** (TBR). Fra områder omkring Århus, Hinnerup og Hammel er følgende par noteret: **Malling** (JGR), **Grusbjerg Skov** (SMJ), **Hammel Gl. Dyrehave** (SMJ), **Haraldslund Skov** (SMJ), **Klapskov** (SMJ), **Rosenholm Skov** (EBU) og **Horsehave Skov** (EBU). Øvrige: **Gjesing** v. Skanderborg (JGR) og **Sødringholm Skov** (LTP, JPA). Det er småt med yngleoplysninger fra det midtjyske søhøjland.

1. halvår: Største forekomster (≥ 10): 14/2 10 **Salten Langsø** (FAJ), 28/3 38 fordelt på 2 flokke **Kolindsund** – bl.a. omkring frilandssvin (OLI, FNI). Endvidere en sammentælling 28/3 af 11 fugle i det **nordøstlige Djursland** (NØD). Enkelte Ravnene ved bl.a. **Gjerrild Nordstrand** er rapporteret som trækkende; der er dog nok tale om lokale fugle.

2. halvår: Der er noteret 3 observationer af mere end 10 fugle: 8/8 50 **Stenvad Hede** (Tore Kroier), 26/10 30 ved **Krarup** nord for Stabrand (FNI) – begge observationer er gjort i områder med frilandssvin, der ser ud til at tiltrække Ravnene. Desuden 27/12 12 **Bjødstrup Skov** (OLI).

Total: 815 Indsendere: 59 Observationer: ca. 330 Lokalteter: 141

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
63	58	130	86	49	50	69	104	60	63	44	39

Allike/Råge/Krage (Corvus sp.) 15721

Af denne "rodekasse" for ubestemte kragefugle skal fremhæves et par obs fra **Silkeborg** syd, hvor et par tusinde kragefugle hver morgen og aften sås flyve SV mod overnatningssted fra medio november (SFP). Øvrige større obs (>300): 28/2 420 **Grenå**, enge vest f. (ABL,UBM), 16/11 500 v. **Ravnholt** (HET).

Total: 9746 Observationer: ca. 330 Lokalteter: 9

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
826	420	-	-	-	-	-	-	-	-	4500	4000

Stær (Sturnus vulgaris) 15820

Et år på det jævne uden de helt store flokke. Årets total er dog den største siden 1994. Gennem de seneste 13 år har totalerne varieret mellem 37.818 (i 1987) og 132.543 (i 1991). Det er småt med rapporteringer af ynglefund i 1999. Kun 27-34 par har fundet vej til notesbøgerne, flest 10-15 par **Storring Præstegårdsskov** (JEL) og 10-12 par **Ny Mølle, Egåen** (LBØ).

1. halvår: Større flokke (>100) registreres allerede i januar-februar. De første er 7/1 200 på overnatningsplads ved **Julsø** (FNI), 22/1 161 + 26/1 155 **Århus Østhavn** (OLI) samt 6/2 160 **Overgårds marker** (BGO). Primo marts observeres et tiltræk til amtet, bl.a. med 7/3 1500 **Lading** (HET). De første større deciderede trækiagttagelser meldes omkring medio marts: 19/3 565 N **Moesgård Strand** (HLL) og 20/3 100 trk **Fornæs** (PST). I alt noteres 1690 trækkende fugle i perioden 20/2-27/4 med kulmination medio marts-primo april. Største trækforekomster i øvrigt er 30/3 245 Ø og 2/4 258 Ø **Gjerrild Nordstrand** (PST,NØD, m.fl.). De følgende par måneder byder desuden på et par større overnatningstællinger: 15/4 1000 **Skanderborg Sø** (FNI) og 31/5 2000 + 11/6 900 **Lading Sø** (HET).

2. halvår: Fra juli måned samles fuglene i større flokke, bl.a. ses 17/7 2000 + 30/7 1000 **Kalsemade** (TBR) samt 2/8 3500 + 25/8 4000 overnattende ved **Lading Sø** (HET) og 5/8 1000 **Jensnæs** (NHA). September præges af en række større overnatningstal: 27-28/9 3-4000 og 30/9 8000 **Dronningborg Bredning** (JPA) samt 28/9 7500 **Lading Sø** (HET). Fra **NØ-Djursland** berettes fra oktober om en træktotal på i alt 4410 fugle, den største dag er 14/10 2100 trk (AR). Samlet er der noteret 4948 trk i perioden 18/9-17/10. Antallet af fugle svinder mod slutningen af oktober, men årets sidste måned byder trods alt på et par pæne flokke, flest 12/12 110 **Mariager** (TNI) og 28/12 100 **Sødringholm Strand** (CSS).

Total: 68.017 Indsendere: 54 Observationer: 315 Lokalteter: 130

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
990	754	6210	2483	2786	2029	8017	11.244	26.829	5561	427	605

Gråspurv (Passer domesticus) 15910

Den laveste total siden 1988 trods et pænt antal indsendere! Baggrunden er færre store flokke. Blot 4 ynglepar er indsendt.

De største obs (≥ 20) fra 1. halvår er 21/1 20 **Brabrand Sø** (IZN) og 29/4 22 **Mølleparken, Århus** (OLI). Fra sensommeren og vinteren foreligger 25/7 100 og 27/7 50 **Kalsemade** (TBR), 31/8 36 **Ryomgård Enge** (LPJ), 11/12 30 **Randers Rutebilstation** (JPA), 27/12 25 og 28/12 23 **Balle/Hoed** (JKL).

Total: 436 Indsendere: 18 Observationer: 49 Lokalteter: 26

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
45	41	11	46	16	11	106	43	14	15	10	78

Skovspurv (Passer montanus) 15980

Endnu et år med lav total, skal det til at være standarden? 6-8 ynglepar indsendt, heraf 4-6 par **Ålsø-Højbjerg** (JSI).

Selvom Skovspurven er en udpræget standfugl, kan man på træksteder alligevel af og til iagttage smågrupper gøre trækforsøg. Her i amtet er det dog tilsyneladende et sjældent fænomen; i hvert fald er der

ingen trækobs omtalt i de sidste 10 år. I år er det imidlertid blevet til to iagttagelser: 1/4 4 trkf **Issehoved** (SDY) og 26/9 14 S **Sletterhage** (JSC).

Større obs (≥ 25): Fra foråret blot 14/3 25 **Kalsemade** (TBR). Efteråret byder på lidt flere obs: 4/7 25 **Sødringholm Park og by** (JPA), 25/7 25 **Kalsemade** (TBR), 12/9 75 **Emmelev Kær** (TQA), 6/11 30 **Kongsdal** (JPA), 26/11 + 10/12 30 **Issehoved** (SAM) samt 22/12 36 **Fornæs** (PBP). Generelt er flokkelne små. Der er efterhånden blevet længere mellem flokke på mere end 100 fugle.

Total: 531 Indsendere: 17 Observationer: 48 Lokalteter: 29

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
8	46	62	14	16	13	58	16	89	36	78	95

Bogfinke (*Fringilla coelebs*) 16360

Store trækobservationer fra såvel forår som efterår giver igen i år en høj årstotal. Men de noget spredte og/eller upræcise trækobs gør det vanskeligt at tegne et generelt billede af årets bogfinketræk.

Yngel: Sidste års flotte yngletal bliver gjort voldsomt til skamme i år: 9-19 par indsendt, heraf 4-10 par **Skærbøge Pl.** v. Linå (HST) og 4-7 par **Ålsø-Højbjerg** (JSI). Til gengæld er der i yngletiden (defineret som april og frem) noteret 241 sy på 26 lokaliteter, flest 24/5 + 12/6 70 sy **Sødringholm Skov** (LTP), 2/6 10 sy **Medkær** v. Thorsager og 23/6 12 sy **Vallum Sø** (begge ABL). Sang er hørt i perioden 5/2-27/6.

1. halvår: Enkelte vinter-/forårsrastende flokke (≥ 100): 2/1 200 of **Fussingø Skov** (JPA,BRA), 17/1 100 **Rugård Nørreskov** (JPL), 13/2 + 31/3 100 **Gjerrild Nordstrand** (PST), 21/3 + 27/3 100 **Sødringholm Skov** (JPA,LTP) samt 28/3 100 **Gjerrild Nederskov** (JPA,LTP). Træk: 8/3 50 **Anholt By** (FS) er de første på træk. Fra **Moegård Strand** blot to obs: 19/3 1100 trk (FDØ) og 20/3 852 trk (BGO). Ved **Gjerrild Nordstrand** er kun få finker blevet artsbestemt, flest 22/3 2000 Ø (FDØ). **Issehoved** byder 2/4-27/4 på i alt 608 ex, flest 14/4 150 trk (SDY), samt nogle udslidte efternølere 28/5 12 trkf (SDY).

2. halvår: Efterårets første forekomst større end 20 fugle er 30/8 250 **Sostrup Hede** (TQA). Herudover foreligger blot to større obs af rastende fugle (≥ 100): 16/10 160 **Vallum Sø** (ABL,UBM) og 8/12 110 **Stubbe Sø** (PBP). Træk: Fra **Nordøstdjursland** er der upræcist blot meddelt en træksum for september og oktober på hhv. 1600 trk og 4400 trk (AR). Alle øvrige trækobs er fra september: 19/9 560 trk **Vesborg Fyr** (SDY,SAM), 23/9 50 SV **Universitetsparken** (FDØ) og 26/9 1030 S **Sletterhage** (JSC) + 95 trk **Egå Enge** (FDØ).

Total: 15.104 Indsendere: 32 Observationer: 205 Lokalteter: 97

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
591	313	4827	570	197	185	37	266	3359	4577	52	130

Finke sp. (*Fringilla coelebs*/F. *montifringilla*) 16365

Gjerrild står for hovedparten af de ubestemte finker, som der i år er set rigtig mange af.

1. halvår: Et par store vinterflokke iagttaget 13/1 1500 **Lysbro Skov** og 800 **Silkeborg nord** (JLO). Fra denne del af amtet foreligger også nogle lokale (?) trækbevægelser: 12/1 2000 NØ **Silkeborg Nordskov**, 24/2 200 N og 6/3 200 NV **Silkeborg nord** (alle JLO).

Træk: Ved **Gjerrild/NØ-Djursland** noteres i perioden 11/3-21/4 i alt 48.415 trækkende finker (marts: 8500 trk og april: 39.915 trk). De største dage er 2/4 16.365 trk (NØD,PST,CHØ) (iflg. CHØ især Kvækerfinker), 4/4 10.000 trk og 21/4 5000 trk (NØD). På **Issehoved** er der i perioden 2/4-26/4 noteret i alt 1985 trk, flest 2/4 570 trk og 26/4 620 trk (SDY). Endvidere foreligger fra **Sødringholm Strand** 29/3 247 trk (LTP).

2. halvår: Fra efteråret foreligger nogle spredte trækobs, alle nævnes: 26/9 400 S **Sletterhage** (JSC), 1/10 1350 SV **Alrø Egehoved** (LM), 13/10 330 trk **Egå Enge** (FDØ), 14/10 70 indtrk **Issehoved** (SDY) og 15/10 150 trk **Vesborg Fyr** (SDY).

Total: 57.695 Indsendere: 13 Observationer: 33 Lokalteter: 18

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
4306	200	8947	41.942	-	-	-	-	400	1900	-	-

Kvækerfinke (*Fringilla montifringilla*) 16380

En total der bærer præg af, at der ikke har været invasion i efteråret. Alle store obs er fra foråret. En enkelt meget stor observation 10/1 mellem **Nr. Vissing** og **Javngyde** er dog ikke med i totalen: EJJ beretter: "En tæt sky af fugle over en 10 m bred front fløj i retning af Ravnsø. Da den første del af flokken nåede Ravnsø, fortsatte de stadig længe med at flyve hen over os...". Flokken må efter beskrivelsen have været mindst 1 km lang og rummet adskillige tusinde Kvækere!

1. halvår: Alle øvrige store obs (≥ 1000) er også fra januar: 11/1 5000 N **Universitetsparken** (FDØ), 13/1 3000 **Dyrehaven, Århus** (BGO,IZN), 14/1 1000 **Vilhelmsborg Skov** (BGO) og 14/1 1000 of **Århus Midtby/Universitetsparken** (OLI,FDØ). Træk: Ved **Issehoved** er der fra 2/4 til 27/4 observeret i alt 268 trk, flest 26/4 77 trk (SDY). Fra **Gjerrild Nordstrand** blot en enkelt obs 17/4 af 56 N (ABL,LPJ). Forårets sidste er 30/4 1 **Moesgård Strand** (CHØ) og sent 28/5 1 **Issehoved** (SDY).

2. halvår: Efterårets første dukker op til sædvanlig tid på Samsø 18/9 3 **Armhoved** og 18/9 5 trk +19/9 10 trk **Vesborg Fyr** (alle SDY), endvidere 19/9 13 **Sødringholm Skov** (LTP). Ingen store flokke observeret i dette halvår. Træk: Det yderst beskedne træk kan iagttages i perioden 18/9-27/10 med flest 26/9 125 S **Sletterhage** (JSC), 9/10 35 trk **Sødringholm Strand** (LTP) og 17/10 36 N **Issehoved** (SDY).

Total: 15.281+ Indsendere: 30 Observationer: 143 Lokalteter: 62

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
12.672+	822	486	944	1	-	-	-	175	156	9	16

Gulirisk (*Serinus serinus*) 16400

Med 5 fugle igen et år lidt over middel. Alle obs nævnes:

17/4 1 **Gjerrild Nordstrand** (NØD), 12/7 1 **Grenå** (CO), 20+24/7 1 sy **Nordby Kirke** (SAM), 28/7 1 sy **Brabrand** (LB) og 22/9 1 of **Universitetsparken** (FDØ). Det er usædvanligt at ingen af observationerne er fra maj. Også usædvanligt med et efterårsfund.

Grønirisk (*Carduelis chloris*) 16490

Tredje år i træk med en total langt under middel. Som hos de fleste småfugle er det også hos denne art omfanget af vinterflokke, der typisk afgør totalens størrelse, og også i år svigter disse – især i første halvår. Arten skulle på landsplan ellers klare sig godt.

Yngel: Kun 8-11 ynglepar indsendt, her iblandt fra **Søften** en tidlig 14/5 1 hun med 2 unger (SMJ) og 6-8 par **Ålsø-Højbjerg** (JSI). I alt 37 syngende fra 20 lokaliteter. Sang er overvejende hørt 21/2 til 27/6.

1. halvår er trøstesløst: Ingen større flokke iagttaget, den største er 21/2 30 **Vindblæs** (JPA). Ingen nævneværdige trækobs.

2. halvår byder på flere, men generelt små flokke (≥ 50): En sensommerflok 16/8 100 **Kalsemade** (TBR). Fra efteråret/vinteren: 14/10 100 **Issehoved** (SDY), 30/10 110, 6/11 90 + 13/11 67 **Besser Rev** (SAM), 12/11 66 + 30/11 60 **Ryomgård** (UBM) – i haven, hvad fodrer man med dér?, 27/11 50 **Fornæs** (JPL) samt 12/12 70 **Rugård Strand** (JPL). Fra **Sletterhage** foreligger to trækobs 26/9 16 S (JSC) og 20/10 250 S (JTL).

Total: 1809 Indsendere: 28 Observationer: 163 Lokalteter: 60

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
54	128	66	78	65	36	102	157	30	511	424	158

Stillits (*Carduelis carduelis*) 16530

Sidste år kunne vi konstatere den største total nogensinde – i år er den markant større! Igen er der en flok med flere end 100 fugle. DOF's ynglefugle-punkttællinger dokumenterer en markant bestandsfremgang for Stillits på landsplan op gennem 1990'erne. De senere års høje totaler samt flere og større flokke må være udtryk herfor (tabel 3). Det er jo glædeligt!

År	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Årstotal	984	952	1278	748	2180	2003	1980	2021	1656	1583	2323	2825
Flokke	1	1	1	0	3	1	6	4	3	2	4	5

Tabel 3. Årstotal og antal efterårs-/vinterflokke ³⁵⁰ Stillits i de seneste 12 år. I hele perioden har der været et nogenlunde stabilt antal indsendere. 1993 var det første atlasår. Der er nok ikke korrigeret for gengangere lige grundigt alle år.

Yngel: Der er indsendt obs af 4-6 ynglepar fra 3 lokaliteter. Fra yngletiden (april og frem) er der på øvrige 32 lokaliteter indsendt i alt 54 sy, flest 25/6 4 sy **Mørke Kær** (ABL). Sang er hørt fra 23/3 til 22/7 samt en ukuelig optimist 15/10 1 sy **Kalø Gods** (PLA).

1. halvår: Træk: Et yderst beskedent forårstræk. Fra **Gjerrild Nordstrand** foreligger blot 30/3 5 Ø (PST) og 2/4 9 Ø (CHØ,PST). Eneste øvrige trækobs er fra **Moesgård Strand** med 19/3 5 trk (FDØ), 1/4 10 trk (CHØ) samt sent og ude af kurs 30/4 1 S (CHØ). Der er generelt få og små flokke i første halvår. Rundt om i amtet er der set 10 flokke á 20-40 ex, flest 4/2 40 **Rimsø** (AR) og sidst 23/4 20 **Sondrup** (TPE).

2. halvår: Der foreligger 12 obs af trækbevægelser fra perioden 26/9-31/10, flest 29/9 46 S **Fornæs** (HLL), 5/10 17 S **Alrø Egehoved** (HLL), 17/10 24 S **Sletterhage** (JSC), 18/10 18 N + 2 S **Fornæs** (NØD) samt 9/10 30 trk + 31/10 43 S **Sødringholm Strand** (LTP,JPA,OEH). Efterårets første flok er 16/8 25 **Kalsemade** (TBR), og ligesom trækket er større, er der også flere og større flokke i efteråret (≥50): 30/8 + 27/9 50 **Kalsemade** (TBR), 26/9 50 **Moesgård Strand** (FNI), 3/10 60 **Fornæs** (AR), 22/11 75 + 27/12 175 **Resenbro** (SFP) og 16/12 70 **Motorvejen** v. Randers S-frakørslen (BKR). Herudover er der set 13 flokke á 20-49 fugle.

Total: 2825 Indsendere: 49 Observationer: 307 Lokaliteter: 133

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
172	359	141	225	130	57	90	133	496	507	145	370

Grønsiken (*Carduelis spinus*) 16540

Rigtig, rigtig mange Grønsiskener i år – den højeste total siden 1988! Årsagen er mange flokke på 100-300 fugle eller flere i første halvår. Efteråret mere normalt.

Yngel: Ingen sikre ynglepar indsendt, men et muligt par 24/5 **Vrads Sande** (BEH). Endvidere er der fra april og frem hørt følgende syngende: 1/4 3 sy **Hvalskov Pl.**, Sølille (JPL), 3/5 1 sy **Skærsø Pl.** (TVI), 10/4 5 sy **Sondrup Pl.** (TPE), 17/4 3 sy **Gjerrild Nordstrand** (ABL,LPJ), 13/5 5 sy **Uldrup Bakker** (TPE) og 3/4 1 sy + 20/6 2 sy **Skramso Pl.** (JPL). Der kan dog være trækgæster iblandt de syngende. Fra sommermånederne foreligger enkelte obs, der kan være ynglefugle: 16/6 3 **Trekanten** (SAM), 6/7 1 **Gjern Bakker** (FDØ), 8/7 1 **Rugård Strand** (FDØ) og 7/8 2 **Uldrup Bakker** (TPE).

1. halvår: Træk: Forårstrækket indledes tidligt med 20/2 40 N **Universitetsparken** (FDØ). Ved **Gjerrild Nordstrand** noteres 8/3-2/4 3257 trk fugle (NØD,CHØ,JPA m.fl.), hvad der betegnes som et svagt træk (NØD), men er mere end det typiske for de senere år. Hovedparten ses dog på én dag: 22/3 2465 trk – heraf 400 ved Marshøj (NØD). Fra **Moesgård** foreligger 2/3 75 N og 19/3 249 N (HLL). Kun mindre trækobs fra den øvrige del af amtet, således ses ved **Issehoved** i perioden 3-28/4 blot 35 trk (SDY), flest 20/4 15 trk (SDY).

Flokkene: Der ses mange flokke i vintermånederne, og i særdeleshed ved Gjerrild. En samlet vurdering 11/2 lyder på 1400 i **Gjerrild Skovene** (NØD); herfra kan endvidere nævnes 7/2 850 rst **Gjerrild Nordstrand** (NØD). Fra andre dele af amtet fremhæves (≥ 200): 17/1 220 **Fussingø Skov** (JPA,BRA), 23/1 200 **Lindholm Hoved** (LPJ), 23/1 200 **Skivholme Skov** (HET), 20/2 200 **Gudenåparken/Vasen** (JPA), 20/2 200 **Sødringholm Skov** (LTP) og 7/3 300 **Amstrup** (FDØ). Forårets sidste flokke er 14/4 34 **Auning** (DOF) og 1/5 20 **Vrads Sande** (BEH).

2. halvår: Efterårstrækket indledes med 22/8 1 of **Kalsemade** (TBR) og 23/8 15 trkf **Øer, Hassensøre** (FDØ). Herefter noteres spredt rundt i amtet frem til 14/10 789 trk, flest (≥ 50): 19/9 70 trk **Vesborg Fyr** (SDY), 26/9 384 S **Sletterhage** (JSC), 27/9 78 S **Alrø Egehoved** (FDØ) og 9/10 72 trk **Sødringholm Strand** (LTP). Endvidere nogle efternølere 7/12 7 indtrk **Kysing Næs** (HLL).

Efterårets eneste større flokke (≥ 60) er: 17/10 80 **Brattingsborg Skov** (SDY), 4/12 130 **Gudenåparken/Vasen** (JPA) samt 28/12 120 **Egåen** (FDØ).

Total: 12.446 Indsendere: 47 Observationer: 223 Lokalteter: 98

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
1973	3320	4924	356	33	5	2	73	790	372	131	467

Tornirisk (*Carduelis cannabina*) 16600

Også i år en total under middel. Få flokke og et beskedent træk i foråret er hovedårsagen. Dog to meget store flokke i sensommeren. Ét ynglepar samt 18 sy fra 14 lokaliteter er sløjt! Sang er hørt 30/3 til 7/6.

1. halvår: Der er ikke set Tornirisker i vintermånederne. Årets første er 19/3 1 **Sødringholm Strand** (LTP) + 33 trk **Moegård Strand** (FDØ) og 20/3 1 **Kalsemade** (TBR) + 16 trk **Fornæs** (PST). Ved **Gjerrild Nordstrand** er der 28/3-11/4 noteret 53 trk (PST,CHØ,JPA), flest 30/3 25 Ø (PST). Fra **Issehoved** er der 1-27/4 meldt 74 trk (SDY), flest 26/4 19 trk (SDY). Ingen bemærkelsesværdige trækobs fra det øvrige af amtet. Kun to større flokke i foråret (≥ 30): 1/4 100 **Fornæs** (FDØ) og 17/4 32 **Dronningborg Bredning** (LTP).

2. halvår: I sensommeren er der set enkelte større familieflokke (≥ 30): 23/7 75 + 1/8-30/8 50 **Kalsemade** (TBR), 22/8 30 **Sødringholm Strand** (LTP), 29/8 50 **Issehoved** (SAM) samt to meget store obs af fugle til overnatning ved **Skindbjerg** 31/7 470 og 16/8 415 (AR).

Træk: De første på træk er 19/9 9 trk **Vesborg Fyr** (SDY). De fleste trækobs er fra Alrø, hvor der 22/9-7/10 noteres 192 trk (HLL,LM), flest 22/9 49 S **Alrø Alhale** og 27/9 65 S **Alrø Egehoved** (begge HLL). Herudover kan nævnes 26/9 90 S **Sletterhage** (JSC), 9/10 21 trk **Sødringholm Strand** (LTP), 13/10 30 trk **Egå Enge** (FDØ) og 15/10 26 trk **Vesborg Fyr** (SDY).

Flokkene (≥ 50): Fuglene ved **Kalsemade** ses også gennem efteråret med flest 2+7+27/9 50 og 30/9 150 (alle TBR). Endvidere 19/9 55 **Fussing Enge** (BKR,JPA) + 100 **Onsbjerg** (SDY). Årets sidste er 17/10 4 trk **Issehoved** (SDY), 31/10 2 of **Sødringholm Strand** (JPA,OEH) og 7/11 2 **Kalsemade** (TBR).

Total: 3002 Indsendere: 28 Observationer: 168 Lokalteter: 68

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	109	381	101	58	656	708	729	228	2	-

Bjergirisk (*Carduelis flavirostris*) 16620

En lidt højere total end sidste år, men stadig under middel. Pænt med fugle i efteråret.

1. halvår: Største obs fra de væsentligste lokaliteter: **Århus Havn** 31/1 145 (IZN) og 3+23/2 150 (FDØ). I Sødring-området få fugle, flest 7/2 85 **Overgårds Marker** (LTP,JPA) og 20/2 30 **Sødringholm Strand** (LTP). Fra Alrø blot 2 obs, flest 24/1 37 **Alrø Poller** (HPI). Ingen øvrige lokaliteter har flere end 25 fugle. Eneste trækobs er højst usædvanligt 28/3 1 N **Høvild Skov** (GGU) samt 2/4 5 trk **Issehoved** (SDY), der sammen med 2/4 4 **Eskeplet** (JPA,LTP) og 10/4 5 **Issehoved** (SDY) er forårets sidste.

2. halvår: De første fugle dukker op til normal tid 26/9 30 S **Sletterhage** (JSC) og 5/10 2 S **Alrø Egehoved** (HLL). I alt er der i perioden 26/9-3/11 observeret 372 trækkende, flest 9/10 55 trk **Sødringholm Strand** (LTP), 13/10 42 trk **Egå Enge** (FDØ), 14/10 40 indtrk + 15/10 51 S **Issehoved** (SDY) samt 15/10 53 S + 3/11 39 S **Alrø Egehoved** (HLL).

Men det er naturligvis rasteflokkene, der udgør hovedparten af materialet. Sødring-området dominerer efterårets materiale, flest 9/10 150 **Mellempoldene** (LTP) og 163+ **Sødringholm Strand** (CSS) – samme fugle?, 15/10 65 **Råby Kær** (JPA,BKR), 22/10 80 **Eskeplet** (BKR) og 23/10 110+ **Sødringholm Strand** (CSS). Fra Alrø er der også mange obs, flest 3/11 88 **Alrø Egehoved+Poller** (HLL), 14/11 100 **Alrødæmningen** (SFP) og 21/12 120 **Alrø Egehoved+Poller** (HLL). **Besser Rev** har også mange 6/11 225 + 13/11 87 (SAM). Øvrige lokalitetsmax.: 17/10 50 **Kalsemade** (TBR), 7/11 34 **Fornæs** (ABL,LPJ), 5/12 30 **Århus Havn** (JTL) og 29/12 65 **Norsminde Fjord** (BGO).

Total: 2868 Indsendere: 39 Observationer: 80 Lokalteter: 30

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
236	290	158	46	-	-	-	-	30	1114	629	360

Gråsisken (*Carduelis flammea*) 16630

Tredje år i træk med en katastrofal lav total trods mange indsendere. Årsagen er primært, at artens nordlige fætter *C.f.flammea*, der normalt med års mellemrum optræder invasionsagtigt, i de seneste år stort set er udeblevet fra Århus Amt. Af samme grund er der i år få trækobs samt få og små vinterflokke.

Yngel: 1-3 ynglepar samt 68 syngende/territoriehævdende fra i alt 37 lokaliteter indsendt, flest 16/5 6 sy **Øer, Hassensøre** (JPL). Der er usædvanlig få fund fra yngletiden (maj-august). Enkelte vintersangere men ellers er sang hørt 28/3-28/7.

1. halvår: Træk: Enkelte obs fra **Gjerrild Nordstrand** i perioden 30/3-10/4 med i alt 124 trk, flest 2/4 30 Ø (CHØ), 9/4 45 Ø (BKR) og 10/4 40 udtrk (JPA,BKR). Amtets øvrige trækobs er fra perioden 20/3-27/4, men er meget små. De største rasteflokke (≥30): 17/1 30 **Enge v.f. Grenå** (BJS) og 23/1 150 **Skivholme Skov** (HET).

2. halvår: Blot to trækobs 26/9 12 S og 17/10 2 S **Sletterhage** (JSC). Større flokke i efteråret (≥30): 10/10 50 of **Sødringholm Strand** (BKR,JPA), 11/10 75 **Fornæs** (PNI) og 25/11 50 **Ørnsø** (SFP).

Total: 850 Indsendere: 36 Observationer: 178 Lokalteter: 93

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
216	9	55	193	64	27	47	6	25	143	57	8

Hvidvinget Korsnæb (*Loxia leucoptera*) 16650

I år to observationer af 3-4 fugle hhv. fra foråret og fra efteråret, begge er fra trækstederne: 2/4 1-2 **Gjerrild Nordstrand** (NØD,PST) og 14/10 2 **Issehoved** (SDY).

Lille Korsnæb (*Loxia curvirostra*) 16660

Et lille år med få og generelt små flokke. Kun 1/3 af observationerne er fra efteråret. Det er dog naturligt med store fluktuationer fra år til år.

Yngel: Der er meldt 0-1 ynglepar fra **Vrads Sande** (BEH). Herudover er følgende syngende hørt: 5/1 1 sy **Silkeborg Nordskov** (FDØ), 10/1 3 sy **Skramsø Plantage** (JPL), 22/1 2 sy **Høvild Skov** (PLA), 24/1 4-6 sy + 12/6 1 sy **Sødringholm Skov** (CSS,LTP), 17/3 1 sy + 5/4 2 sy **Gjerrild Overskov** (TQA,JPL) samt 27/3 1 sy **Moesgård Storskov** (FDØ), hvoraf nogle måske er trækgæster.

1. halvår: Et yderst begrænset forårstræk er observeret ved **Gjerrild Nordstrand** med 2/4 1 Ø (CHØ) og 10/4 15 Ø (BKR,JPA). Flokstørrelserne er ligeså beskedne (≥20): 30/1 30 **Stubbe Sø** (FDØ) og 9/4 20 **Sondrup Plantage** (TPE). Enkelte sommerobservationer, flest 5/6 8 **Sønderbjerg, Anholt** (HET) og 17/7 10 **Grenå Kommune Plantage** (PBP).

2. halvår: Der er enkelte trækbevægelser i juli, bl.a. 7/7 15 V **Højbjerg** (CHØ) og 17/7 15 SV **Kalsemåde** (TBR), men ellers ses et lille træk i perioden 29/9-17/10, flest 10/10 60 trk **Sødringholm Strand** (LTP,JPA,BKR), 15/10 51 N **Issehoved** (SDY) og 15/10 22 trk **Vesborg Fyr** (SDY). Herudover foreligger kun en enkelt større flok (≥ 20): 1/8+1/9 150 **Anholt** (FS).

Total: 801 Indsendere: 28 Observationer: 78 Lokalteter: 43

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
117	10	29	58	9	10	57	150	153	158	42	8

Lille/Stor Korsnæb (*Loxia curvirostra*/L. pytyopsittacus) 16665

Der er i år indkommet følgende fire obs af ubestemte korsnæb: 9/7 10 of **Stjær** (PLA), 15/10 50 SV **Kalø Gods** (PLA), 16/10 6 SV **Stjær** (PLA) og 18/10 30 indtrk **Fornæs** (NØD).

Stor Korsnæb (*Loxia pytyopsittacus*) 16680

Med rundt regnet 100 fugle i alt er 1999 et af de helt gode år – til trods for et i øvrigt dårligt korsnæbår. Alle er set i oktober og november.

Ved **Sødringholm Strand/Skov** er der i perioden 9/10-14/11 gjort 7 obs af i alt 56 fugle (OEH,SKA, LTP,CSS), flest 20/10 11 (OEH) og 7/11 13 (SKA).

Endvidere foreligger der følgende obs: 14/10 6 N + 15/10 13 rst **Issehoved** (SDY), 31/10 1 v.f. **Salten Langsø** (FDØ), 3/11 15 **Øer, Hassensøre** (FDØ), 14/11 14 **Stubbe Sø** (SKA,AR), 16/11 5 **Skindbjerg** (AR), 21/11 25 **Gjerrild Overskov** (SKA,AR) og 21/11 9 **Salten Næs** (LB,AR).

Karmindompap (*Carpodacus erythrinus*) 16790

Et gennemsnitligt år, totaltallet indeholder dog nok nogle gengangere ved Gjerrild. Ingen sikre ynglepar indsendt, men et gæt baseret på det indkomne kunne være 7-14 ynglepar. Observationerne gennemgås lokalitetsvis.

Gjerrild Nordstrand står traditionen tro for hovedparten af observationerne: Amtets første er 22/5 1 (NØD). Herefter ses frem til 6/6 35 fugle (maj: 25, juni: 10) (NØD) med flest 28/5 8-10 (NØD,SKA) og 29/5 7 (NØD). Sandsynligvis er der enkelte ynglepar iblandt, men pga. dårlig dækning i juni foreligger der ingen klare meldinger omkring arten. Amtets sidste er 14/8 1 (HAC).

Alle obs fra øvrige lokaliteter: **Anholt**: 5+7/6 1 sy Engen, 7/6 1 sy Kæret og 7/6 1 sy Bybakken (alle HET). **Bønnerup Strand**: 6/6 2 (BGO). **Glatved Strand**: 29/5 1 sy (LPJ). **Havknude**: 29/5 1 (OFR). **Jernhatten**: 2/6 1 sy (FF). **Kobberhage**: 5/6 1 sy (HTH). **Elsegårde Strand**: 25/5 1 sy + 1/6 2 sy (FF) og 9/7 1 sy + 12/7 2 (LB). **Øer, Hassensøre**: 4/6 1 (HTH) og 5/6 7 sy (PLA,HTH). **Issehoved**: 26/5 1+1 sy, 28/5 2 sy, 30/5 4, 19/6 2 og 29/6 4 (SDY,SAM). **Kragemosen**: 30/7 1 sy (SAM).

Endvidere en spøjs "obs" fra **Hjelm**: I en TV-udsendelse, hvor Søren Ryge Petersen interviewer en arkæolog på øen, høres en Karmindompap synge i baggrunden. Interviewet blev optaget i sidste halvdel af juni (Søren Ryge Petersen via OLI).

Total: 67 Indsendere: 17 Observationer: 31 Lokalteter: 14

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
-	-	-	-	33	31	3	1	-	-	-	-

Dompap (*Pyrrhula pyrrhula*) 17100

Sidste års total var rekordlav, i år er vi næsten på gennemsnittet. Der er meldt om 2-4 ynglepar fra 4 lokaliteter og i alt 30 sy fra 17 øvrige lokaliteter. Sang er hørt 3/1-19/6 samt en enkelt om efteråret.

1. halvår: De eneste trækobservationer i foråret er begge fra **Gjerrild Nordstrand**: 30/3 2 Ø (PST) og 2/4 8 Ø (CHØ,PST). Enkelte flokke i årets første måneder (≥15): 14/1 15 **Skindbjerg** (AR), 23/1 20 **Emmelev Kær** (TQA) og 27/3 30 **Hammel Skov** (HET).

2. halvår: Et relativt pænt (men omvendt!) efterårstræk i perioden 26/9-3/11, bl.a. 15/10 14 N + 17/10 32 N **Issehoved** (SDY), 18/10 15 N **Fornæs** (NØD) og 3/11 11 indtrk **Fornæs** (FDØ). Også ved andre småfugle noteres et nordvendt træk i dagene 14.-18. oktober (f.eks. Blåmejse). Ingen større flokke i efteråret, største obs er: 19/12 9 **Århus Amtssygehus** (JLY).

Total: 615 Indsendere: 37 Observationer: 199 Lokalteter: 90

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
130	60	63	71	37	20	2	12	15	115	46	44

Kernebider (*Coccythraustes coccythraustes*) 17170

Et år antalsmæssigt helt på det jævne, men med meget få fugle om efteråret.

Yngel: Fra 9 lokaliteter er der meldt om 8-11 ynglepar/syngende, flest 3 par **Rosenholm Skov** (EBU). Herudover er der i sommermånederne obs fra 6 øvrige lokaliteter. Den diskrete sang er hørt 5/3-24/4.

1. halvår: Der er i foråret kun en enkelt trækobservation 2/4 1 trk **Gjerrild Nordstrand** (OGJ). Fra februar-marts foreligger der 6 observationer af større flokke fra uspecificeret **Nørre Djurs Kommune**, flest 4/3 17 og 31/3 20 (AR,NØD), muligvis dækker tallene over flere flokke. Øvrige større flokke (≥10) er fra samme område: 6/3 13 **Gjerrild By** (AR), 17/3 10 **Gjerrild Overskov** (TQA) samt 28/5 16 **Gjerrild Nordstrand** (SKA).

2. halvår: Ligeledes blot en enkelt trækobs 29/9 4 trk **Sødringholm Strand** (LTP). Ingen observationer af mere end fire fugle!

Total: 236 Indsendere: 32 Observationer: 77 Lokalteter: 49

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
8	37	102	24	33	4	4	2	4	8	4	6

Laplandsværting (*Calcarius lapponicus*) 18470

Der bliver igen set flere Lapværlinger i amtet. I år kan vi glæde os over hele 13-15 fugle. Gjerrild og Alrø, der sidste år glimrede ved deres fravær, har i år sat sig tungt på observationerne. Alle obs nævnes:

1. halvår: **Gjerrild Nordstrand** 4 obs: 5/4 1, 17/4 1, 27/4 1 og 1/5 3 (HAC,NØD,FDØ). I øvrigt 5/1 1 **Grenå Strand** (TAN via PLA) og 2/5 1 **Karlby Klint** (AR).

2. halvår: 13/9 1 **S Fornæs** (HLL), men ellers kun fra **Alrø Egehoved** med 5 obs: 27/9 1 S (HLL), 31/10 2 samt 18+19+25/12 3 (alle OGJ).

Snespurv (*Plectrophenax nivalis*) 18500

Det er da utroligt! Sidste år var bedste år siden 1985 – i år er totalen større end nogensinde! Den høje total dækker dog over en eller flere store flokke i Sødring-området i årets første måneder.

1. halvår: Første halvårs materiale er total domineret af Råby Kær/Sødringholm/Overgård-området. Der er ingen obs ≥10 fugle udenfor dette område. Flokken fra **Råby Odde/Kær** i december 1998 kan endnu ses i januar: 3/1 220-300 (PST,BRA,LTP,JPA) og 10/1 200 (BEH), men sidst på måneden bevæger den sig tilsyneladende til **Sødringholm Strand**: 24/1 120 (JSC), 20/2 120 (SHØ,LTP), og antager kortvarigt gigantiske dimensioner: 6/2 600 **Overgård's Marker** (BGO), amtets definitivt største flok i mands minde! – der desværre ikke kan genfindes dagen efter. I løbet af februar forsvinder fuglene fra området; sidste større flok (≥10) er 26/2 70 **Sødringholm Strand** (LTP). Der er ingen trækobs. Forårets sidste er til normal tid 25/3 9 **Skindbjerg** (AR) og 1/4 1 **Issehoved** (SDY).

2. halvår: Efterårets første er tidlig 5/10 1 S **Alrø Egehoved** (HLL). De næste ses først 30/10 med 100 S **Fornæs** (OGJ) + 15 **Besser Rev** (SAM) + 1 **Sødringholm Strand** (LTP). **Fornæs** står for hovedparten af trækket med 5 obs af i alt 130 fugle 30/10-14/11, udover førnævnte bl.a. 31/10 24 S (JSC). Øvrige trækobs: 3/11 1 S **Alrø Egehoved** (HLL), 7/12 75 S **Kysing Næs** (HLL) og 25/12 20 S **Eskeplet** (JPA). Efteråret byder på flere flokke (>40): 6/11 65 **Besser Rev** (SAM), 21/11 45 **Alrø Poller** (HPI), 5/12 180 **Råby Kær** (JPA), 7/12 75+ **Råby Odde** (JLY,OLI,FNI) og 11/12 50 **Tørring** (LTP). Herudover er der set 4 flokke á 20-40 fugle.

Total: 1969 Indsendere: 25 Observationer: 54 Lokalteter: 23

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
478	693	11	1	-	-	-	-	-	142	248	396

Gulspurv (Emberiza citrinella) 18570

En total over gennemsnittet – især pga. mange småflokke både forår og efterår.

Yngel: 2-6 ynglepar indsendt. Endvidere en sum på 101 sy fra 41 øvrige lokaliteter, flest 19/6 7 sy **Mols Bjerge** og 26/7 7 sy **Elløv Enge** (ABL,LPJ). Sang har kunnet høres 20/2 til 8/8.

1. halvår: Der er intet træk observeret, men flere store flokke (≥ 40): 3/1 70 + 13/2 40 **Råby Kær** (BRA,LTP,JPA), 11/1 75 **Emmelev Kær** (TQA), 13/3 40 **Kolindsund** (PKH) og 14/3 50 **Kalsemade** (TBR). Endvidere er der fra andre lokaliteter noteret 5 flokke á 20-39 fugle.

2. halvår: Blot en enkelt trækobservation 1/10 19 SV **Alrø Egehoved** (LM). Efterårets flokke (≥ 40): Ved **Kalsemade** noteres 6+14+18/10 50, 20/11 150 og 22/11 100 (alle TBR). Endvidere 10/10 80 **Sødringholm Strand** (BRA), 5/12 75 + 25/12 70 **Demstrup Vase** (JPA), 22/12 44 **Fornæs** (PBP) samt 29/12 60 **Gyllingnæs** (FNI). Hertil 2 flokke á 20-39 fugle fra andre lokaliteter.

Total: 1867 Indsendere: 32 Observationer: 190 Lokalteter: 83

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
379	186	148	101	82	87	52	27	6	206	301	292

Hortulan (Emberiza hortulana) 18660

Der er rapporteret om 6 fugle, alle fra foråret. Desværre er der ingen oplysninger fra Anholt i år, amtets ellers vigtigste lokalitet. Alle obs nævnes: 6/5 1, 8/5 2 trk og 21/5 1 **Gjerrild Nordstrand** (NØD). Endvidere 1/5 1 N **Issehoved** (FDØ) og 18/5 1 **Glesborg** (NØD).

Rørspurv (Emberiza schoeniclus) 18770

Et ringe træk og små flokke giver den laveste total i dette årti – trods mange obs og indsendere!

Yngel: 11-14 ynglepar fra 9 lokaliteter indsendt. Hertil kommer i alt 156 sy fra 48 øvrige lokaliteter, flest 13/5 10 sy **Amstrup Enge** (TPE), 29/5 10 sy **Gudenåparken/Vasen** (JPA) og 7/6 16 sy **Dronningborg Bredning** (JPA). Sang er overvejende hørt i perioden 4/3-10/8.

1. halvår: Der er et par vinterfund 27/1 4 **Århus Å** v. f. **Brabrand Sø** og 1/2 3 **Brabrand Sø** (IZN). Men ellers er de første 4/3 1 sy **Galten Sømose** (PLA) + 1 **Nørre Djurs Kommune** (NØD) og 5/3 1 **Anholt By** (FS). Træk: Fra **Gjerrild Nordstrand** er der blot en enkelt trækobs 2/4 1 Ø (CHØ). Dermed er **Issehoved** forårets hovedtræklokalitet med 27 fugle 2/4-26/4 (SDY), flest 2/4 7 trk. Herudover er der blot to trækiagttagelser: 18/3 1 N **Århus Midtby** (OLI) og 19/3 9 trk **Moesgård Strand** (FDØ). Der er kun set små forekomster (>10): 8/3 12 **Nørre Djurs Kommune** (AR) og 20/3 20 **Gjerrild Nordstrand** (FDØ).

2. halvår: Efterårstrækket er noteret i perioden 18/9-15/10 med i alt 63 fugle, flest 26/9 6 S **Sletterhage** (JSC), 26/9 18 trk **Egå Enge** (FDØ), 1/10 12 SV **Alrø Egehoved** (LM), 5/10 8 trk **Sødringholm Strand** (LTP) og 15/10 15 trk **Vesborg Fyr** (SDY). Den eneste ”større” rasteforekomst i efteråret er 14/10 10

Issehoved (SDY). Midt i oktober er fuglene ved at være væk. Derefter ses blot 30/10 1 **Sødringholm Strand (LTP)**, 7/11 2 **Kragemosen (SAM)**, 28/12 1 **Egåen (FDØ)** + 1 **Sødringkær (CSS)**.

Total: 585 Indsendere: 39 Observationer: 204 Lokalteter: 91

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
4	3	132	114	114	62	21	17	58	56	2	2

Kornværpling (Miliaria calandra) 18820

En sløj sæson i Kolindsund og Nordøstdjursland giver en total lidt under middel. Langt de fleste obs er fra kerneområderne, der er ingen deciderede outsiders i år.

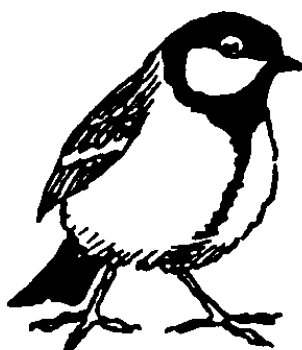
Yngel: Der er indsendt 2-3 ynglepar samt fra april og frem en sum på 66 sy fra 38 lokaliteter, flest 5/6 16 sy **Sødringkær (LTP)**. Sang er overvejende hørt 21/3-8/8, men vintersangere er forholdsvis almindelige.

1. halvår: Fra april foreligger der nogle få trækforsøg: 1+22+26/4 1 trkf **Issehoved (SDY)**. Større flokke (≥ 20): 3/1 40 **Enge v. f. Grenå (JPL)**, 10/1 55 **Råby Kær (HET)**, 7/2 70 **Kolindsund (BJS)**, 7/2 58 **Bjergby v. Spentrup (OEH)**, 7/2 42 **Norsminde Fjord, vestdel (OGJ)** og 13/2 50 **Assedrup Enge (FDØ)**. Endvidere foreligger der fra **Emmelev Kær** en række obs af formentlig samme fugle: 11/1 75, 18/1 90, 10/2 80, 27/3 20, 10/5 60 og 24/5 50 (alle TQA). Det er sjældent med flokke i maj måned.

2. halvår: Ingen trækobs, men enkelte flokke (≥ 20): 10/9 125 **Skindbjerg** fou på roemark (AR) – meget usædvanligt med flokke i september og den eneste flok fra Nordøstdjursland i efteråret! Endvidere 11/11 20 **Råby Kær (BKR)**, 13/11 35 **Stensmark (JPL)**, 17/11 45 **Emmelev Kær (TQA)**, 12/12 56 **Alrø Strevelshoved (SSK)**, 12/12 25 **Østerløkken, Ballen (SAM)** samt 25/12 20 **Demstrup Vase (JPA)**. Ingen obs fra Kolindsund!

Total: 1100 Indsendere: 36 Observationer: 109 Lokalteter: 65

JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
225	313	50	13	87	30	22	12	128	7	100	113

DYR I ÅRHUS AMT 1999

Her bringes feltregistreringer af mere usædvanlige insektarter, dagsommerfugle, padder og krybdyr samt pattedyr primært fra Århus Amt suppleret med observationer fra især Vejle Amt (Oplysninger fra Vejle Amts hjemmeside er dog ikke med i denne oversigt). I 1999 er flere af faunakartotekets oplysninger også tilgængelige Skov- og Naturstyrelsen. Så materialet anvendes til mere end blot nærværende årsrapport.

De første forårsdage var omkring den 25.-27. marts, hvor årets første firben, padder og sommerfugle blev set. Langt de fleste af årets observationer drejer sig imidlertid om pattedyr og sådan har det været siden starten af "Dyr i Århus Amt". Men der er tegn på, at flere har fået øjnene op for andre sider af vor fauna.

Vi efterlyser bl.a. observationer af oliebiller og alle arter køllesvømmere, der er blevet sjældne. Husk også at indsende fund af orkideer, der alle er fredet og efterhånden ved at være sjældne, hvilket især skyldes tilgroning, opdyrkning og afvanding af ferske enge.

Det er nu muligt at sende observationer direkte til undertegnede via jtl@mobilixnet.dk eller til andre relevante østjyske adresser som eksempelvis Ole Jensen (DOF's lokalafd.) ofj@iname.com, hvortil også fugleobservationer kan sendes.

Pattedyr

Så er Atlasprojektet for Pattedyr en realitet. Det er planlagt til at køre i perioden 2000-2002. Vi må opfordre til, at man allerede nu nedfælder registreringer af pattedyr fra hele landet og indsender dem til "Dyr i Århus Amt". Alle oplysninger videregives til Naturhistorisk Museum i Århus, der sammen med Zoologisk Museum i København er ansvarlige for projektets gennemførelse. Husk også at indsende ugleglyp.

Årets resultater er vist i tabel 4. Artslisten er desværre ikke så stor, som det kunne ønskes. Et par kommentarer til de mere usædvanlige observationer skal gives.

Såvel fra Anholt som fra Brabrand by er der rapporteret om albinoer af **Hare**. I april sås en flok på 23 **Krondyr** i Fjeld Skov. Med i alt 282 **Rådyr** blev det årets talrigeste art. Største antal 30 individer den 11. november ved Kalsemade.

13 **Ildere** er usædvanlig mange, men 8 fanget i fælder ved Skindbjerg tæller godt i regnskabet. Den 14. juli kunne man opleve det flotte syn, at se ikke mindre end 5 **Lækatte** sammen i en vejside ved Langå. Der har givet været tale om en familieflok. I de senere år er **Skovmår** rapporteret med unger flere steder på Djursland. Et supplement hertil er en hun med unge set den 1. juni i eller ved Øksepose i Skærø Plantage. En er også set på bukkejagt ved Skaføgård i 1999.

Odderen blev registreret på mindst 6 lokaliteter. En stor han blev fundet ca. 21. februar ved Ry Mølle formentligt ihjelkørt. Odderen målte 121 cm og vejede 10,5 kg. Kort forinden havde jeg registreret fodspor på lokaliteten, så det har tilsyneladende været et kort visit! Et af de meget få sikre ynglefund af Odder blev gjort ved Mørke Kær i 1999. EBU gjorde notater herom: "Odder 16.5.1999. En adult med stor unge set svømme frem og tilbage...". "Det meste af tiden var de neddykket eller inde i skjul ved bredden, men 3 gange sås de flot i overfladen". "Senere set adult og juvenil med ca. 1,5 meters afstand i gåsegangs-haveslange-formation, så det var let at overse ungen". "Senere delte de sig til hver side af en pileø, hvor de i flere minutter lavede bølgegang om øen uden at lade sig se". EBU skriver videre: "Odder 2. juni 1999. Opdagede at den har en hule..., idet én kom ud af hulen og svømmede undervands væk langs bredden, mens jeg stod ovenpå og lavede punkttællinger i 5 minutter...".

Vores formodninger om, at **Pindsvin** kan være udsat på flere af vore småøer bliver sjældent bekræftet. Havnefogeden på Tunø oplyser imidlertid i 1999, at Pindsvin har været uddød på Tunø, men er genudsat. Den 7. juni sås et Pindsvin på Anholt, hvor der har kunnet ses gennem mange år (HET). Museåret i 1999 har kunnet ses af indsendte observationer af **Rødmus**. Arten blev således noteret fra 14 lokaliteter oftest i forbindelse med skovbesøg.

En helt frisk men død **Langøret Flagermus** blev fundet den 15. juni ved skibet til Hjerminde kirke. Arten er kendt for at bosætte sig i kirker. Alle **Skimmelflagermus** var fra Århus midtby.

1999 var et fint år for **Marsvin**, hvor hele 76 individer blev set med max. antal ca. 20 den 27. maj i farvandet mellem Jylland og Endelave. **Spættet Sæl** synes i fremgang. Arten ses i hvert fald på flere lokaliteter i amtet, men ingen steder i større antal bortset fra Anholt. Den 6. juni blev der optalt 250 spættede sæler på Anholt og to **Gråsæler** samme sted (HET).

Art	Antal
Almindelig spidsmus	3
Brud	5
Brun rotte	27
Brunflagermus	8
Dværgflagermus	10
Dværgspidsmus	1
Egern	40
Grævling	24
Gråsæl	2
Halsbåndmus	7
Hare	152
Husmus	1
Husmår	25
Ilder	13
Krondyr	31
Langøret flagermus	1
Lækat	10
Marsvin	76
Mink	1
Mosegris	1
Nordmarkmus	1
Odder	7
Pindsvin	36
Ræv	78
Rødmus	32
Rådyr	284
Skimmelflagermus	14
Skovmår	3
Spættet sæl	348
Sydflagermus	2
Vandflagermus	5
Vandspidsmus	1
Vågehval	1

Tabel 4. Pattedyr registreret i Århus Amt 1999.

Art	Antal
Admiral	614
Aurora	220
Citronsommerfugl	18
Dagpåfugløj	556
Dukatsommerfugl	1
Engrandøje	mange
Græsråndøje	få
Grønåret kålsommerfugl	32
Gul høsommerfugl	2
Lille kålsommerfugl	24
Nældens takvinge	ca. 350
Skovblåfugl	4
Skovrandøje	40
Stor kålsommerfugl	11
Sørgekåbe	1
Tidselsommerfugl	5
Violetrandet ildfugl	ca. 15

Tabel 5. Dagsommerfugle registreret i Århus Amt 1999.

Insekter o.a.

Det er blev "in" at se på insekter; det skyldes ikke mindst observationer af flere spændende edderkoppearter i de senere år. Den store flotte edderkop, *Dolemedes fimbriatus* blev set med 6 ex ved Præstemose i Fjeld Skov. **Fugleedderkoppen** *Atypus affinis* blev den 29. marts set i Gjern Bakker, hvilket er en ny lokalitet for arten, der ifølge Morten D.D. Hansen tidligere kun er kendt fra Helgenæs, Røsnæs, Salten Langsø og Bornholm. Den 6. juni blev arten imidlertid set på endnu en ny lokalitet nemlig ved Bjerringbro i Gudenådalen, hvor der var tale om en kæmpekoloni på ca. 10.000 individer!

En **Trehornet Skarnbasse** er set ved Salten Langsø den 25. marts (status for arten er netop gjort i Flora og Fauna nr. 1, 2000). Den 2. maj sås en død **Herkulesmyre** på Agri Baunehøj, der blev bragt til en tue af Rød skovmyre. Den ikke helt ufarlige **Stor Gedeams** blev den 11. oktober set med over 50 individer jagende i og ved Kalsehoved Skov på Gylling Næs – et imponerende antal! Der er måske tale om to forskellige gedehamsesamfund, mener TBR, der så de mange dyr. 107 **Sct. Hansorme** den 25. juni ved Øje Sø er også flot.

Dagsommerfugle

Efter udgivelsen af Michael Stoltzes bog “Danske dagsommerfugle” (1996) er Danmark blevet beriget med 4 nye dagsommerfuglearter. Det drejer sig om Sydeuropæisk Svalehale, “Galathea”, en blåfuglearter og “Enghvidvinge”. Beklageligvis svigtede mange observatører i 1999 med at indsende observationer af dagsommerfugle. Flere helt almindelige arter mangler således på listen. Det skyldes bl.a. få oplysninger fra Samsø og andre lokaliteter, der normalt huser mange sommerfugle. Vi hører også gerne fra folk, der har noteret trækkende sommerfugle. Nogle trækobs har vi dog modtaget fra Rosenvold (Vejle Amt).

Arter og cirkaantal for 1999 er angivet i tabel 5. **Admiral** var den talrigste art, hvor tidligste og seneste observation var henholdsvis 1 ex den 7. juli ved Glatved Strand og 1 ex den 29. oktober Salten Langsø. Første **Citronsommerfugl** var 2 ex den 25. marts Salten Langsø. **Dagpåfugleøje** blev set med 1 ex den 25. marts og senest 1 ex den 3. november ved Fornæs. Årets art var afgjort **Gul Høsommerfugl** (der er ny for kartoteket). En han blev set ved Kanehave Kanal på Samsø den 18. september og en anden set den 6. august i Universitetsparken, Århus. En **Sørgekåbe** blev set den 14. august ved Gjerrild Nordstrand. Endelig er alle observationer af **Violetrandet Ildfugl** fra Mols Bjerge.

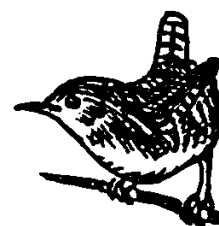
Padder og krybdyr

Padderne har det svært og lider under samme forhold som tidligere beskrevet under orkideer.

Strandtudse er hørt med enkelte individer på Nordhelgenæs og i Øerområdet ved Ebeltoft. På Anholt har HET den 6. juni hørt en del Strandtudser flere steder på Flakket. **Butsnudet Frø** blev hørt og set den 28. marts ved Dystrup Sø, og var således faunakartotekets tidligste paddeobservation i 1999. **Grøn Frø** er uden for Helgenæs registreret på to lokaliteter syd for Salten Langsø (Vejle Amt) samt i et vandhul ved Feldballe og ved Lyngsbæk på Syddjursland. Den eneste oplysning om **Stor Vandsalamander** er fra august og set ved Elling v. Silkeborg.

Hele 9 **Hugorme** er set på én tur til Vissing Kloster, derimod er der kun indsendt én Sort Hugorm den 2. maj ved Rugård. **Snog** er set på 3 lokaliteter. En **sumpskildpadde** (Røddret Terapin?) er set den 11. juli ved Bryrup Sø. Vi savner en afklaring af sagen omkring den midtjyske sumpskildpaddebestand. Hvad kan konkluderes herom?

Jørgen Terp Laursen

LITTERATUR

- Christophersen, H. 1999: NØ-Djursland – forår 1998. Egen udgivelse.
Eskildsen, J. 1999: Skarver 1999. Faglig rapport fra DMU nr. 112.
Grell, M.B. 2000: Truede og sjældne ynglefugle i Danmark 1999. DOFT 94: 55-72.
Gylling-Jørgensen, O. 1995: Fuglene ved Norsminde Fjord og Kysing Næs. Gejrfuglen 31, nr. 2.
Hagemeijer, W.J. og M.J. Blair 1997: The EBCC Atlas of European Breeding Birds – Their Distribution and Abundance. T. & A.D. Poyser.
Lilleør, O. 2000: Ynglende måger på hustage i Århus og det øvrige Danmark. DOFT 94, in press.
Madsen, J., G. Cracknell og T. Fox 1999: Goose Populations of Western Palearctic. Wetlands Int. Pupil. No. 48. DMU.
Meltofte, H. 1993: Vadefugletrækket gennem Danmark. DOFT 87: 1-180.
Meltofte, H. 1996: Koncentrationer uden for yngletiden af Toppet Lappedykker *Podiceps cristatus* i Danmark. DOFT 90: 99-108.
Olsen, K.M. 1992: Danmarks fugle – en oversigt. Dansk Ornitologisk Forening.
Pedersen, K. 1999: Sjældenhedsudvalget. DOF-NYT 5, nr. 2: 24-26.
Rasmussen, A. 1999: Efterårstræk af rovfugle på NØ-Djursland. Søravnen 27, nr. 4: 14-15.
Stoltze, M. 1996: Danske dagsommerfugle. Gyldendal.

FORKORTELSER

- pull** = pullus, fra klækning til opnåelse af flyveevne.
juv = juvenil, fra første rigtige fjerdragt til gennem kropsfjerfældning opnået første vinterdragt.
imm = immatur, ikke-ynglende fugl fra første vinterdragt til kønsmodenhed.
subad = subadult, ynglende fugl, der endnu ikke har opnået fuldt udfarvet voksendragt. For eksempel kan de store måger yngle med brune fjer i dragten.
ad = adult, kønsmoden fugl i fuldstændig voksendragt.
1K, 2K osv. = alder i kalenderår. En fugl er i sit 1. kalenderår fra klækningen til førstkommande nytår, derefter i 2. kalenderår hele næste år osv. Se også DOFT 74. årg. 1980 s. 89, om aldersangivelser i forningens publikationer.
N, Ø, S, V, SV, NNØ osv. = trækretning mod det pågældende verdenshjørne.
pri. = primo, dagene fra d. 1. til d. 10. i måneden.
med. = medio, dagene fra d. 11. til d. 20. i måneden.
ult. = ultimo, dagene fra d. 21. til d. 31. i måneden.

Øvrige forkortelser:

ex = eksemplar(er)	fou = fouragerende	h = hørt	indtrk = indtræk
krds = kredsende	medd = meddelt	o = over	obs = observation
odr = overgangsdragt	of = overflyvende	pl. = plantage	ret = returtræk
rmk = ringmærket	rst = rastende	sdr = sommerdragt	sy = syngende
trk = trækkende	trkf = trækforsøg	vdr = vinterdragt	
slb = slambede dvs. afvandingsbassiner for slam, oppumpet fra sø- eller fjordbund.			

MEDARBEJDERE VED RAPPORTEN

Ursula Burmann

Axel Munchsvej 67, 8550 Ryomgård
Vipstjerter, Sangere

Jørgen S. Christensen

Carl Ploughs Vej 4, 8230 Åbyhøj, 8625 4526
jorgen.staarup.christensen@arlafoods.com
*Lappedykkere, Gravand, Svømmeænder, Strand-
skade-Vibe, Alkefugle, Natravn-Skrigefugle*

Stefan Clausen

Tornebakken 79, 8240 Risskov, 8621 9952
krucla@get2net.dk
Spætter, Pirol, Drosler, Tornskader

Henning Ettrup

Udgården 6, Lading, 8471 Sabro, 8694 9606
heettrup@post6.tele.dk
*Indledning, Lommer, Svaner, Gæs, Dykænder,
Trane, SU-arter*

Ole Gylling-Jørgensen

Eghovedvej 32, 8340 Malling, 8693 0026
ogylling@hotmail.com
Korrektur

Lars P. Johansson

Balevej 10, Ommestrup, 8544 Mørke, 8637 7841
lpjohansson@mail.tele.dk
Indtastning

Peter Lange

Thujavej 16, 8464 Galten, 8695 0341
peterlan@post6.tele.dk
*Skarv, Hejrer, Stork-Flamingo, Dykænder, Skar-
veand, Ryler, Kjoever, Måger, Vandstær, database*

Arne Bo Larsen

Axel Munchsvej 67, 8550 Ryomgård
abl@c.dk
Stormfugle, Lærker, Pibere, Svaler

Jørgen Terp Laursen

Engdalsvej 81B, 8220 Brabrand, 8626 1296
jtl@mobilixnet.dk
Pattedyr, Krybdyr, Padder, Insekter m.m.

Ole Lilleør

Fredensgade 14, -23, 8000 Århus C, 8620 2258
ole.lilleor@get2net.dk
Mejser, Gråspurv-Kornværbling, layout, figurer

Lars Mogensen

Sondrupvej 61, 8350 Hundslund, 8655 0980
l.mog.od@post.tele.dk
Vejret

Flemming Nielsen

Schlepppegrellsgade 23 3.tv., 8000 Århus C, 8619
6691, flemming.holmslykke@get2net.dk
*Høns, Brushane-Odinshøne, Duer, Kragefugle,
Stær, korrektur*

Lars Ulrich Rasmussen

Tinningvej 14, Foldby, 8283 Hinnerup, 8698 6376
lur@psykiatri.aaa.dk
Skalleslugere, Rovfugle, Gøg, Silkehale

Jan Sielemann

Hulvejen 21, Højbjerg, 8500 Grenå, 8633 1449
Smådrosler

Peter Styrbæk

Nr. Ålumvej 15, Ålum, 8900 Randers, 8782 5060
styrbaek@vip.cybercity.dk
Terner, Ugler, Fluesnappere

Nogle relevante email- og internetadresser:

Søravnen: soravn@square-one.dk

Nyt til Felten (Søravnen): felten@iname.com

Landsrapportgruppen: rapportgruppen@dof.dk

DOF-Århus Amts hjemmeside: <http://home6.inet.tele.dk/peterlan/dof/>

ARTSINDEX

Fuglearter/-racer omtalt i rapporten. Numre henviser til sidetal. Ved øvrige arter omtalt i de seneste 10 år angives et årstal for, hvornår en observation senest har været omtalt (ved SU-arter kun godkendte observationer, undslupne burfugle fraserteret). Se også artslisten på DOF-Århus Amts hjemmeside.

Aftenfalk 35	Fiskehejre 15	Hvidklire 51
Agerhøne 36	Fiskeørn 34	Hvidnæbbet Lom (1996)
Alk 59	Fjeldvåge 34	Hvidsisken (1996)
Alkefugl sp. 60	Fjord-/Havterne 58	Hvidvinget Korsnæb 97
Allike 89	Fjordterne 57	Hvidvinget Terne 59
Allike/Råge/Krage 92	Flodsanger (1998)	Hvinand 28
Almindelig Gul Vipstjert 72	Fløjlsand 28	Hærfugl 66
Almindelig Kjove 53	Fuglekonge 83	Hættemåge 55
Almindelig Ryle 46	Fuglekongesanger (1996)	Høgesanger (1995)
Almindelig Skråpe 14	Gransanger 82	Høgeugle (1990)
Alpejernspurv (1991)	Gravand 21	Indisk Gås 19
Amerikansk Skarveand 30	Græshoppesanger 79	Isabellatornskade (1994)
Atlingand 25	Grønbenet Rørhøne 38	Isfugl 65
Baltisk Sildemåge (1997)	Grønirisk 94	Islandsk Ryle 44
Biæder 66	Grønsisken 95	Islom 11
Bjergand 26	Grønspætte 66	Jagtfalk (1997)
Bjergirisk 96	Grå Fluesnapper 84	Jernspurv 74
Bjerglærke 68	Gråand 24	Karmindompap 98
Bjergpiber 71	Grågås 18	Kernebider 99
Bjergvipstjert 72	Grågås x Canadagås 19	Kirkeugle 63
Blisgås 18	Gråkrage 91	Klyde 40
Blishøne 38	Gråmåge (1997)	Knarand 23
Blå Kærhøg 32	Gråsisken 97	Knopsvane 16
Blåhals 75 (1998)	Gråspurv 92	Knortegås 20
Blåmejse 86	Gråstrubet Lappedykker 13	Kongeederfugl (1998)
Bogfinke 93	Gul Vipstjert 71	Kongeørn 34
Bomlærke - se Kornværling	Gulhovedet Gul Vipstjert (1993)	Kornværling 101
Bramgås 20	Gulbug 80	Kortnæbbet Gås 18
Brilleand (1990)	Gulirisk 94	Korttået Træløber 87
Broget Fluesnapper 84	Gulspurv 100	Krikand 23
Brushane 47	Gærdesanger 80	Krumnæbbet Ryle 45
Bynkefugl 76	Gærdesmutte 74	Kvækerfinke 94
Bysvale 69	Gøg 62	Kærløber 47
Canadagås 19	Halemejse 85	Kærsanger 79
Digesvale 68	Havesanger 81	Landsvale 68
Dobbeltbekkasin 47	Havlit 28	Laplandsværling 99
Dompap 98	Havterne 58	Lille Flagspætte 67
Drosselrørsanger 80	Havørn 31	Lille Fluesnapper 84
Duehøg 32	Havørn/Kongeørn 34	Lille Kjove 54
Dværgfalk 35	Hedehøg 32	Lille Kobbersneppe 49
Dværgmåge 54	Hedelærke 67	Lille Korsnæb 97
Dværgryle 45	Hjejle 42	Lille Lappedykker 12
Dværgterne 58	Hortulan 100	Lille Præstekrave 41
Ederfugl 27	Huldue 61	Lille Regnspeve 49
Engpiber 70	Husrødstjert 75	Lille Skallesluger 29
Engsnarre 38	Husskade 89	Lille Skrigeørn 34
Enkeltbekkasin 47	Hvepsevåge 30	Lille Stormsvalde (1997)
Fasan 37	Hvid Stork 16	Lille/Stor Korsnæb 98
Finke sp. 93	Hvid Vipstjert 72	Lomvie 59

Lunde 61
 Lundsanger (1998)
 Lysbuget Knortegås 20
 Lærkefalk 36
 Løvsanger 82
 Mallemuk 14
 Mandarinand 22
 Markpiber 69
 Mellemkjove 53
 Middelhavssølvmåge 56
 Misteldrossel 79
 Mosehornugle 64
 Mudderklire 52
 Munk 81
 Mursejler 65
 Musvit 86
 Musvåge 33
 Mørkbuget Knortegås 20
 Nathejre (1998)
 Natravn 65
 Nattergal 75
 Natugle 63
 Nilgås (1997)
 Nordisk Lappedykker 13
 Nordlig Gul Vipstjert 72
 Nøddekrige 89
 Odinshane 53
 Perleugle 64
 Pibeand 22
 Pibesvane 17
 Pirol 88
 Plettet Rørvagtel 37
 Pomeransfugl 42
 Pungmejse 87
 Ravn 91
 Ride 56
 Ringdrossel 77
 Ringdue 62
 Rosenstær (1997)
 Rovterne (1998)
 Rustand 21
 Rød Glente 31
 Rødben 51
 Rødhals 75
 Rødhovedet And 25
 Rødrygget Svale (1997)
 Rødrygget Tornskade 88
 Rødstjert 76
 Rødstrubet Lom 10
 Rødstrubet Piber 71
 Rødtoppet Fuglekonge 83
 Rørdrum 15
 Rørhøg 32
 Rørsanger 80
 Rørspurv 100
 Råge 90
 Sabinemåge (1997)
 Sandløber 45
 Sangdrossel 78
 Sanglærke 67
 Sangsvane 17
 Savisanger (1997)
 Sildemåge 55
 Silkehale 73
 Silkehejre (1997)
 Sivsanger 79
 Sjagger 77
 Skarv 14
 Skeand 25
 Skovhornugle 64
 Skovpiber 69
 Skovsanger 82
 Skovskade 88
 Skovsneppe 48
 Skovspurv 92
 Skægmejse 84
 Skærpiber 71
 Slangeørn (1996)
 Slørugle 63
 Smålom sp. 10
 Snespurv 99
 Sodfarvet Skråpe (1998)
 Solsort 77
 Sort Glente 30
 Sort Ibis (1995)
 Sort Stork 16
 Sort Svane 16
 Sortand 27
 Sortgrå Ryle 46
 Sorthalset Lappedykker 13
 Sorthovedet Måge 54
 Sortklire 50
 Sortkrage 90
 Sortmejse 85
 Sortrygget Hvid Vipstjert 73
 Sortspætte 66
 Sortstrubet Bynkefugl 76
 Sortstrubet Lom 10
 Sortterne 59
 Spidsand 24
 Splitterne 57
 Spurvehøg 33
 Spætmejse 86
 Stellersand (1990)
 Stenpikker 76
 Stenvender 53
 Steppehøg 32
 Stillits 95
 Stor Flagspætte 67
 Stor Hornugle 63
 Stor Kobbersneppe 48
 Stor Korsnæb 98
 Stor Præstekrave 41
 Stor Regnspove 50
 Stor Skallesluger 29
 Stor Stormsvale (1995)
 Stor Tornskade 88
 Storkjove 54
 Storlom sp. 11
 Stormmåge 55
 Storpiber (1998)
 Strandhjejle 43
 Strandskade 39
 Stær 92
 Sule 14
 Sumpmejse 85
 Svale sp. 69
 Svaleklire 52
 Svartbag 56
 Sædgås 18
 Søkonge 60
 Sølvhejre (1998)
 Sølvmåge 56
 Taffeland 25
 Tamdue 61
 Tejst 60
 Temmincksryle 45
 Thorshane (1997)
 Tinksmed 52
 Toplærke 67
 Topmejse 85
 Toppet Lappedykker 12
 Toppet Skallesluger 29
 Tornirisk 96
 Tornsanger 81
 Trane 39
 Tredækker 48
 Troldand 26
 Træløber 87
 Turteldue 62
 Tyrkerdue 62
 Tårnfalk 35
 Vagtel 36
 Vandrefalk 36
 Vandrikse 37
 Vandstær 73
 Vende­hals 66
 Vibe 43
 Vindrossel 78

BIDRAGYDERE TIL FUGLE I ÅRHUS AMT 1999

Sorteret alfabetisk efter første bogstav i initial. For bosiddende i Århus nævnes intet bynavn.

ABL	Arne Bo Larsen, Ryomgård	KOL	Kent Olsen
AR	Anders Rasmussen, Skindbjerg	KTØ	Klaus Tølbøll
ASC	Albert Schmidt, Lystrup	LB	Lars Borup, Brabrand
BEH	Bent Hansen, Viby J	LBØ	Lars Bøgh, Århus N
BGO	Bjarne Gollés, Brabrand	LEB	Leif Brauer, Skodsborg
BJS	Bjarne Sørensen, Grenå	LM	Lars Mogensen, Hundslund
BKR	Benny Kristensen, Ø. Bjerregrav	LPJ	Lars P. Johansson, Ommestrup
BOG	Obs'bøger i Fugletårne	LTP	Lars Tom-Petersen, Randers
BRA	Birger Rasmussen, Venning	LUR	Lars Ulrich Rasmussen, Foldby
BSN	Birgitte Skjold Nielsen, Onsbjerg	MBA	Mogens Bang
CBR	Carsten Bruun, Samsø	MDE	Mark Desholm, Trige
CHJ	Christian A. Jensen, Harlev	MEN	Max Ervin Nietschke
CHØ	Carsten Høeg, Højbjerg	MHA	Mark Hammond
CO	Carsten Olsen	MIS	Michael Stabell, Brabrand
CRP	Christian Ring Pedersen	MJH	Morten Jenrich Hansen, Viby J
CSS	Carsten S. Sørensen, Hobro	MS	Michael Schvalbe, Århus N
DMU	Danmarks Miljøundersøgelser, Kalø	MSL	Martin Seeberg Lembke
DOF	Turreferater m.m. DOF	NHA	Niels Hannow, Søvind
EAN	Erling Andersen, Odder	NWR	Nick Wrigley, Risskov
EBU	Erik Buchwald	NØD	Hjemmesiden Fugle på NØ-Djursland http://users.cybercity.dk/~btm3227/
ECH	Erik Christensen, Ørum Djurs	OEH	Ole Emil Hansen, Spentrup
EHØ	Erik Høming	OFR	Ole Frederiksen, Ålsrode
EJJ	Else Juul Jensen, Brabrand	OGJ	Ole Gylling-Jørgensen, Malling
FDØ	Hjemmesiden Fugle, Dyr og Planter i Østjylland http://www.biology.au.dk/~biomddh/unipark.html	OJE	Ole Jensen, Kolt
FAJ	Finn A. Jensen	OLI	Ole Lilleør
FF	Finn Frandsen	PBB	Per Baden
FFA	Flemming Falk, Floes	PBP	P. B. Petersen, Grenå
FNI	Flemming Nielsen	PC	Preben Clausen, Højbjerg
FOX	Tony Fox, Nimtofte	PEH	Peter Hjorth, Risskov
FRO	Frits Rost, Risskov	PEØ	Poul Erik Østergård, Beder
FSV	Frank Svenson, Anholt	PGH	Per G. Henriksen
GGU	Georg Guldvang, Silkeborg	PHJ	Peter Hjeds, Uggelhuse
GJ	Gjerrildgruppen	PKH	Peter Kanne, Grenå
GRO	Gert Rosenlund, Højbjerg	PLA	Peter Lange, Stjær
HAC	Hans Christophersen, Skørping	PNI	Peter Nielsen, Hinnerup
HBL	Hans-Jørgen Blichfeldt Jørgensen, Spentrup	PPR	Philippe Provencal
HBP	Hans Jørgen Bruun Pedersen, Risskov	PST	Peter Styrbæk, Ålum
HEL	Henning Elgaard, Tranbjerg	PTP	Jørn Pagter og Lars Tom-Petersen
HET	Henning Etrup, Lading	RAH	Rita & Allan Hazell, Egå
HLL	Henning Lykke Larsen, Risskov	RDA	Rolf Danielsen, Risskov
HLÆ	Henrik Læssøe, Odder	SAM	Team-Samsø (C. Bruun, M. W. Heinen m.fl.)
HPI	Hans Pinstrup, Horsens	SCH	Steen Christensen, Skødstrup
HSK	Hans Skov, Randers (DOF's storkegruppe)	SDY	Svend Dybkjær, København NV
HST	Henrik Stenholt, Silkeborg	SEB	Steffen Elbæk Petersen, Århus V
HTH	Henrik Therkildsen, Bræstrup	SEL	Svend Erik Lauritzen, Birkerød
IBG	Inge B. Gudnitz, Mariager	SFP	Stig Frøjk Pedersen, Silkeborg
IZN	Ivan Zink-Nielsen, Højbjerg	SHØ	Søren Højager, Mundelstrup
JBA	Jørgen Ballegård, Bryrup	SKA	Søren Kaas, Langå
JDK	Jan Drachmann Kristensen, Århus N	SMJ	Svend Møller Jensen, Søften
JCN	Jalmer C. Nielsen, Silkeborg	SSK	Søren Skriver, Stavtrup
JEL	Jens Elm Sørensen, Galten	SSi	Siden Sidst (FUGLE) og "fra felten", Sørvæn
JES	Jørn Eskildsen, Søvind	TAN	Torben Andersen, Århus V
JGR	Jens Gregersen, Vorsø	TBA	Torsten B. S. Balsby, København NV
JKL	Joy Klein, Balle	TBR	Thorkild Brandt, Gylling
JLO	Jørgen Lodberg, Silkeborg	TKC	Thomas Kjær Christensen
JLY	Jørn Lykkegård	TNI	Torben Nielsen, Hadsund
JMU	Jens Muff Hansen, Bryrup	TPE	Troels Petersen
JPA	Jørgen Pagter, Randers	TQA	Torben Quist Andersen, Emmelev
JPL	Jens Peter Lomholt, Feldballe	TVI	Thomas Vikstrøm, Farum
JRP	Jens Ryge Petersen, Silkeborg	UMB	Ursula Burmann, Ryomgård
JSC	Jørgen S. Christensen, Åbyhøj	ØBF	Turreferater og Naturglimt i GEJRFUGLEN, medlemsblad for Østjysk Biologisk Forening
JSI	Jan Sielemann, Grenå	AAS	Århus Stiftstidende
JSP	Jens S. Pedersen, Randers		
JTL	Jørgen Terp Laursen, Brabrand		